

בס"ד

ספר
אוהלי יוסף

על הלכות נדה – וסתות

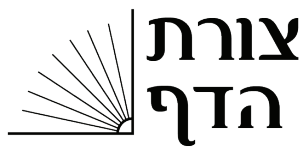
מאת הרב הגדול ומובהק, חריף ובקי, זך הרעיון,
מפורסם בתורה ובחסידות
כמוהר"ר אליהו יוסף ריבלין זצוק"ל

נדפס בפעם הראשונה בירושלים שנת ה'תרכ"ח

ועתה יוצא לאור עולם
לרגל היארצייט המאה חמישים ושמונה
במהדורא חדשה ברוב פאר והדר
בתוספת מראה מקומות וציונים

י"ב תמוז ה'תשפ"ג

עימוד . עיצוב . כריכות

0533.187.591

E0533187591@gmail.com

אוהלי יוסף - דיני וסתות

פתח דבר

ברוך שהחיינו והגיענו לזמן הזה, זוכים אנו להגיש לעולם התורה, את הספר הגדול אוהלי יוסף על הלכות וסתות, מאת הגאון הקדוש החסיד המפורסם רבי אליהו יוסף ריבלין זצוק"ל מדריבין. אשר עוד זכה להסתופף בצל כ"ק רבינו הגדול בעל התניא והשלחן ערוך, והיה ראש וראשון בין חסידי כ"ק האדמו"ר האמצעי זיע"א וכ"ק אדמו"ר הצמח צדק זיע"א.

רעיון הדפסת הספר הקדוש הזה, נולד מתוך לימוד ודיבוק חברים, כאיש אחד בלב אחד, בעת למדנו "הלכות נדה" בכולל שלנו בית מדרש "אוהל יוסף משה" בראשות הגאון הגדול רבי חנניה יוסף אייזנבך זצ"ל בעל ה"מחנה יוסף" אשר זכינו ליהנות מאורו הגדול כאשר פרש חסותו על קהילתנו הנהיג והדריך אותנו, ואף זכינו לשמוע ממנו שיעורים עמוקים בכל מקצועות התורה. הוא הגבר אשר הרים את קרן התורה והחסידות בעירנו.

הוא אשר יעץ והמריץ להוציא לאור עולם ספר זה במהדורא חדשה, בדרכו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מליובאוויטש זיע"א אשר המריץ ועודד כל ימיו להוציא לאור עולם את ספריהם הקדושים של גדולי התורה והחסידות זיע"א ויש לציין שכשיצא לאור הספר אוהלי יוסף - ביאורי ועיוני הש"ס (מתוך גליוני הש"ס שלו) כתב כ"ק אדמו"ר זיע"א למו"ל "וראיתי האור, תורה אור, כי טוב וכי מתוק".

צוות תלמידי חכמים של המכון "אהלים", מוציאים לעת עתה לאור את חלק הלכות וסתות מספר אוהלי יוסף במהדורא חדשה בתוספת מראה מקומות וצינונים, וכלשון רבינו זיע"א שיש להקפיד על יופי חיזוני אבל לא רק בחיצוניות דחיזוניות, היינו הדפוס הנייר וכו', אלא גם ה"אזנים לקופה" וכמו ההשוואות, מראה מקומות וכו' חיזוניות שבפנימיות. ירצה ה' ונזכה להוציא לאור את שאר ההלכות ולהשלים בזה את כל הספר.

שבח ויקר לפטרונינו הגדול נדיב לב, הנגיד המפואר, הרב החסיד, דולה ומשקה, כביר הפעלים להגדלת התורה ולהאדרתה, כש"ת מוה"ר אליעזר חיים לפידות שליט"א, מייסד ונשיא בית מדרש "אוהל יוסף משה" ומפעליו בקודש, יהא ה' בכל דרכיו ויראה הצלחה מופלגה בכל עניניו בכלל ובפרט, ויחד עם נוו"ת החשובה מרת רבקה בתיה תליט"א יראו רוב נחת מכל צאצאיהם מנפש ועד בשר.

זכות רבינו המחבר תעמוד לכל חברי המערכת מכון "אהלים" ובפרט לרה"ג נתנאל מנין שליט"א מחבר ספר סידור השולחן על הלכות נדה ואו"ה, ולראש החבורה הרה"ג יונתן א. הארקאץ שליט"א, על כל העמל והטרחה בסידור דברי רבינו המחבר, שהשכילו להוציא מתחת ידיהם יצירה מפוארת זו.

שלום ברוך לפידות
מנהל המערכת

אוהלי יוסף - דיני וסתות

דרכי העריכה

גוף הספר נחלק לשני חלקים: חלק א' הלכות פסוקות בכ"ז סעיפים ליד ציון מראה המקום, ולמטה עיונים. חלק ב' המחבר סיכם בקצרה את דברי שו"ע הרב בסימון קפ"ז, וסימון קפ"ג, והערות על דברי הב"י בסימון קפ"ז, וכמה ביאורים בגמ' נדה.

בהרבה מקומות בספר המחבר מציין לקונטרס האחרון ולפעמים כוונתו לפי הס"ק של הפנים ולא של הקונטרס האחרון עצמו, ופעמים שהוא מציין אותו לפי דף ולא בס"ק, לכן הוספנו בסוגריים מרובעות את הציון לפי ס"ק שיש כיום בכל המהדורות.

פעמים רבות [ובפרט בחלק ב'] הביא חלק מלשונו וכתב וכו' כדאי לעיין שם להבין את כל דבריו.

אוהלי יוסף - דיני וסתות

תולדות המחבר

הגאון הקדוש רבי אליהו יוסף ריבלין נולד לאביו החסיד המפורסם רבי לייב מאולע שהיה מגדולי חסידי האדמו"ר הזקן בעל התניא. הוא היה חתנו של החסיד הנודע רבי צבי הירש מאולע, מי שהיה גם חותנו של הרה"ק ר' משה בן רבינו הזקן.

כבר בילדותו הביאוהו הוריו לרבינו הזקן כדי לספוג רוח טהרה וקדושה, ותודות לכשרונותיו המצויינים השכיל ללמוד לקח ולהתענג ממעמקי חכמת הנשר הגדול מאור התורה בדורו.

באותם הימים התפרסם שמו של הגאון העצום רבי מנשה מאולע בעל ה"אלפי מנשה" מחריפי המח שבדור. רבי מנשה היה ממקורבי הגר"א מוילנא ומהיושבים ראשונה בשולחנו, התקרב בעירוב ימיו אל רבינו הגדול בעל התניא. בשל אישיותו המיוחדת וסגולותיו שבהם חונן הגאון רבי מנשה, הטיף לאחדות בקרב שתי המחנות וחיבר ספר מיוחד לשם כך בשם פשר דבר. הברקותיו וחיידודי שכלו היו לשם דבר בקרב הלומדים, רבי אליהו יוסף החליט לקנות תורה וחכמה מגדול זה, והיה לתלמידו המובהק.

כשהתמנה רבי אליהו יוסף לרב ואב"ד פלאצק, שהיתה עיר ואם בישראל, יסד בפקודת רבינו הצמח צדק בית מדרש לתורה ברוח חב"ד, ומובחרי התלמידים נשלחו על ידי הרבי ללמוד אצל רבי אליהו יוסף ולהשתלם בעבודת ה' בבית הגדול הזה. ב"בית רבי" מצוין גם שהרה"ח המפורסם בדורינו רבי יחזקאל יאנעוור זל"ה גם אותו שלח האדמו"ר צמח צדק נ"ע אליו, וישב אצלו זמן רב ועל ידו התקרב הריח"ז לאדמו"ר ובעסק החסידות והדברים ארוכים והריח"ז היה רועד עימו ולזככו. גם הגה"ק בעל התורה חסד נסע אליו לשמוע לקח מפיו.

רבי אליהו יוסף שזכה בבחרותו לראות את פני הקודש, רבינו הגדול בעל התניא ושלאחר הסתלקותו היה מגדולי מקושרי רבינו האמצעי [מקובל בקרב צאצאיו שבתחילה התקשר בהרה"ק רבי אהרון מסטראשלע נ"ע, אך כשביקר בסעודת נישואין ושמע דא"ח מפי האדמו"ר האמצעי נשאר אצלו ודבק בו], ואחריו רבינו הצמח צדק, היה נחשב לאחד מעמודי התווך של תנועת חב"ד ואף התפרסם בעולם התורה כגאון גדול.

אוהלי יוסף - דיני וסתות

"תורתו בנגלה ובנסתר, וקדושתו וחסידותו פרסמוהו לשם ולתפארת בין כל העדות ובין כל החוגים. פרסמוהו וחבבוהו ויהי לא בלבד נערץ לכל, אלא אף אהוב לכל ורצוי לכל והוא כשלעצמו תום וענוה דרכו ואת צנועים נמנה ואת צנועים חכמה", [לשון ההגרש"י ז"ל] "ל במכתב לספר אוהלי יוסף על הש"ס".

לאחר שנות כהונה ברבנות בקהילות גדולות, עלה רבי אליהו יוסף לארץ ישראל בשנת תר"ז עקב מחלה קשה שפקדתו, ובהקשר לזה מספרים: שמחלתו היתה כזו שאם תהיה כמותה בבהמה מחלקות היא בין הפוסקים שלדעת הבית יוסף כשרה ולדעת הרמ"א טריפה, החליט איפה רבי אליהו יוסף אעלה לארץ ישראל שם הבית יוסף הוא מרא דאתרא והלכה כמותו ולשיטתו הרי יש סיכויים להחלמתו, וכך היה שחי בארץ ישראל קרוב לעשרים שנה.

רבינו הצח צדק שהסכים לנסיעתו מינהו לבא כוחו ועושה דברו בארץ הקודש. מפעם לפעם יצא לבקר את רבו וספרו שבביקורו בליובאוויטש יצא רבינו לקראתו כששני נרות דולקים בידיו.

רבי אליהו יוסף מראשוני שרי החסידות שהגיעו לירושלים בה השתקע. הרי הגליל היו מושפעות כבר מזיו אורם של מצוקי ארץ גדולי תלמידי המגיד הגדול ממעזריטש שישבו בהם, בחברון שכנו כבוד, חתנו של האדמו"ר האמצעי הרה"צ רבי יעקב כולי ואשתו הרבנית הצדקנית המפורסמת מנוחה רחל, וכן הרה"ק רבי שמעון מנשה חייקין מגדולי תלמידי האדמו"ר האמצעי ורבני הצמח צדק שכיהן כרב העיר. הגאון מדריבין שאיווה למושב לו את ירושלים עיר הקודש ראה לפניו משימה להחדיר את הרעיון החבד"י בעיר זו שהיתה מלאה חכמים וסופרים.

בירושלים התפרסם מאוד בגדולתו וקדושתו כאחד הגדולים אשר בארץ, והצליח לעשות חיל להפצת תורת החסידות החבד"י. בפקודת רבינו הצמח צדק נבנה על ידו בית המדרש צמח צדק המתנוסס ב"ה לתפארה עד היום הזה. עם זאת היתה מצודתו פרושה גם בחברון שם יסד ישיבה והרביץ תורה ודא"ח לתלמידים הרבה.

בכח גדלותו העצומה בתורה, ויראתו הקודמת לחוכמתו התחבב על כל חוגי הישוב היהודי בארץ ישראל. כל גאוני התורה בארץ ישראל הוקירוהו והעריצוהו. במרוצת הזמן היה לאחד מראשי דברי הארץ. קשר הדוק ביותר שרר בינו לבין גאב"ד קאליש הגאון בעל זית רענן.

אוהלי יוסף - דיני וסתות

יחסי רעות היו גם בינו לבין גדולי ירושלים ובראשם הגאב"ד הגאון רבי ישעיה ברדק"י, הגאונים רבי ידידיה רפאל אבולעפיה, רבי יוסף זונדל מסלנט, רבי נחום לעוי ועוד. גאוני תורה אלו אף שהיו נמנים על הפרושים ראו ברבי אליהו יוסף גאון וקדוש ומורם מעם.

הרה"ח רמ"מ חייקין זצ"ל מוותיקי חסידי חב"ד שבחברון היה מספר ששמע מזיקני ירושלים שהגאונים רבי ישעיה ברדק"י ורבי נחום לעוי העריצו מאוד את רבי אליהו יוסף ופעם התבטא רבי נחום באזני רבי ישעיה "אם רב אליהו יוסף אומר כן אין לפקפק עוד כלל".

הרא"ל פרומקין בספר תולדות חכמי ירושלים מקדיש עליו פרק מיוחד ובו מתאר את רבי אליהו יוסף: הרב הגדול המפורסם לגאון ולתפארת רב אלהיו יוסף ריבלין מדריבין בהר"ר מוה"ר אריה ליב, תלמיד הגאון רבי מנשה אליער ומתלמידיו היה הגאון רבי זלמן מק"ק לובלין אשר התנוסס בילדותו בתפארה בק"ק לאדי.

רבי אליהו יוסף הסתלק בי"ב תמוז בשנת תרכ"ה ומנחתו כבוד על הר הזיתים ועל מצבתו נחרת "פ"נ הרב הגדול החריף ובקי שנון בנגלה ובנסתר החסיד המפורסם אשר רבים הלכו לאורו ומאור תורתו וקדושתו הופיע להם להורותם דרך ה' וחידושי תורתו בנגלה ובנסתר אשר השכיל הלא המה בכתובים מו"ה אליהו יוסף בה"ר הגאון מוה"ר אריה לייב ז"ל מק"ק דריבין יע"א. ונלב"ע יום ה' י"ב תמוז תרכ"ה תנצב"ה.

[מלוקט מספר מאורי ישראל]

אוהלי יוסף - דיני וסתות

התנצלות בני הרב המחבר

בני אל עליון יהי נא אמרינו לרצון לפני ה' ולפניכם. הקוראים הנעימים. שמעו נא דברינו וישמע אליכם ה'. ויענה אתכם בזכות אבותינו זללה"ה. הן ערכנו את מעלת כבוד אאמו"ר המחבר זללה"ה ותועלת חברו בדף מיוחד לעיני כל יודעי דת מביני מדע.

וידוע מאמרם ז"ל יפה כח הבן מכח האב. לזאת ערכנו גם מעלת כבוד אדונינו זקנינו זללה"ה ותפארת שמו בדף מיוחד ולא לספר בשבחם ולהודיע טבעם בעולם באנו ח"ו כי לא זאת המרגיע לנפשו' הצדיקי' האלה. כי אם לזכרון הצבנו ציונים להאיר לנגד עינינו סלולי דרכם והלוחם בקודש להטות לבבינו ללכת בעקבותיהם. וזכר עולם יהי' לצאצאינו כו' עד ביאת ינון לא תמעד אשורנו וקרסולי צאצאינו כו' מדרכיהם זללה"ה.

ותשכון התורה באכסניא שלה כידוע מאמרם ז"ל על פ' לא ימושו מפיק ומפי זרעך כו' אמר ה' מעתה ועד עולם. והנה אנחנו דור שלישי לחא"ז זללה"ה. שמנו אות בציון מעלותם וצדקתם לעד בדפי לוחות מיוחדים. למען היותם ניר לנו ולצאצאינו כו' עד עולם אמן.

והננו כהיום כורעים ומשתחיים ומודים דרבנן שלא זכינו להבין פנימיות ותוכן כוונת כ' אאמו"ר. גם בכינו בזכרנו את ציון ציוני ההלכות שלמד עמנו. והורנו אלה החקים ב"ג פ"ת. ושעורי למודי מוסר בחסידות במתק לשונו כאשר ייסר איש את בניו. ולו הואלנו להבין היטב היטב שכל פנות שהיה פונה שהיו רק להימין אותנו. ולהגדיל המהדורא קמא עמנו דוקא בכל חבורי קודש שחיבר בילדותו בהיותו יושב על כסא ההוראה בער"י חוץ. והיה רוצה למסור לנו כל סימני טהרות קדשי כתבי ידיו על ג"פ"ת וחדושי ההלכות ועל ד' חלקי ש"ע. ואותה נפשו שאחר המהדורא ידפיס איזהו מחדושי בחיים חיותו.

אבל אשמים אנחנו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה עלינו זאת כי נקרא אל השמים מעל ונטל עטרת ראשינו אוי לנו כו'. אמנם כן לא יצר סוכן בנו חלילה וחלילה להמרות רצון קדשו. כי אם (א) צעירים היינו. (ב) עומק המושג חריפות גאון בקיאותו. (ג) קוצר השגתינו לערך שנותינו. (ד) כי לא נאמנה אתנו כי תקטף שורש ועיקר האשל הגדול בעודנו פרחים היינו. חשבנו עוד חזון.

אוהלי יוסף - דיני וסתות

והנה אין חזון נסתמו כל מעיינות חכמתו ועלו בארובות השמימה שנת תרכ"ה י"ב בחודש תמוז דהאי שתא חסר חסרנו וחשך אורו ולא תהיל עלינו אורו הצת. והופיע במרום נר נשמתו ותעל רוחו השמימה. וגוויתו כתרשיש נטמן בארון הר האלקים הוא הר הזיתים תחת רותם א' וקראנו שמו אלון בכות. ועומד נוכח פני המקדש שיבנה בב"א.

והנה יתומים נשארנו ואין אב בחכמה להעניקנו עוד מתנובות חלב ודבש תורתו. ואין לנו שיור רק התורה הזאת שלמד אתנו בהיותינו רכים בשנים.

אבל זאת נחמתנו ובטחונינו בה' חזק זכות כ' אאמו"ר יעמיד לנו כי יוסף ה' לנו שנים ורוב שנים יודיענו חכמה וגם דעת בתו"ע. והתורה תחזור לאכסנאי כו'.

ויהי כאשר תמו ימי בני ואבל כבד אאמו"ר ז"ל. ובאנו אל האהל בית מלונו שלן בעמק הלכה מלון תורתו ונפתחה את אמתחותיו ואת שקיו. והנה מלאים צרורות צרורות כתבי יד קדשו נחמדים מפז. נכוחים ומבינים. על ש"ס ונחלק לשני חלקים א' מה שלמד שיעורו בעיונו הרב. ב' מה שלמד שיעורו לגירסא והם פלאי פלאים לכל רואיהם. ועוד הרבה חדושי דינים על ד' חלקי ש"ע. ועוד כמה שאלות ותשובו' ולבד זאת מצאנו ראינו הרבה ניירות כתבי יד קדשו מרזי התורה המצויינים ומסומנים על תורת כ"ק אדמו"ר נ"ע נחמדים למאוד לא יערכום כל הון.

ובהיותינו מריקים השקים והנה קרן אור פני החיבור ההוא כתוב הדר הוא. וראות המעשה נזכר הלכה. והוא ההלכה אשר הרבה פעמים שמענו מפי קדשו כ' אאמו"ר באמרו אלינו. הנה רצוני להגות עמכם משנה תורת קידוש השם ודיני וסתות ואחר המהדורא אם יזכני ה' אעלה אותם ועוד איזהו מחבורי על הדפוס. ובהיות מחשבתו קשורה בקידוש ה' נורא. נתבקש למעלה ותהל נרו בשמי שמים. ושם שארית בארץ חיים עד העולם האוצר כלי חמדת יקרת כתבי קדשו.

ואמרנו הנה עת לחשות לה' לא להפר תורת רצון כ' אאמו"ר זללה"ה מה שהיה רצונו להעלותם על הדפוס. וטוב בעיני ה' ונעלה מהדורא בתרא בג"ע העליון ממהדורא קמא בהאי עלמא. ושפתותיו יהיו דובבות במתיבתא עלאה בהני רזין עלאין קדישין מכל דיני חדושי תורה אשר השאיר לתהלה ואנחנו קמנו ונתעודד יותר מכוחינו וממאודינו והביאונם על הדפוס המשובח והמפואר דפה עה"ק ירושלם ת"ו דיני קידוש השם ודיני

אוהלי יוסף - דיני וסתות

ווסתות ודיני כלאי בגדים ושו"ת אחת מדין צדקה למען הפיק זממו הטוב. שהיה רוצה בחיים חיותו להביא לביה"ד ק"ה ודיני ווסתות כנ"ל ודין קדימה היה לזה החיבור להוציא לאור. לקיים מחשבתו הטהורה זללה"ה.

ולא השיגו ידינו להדפיס עוד מחדושי ש"ס הנ"ל. כי גם החיבור הזה לולי עזרת אמנו הצדקת המפורסמת מרת פעסיא הדסה מנשים באוהל תבורך אשה כשירה שעשתה רצון בעלה שמסרה לנו כל דמי כתובתה מעט שהיה לה להשלים ההוצאות חיבור קדוש השם. וברצות ה' הצלחת מחיר הספרים כי תחזור לידינו להחזיר דמי כתובת אמנו הצדקת הנ"ל אזי בל"נ מהנשאר בידינו ממעות מזומנים נביא עוד איזהו מחידושיו כפי ההוצאה שיהי' ממזומן בעזה"י. וזכות צדקתו ותורתו ועבודתו מנעוריו ועד נשימה אחרונה שהי' דבוק לאלקים חיים יגן עלינו ועל כל ישראל אמן סלה ועד.

וקראנו שם החיבור הקדוש אוהלי יוסף כי האותיות שם הספר כאותיות שמו, עוד ראה זה למד זה. עוד ראה זה חיבר זה. עוד ראה זה שקיים מה שבזה. עוד ראה זה הוא זה. עוד כזה ראה וקדש זה. עוד כזה זה זה כזה: ובזכות ז"ה נזכה לאמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו. זה ה' קוינלו נגילה ונשמחה בישועתו. יהיו לרצון אמרי פינו והגיון לבנו לפניך ה' צורנו וגואלינו.

נאום ב'מהרה נ'חמינו י' מ'שפטך נ'אמנים בן לאאמו"ר הרב הצדיק המנוח מוה' אליהו יוסף זלה"ה.

ונאום ש'בעה נ'פשי י'גון א'בי ו'מורי ר'בי ז'כרונו ל'ברכה מ'אתי נ'פרד בלאאמו"ר הרב הצדיק המנוח מוה' אליהו יוסף זלה"ה.

ונאום ד'ואג ו'משמיע ד'ברי צ'עקתנו ב'רבים י'ודיע בלאאמו"ר הרב הצדיק המנוח מוה' אליהו יוסף זלה"ה.

הסכמת הרבנים מירושלים עיה"ק תובב"א

כבוד הרב הגאון הגדול מופלג ומפורסם בקצוי תבל לשם ולתפארה כקש"ת מוה' מאיר אויערבעך אב"ד דק"ק קאליש יע"א

וכבוד הרב המפורסם חסידא ופרישא המקובל האלקי כקש"ת מוה' חי רפאל ידידה אבועלאפייא נ"י.

ישמח לבנו ותעלוזנה כליותנו בראותינו יוצא מבית הדפוס פה עיה"ק תובב"א חיבורו של כבוד ידידנו הרב הגדול המובהק חריף ובקי זך הרעיון המפורסם בתורה ובחסידות המנוח מוה' אליהו יוסף ריבלין זללה"ה הרב הגאון היקר הנז' היה דגול מרבבה בתורה ובמעלה זכה ללמוד וללמד מנעוריו וזכה לתקוע אהלו אהל תורה בעה"ק תובב"א כמו שמונה עשרה שנה למד ולימד הרבה תורה בטהרה פוס ממלל רברבין והשאיר אחריו ברכה הרבה חידושים בהלכה ובחסידות כתבי קודש בהירים וזהירים דברים עמוקים ויקרים.

וידוע כי מאד חשקה נפשו הטהורה להדפיס איזה חיבור מחידושי. לכן מחזקינן טבותא לבניו המופלגים יחי' אשר אזרו כאנשים חלציהם והוציאו למאור חיבור המכונה בשם אוהלי יוסף לזכר שמו הטוב הנוסף כזית ישא ברכה מאת ה' ויזכו לראות טוב בעמלם.

חלילה חולין הוא לכל איש ישראל להתגדר במלאכתם לחזור ולהדפיס חיבור הנז' עד כלות עשרה שנים וכח בידם לנעול דלת ולאסור את שלהם עד זמן הנז' ונחלה מאת היקרים האהובים האחוזים וקשורים בעבותות אהבת התורה קחו נא מאהלים האלה אל בתיכם למען יפיקו האחים הרבנים היקרים בני המנוח הרב המובהק ז"ל רצונם.

דברי המדברים לכבוד התורה ונשמת הרב המובהק החסיד המנוח ז"ל בעה"ת.

יום א"ך מנחם שנת טוב תורה לפ"ק פה עה"ק ירושלם תובב"א.

מאיר בהגאון המנוח מו' יצחק זללה"ה חי רפאל ידידה אבועלאפייא ס"ט.
אוערבאך בעהמ"ח ספר דברי חיים,
מלפנים אבד"ק קאליש יע"א כעת בעה"ק
ירושלם תובב"א.

פרשנו שחינו לפני גדולי מדינת רוסיא ליתן הסכמתם על החיבור הלזה וכה תשובתם אתנו
אביכם הגאון הצדיק זצ"ל הוא מן המפורסמים בדורו ואין צריך ראייה.

ספר

אודלי יוסף

דיני קדוש השם ווסתות וקצת דיני צדקה וכלאי בגדים

כבוד המחבר הדיק זל"ה בחיים חיותו כסה שם תפארת קדושתו בכנפי לבושי ענוה . ולא נכרו בחוצות ירושלים צדקת מעשיו מפארי מדותיו . והיה טמון באוהל תורה . ודורש ציון ציונים עשה לתורה בגולה ובגמטרי . לזאת קראנו שם הדף אשר שמו של המחבר זללה"ה טמון וגנוז שם בסס **אהל ציון** . שם ימצאו יחבקהו וינשקבו והספר הקדוש הזה יהיה עטרה מעל לראש הקונה . הקונה יקבל פני שר **אליהו** ז"ל . **יוסף** ברכה אל הבית אשר בא שמה וחיים ושלום יוסיש לו . זי"ע ועכ"י א'

ורבא אל האוכל ימצא מעלת המחבר ותועלת החיבור ועל מה הוטבע אדני

נדפס בדפוס הגדול של הרב המדפיס מוה' **ישראל** ז"ק הי"ו על מכבש הדפוס משאת **משה** מונטיפיורי הי"ו ואשתו הצדקת **יהודית** נשמתה בגמ"ת

תחת ממשלת אדונינו האדיר המלך המסיד הרחמן שלטאן **עבר איל** עזין יר"ה

הובא לבה"ד במנות והוצאת בני הרב המחבר והמש הרבנית תי'

פעידי"ק ירושלים תובב"א

לפרט ונקדשתי בתוך בני ישראל

הלכות

א כל אשה שאין לה וסת קבוע, חוששת לעונה [א] (א) בינונית, והוא הפלגה ל' יום עם הב' ראיות (ב) בכלל, היינו כשראתה באחד בשבת, דרכה לראות בשני בשבת בסוף ד' שבועות, וחוששת לפרוש מבעלה ביום ל' מתחילת ג' לילה עד סוף היום, אפילו שהראיה ד' הראשונה בלילה.

וי"א שהוא ל"א (ה) עם השני ראיות. [וצריכה ו' לחוש ג"כ מליל ל"א עד סוף היום, כמו לדעה הראשונה]. ועונה בינונית דינה כווסת [ז] (ז) קבוע לענין מה שמבואר למטה.

וצריכה בדיקה כשיבוא יום עונתה, היינו לל' לדעה א', ולל"א לדעה ב', שמא תראה, כי סתם נשים דרכן לראות בהפלגה זו. ואם לא בדקה אסורה עד שתבדוק כדין (ח) וסת קבוע. ומכל מקום לכתחילה (ט) צריכה לבדוק בזמן העונה, והיינו שתשים י' מוך דחוק שיהיה שם כל העונה.

והא דאמרינן דאסורה עד שתבדוק, הגם דאשה דאין לה וסת לעולם בעי בדיקה, (עיין סימן קפ"ו ס"א), מ"מ נפקא מינה (יא) דאף להפוסקים דלא ס"ל רק ג' פעמים, וגם לדידן, רק בעל נפש יחמיר לעולם, א"כ נפק"מ דכל זמן שלא בדקה מווסת, דעל כרחק אסורה מדינא אף לאחר ג' פעמים, או [יב] בתחילת ראייתה, שעדיין לא ראתה ג' פעמים כווסת שאין קבוע, שאין

עיונים

תירוץ נכון, ומ"מ אפשר לומר מדלא הביא אדמו"ר דס"ל כמ"ש הכו"פ שם, דלא אמרינן דהוא כקבוע לענין קולא יעו"ש. ועיין מ"ש הכו"פ סימן קפ"ט ס"ק י"ט.

שוב מצאתי בריש סימן קפ"ו ס"ק ב' ובקונטרס אחרון [ס"ק א'] שתירץ קושיית הכו"פ, ולפי מ"ש שם ובפנים, הא דאין לה וסת שמצריכין

[א] עיין ביאורי הגר"א.²

[ז] עיין ביאורי הגר"א [ס"ק ו']. ועיין דכל שכן הוא, מאחר שאפילו לענין שבא מן הדרך חושש שמא ראתה וצריך לשאול, ועדיף משאינו קבוע, כ"ש לענין שהיא בחזקת טומאה עד שתבדוק.

[יב] עיין בציון. ומה שתירץ החו"ד, והוא

א. שם לא מצאנו בענין צריך בדיקה בזמן הווסת.

ב. שם לא מצאנו דאשה צריכה לחשוש לעונה בינונית.

ג. ר"ל את דברי הש"ך וכמו שהקשה למעלה.

מראה מקום

טהרה סימן קפ"ד [ס"ק י"ג], ועיין שם בס"ק א'. ועיין חו"ד שם ס"ק א', ועיין בכו"פ שם בסעיף א'. ושו"ע אדמו"ר לא הביא בסעיף א' מ"ש בש"ך שם [ס"ק ב'], וצריך לי עיון. יג) כמו באשה שיש לה וסת, עיין סימן קפ"ד בשו"ע אדמו"ר בשם הג"מ [בס"ק ג'] ועיין

הלכות

צריך לבדוק מדינא, רק כל אדם רשאי יג) להחמיר, משום דאז לא יהיה לבו נוקפו, דאז קודם שבא העונה בינונית, אינו צריך מדינא, ולאח"כ צריך. גם דבדיקה קודם תשמיש דאין לה וסת, אינו צריך לחורין ויז) [הראשונים], וכאן צריכה לבדוק דוקא לחורין וסדקין ואור הנר.

ואין נעקר אף בג' [יז] פעמים כל זמן שלא קבעה וסת, היינו שבווסת קבוע אם לא ראתה ג' פעמים כווסתה רק שינתה, לא קבעה וסת עדיין, הגם שאם תראה פעם

בסד"ט [חדוד הלכה] בגמ' דף י"ב [ע"א] בתוס' ד"ה מאי למעבד. גם בסד"ט בסימן ק"צ ס"ק ט"ז בענין המתחיל ועפ"י הדברים האלה כו' מאי דקל"ן וכו' בדף י"ב יעו"ש, דגם בעשה אין להחמיר יעו"ש. יז) עיין חו"ד סימן קפ"ט [ביאורים] ס"ק ב', עיין בחו"ד בביאוריו סימן קפ"ו ס"ק א', ועיין סד"ט סימן קפ"ד ס"ק (י"ב) [י"ג]. טו) שם בחו"ד. ועיין בשו"ע אדמו"ר סימן קפ"ו ס"ק ז' לבד ג' פעמים. ועיין בחו"ד שם בביאוריו [סימן קפ"ו] ס"ק ב', כמ"ש בשו"ע אדמו"ר. טז) שו"ע אדמו"ר שם. ונראה שכן הוא לחו"ד שם. יז) עיין בכו"פ סימן קפ"ד ס"ק א' ועיין חו"ד סימן זה בביאורים ס"ק י"ב בסוף דלא כמ"ש המנ"י ס"ק ד'

עיונים

[יד] עיין שם בסדרי טהרה מה שהביא ממאי דאמרינן מתוך שמהומה. ויעוין בב"י הארוך סימן קצ"ו בשם תורת הבית הארוך [ד"ה והרשב"א כ'] שדחה דעת מי שלמד מזה דלא בעי בדקה לחורין וסדקין ע"ש. וצ"ע.

[יז] עיין ש"ך [שם] במה שדחה העט"ז שכתב שנעקר ג"כ, ופירש המנח"י דאפילו בפעם אחת נעקר. ובאמת זה אינו, וכל האחרונים לא הביאוהו. וכן משמע מטור [ריש סימן זה], שסתם, כל אשה שאין לה וסת כו'. ואח"כ כתב אלא א"כ היה לה וסת קבוע כו'. וא"כ אפילו בנעקר ג' פעמים או פעם אחת נעקר, ואי משום דין דקבוע עצמו (עצמו), הלא כפל אח"כ וכתב דינו. ועיין ט"ז ס"ק א'. ואם כמ"ש המנח"י, הלא גם בפעם אחת נעקר, ואם כונת

בדיקה, דוקא שאין לה גם וסת הגוף דפיהקה וכה"ג, אבל ביש לה וסת הגוף, אינה צריכה בדקה, ומ"מ חוששין לעונה בינונית, וכמ"ש בסימן קפ"ד, א"כ משמע דלעולם באין לה וסת כלל לעולם צריכה בדקה להמצריך, ולמאן דלא מצריך, י"ל שפיר דעונה בינונית הוא כווסת קבוע לקולא לרוב הפוסקים, וכמ"ש הש"ך.

ולכאורה יישוב ג"כ מה שנדחק הט"ז [סימן] קפ"ד ס"ק י"ג, [וסימן] קפ"ט ס"ק ה', ועיין בנה"כ ובשו"ע אדמו"ר שם ס"ק [י"ז] [י"ג], ולהנ"ל יש לומר דמיירי שהיה לה וסת הפיהוק, דדינה כיש לה וסת, והיה לה גם וסת שאינו קבוע לימים שצריכה לחוש אם לא בדקה ולא הרגישה טהורה.

מראה מקום

במה שהבין מדברי
הש"ך [סימן קפ"ט]
ס"ק ל' יעו"ש. ועיין
בשו"ע אדמו"ר ס"ק
ב"א משמיה כמ"ש
ובכמה מקומות, ועיין
מ"ש עוד בזה. (יח)
שו"ע סעיף י"ד. (יט)
שו"ע סימן קפ"ד
סעיף י"א. (כ) עיין
בחו"ד שם בביאורים ס"ק י"ד. ועיין מנח"י שם ס"ק א'. (כא) עיין חו"ד שם בחידושו ס"ק ל"ב.

הלכות

אחת כווסתה (יח) חזרה, אבל כל זמן שלא ראתה, אינה
חוששת. ובזה עונה בינונית גרוע, דלעולם חוששת כל
זמן שלא נקבעה.

גם הבא (יט) מן הדרך צריך לחשוב יום עונתה וטבילתה,
או שישאלנה אם ראתה ביום עונה בינונית, בין [נ] (ט)
ערה ובין ישנה, כדין וסת קבוע, ואפילו שוכבת [נא] (כא)
אצלו, עד שתוציא מפיה שהיא טהורה.

בחו"ד שם בביאורים ס"ק י"ד. ועיין מנח"י שם ס"ק א'. (כא) עיין חו"ד שם בחידושו ס"ק ל"ב.

עיונים

אחת, אלא על כרחך כונת הש"ך כמ"ש החו"ד
[ביאורים סוס"ק י"ב], דכל זמן שאין לה וסת
קבוע לא נעקר. ועיין ט"ז ס"ק ה', ועיין חו"ד
שם [ס"ק ב'], וסד"ט [ס"ק ב']. ומ"ש הסד"ט
סימן קפ"ד ס"ק (י"ב) [י"ג]. ועיין בב"י הארוך
ד"ה (שינתה פעם אחת ליום ל' ל"ב כו') [ד"ה
שינתה ראיותיה] מ"ש מחוששת לעונה. ועיין
דברי חמודות [נדה] פרק האשה אות י"ז.

וכן נראה שסובר הסד"ט, עיין בס"ק ב' בסופו,
גם מה שהביא ראיה לש"ך מגמ' דף ס"ד
[ע"א] בס"ק י"ב אם החודש א' חסר, איך
אפשר למתני ט"ו הותר דמיו מלא עד ט"ו
בחודש לא צריכה לחוש, וא"כ אם נאמר דש"ך
ס"ל דנעקר בפעם אחת, א"כ הלא נעקר מט"ו
חודש חסר נשאר ט"ו עם הראיה, וכשראתה
בי"ו נעקר, אלא על כרחך כנ"ל.

וכן אפשר להוכיח מכמה מקומות מחודשים,
מה שיש להסתפק בדין עונה בינונית שהוא
כווסת קבוע, אם ראתה על דרך משל בר"ח
אדר, והוא חסר, ואח"כ ראתה בר"ח ניסן,
דהוא הפלגת ל' יום דעונה בנונית, ואח"כ לא

הש"ך במ"ש ואין זה נכון על העט"ז דאפילו
בפעם אחת נעקר, הו"ל לתמוה גם על הב"ח
במ"ש ראתה ר"ח ניסן ור"ח אייר וב' בסיון
ב' הפלגות לל"א חוששת לר"ח תמוז משום
עונה בינונית, והב"ח על כרחך איירי שתחילה
לא ראתה בהפלגה ראשונה ביום ל', דהוא
ס"ל כש"ך [ס"ק ל"א] דנעקר בהפלגה קרובה,
ומ"מ לא נעקר בב' פעמים העונה בינונית.

וגם למה לא הקשה הש"ך על הב"י דס"ל עונה
בינונית ל' יום שכתב על מ"ש הטור נעקר ר"ח
כו' לחוש לו מיהא, ע"ש בב"י. וקשה איך איירי
הטור, אם ראתה ביום א' דר"ח אייר שהוא יום
ו' לראית ניסן עונה בינונית לב"י, א"כ איך
תקבע וסת הפלגות לל"א אם תראה ב' בסיון,
דהב"י לא ס"ל כד"מ, דהלא ראתה בר"ח
אייר הוא לרבותא, ואע"ג דהוא מטעם אחר,
דהיינו אומרים דהר"ח עיקר, עיין שם בב"י,
אפילו לענין ראית כ' בחודש, מ"מ בהפלגה
ראשונה כ"ע מודו דהוא מפסיק, עיין בחו"ד
בחידושים ס"ק כ"א ואם לא ראתה, אינה
צריכה לחוש עוד לעונה מאחר דנעקר בפעם

מראה מקום

הלכות

(כב) שו"ע [סימן קפ"ט ס"א]. ואם קבעה לה [כב] וסת, נעקר העונה בינונית.

עיונים

פעמים, ובפעם ג' ה' בירחא דקובעת, הוא מטעם דע"י ראייה ג' אמרינן דמים יתרים בקמאי יעו"ש. וכן יש לפרש תוס' [שם] דף י"א ד"ה ממעין סתום, ע"ש בתירוץ. ומה שכתב הסד"ט [ס"ק ל"ה], ובדף ל"ט [ע"ב] בתוס' [ד"ה אלמא], וס"ט [חדוד הלכות שם על התוס' ד"ה בא"ד ונראה], (עיין מ"ש עוד במקום אחר), דאם הריש ירחים מווסת קבוע גם ה' בירחא לא נקבעת, ואפשר לומר מטעם זה, דאין לומר על קבוע דמים יתירים, וא"כ ה"ה לדידן בראיה ג', כדמסקינן ג"כ שלא היה לה וסת קבוע, באופן זה דוקא, וא"כ גם אם נאמר כאופן ה' דלעיל, מ"מ יש לשאול אם ראתה בר"ח אדר ור"ח ניסן ול' בניסן, דהוא ב' פעמים עונה בינונית, ואח"כ ראתה בר"ח אייר, דבראייה ג' אמרינן דמים יתרים. ועיין [לק"י] בס"ק קמ"ט מה שכתבתי שם, ואם נאמר דיום ל' כווסת קבוע, גם כאן איך נאמר דמים יתרים.

אך בר"ח אין נפק"מ, דבלאו הכי לא נעקר מראיות אחרות, אך בהפלגות אפשר לצייר, על דרך משל פעם אחת היה לה הפלגת ל' דעונה בנונית, ואח"כ הפליגה ב' פעמים ל"א, ואח"כ הפליגה ל', וגם ראתה ביום ל"א, אם נאמר כאן דמים יתרים. אך באמת ספק א' בודאי אינו צריך לפנינו, דודאי הוא כאופן ה', דאם לא כן לא (ועיין ש"ך ס"ק כ"ו) נוכל לצייר שתיעקר עונה בנונית ע"י קביעת וסת דר"ח אלא באופן זה, ר"ח ניסן ור"ח אייר וכו' כנ"ל, או אופן זה ר"ח אייר וכו' בו, דלא נעקר, ור"ח סיון ור"ח תמוז. ועיין.

גם בספק ג' ג"כ בודאי לא הוה וסת קבוע לענין קביעת וסת אחר, אך יעוין בכ"פ ס"ק י"ט לענין

ראתה ביום ל' דניסן, אם צריכה לחוש לר"ח, ויהיה ג' פעמים ר"ח, דהלא בווסת קבוע על דרך זה ג' פעמים ר"ח, ור"ח האחרון הוא אחר חודש מלא, על דרך משל ר"ח אייר, ולא ראתה אח"כ בר"ח סיון רק בב' בסיון, ואח"כ לא ראתה בר"ח תמוז עד ב' בו, לא מצטרף הפלגה דמר"ח ניסן עד ר"ח אייר שיהיה ג' פעמים ל"א מחמת דעדיין לא נעקר, ושייך הר"ח אייר לווסת דר"ח, וא"כ גם כאן נאמר דכל זמן שלא נעקר ב' הר"ח, שייך לווסת דהפלגת ל', דהוא כקבוע, ובקבוע אין צריך לחוש להפלגה וחודש. ואין לומר לפ"ז איך נצייר בראיית דר"ח שיהיה חשש הפלגת וחדשים, י"ל על דרך משל כשראתה בר"ח ניסן ור"ח אייר דהוא יותר מל', צריך לחוש לר"ח סיון, דאנן רואים שקביעות ר"ח, ואם תראה בוודאי הוא וסת קבוע יותר מל' דעונה בנונית, גם אם לא תראה תחוש להפלגות ל"א, אבל אם ראתה בב' הר"ח בהפלגת ל', שכן דרך לראות בהפלגה זו, אינה חוששת לר"ח הבא בפחות מל', וגם לא מצטרף שיהיה ב' ר"ח.

עוד אפשר לצייר, בהיה לה וסת ואח"כ התחילה לשנות באופן דבין הוסת דימי חודש או הפלגות הוא ביום אחר, וצריכה לחוש לשניהם, והבן. או אפשר לומר דמאחר שהוא רק בסתם נשים שאינן קובעים וסת, אבל אם אנו רואין אופן שתקבע וסת, באמת הוא עיקר, מצטרף גם ב' הר"ח דיום ל'.

גם צריך לי עיון, דהנה מצינו בראב"ד בבעל הנפש [שער תיקון הווסתות סימן ב'] דגם לס"ד דגמ' [נדה] דף ל"ט ע"ב בריש ירחא וה' בירחא ב'

הלכות

מראה מקום

ואם עקרנו לווסת שאין קבוע, חוששת לעונה (ג) דלא נעקר בג' פעמים בינונית (ג) כמ"ש לעיל.

עיונים

וסת דר"ח, ובזה האופן הוא ג"כ קולא דעונה בנינונית מווסת קבוע, דנעקרת בקביעת וסת אף בלא עקירה ג' פעמים דוסת קבוע, על דרך משל לר"ח, ואח"כ ראתה ב"ו בחודש חסר, ואח"כ ב' בחודש שני ולא ראתה בר"ח, ואח"כ ב"ז בו, (לדין דס"ל כרמב"ן, קובעת בימי גדה וזיבה), ג' הפלגות י"ו, והר"ח לא נעקר עדיין, ויש לה ב' וסתות, ועל דרך משל אם לא תראה בר"ח הבא, חוששת (ל"ב)(לב') בו ואח"כ כו"ז, ואם תראה בר"ח, עדיין לא נעקר, ועיין, ויש לה ב' וסתות, משא"כ בל' יום אם תקבע וסת בלא עקירה ג' פעמים, שוב אין חוששת.

(ועיין ב"י על טור המתחיל לשון הרמב"ן בב"י המתחיל ומ"ש רבינו שהאשה קובעת של ר"ח כו', אבל יש לו דין וסת שאין קבוע, כונתו כנ"ל, דל' כאין קבוע לענין זה, דבלא עקירה אף בג' פעמים נעקר ע"י קביעת וסת, וכמ"ש לעיל לפרש שם ע"ש). ועיין ב"ח שם אות ט"ו, וכתב בזה האופן. (וגם צ"ל אף שאם אנו אומרים שר"ח סיון הוא לקביעת וסת, מ"מ בלא ראתה חיישינן כעונה בינונית לענין אם לא בדקה, ופשוט).

במה שכתבתי בדברי הבי"י, יישובתי מה שכתב המעדיני מלך בדברי חמודות [גדה] פרק האשה סוף ס"ק כ"ז עוד בעונה בנינונית אף לדעת הט"ז, דבהפלגה קרובה לא נעקר, וכ"ב מכ"ב מנינן עיין לעיל, מ"מ בעונה בנינונית אם ראתה ביום כ' על דרך משל מנינן ל' מ'כ', עיין חו"ד ביאורים ס"ק י"ג. וכן משמע בסד"ט [ס"ק י"ג].

ראתה פעם אחת הפלגת ל' ול"ב ול"ד, דלא הוה וסת דילוג לרב משום דיום ל' נחשב כווסת קבוע לענין דילוג ממנו יעו"ש. וצריך לי עיון, דלכאורה לפי מה שכתבתי לענין וסת אחר, מצטרף כנ"ל. וצ"ל דגרע. ועיין.

(ויש להביא לזה ראייה קצת מדעת הש"ך ס"ק ל', וסת דר"ח היינו עונה בנינונית, א"כ בדף ל"ט ע"ב דאמר ריש ירחא וה' בירחא כו', ועיין תוס' דף י"א, א"כ אם היתה רואה בר"ח וה' בירחא וכו', היתה קובעת, מאחר שעדיין לא היה לה וסת קבוע דר"ח, ואי אמרינן דגם לענין זה עונה בנינונית כקבוע, איך היינו אומרים דמים יתירים, והיה להם לומר לתוס' לאוקמי משנה דדף י"א ע"ב בראתה ב' פעמים ר"ח, דאז א"צ בדיקה דלא תקבע כו', אלא על כרחך כנ"ל).

עוד לענין חוזרת לקביעותה נעקר החדש, עיין טור וש"ע [סעיף י"ד], ובדברי חמודות [גדה] פרק האשה [ס"ק כ"ז], ועל דרך משל בווסת קבוע אם היה לה וסת ל', והיה מהראוי לבא קודם ר"ח, ועקרה פעם אחת וראתה בר"ח, ואח"כ חודש מלא, וראתה בר"ח, דהוא לא הוי עקירה ב' פעמים, ואח"כ ראתה אחר חודש חסר, דהוא הפלגה ל', חוזרת לקדמותה, ואינה חוששת לר"ח עוד.

ואם היה לה רק עונה בנינונית ועקרה, על דרך משל ב' פעמים לר"ח באופן הנ"ל, דעקרה ב' פעמים יותר מעונה בנינונית, ואח"כ בא ר"ח בעונה בנינונית, לא אמרינן דחוזרת לקדמותה והיה לה קביעת

א. אולי ר"ל שאם תראה בב' לחודש שהוא משום הפלגת 61 צריכה היא לחשוש עוד ל"ז משום הפלגה אבל בלא ראייה תלוי במח' האם חוששים לראיה דמיונית לק' ס"ג.

מראה מקום

כד) שו"ע אדמו"ר ס"ק ב' בשם אחרונים. (כה) חו"ד ס"ק ב' וס"ק כ', לט"ז ס"ק ה'. (כו) עיין בשו"ע אדמו"ר ס"ק א' ובקונטרס אחרון [ס"ק א'].

הלכות

ובהיה לה וסת, אף אם שינתה כד) פעם אחת, שחוששת ג"כ לוסת האחר, מ"מ לעונה בינונית אין חוששת. ויש אומרים [נה] כה) דאם לא ראתה ביום וסתה, אזי חוששת לעונה בינונית, הגם דלא נעקר. ויש אומרים דלא אמרינן יום דעונה בינונית, גם לענין כו) בדיקה לבעלה, ואפילו ביש לה וסת. ולא נפסק כן להלכה. ועיין בקונטרס אחרון של אדמו"ר סוף ס"ק א' לענין שאין למחות ביד המקילין יעו"ש. ויעוין סוף סעיף כ"ב מאמתי תחשוב הל' יום, ויעוין ג"כ סעיף כ"ו.

עיונים

מהראיה, רק לעת ההוא אמרינן שבדקה. והנה לכאורה אדרבא כ"ש הוא, ומה לענין בדיקה אמרינן שבדאי בדקה, כ"ש שאם היה טמאה שראתה, בודאי לא היתה מעלים ממנו. וצ"ל כנ"ל, וכאן גרע יותר, דלאחר וסת מחזקינן שראתה, ולא סמכינן על שאין לך בדיקה גדולה כו'. (ועיין בסד"ט [חדוד הלכות] דף ט"ו ע"א תוס' ד"ה אפילו, מה שכתב דס"ל לתוס' דקאי ארישא דבעיר כו', משמע אבל בדרך כו').

ובאמת בפוסקים לא חילקו כנ"ל, ועל כרחק לומר כמו שכתבתי לעיל, ועיין. (עוד בדוחק י"ל דכאן אפשר לומר כיון שהיה בדרך סכנה שלא יבא עד זמן רב, ואפשר שהרגישה ולא עלה בדעתה לדעת שהוא טמאה, וצריך לשאלה אם דקדקה בהרגשה, משא"כ שם בתוך וסת).

[כב] עיין חידושי הר"ן, וחידושי הרמב"ן דף ט"ו ע"א על רש"י, וכן יש להביא ראיה מגמ' דף ס"ד [ע"א] היה למודה לט"ו וי"ו כו' י"ח ואילך, וא"כ איך נעקר י"ז או י"ח מעונה בנזנית, אלא על כרחק מאחר דקבעה וסת לדילוג, תו אינה חוששת לעונה בנזנית. ועיין

[כ] [כא] חו"ד בביאורים ס"ק י"ד, וע"ש בחידושים מה שכתב. ולענין בדיקה, עיין. (משמע דזה דבר אחר). וניישב מאי דלא חילקו כאן שבא מן הדרך, כיון שתבעה אין לך כו', עיין דף י"ב ע"א, ועיין תוס' שם ד"ה מהו, ומהרש"א. ועיין תוס' י"א ע"ב ד"ה תניא נמי הכי כו', ומהרש"א [בא"ד א"נ ביש לה]. ועיין סד"ט [חדוד הלכות] שם בתוס' ד"ה מהו, בד"ה א"נ ביש לה כו', מה שהוכיח דסברא דכיון שתבעה גם באין לה וסת, וכן הוא לענין בדיקה דקודם תשמיש, דאין לה וסת להרמב"ם. מאי דלא חילקו בבא מן הדרך, י"ל דמאחר דר"י אמר שמואל שם ס"ל דלבעלה באין עסוקה אינה צריכה בדיקה רק מצד טהרות, רק באין לה וסת אפילו בישנה, א"כ לדידן דס"ל דבעי בדיקה לבעלה בעצמה, אפשר דחמיר ולא אמרינן כיון שתבעה, ובזה האופן אפשר לומר גם לענין בא מן הדרך דלבעלה אין אומרים כו'.

עוד היה אפשר לומר לענין בא מן הדרך, לענין שיחזיקנה שבדקה בעת וסת ולא ראתה, שנאמר כיון שתבעה מסתמא הוי טהורה

הלכות

ב כמה מיני וסתות יש לבד [מעונה בינונית] ווסת דע"י מעשה, ווסת הגוף, ווסת ימים דימי החודש, וסת השבוע, וסת הפלגות, וסת הסירוג, וסת הדילוג, [וסת השעות]. גם יש וסת קבוע, ושאיין קבוע.

מראה מקום

כז) שו"ע [סימן קפ"ט ס"ב], מגמ' נדה ס"ד [ע"ב]. כח) ראב"ד בבעלי הנפש [שער תיקון הווסתות סימן א'], ועיין מה שכתבתי בזה.

החילוקים שבין וסת קבוע לשאיין קבוע, הוא כמו שיבואר, ווסת כז) קבוע אינו נעקר רק בג' פעמים, ושאינו קבוע אף שראתה ב' פעמים, נעקר בפעם אחת. עוד, דווסת כח) קבוע אם לא ראתה ג' פעמים

עיונים

צריך לפרוש, מ"מ זוהי רק לרבב"ח בבא מן הדרך, אבל לא באשה שתם שלא ראתה כו', דא"כ למה השמיט, וגם כן משמע שם מהר"ן יעו"ש. ועיין.

ועל פי מה שכתבתי יש ליישב ג"כ מ"ש הב"י בטור בענין המתחיל לשון הרמב"ן וסת החודש חוששת לו כו' חוששת לב' בסיון כו' (מ"ע) [מה שכתב] הב"י על זה ומ"מ צריך לבאר כו' שהרי צריכה לחוש ליום ל', ויש להבין למה לא כ"כ הב"י מקודם על הא דכתב בטור חוששת לר"ח אייר, והלא צריכה לחוש ליום ל' דניסן משום עונה בנונית, אלא צ"ל דאפשר לומר דהרמב"ן צריך כאן לצייר ב' חששות דחודש והפלגה, ואיירי שהיה לה וסת קבוע דאין צריך לחוש לעונה בינונית, ועל דרך משל היה וסת לכ', והגיע הכ' (ב' ימים) קודם ר"ח ניסן לא ראתה בו, וראתה בר"ח ניסן, דעדיין לא נעקר בפעם אחת, ואינה צריכה לחוש לעוונה בנונית, ואח"כ כשראתה בר"ח אייר ולא ראתה בכ' שאחר ר"ח ניסן, נעקר ב' פעמים כ', ואח"כ כשראתה בר"ח סיון שהוא עונה בנונית ג"כ רק שקבעה וסת לר"ח, וכן כשלא ראתה בר"ח סיון וחוששת

כו"פ ס"ק ט"ז דבור המתחיל ועוד ראה ע"ש. ועיין בקונטרס אחרון של אדמו"ר ס"ק א'.

[כה] עיין חו"ד בס"ק כ', אך בט"ז ס"ק ל"א לא כ"כ, וכן הביאו הסד"ס ס"ק י"ב שם בענין המתחיל ועוד נ"ל דאיכא נפק"מ בין כו'. ולא מצאתי באחרונים. ובאמת עיין בר"ן שם שהוא הדין שפעמים תולה להקל שלזמן וסת אפשר שטבלה, ולא לעונה בנונית דאז תולה בוסת ע"ש. ומשמע משם רק בבא מן הדרך, דאם נאמר כרבב"ח [נדה ט"ו]. דמשום דווסתות דרבנן אין חוששת, ועל כן צריך לחשוש לעונה בנונית, דכי לעולם לא תראה ותחזיק בטהורה, על כן באם הוסתות הוא לו קולא, חושש לווסת, ומאחר דחושש לראיה, אינו צריך לחשוש עוד, אבל באשה שיש לה וסת, וידעה שלא ראתה בעת וסתה, אינה צריכה לחוש לעונה בנונית, דאל"כ יש להקשות למה השמיטו הרמב"ן בהלכותיו, עיין זה בקונטרס אחרון אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק א'.

ובאמת אדמו"ר פירש לענין בדיקה ותביעה, ויעוין בדבריו, מ"מ איך שיהיה לפי פירוש החו"ד [שם] ושאר אחרונים לענין איסורי פרישה, על כרחך צ"ל דהגם דעונה בנונית

מראה מקום

(כט) ראב"ד שם. וכ"כ בהלכות נדה לרמב"ן פ"ו ה"ה. ועיין מה שכתבתי.

הלכות

ביום וסתה, ולא שינתה ליום אחר, מיד שתראה אח"כ פעם אחת כסדר [כט] (כט) וסתה, חוזרת וחוששת כווסת קביעותה, משא"כ באין קבוע

עיונים

גם בר"ח נאמר דלעולם לא נעקר מצד העדר ראייה, רק מצד שינוי לוסת הסירוג דחודש. (ולפ"ז צ"ל משא"כ בקבוע ג' עונות בהפסקת, ועל דרך משל שלא תראה ג' ר"ח, ויהיה וסת הסירוג דד' שבועות פעם אחת ולא נעקר, א"כ היינו החילוק דשם בקבוע לא נעקר בפעם אחת, ובאין קבוע בפעם אחת נעקר, ומשמעות מהראב"ד דמשמיענו חילוק בין דין דכל אחד ואחד).

ואין ליישב משום דהא גופא דהוא וסת הסירוג, ולא אמרינן דשייך לב' ראיות הקודם הוא מצד דאמרינן דנעקר בהעדר הראייה, דמנא לן לומר כן, הלא בהפלגה כשראתה ב' פעמים בכ', ואח"כ לא ראתה ביום כ', אנו אומרים שנעשה הפלגה רחוקה עד ראייה שאח"כ, דמהיכי תיתי לן לומר דהוא רק העדר ראייה וראויה לראות ביום הקבולי, אדרבא בלאו הכי אנו אומרים שאדרבא הפלגה אחת הוא, דמאחר שאינו רואה, מהיכי תיתי דאין זה הפלגה אחת, ובווסת חודש נאמר ג"כ בלא עקירה דהעדר ראייה, רק שנתלה דהוא וסתה הסירוג.

ובזה יהיה סיוע למה שכתב בסד"ט סוף ס"ק ד', ובכו"פ ס"ק א', לענין דילוג ושוה, וכן לענין הסירוג, דהוא וסת דאין שכיח לא תלינן בו, והראייה דווסת הסירוג, אין חוששין לכתחילה, וכן כאן אם לא העקירה דמצד העדר ראייה, לא היינו תולין כו'. ועיין חו"ד ס"ק ד'. ובזה ניחא דהראב"ד על כרחך אתי לאשמועינן בדין דעקירה דהעדר ראייה באופן שאין לנו לומר

לכ' בו, ונעקר הכ' ג' פעמים, ואין לה הפלגה רק ב' פעמים, על זה כתב הב"י דצריכה לחוש כו', ועל כן יש לפרש להפוסקים דס"ל דרמב"ן ס"ל דין עונה בנונית לפרישה. אבל לפי מ"ש אדמו"ר בקונטרס אחרון ס"ק א' דרמב"ן לא ס"ל רק לענין בדיקה, ניחא בלאו הכי. ועיין בשו"ע אדמו"ר ס"ק מ"ב.

[כט] עיין שם בראב"ד. והנה לפי מ"ש דגם מה שלא נעקר וסת קבוע בהעדר ראייה ג' עונותיה דוקא, אם אח"כ ראתה פעם אחת כיום וסת חוזרת לוסתה, משא"כ בשאין קבוע, יעו"ש לשונו. ודוחק לומר דכונתו דבוסת קבוע על דרך משל ג' פעמים לר"ח אף שלא תראה פעם אחת לר"ח חוששת לר"ח הבא, משא"כ באין קבוע, דזהו בכלל שנעקר בפעם אחת וקבוע בג' פעמים. ועיין לשונו שם.

וצריך להבין, מאחר שדוקא אם אח"כ ראתה ביום וסתה אז חוזרת ולא קודם, א"כ גם בשאין קבוע באופן זה כשרואה אח"כ משנית בעקירה דהעדר ראייה ביום וסתה וראייה שאח"כ, וצריך לומר לענין וסת החודש, על דרך משל ראתה ב' פעמים בר"ח, ואח"כ לא ראתה בר"ח א', ואח"כ ראתה עוד בר"ח, ואם דנאמר דלא נעקר בהעדר ה' להצטרף עם ב' הר"ח, ויהיה ג' ר"ח, ותקבע וסת. ובהפלגה אי אפשר לצייר זה, דאם על דרך משל ראתה בב' הפלגות של כ', ואח"כ לא ראתה בכ', ואח"כ תראה ראייה אחת ולא בכ' ממנה, א"כ נעקר באמצע להפלגה רחוקה אחרת. ואין לומר לפ"ז

הלכות

כשאינה רואה פעם אחת נעקר. עוד, ולו ל ווסת קבוע אין נעקר רק ע"י בדיקה שלא ראתה, אבל וסת שאין קבוע, מיד שלא הרגישה נעקר וסתה. עוד, וסת שאין קבוע מיד שעברה העונה ולא לא הרגישה, אף שלא בדקה, אינה צריכה בדיקה אח"כ, ומותרת לשמש, משא"כ בקבוע פסקינן דבעי בדיקה אם לא בדקה בעת העונה. עוד, בבא מן הדרך, בווסת קבוע אסור לבא לה [עליה] עד שישאלנה, או מחשב ימי וסתה* וטבילתה, ובא עליה בלא שאלה, משא"כ באין קבוע. עוד, דכל זמן שלא קבעה וסתה, חוששת לה להפלגה ור"ח, אבל כשקובעת וסת, שוב אינה צריכה לחוש רק לממה שקבעה. עוד, למאי לה דפסקינן גם כחומרא דרב לענין וסת הדילוג, עיין לקמן (סעיף י'), ואם היה לה וסת קבוע, לא קבעה ע"י ב' דילוגים, משא"כ באין קבוע. [עוד, ולה] לה לענין דמים יתירים, דווסת קבוע

מראה מקום

ל) הל' נדה לרמב"ן פ"ה הי"ט, וראב"ד שם. לא) ראב"ד שם, והל' נדה לרמב"ן שם, תורת הבית [הארוך ד:]; ועיין טור וב"י [סימן קפ"ד ס"ט וסימן קפ"ט ס"ד]. לב) סימן קפ"ד סעיף י"א. ועיין ביאורי הגאון מווילנא סימן קפ"ט ס"ק (ז) [ס"ק ו']. * עיין בסד"ט [סימן קפ"ד] ס"ק [ט"ו], ועיין במנח"י בהגה"ה מן המחבר שם סימן קפ"ד סי"א בשם סמ"ג, ובשו"ע אדמו"ר סימן קפ"ז סק"ח. אך עיין בשו"ע

אדמו"ר סימן קפ"ח ס"ק מ"ב משמעות דלא כירושלמי. ועיין בשו"ע אדמו"ר או"ח סימן תרי"ג סעיף כ'. ועיין יו"ד סימן ק"צ ביאורי הגאון ס"ק ג' וס"ק ה' לג) עיין ראב"ד [שם סימן ג'] רמב"ן [שם הי"ח], טור ב"י [סעיף ב']. לד) שו"ע [סעיף ז'], גמ' [נדה] ס"ד [ע"א]. לה) עיין מה שכתבתי בזה.

עיונים

אך לס"ד דשם, עיין שם בכמה מקומות דמוכרח לומר כן לפי דברי תוס', הגם דתוס' נקטי בלשונם ריש ירחא וה', ריש ירחא וה' כו' ע"ש. ומצינו בראב"ד דף ח' ע"א [שער תיקון הווסתות סימן ב'] בלשונו שם משמע דגם לס"ד דף ל"ט ג"כ הטעם משום דמים יתירים, וזהו שבעינין שם דעכ"פ ראייה אחת יהיה ממעיין סתום, וכן אפשר לפרש התוס', והיינו דאם היה לה וסת על תחילת הראייה, איך נאמר על אותה ראייה דהוא דמים יתירים, אפילו לענין וסת החדש, וא"כ גם לפי המסקנא אם היה הכ"ה [בי"ח] [בירחא] וסת

מצד טעם אחר שתשנה לווסת, והיינו בווסת חודש כנ"ל. ועיין, ודוק. ובווסת הפלגה, אי אפשר לצייר זה, וק"ל. ועיין חו"ד חידושים ס"ק י"ז וביאורים [ס"ק י']. [ל] ועיין באורך בחו"ד סימן [ביאורים] קפ"ד ס"ק י'. [לה] עיין [נדה] תוס' דף [י"ח] [י"א]. דברי המתחיל ממעיין סתום כו', ומה שכתב הסד"ט שם [חדוד הלכות], ודף ל"ט: תוס' [ד"ה אלמא], סד"ט שם [חדוד הלכות], משמע אם היה לה וסת לר"ח, שוב אין מצטרף הה' בו לקביעות וסת,

מראה מקום

לו) עיין שם [סימן קפ"ד] סעיף ב'. לז) שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ד ס"ק כ"ח בשם אחרונים. ועיין ראב"ד. עיין בט"ז קפ"ד ס"ק י"ג, וקפ"ט ס"ק ה', ונקה"כ [על הט"ז], ובשו"ע אדמו"ר. ועיין מה שכתבתי לעיל בס"א בצ"ב (מה שכתב החו"ד קפ"ט סק"ב וקפ"ד [ס"ק י"ב]) ליישב קושיית הסד"ט [ס"ק ב'], ומ"ש חו"ד קפ"ט ס"ק ל"ד לפי מ"ש בשו"ע אדמו"ר ס"ק צ"א, וע"ש ס"ק ע"ה יעו"ש. לח) עיין סימן קפ"ו. לט) שו"ע אדמו"ר שם ס"ק ז', ועיין ציונים בסעיף א' מה שכתבתי בזה. מ) שם שו"ע אדמו"ר בשו"ע. מא) עיין בשו"ע אדמו"ר [שם], ובחו"ד [סימן קפ"ו ס"ק ב']. מב) עיין חו"ד ביאורים שם ס"ק א'. מג) שו"ע אדמו"ר ס"ק ז', תשובת מהר"ם פדוואה [סימן כ"ה], וכן הובא בסד"ט שם [ס"ק ד']. מד) שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ד ס"ק ג'. מה) עיין סד"ט סימן ק"צ ס"ק ז' בענין המתחיל ובזה תירץ מאי דקשיא לן על

הלכות

כשמשנית וסתה לא אמרינן על ראיית וסתה הקודם כשבא בתוך וסת החדש דמים יתרים דאתוספו]. אבל בזה שוה אין קבוע לקבוע, לחוש לו לעונה אחת סמוך כו', ולכתחילה לו צריכה לבדוק בשעה הראוי לראות.

ג החומרות והקולות שבין אשה שיש לה וסת קבוע או אין לה וסת, על שעת וסתה ולאחר וסתה, כמו שנתבאר לעיל בסעיף ב'.

אשה שאין לה וסת, צריכה ג' פעמים לח) בדיקה, קודם תשמיש ולאחר תשמיש, שתחזיק את עצמה שאינו רואה מחמת תשמיש. והבדיקה קודם לט) לתשמיש הוי לאור הנר.

ובעל מ) נפש יחמיר לבדוק קודם תשמיש ואחר תשמיש לעולם כל זמן שאין לה וסת, והבדיקה דקודם תשמיש צריכה להיות לאור מא) הנר. ויש אומרים מב) דרך קינוח בעי, אך לא יהיה הקינוח כששוכבת אפרקוד.

ומעוברת משהוכר עוברת ומניקה, אף שאין לה וסת, לא בעי בדיקה מג) קודם תשמיש ולאחר תשמיש. אבל ביש לה וסת, אין לה לבדוק לא קודם ולא לאחר, רק אם בעלה רוצה להחמיר לבדוק, מותר ומשובח מד), דאז אין לבו נוקפו. ויש אומרים דגם בעלה אין לו להחמיר להצריכה מה) בדיקה, [עיין בזה סימן קפ"ו].

עיונים

אך ברש"י דף ל"ט ע"ב ד"ה א"ל לא, משמע דלפי הס"ד לא ס"ל דמים יתירים. ועיין דף (מ"א). [י"א ע"א] רש"י ד"ה ממעיין כו', וגם

קבוע, לא היינו אומרים דמים יתירים. ועיין מה שכתבתי לקמן ס"ק קמ"א ביישוב קושיית חו"ד בזה, ויעוין עוד מ"ש בזה).

הלכות

מראה מקום

המרדכי ע"ש, ובחידושו על הגמ' [חידוד הלכות דף י"ב]. יעו"ש. מו) שו"ע סעיף ג], מבעל הנפש [ראב"ד שער תיקון הווסתות סימן א']. מו) שו"ע אדמו"ר ס"ק י"א, ועיין שם. מח) לשון הט"ז [ס"ק ד']. מט) כו"פ ס"ק ב/ חו"ד [ביאורים] ס"ק א'. נ) יעו"ש הטעם בחו"ד ס"ק הנ"ל, ובסד"ט ס"ק א'. נא) ש"ך

ד וסת השעות, אם קבעה וסת לשעות מו) ולא לימים, כגון אשה שהיתה [מז] מו) כל לאחר טבילתה רואה, שהיו מרגישות בנות עירה בכניסתה לעיר ונותנים בה עין, או מח) שאר דברים כיוצא שרגילה לראות מחמת זמן ההיא, ואין אסורה אלא שעתה, היינו על דרך משל קודם כניסתה לעיר. עוד אופן שלא כוונה [מט] מט) ראיותיה לקבוע בימי חודש או הפלגה, [בכל הוסתות שיבואר לקמן], על דרך משל א' ניסן ד' אייר ה' סיון, דצריכה לחוש לוסת האחרון, אך בכל הג' פעמים ראתה בשעה ו' מהיום על דרך משל, אין חוששת אח"כ רק לשעתה, ונעקר ט) בשעה א' אף בלא בדיקה, [ויעויין מדינים אלו בסימן קפ"ז].

ה כבר נתבאר דאשה כל זמן שאין לה וסת חוששת לוסת חודש והפלגה. עד"מ, נא) ראתה בכ"א בניסן צריכה לחוש לכ"א אייר כדין וסת שאין קבוע. ראתה בו, הוה ב' ראיות והפלגה ביניהן, חוששת גם להפלגה עד שתקבע ויע"ו לקמן.

עיונים

לילה ולא קודם, ושם בקפ"ז [סעיף י'] איירי שלא היה לה זמן מוגבל. אך לכאורה כאן איירו בטבילה לבדה, ושם במשמשת ליל טבילתה. עיין בש"ע אדמו"ר סימן קפ"ז ס"ק ל"ט שהתשמיש גורם, כי שכן דרך כו'. ועיין בחו"ד שם ס"ק י"ד בביאורו וחידושו שם [ס"ק כ"ג], ומ"ש שם ג"כ שהוא כווסת מורכב מטבילה ותשמיש, א"כ אפשר לחלק בין גרם דדימת עירך על טבילה לבד, ולא על תשמיש וטבילה. ויעויין בסד"ט שם ס"ק כ"ג, ואין להאריך כאן, ויעויין בזה. [מט] מה שכתב החו"ד בזה משום דטבילה כקפיצה כו', יעויין מה שכתבתי לקמן בזה.

ראיה אחרונה כו', והל"ל וראיה אחרונה הוא כו', משמע דזהו סברא חדשה למסקנא. (ועיין במ"ש בס"ק קמ"א בזה). [מז] בסד"ט ס"ק (ב') [א'] כתב לחלק בין ההיא דסימן קפ"ז (סק"י) [סעיף י'] דשם איירי דלא כונה השעה, לכאורה מלשון אדמו"ר בס"ק י"א ונותנין בה עין, הנה בגמ' אמר ושמא דימת עירך כו', אפשר לומר שכונתו דוקא באופן שנוכל לומר דימת עירך היינו שידועים המנה בני עירך, ונוכל לתלות בעין הרע, אך זהו דוחק, יעויין בגמ' אימא דימת עירך, ויעויין סד"ט ס"ק א'. רק צ"ל שכונתו ג"כ כמ"ש בכו"פ [ס"ק ב'], היינו על דרך משל באישון

מראה מקום

ס"ק ד'. נב) שו"ע [סעיף ב'].
 נג) עיין ש"ך [ס"ק י"ג] ושו"ע
 אדמו"ר ס"ק כ"ג, וחוו"ד
 [חידושים] ס"ק ז', ומנ"י
 ס"ק י"א. נד)
 רשב"א בת"ה [ארוך ב"ז
 ש"ג] ושו"ע [שם]
 ופוסקים. נה) פוסקים
 הנ"ל. נו) עיין שו"ע אדמו"ר
 סימן קפ"ז ס"ק מ"א. נז)
 שו"ע [סעיף ו'] ועיין באר
 הגולה, ועיין מ"ש בזה
 לקמן [סעיף י"ב] לענין
 סירוג. נח) עיין כ"ז שו"ע
 [אדמו"ר] ס"ק כ"ב.
 * בשו"ע אדמו"ר שם,
 ולדידן בסימן קצ"ו [סעיף
 י"א בהג"ה] דבעי' ה'
 עונות הוא ג"כ באמצע ימי
 טומאתה וק"ל. נט) עיין
 כו"פ ס"ק ח', וחוו"ד
 בביאוריו ס"ק ד' בכל מה

הלכות

ו וסת החודש נקבע בג' נב) ראיות, וכן חוששת
 לראיה אחת כנ"ל, דוסת החודש היינו דהשיפורא
 נג) גרם ולכן קובעת לימי חודש אף שאחד מלא
 ואחד חסר.

ובהפלגות אין חוששת רק ע"י ב' ראיות נה) כנ"ל, וגם
 הקביעות הוא בד' ראיות וג' הפלגות דב' הראיות
 נה) גורמים, היינו כי הפלגה הוא שמעת שנקתה נו)
 וטהרה מדמיה יתאסף הדם במשך הפלגה ויתרבה
 ויצא, נמצא שאין הפלגה ידוע רק מב' ראיות.

ז וסת [ניז] נה) השבוע ג"כ כוסת החודש שנקבע בג"פ,
 על דרך משל ראתה באחד בשבת נה) וחזרה
 וראתה בג' שבועות בא' בשבת, וכן פעם שלישית,
 קבעה לה וסת בג' שבועות בא' בשבת, אף שאין
 כאן רק ב' הפלגות, כיון שיש ג' ראיות דג' ימים שוים
 קבעה לה וסת, וכן ביום אחר.

וכ"ש בג"פ רצופים בא' בשבת דקובעת ואין נעקר
 רק בג"פ אלא דבזה אין לצייר חשש לוסת שאין
 קבוע ביון שבא ביום * טבילתה אך שבסירוגין אין חוששת רק להפלגה
 כי הראיה דימי השבוע נעקר בפ"א ומצד סירוג בוסת הסירוג אין חוששין
 קודם שתקבע [עיין לקמן סעיף י"ג] ואם הא' בשבת על דרך משל היה
 בסירוג ב' או ג' שבועות הוא נקרא וסת הסירוג [ונ"מ למ"ש בסעיף י"ב]
 ועיין עוד מזה סעיף י"ד וט"ו.

ח הנ"מ שבין וסת דהיום גורם ובין דהפלגה, מלבד החילוק דסעיף ו' דוסת
 החודש, אם תראה נט) עוד ראיה ביום אחר מלבד יום ראייתה בוסת או
 שאין קבוע, מ"מ וסתה במקדם או חששא לשאין קבוע, דמאחר שהיום

עיונים

[סג] עיין ציונים בשם הב"ח, ועיין ס"ט סוס"ק
 ל"א, עיין ש"ך דלמאי נ"מ ד"ז בלא"ה צריכה

[נז] יעויין בזה מ"ש, ולענין וסת הסירוג ע"ש
 בס"ק ע"ה.

מראה מקום

שכתב בזה הסעיף.
 (ט) עיין חו"ד סימן קפ"ד
 ביאורים ס"ק ה', ובס"ט שם
 ס"ק ו' (סא) שו"ע סעיף ז',
 עיין בבעה"נ [שער תיקון
 הוסתות סימן ג']. (סב) שו"ע
 ש.ס. (סג) שו"ע ובעה"נ שם.
 (סד) ש"ך ס"ק י"ט ואחרונים.
 (סה) ש.ס. (סו) שם בש"ך בשם
 הב"ח, ועיין מ"ש בזה. (סז)
 עיין בסעיף א' ובשו"ע
 אדמו"ר בכמה מקומות

הלכות

גורם מאי אכפת לן שהיום אחר ג"כ גורם ראייה,
 והיא בקביעות או בחששה כמקדם, משא"כ
 בהפלגות אף שתראה גם ביום הקודם הראוי לפי
 סדר הפלגות, מ"מ מאחר שתראה ביום אחר
 ישתנה.

ויעוין לקמן סעיף י' עוד, דבהפלגות מיד שלא תראה
 פעם אחת ביום הראוי להפלגה, שוב אינה חוששת,
 [ועיין לקמן], משא"כ בוסת שהיום גורם עד שלא
 תראה ג' פעמים חוששת. וכן בעבר עליה ג' עונות
 וסתה בלא ראייה, דבהפלגות אין חוזרת לקדמותה
 עד שתראה ב' פעמים בהפלגה, ובוסת הימים בפעם אחת כראייתה חוזרת
 לוסתה.

ט בוסתות היום והלילה חשבינן מנץ (ס) החמה, דקודם נץ החמה היא
 לילה אף לאחר שעלה עמוד השחר, ולאחר הנץ מקרי יום, דקים להו
 לחז"ל דלענין וסת תלוי בהילוך החמה.

י וסת הדילוג דחודש, כגון שראתה בט"ו באדר וי"ו בניסן וי"ז באייר, י"א
 דקבעה לה וסת לדילוג (סא) וחוששת לי"ח בסיון (ודין) [ודינן] כדין וסת
 קבוע, וי"א דוקא שהיה דילוגה (סב) ג"פ היינו שראתה אח"כ עוד בי"ח
 בסיון, הוה לה וסת קבוע לדילוג וחוששת לי"ט תמוז ואילך כדין וסת
 קבוע, אך נקטינן כחומרא ב' [סג] (סג) הסברות, היינו אחר שראתה בי"ז
 באייר חוששת לי"ז (סד) סיון מצד חומרא דסברא האחרונה דעדיין אין לה
 וסת, וחוששת ג"כ לי"ח מצד (סה) חומרא דסברא ראשונה דקבעה לדילוג
 בב' דילוגים, וגם לחומרא דסברא אחרונה דעדיין אין לה וסת וחוששת (סו)
 להפלגה ומי"ו בניסן דהוא מלא עד י"ז אייר הפלגה ל"ב, אייר חסר, מראיה
 י"ז נשאר י"ג עם הראייה, וחוששת לי"ט ג"כ, גם חוששת (סז) לעונה בינונית
 דהוא ביום י"ז, עם י"ג הנשארות הוה ל' יום, והגם דחוששת בלא"ה מצד

עיונים

לחוש משום וסת החודש יעו"ש, ע"כ ציירתי מר"ח אדר כט"א ובזה יש נ"מ כמ"ש ועיין וק"ל.

מראה מקום

בסימן זה. *) אך בלא"ה מצד סברא א' דקבעה וסת לדילוג חוששת ל"ח כוסת קבוע, אך נ"מ כשהי"ז בחודש מלא כציור השו"ע נשאר י"ד ובא יום הל"א בי"ז ואעפ" שחוששת בלא"ה, אך משום עו"ב הוה כוסת קבוע וק"ל. סח) עיין סעיף א' ובש"ך ס"ק ל'.

הלכות

שראתה מקודם בי"ז ועדיין לא קבעה, מ"מ עו"ב הוי כוסת קבועה אם לא בדקה אסורה עד שתבדוק אף לאחר י"ט דכל חששות ראיות האחרונות הוא כוסת שאין קבוע. ולדעה *) דעו"ב סח) סח) ביום ל"א חוששת ל"ח.

באופן דוסת קבוע, ואם היה לה וסת על דרך משל ל"ד בחודש, ושינתה לט"ו וי"ו וי"ז, קובעת באלו הדילוגים, אף שהראיה הראשונה שממנו מתחיל הדילוג הוא מוסת קבוע לא שרינן ליה לוסת העבר רק חשבינן הדילוג ממנו, אבל בזה גם הסברא הראשונה מודו דעל דבר זה

עיונים

ואדרבא יותר יש לן לפרש בוסת ההפלגות, הנה דף ל"ט ע"א אר"י אמר שמואל על משנתניו דהיתה למודה לט"ו ט"ו לטבילתה דהוא כ"ב כו', ולכאורה יש להקשות למה ליה לפרש בט"ו לטבילתה [ועיין מה שכתבנו בס"ק ק"ז] הל"ל לט"ו בחודש זה ואחר כך ל"ו בחודש (ואז היה ניחא ג"כ הזה וזה אסורין דוקא, ועיין בקו"א אדמו"ר סימן קפ"ט (סקמ"ב) [ס"ק ד'] ז"ז אסורין לאו דוקא), אלא ע"כ לומר כי סתם ט"ו ולא אמר ט"ו בחודש הכונה להפלגה, וכמ"ש בגמ' ט"ו בחודש. (ועיין חידושי הרמב"ן בגמ' דף ס"ד ע"א יש דעה דלא ס"ל כלל וסת חודש), א"כ גם בסתם הברייתא קאי עכ"פ גם בהפלגה.

אך באמת הברייתא קודם זה איירי בסירוג דהוא דוקא בר"ח (וכ"כ בק"א שם) הפלגה במשנה יום החודש בברייתא, ואפשר ליישב הגמ' דדף ל"ט משום דהלשון במשנתניו ושינתה להיות רואה ליום כ' והל"ל להיות רואה ביום כ', ומלשון ליום כ' משמע שנגרר

[סח) עיין ס"ט ס"ק י"ב הביא ראיה לש"ך ס"ק ל', מגמ' [נדה] דף ס"ד. דפריך ודקארי לה כו' דהלא צריך למתני היתה למודה דאל"כ אם נפרש הברייתא בוסת החודש לא פסיקא ליה למיתני היתר כו' יעו"ש, ואין לדחות דאיירי בהפלגות דא"כ מאי מקשה הלא אפשר לפרש לימי חודש, ע"ש.

אך באמת החכם צבי [סימן קי"ד] דחה דברי הש"ך וגם האחרונים הביאוהו, וצ"ל דמ"מ פריך שפיר דקארי לה כו' כיון דכונת הברייתא לאשמועינן דין וסת הדילוג ושאין צריך לחוש כל זמן שלא קבעה עיין תוס' שם, הל"ל לפרש ובאופן שילמד דין זה הגם שיצרך לשנות לשונו מ"מ ל"ל לשנות הברייתא בענין דלמודה הל"ל סתם בראיית, ויעוין בתוספתא שם (פ"ח) [פ"ט] בכל הדינים דהזכיר למודה נצרך משום הדין יעו"ש.

עוד אפשר לומר דפריך דקארי לה מאי כו' אי משום דיפרש לוסת חודש הברייתא סתם

הלכות

אם היה לה וסת לט"ו ושינתה ליי"ו י"ז שדינן הט"ו לוסת קבוע, [דהטעם סט] דדעה זו דס"ל שהראיה שממנו מתחיל אח"כ לדלג חשבינן לדילוג שאנו רואים ששייך דהרי סדר דילוגיה מכוון ממנו על כן אומרים דגם הראיה הראשונה הוא שייך לווסת דילוגה, א"כ כשהוא מוסת שדינן לוסת הקבוע, משא"כ דעה ב' שאין חושבין רק ראיות דדילוג לא איכפת לן מה שמתחלת הדילוג אחר ראיות וסת

מראה מקום

סט) מצד הסברא, ויש משמעות מתוס' דף ס"ד ע"א [ד"ה איתמר] בפי' הב"ך ודו"ק. ע) ט"ז ס"ק ח', ש"ך ס"ק י"ח ואחרונים. ועיין בחו"ד [ביאורים] ס"ק ו' בקושייתו ותירוצו, ועיין במש"כ מזה, ועיין ס"ט ס"ק ה', וכו"פ סוס"ק ט"ו. א) ע"א שו"ע סעיף ה' בהפלות

כיון שמדלגת], וצריכה עוד ראייה ליי"ח, ואז קובעת גם לדעה אחרונה. אך שצריכין דוקא שהיה דילוג [ע] ע) שוה באופן שמצוייר לעיל הן אחר וסת קבוע או בראיות, אבל על דרך משל, היה לה וסת לי' בחודש [ואח"כ לט"ו ויי"ו או] לסברא אחרונה לט"ו י"ו י"ד, לא קבעה, כיון שאין שוה הדילוג, אבל כשהדילוג שוה אף שמרחקת ע"א) דילוגה לב' וג' ימים, כגון ט"ו ואח"כ י"ז וכו', קובעת, בלבד שיהיה שוה.

עיונים

ממה דא"צ לחוש ליום י"ז אחר דילוג די"ו אחר ט"ו. וכן על דרך משל חודש א' מלא ט"ו נשאר י"ו חוששת לט"ו, ראתה בי"ו חודש חסר נשאר י"ד, דצריכה לחוש ליום י"ז משום עו"ב, ראתה בי"ז חודש מלא נשאר י"ד צריכה לחוש ליי"ז וחוששת בלא"ה רק כקבוע דעו"ב וא"צ לחוש ליי"ח דוסת הדילוג והל' למתני' באופן זה ולהשמיענו דינו, ועיין ודו"ק. [ע] עיין ס"ט ס"ק ה', ולכאורה כן יש לפרש דברי התוס' על דף ס"ד ע"א בתוס' ד"ה איתמר, משמע דאתי לאשמיענן בכונת רב ושמזאל רק לענין חודש ולא שבהפלות נאמר ג"כ לשמואל ד' ראיות ולרב ג', ועיין ח' הרמב"ן שם, ועיין ב"ק דף (י"ז) [ל"ז] ע"ב תוס' ד"ה ובט"ו כו' אין הראשונות מן

הראיה עד הפלגת כ', בשלמא בברייתא דלא כ' להיות רואה מוכרח לומר ושינתה ליום כ', ודו"ק, אך בדף ל"ט לא הביא הלשון דלהיות רואה ודוחק, וצל"ע בכ"ז.

ולדעה דעו"ב ל' יום צ"ל כנ"ל, ולדעה דס"ל עו"ב ל"א פריך ג"כ דקארי לה מאי קרי כו', דה"ל להשמיענו דינו בלא למודה על דרך משל חודש א' חסר מט"ו נשאר ט"ו עם הראיה הל"א, ביום י"ו חודש ב' מלא מי"ו נשאר ט"ו, הלא הותר הט"ו דיהיה הל"א ביום י"ו חוששת בלא"ה רק שצריכה כדן וסת קבוע דעו"ב (ובזה לא איירי) ראתה בי"ז חודש חסר נשאר י"ג היום ל"א ביום י"ח צריכה לחוש ליי"ח ומשם ואילך וסת קבוע, ויאמר כן בברייתא, ואי לאשמיענן דוסת הדילוג אין חושש נשמע

מראה מקום

וה"ה בוסת חודש. (עב) כו"פ ס"ק ט' בשיטת הרמב"ם [פ"ח מהלכות איסורי ביאה ה"ז] וכן הוא בתוספתא [פרק ט' ה"ג]. (עג) ש"ך [ס"ק ט'] וש"ע אדמו"ר סיוס ס"ק י"ט, וכן

הלכות

[ונוכל לצייר עוד נ"מ לחומרא דב' הסברות באופן שהיה לה וסת לי' בחודש ואח"כ ראתה ט"ו י"ו י"ז, ולא ראתה בי' בו, דנמצא דג"פ לא ראתה ביום וסתה, ואח"כ אם תראה בי' בחודש פעם אחת, חיישינן לסברא אחרונה ועדיין לא קבעה לה וסת ובג"פ דהעדר ראייה לא נעקר, ומיד שראתה פעם אחת חוזרת לוסתה, עיין בסעיף [י"ט], ובעי עקירה ג"פ וכו', וגם חיישינן לדעה א' דקבעה לה וסת ולא אמרינן דע"י ראייה בי' בחודש כוסתה תחזור לקדמותה ונעקר וסת החדש מאחר דקבעה. אך לפי"ז על דרך משל, ט"ו י"ו י"ז כשתראה אח"כ בי' צריכה לחוש רק ליי"ח, אבל לא ליי"ז, דממה נפשך לדעה אחרונה דלא קבעה חזרה לקדמותה ותו לא חוששת לוסת החדש, ולדעה הראשונה שקבעה לדילוג, ג"כ אין חוששת ליי"ז רק לדילוגה מיי"ח ואילך, ועיין].

ויש מי [עב] [עב] שכ' אפי' אם קבעה לדילוג על דרך משל, ט"ו י"ו י"ז י"ח דצריכה לחוש מכאן ואילך ליי"ט מ"מ חוששת גם ליי"ח. וה"ה אם דילגה למפרע [עג] [עג] על דרך משל, ל"א ל"ב ל"ג ג"כ קובעת לדילוג באופן הנ"ל.

עיונים

דדילוג באופן שאמרו כאן בימי החודש וק"ל). ועיין בכו"פ סוס"ק ט"ו פי' הא דאין הראייה דקודם ההפסקה ראשונה דזקנה מצטרפת, ומ"מ ניחא דכונת הגמ' בכוונה רק משום וסת דילוג למפרע בשבוע מב' ימים לב' כו' (וכו"פ לטעמיה אבל לפי מה שכתבתי לקמן ס"ק צ"ב בשם אדמו"ר אין וסת דסירוג ודילוג עיין מה שכתבנו שם), ולפ"ד הכו"פ לא מוכח מידע וע"ש בתי' השני, ומ"מ לא מוכח מידע. ועיין בחו"ד ס"ק ו' מה שכ' דתוס' ס"ל דלא חשבינן הראייה הראשונה רק להפלגת שוות סגי

המנין ע"ש, והן הן דברי התוס' דדף ס"ד, רק שם כ' ג"פ מכ' לכ' וכאן מאי טעמא תשלש בדילוג, עיין ביאורי הגאון ס"ק ז' וז"ל ונראה אף שכ' תוס' לכו"ע מ"מ לשמואל בעינין ה' וכו', ואפשר לומר דגם כונת התוס' כאן אינו אלא לאשמייענן דין דהפלגת דשני ראיות דהן דיבור התוס' בב"ק, (וע"ש בב"ק בתוס' לפ"ז אם נגח כו' עד שישלש בדילוג משמע להפלגות קרי ג"כ תוס' דילוג דימים, וא"כ גם כאן כונתו רק שבעינן להפלגה ב' ראיות ולא ירד לדין דהפלגות בדילוג, הגם שתפס הציור

א. לכאורה צ"ל ל"ג ל"ב ל"א.

הלכות

מראה מקום

הוא בבעה"נ לראב"ד
[שם], ועיין ס"ט ס"ק ג',
ועיין כו"פ ס"ק ו'. (עד) שו"ע

יא (עד) דילוג דהפלגות כגון, ב' ראיות בהפלגות ל',
וג' ראיות לל"א, וד' לל"ב, לסברא הראשונה,

עיונים

חולין פ"ב דף ל"ב [ע"ב] [סימו ו'] ובהגהות
הגרי"ב שם [אות ט'] דשם מבואר דהרמב"ם
לא ס"ל כן ע"ש. (עוד בכללים שם מתוס'
ערובין ל"ח ע"ש. ועיין ברי"ף ורא"ש [סימן
מ"ז] חולין פ"ג דף נ"ה ע"ב בשמעתא דגלודה,
ועיין תוס' שבת נ"ח: ד"ה אלא אמר רבא כו'
בסוף הדיבור ור"י השיב דכמה י"ל.

ועיין בספר יד מלאכי ח"ג [כללי התלמוד כלל
תרל"ג] מה שהביא מתשובות הרמ"ע סימן
כ"ח, ועיין בר"ן [א: מדפי הרי"ף] ורא"ש [סימן
ה'] מסכת יומא פרק ח' דף ע"ז [ע"ב] ד"ה
איבעיא להו הרב כו' כ' הר"י כו'. ועיין ר"ן פרק
אלו טריפות [חולין כ"ג. מדפי הרי"ף] במשנה
ודגים כל שיש לו סנפיר כו' ולתוספתא לא
חיישינן דמשמע דפליגא אגמרין, עכ"ל.
ועיין בפ"י הר"ן נדרים ע"ג סוף ע"א [ד"ה לא
מן השם]. ועיין בנמוקי יוסף פרק המפקיד
[ב"מ כ"ג. מדפי הרי"ף] במשנה המפקיד
פירות מוציא לו חסרונות כו' ואין ראיה כ"כ
מהתוספתא היכא דאין נראה הכי בגמ' שלנו
כו' ע"ש. בהרא"ש חולין הנ"ל הובא ג"כ
בקו"א משו"ע אדמו"ר הלכות הפקר ס"ב ס"ק
א' ע"ש ומה שיישב עפ"י זה.

[עג] עיין בכו"פ שדחה זה בס"ק ו', אך לפי פי'
ראשון שלו בס"ק ט"ו ע"כ צ"ל שמוכח מתוס'
דין דדילוג למפרע, ועיין בזה.

[*] **לסברא כו' קבעה כו'.** עיין ש"ך ס"ק מ"ב
הובא שו"ע אדמו"ר שם [ס"ק כ"ו], ועיין
לשון הב"ח סעיף כ"ב שהביא הש"ך ודחאו,

בג' ובדילוג ד' ע"ש, לא זכיתי להבינו, לכאורה
בב"ק שם כ' התוס' בפירוש דבעינן ד' בוסת שוה
דהפלגת יעו"ש, ומה שכתב שם שיש ליישב
משמעות תחילת דבריהם ממה שהקשו משור
שראה שור נגח כו' דמשמע כו' בוסת שוה יעו"ש,
אנכי לא ידעתי גם זה. אך מתוס' דב"ק נראה
לכאורה בפירוש היפוך דבריו (עוד מילין בזה).

ומה שכתבו בש"ך [ס"ק י"ח] וט"ז [ס"ק ח']
משמעות מגמ', נ"ל היינו ממה דאמר שם
[נדה ס"ד]. ראתה ביום כ"א ותירץ שם דאיירי
דלמודה לכ' דיקא נמי כו', מדצייר דוקא כ'
וכ"א הל"ל כדרך המנין כ"ה ולמודה לכ' שכן
דרך הלשון עשרה חצי עשירות, אלא ע"כ
סתם דבריו דוקא דילוג קרוב. אך יש לדחות
מעט. ועיין ס"ט על ש"ך ס"ק ס"ח בס"ק ל"ג.
(ובשו"ע אדמו"ר לא הביא שם הש"ך דס"ק
ס"ח, וצ"ל מצד קושיות הכו"פ [ס"ק כ"ח]
וס"ט שם, ותירוצו שם ג"כ דוקא לפ"ד הש"ך
ולא לפי פירוש הט"ז שם יעו"ש בזה).

וע"ש בכו"פ ס"ק י"א ראיה לדברי הפרישה
שהביא הש"ך ס"ק י"ח דאף לא בדילוג השוה
שם דילוג, דהא קרינן לשמואל שם דילג על
ג' חדשים דפעם שניה על ראיה ט"ז מי"ח,
נ"ל באמת כונת התוס' דחשבינן וסתה בכל ג'
חדשים הט"ו לט"ו דפעם ראשונה דהוה דילוג
קרוב, עיין בתוס' ודו"ק ועיין.

[עב] עיין כו"פ [ס"ק ט'] מתוספתא [פרק ט'
ה"ג], כהרמב"ם [פ"ח מהלכות איסורי ביאה
ה"ז]. ועיין בקיצור כללי הגמ' בשם הרא"ש

מראה מקום

[סעיף ה'] ואחרונים, וככל מה שכתבנו בסעיף י'. [עה] טור ש"ע [סעיף ט'], וראשונים [ראב"ד] בעל הנפש מהא דשור נגח שור לא כו' [שער תיקון הווסתות סימן ג']. עיין ביאורו הגאון ס"ק [י"ד] וס"ק [י"ח], ועיין באר הגולה אות יעו"ש, ועיין מה שכתבנו בה. [עו] עיין ש"ך

הלכות

ולדעה ב' עוד הפלגה לל"ג, אז נקבע וסת לדילוג, וחיישינן לחומרות דשני הסברות, חיישינן לכל חומרות דאין לה וסת ודיש לה וסת לדילוג ככל הנ"ל בוסת חודש, רק כאן בהפלגה צריך לקביעת וסת ד' ראיות ג' הפלגות, כן לחשש ב' ראיות.

וכל זמן שלא קבעה וסת גם לדעה ב' חוששת לכל הוסתות, גם לוסת חודש ולעו"ב ולהפלגה אחרונה, ובין שקירבה הדילוג ליום א' או שריחקה, על דרך משל, מכ"ט לל"א לבד שהיה שוה הדילוגים, וה"ה

למפרע. רק החילוקים כמו שכתבנו בסעיף ח', דכל וסת' הן דימים או דהפלגות, שווין הוסת השווה עם הדילוג וסירוג, רק נ"מ למה שכתבנו בסעיף י"ג [סעיף ח' דשו"ע], עיין בשו"ע אדמו"ר ולא הזכרת ודאין מצוי) ואם היה לה וסת לכ' ושינתה לל' ואח"כ לל"ב לסברא וז"א' בסעיף י' עקרה וסתה וקבעה לדילוג.

יב וסת [עה] [עה] הסירוג אינו רק בוסת ימי החודש ולדידן גם בשבוע כגון שראתה על דרך משל בא' בניסן בא' בסיון בא' באב, קבעה לה לר"ח לסירוג בג' ראיות דבסירוג [עו] כולי עלמא מודו דג' ראיות מחזקת כוסת

עיונים

הראשונה הוא מגרם וסת הפלגת כ'. אך הש"ך באמת ס"ל דהעיקר הראיה השניה שתפליג ומאי איכפת לן שראיה אחת מוסתה ועיין, משא"כ בוסת חודש ועיין ודו"ק. (והגם דכ' שם אפי' לדעה אחרונה דסעיף י' כשמואל בגמ', מ"מ ניחא ועיין ודו"ק).

[עה] באר הגולה כ' באות ט' והכא לדברי הכל קובעת בג' פעמים, כיון שהן בשוה, על וסת שבוע דנלמד מגמ' דף (י"ד) [י"א ע"א] כגון דקפצה בחד בשבתא ג"פ דקבעה לקפיצות [עם ימים], והנה שם פ"י הרשב"א ור"ן ועיין ב"י הארוך בדין קפיצות במה שכתב הרמב"ם

והנראה לי לדחוק דכונת דברי הב"ח (וע"ש לשונו) דהנה לדעה א' דסעיף י' ראיה דוסת קבוע אין מצטרף לב' דילוגים שאחריו, עיין בס"ק ס"ח מגמ' ס"ד א' וה"ה בהפלגת (ועיין בדף ס"ד בס"ט [חידוד הלכות] על תוס' ד"ה איתמר כו') דשדינן הפלגה דוסת קבוע לוסתה ולא לדילוג הבא, והנה בהפלגה ב' הראיות גורמין עיין לעיל סעיף ו', וא"כ כאן שהיה לה וסת לכ' הל' שמפלגת מכ' (הע"ב) [ע"כ] שייך לוסת להפלגת כ' שראיה ב' דכ' שייך לוסתה הקבוע דכ', וא"כ איך יצטרף להפלגה הבא לדילוג, וא"כ איך יהיה הפלגת ל' דצריכה ב' ראיות דגרמי הפלגתה וכאן הראיה

מראה מקום

[ס"ק כ"ב] וט"ז ס"ק
 י"א וי"ב, ועיין ס"ט
 [ס"ק ז'] דבריו
 סותרים, ועיין חו"ד
 [ביאורים] ס"ק ח' מה
 שתייר, ובציון בחצי

עגולים בשו"ע אדמו"ר ס"ק ל"ד, ב"ח ש"ך ט"ז משמע שמפרש דט"ז כש"ך. (עז) פרישה הובא ג"כ בשו"ע אדמו"ר [שם], והמנחת יעקב ס"ק י"ז סתם דלא כפרישה וט"ז, ועיין. (עח) לשון אדמו"ר בס"ק ל"ד.

הלכות

הסדור, דמה לי לר"ח אחד או ב'. ויש עז) ויש מי שכתב
 דלדעה אחרונה דסעיף י' בעי כאן ד' ראיות, וא"כ יש
 להחמיר עז) מצד שני דעות דשם, חומרא דיש לה וסת
 או דאין לה וסת.

עיונים

יום ההוא גרם שוה שיהיה נקרא סירוג, על
 כן כשרואה עוד בימים הראים לנדה מכוון
 לראיה הקודם נקרא וסת שוה.
 (ומ"מ צ"ל דרך משל ראתה בר"ח ניסן וכו' בו,
 אין חוששת לר"ח סיון, משום דוסת הסירוג אין
 חוששת, ע"ל, הגם דבר"ח איר דלא ראתה הוא
 בימי זיבה ואין נקרא סירוג, מ"מ זה גופא דשינתה
 ליום כ' שיבא בימי זיבה הר"ח אייר נקרא סירוג,
 משא"כ בימי השבוע שהראיה דשבוע כ' הוא
 סדרה מראיה א' דיום הבא בימי נדה ודו"ק).
 ודלא כמו שכתב החו"ד בביאוריו ס"ק י' בסוף,
 דסירוג נלמוד משבוע, וכ"כ הס"ט בס"ק (א')
 [ל"א], ובסוף דבריו כ', כנ"ל דלפ"ד תקשה
 לדעת הפרישה דס"ל בסירוג בעינן ד' ראיות
 אלא כנ"ל. ואין לומר דהפרישה לשיטתו
 דקפיצות לא בעינן רצופים, עיין בק"א שם
 [ס"ק ב'], מ"מ כל הראשונים לא הביאו
 הראיה, וגם הבעל הנפש הביא משור נגח כו'.
 אך צריך לי עיון, דשם [נדה י"א]. אמרינן יומא
 דקגרים, עיין רש"י [ד"ה דיומא] ויהא באחד
 בשבת וסתה כו', אלמא דנקבע בסירוג בימים,
 אלא ע"כ כנ"ל. אך אפשר דהגמ' קאמר רק
 אגלאי מלתא דיומא קגרים, ונ"מ דאם יהיה עוד
 ראיה אחרת בג' שבועות בא' בשבת יהיה וסת

בפרק ח' [מהלכות הלכה ה'] לאחר כ' ע"ש,
 משום דקודם בא בימי זיבה, ע"ש, משום
 דקודם בא בימי זיבה ע"ש, ואיירי שם לאחר
 ג' שבועות, ולכאורה מקרי זה סירוג.
 ועיין בקו"א של אדמו"ר בסוף הל' נדה דף מ"ז
 ע"ב בד"ה מ"ש הכו"פ כו' בסופו [ס"ק ב'] דאף
 לפי דברי הראב"ד דבעינן רצופים, עיין בפנים,
 ובס"ט ס"ק כ"ד הובא מ"מ בימי זיבה שאינו
 ראוי לקביעות וסת אין סותר הוסת וכו' ע"ש
 לשונו הקדוש, ובאמת כן הוא סברת הבאר
 הגולה ג"כ, כי ענין סירוג היינו שמסרגת יום
 הראוי בדרך סירוג. (ושורש מלת סירוג הוא
 ולשון סריגה ואריגה שמסרג חוט אחד ויורד
 השתי מלמטה ובחוט השני יורד מלמעלה,
 וכמו בנטילת ידים דשחרית בסירוגין).
 וכן כאן על דרך משל הגרם דר"ח מסרגת
 יום הראוי דר"ח ורואה בר"ח ומסרגת, וכן
 בשבוע ביום הראיה, היינו בימים הראוי לנדה
 כשמסרג יום אחד הראוי שיגרום ראיה כמו
 ראיה הקודמת, משא"כ כאן שבא בימי זיבה
 היום ההוא לא מקרו סירוג, דעל דרך משל,
 אחד בשבת אין ראיה כ"א בשבת הקודם
 דהוא בימי זיבה ודמיה מתמרקין אחר ז' ימי
 נדה ובחזקת מסולקת בדמים, ועל כן אין

מראה מקום

עט) ש"ך [ס"ק כ"ו] ובשו"ע אדמו"ר הובא [שם], עיין בכו"פ ס"ק י"ד, ועיין בק"א שם בסופו, עיין ס"ט ס"ק י"א, ועיין חו"ד ביאורים ס"ק י' וס"ק ו'. **פ**) חו"ד [ביאורים] ס"ק י' ובחידושיו ס"ק י"ז. **פא**) מצד הסברא. **פב**) ב"ח ש"ך [ס"ק כ"ג], אחרונים, ועיין בכו"פ [ס"ק י"ג], וס"ט [ס"ק ט'], ועיין מה שכתבנו בזה. **פג**) שו"ע [סעיף י"א], עיין הטעם. **פד**) חו"ד באורים ס"ק י"א. **פד**) עיין לעיל סעיף א'.

הלכות

ואם **עט**) היה לה וסת קבוע בראשי חושים רצופין זה אחרי זה, על דרך משל, שבט אדר ניסן, ואחר כך סירגה מר"ח ניסן לסיון ואב, אין מצטרף הר"ח ניסן, דשדינן ליה בתר ראיות שעברו דוסת קבוע. וה"ה **פ**) להיפך ניסן סיון אב אלול תשרי, חוששת לוסת השווה. [נראה לי **פא**] דהוא הדין סירוג לג' חודשים כגון, ניסן תמוז תשרי, אך זה יהיה הפסקה דצ' יום ג' עונה בינונית עיין לק' מה שכתבנו בס"ק קל"ח. ראתה ט"ו בניסן וי"ו באייר וי"ח בסיון, לא קבעה וסת כיון שסירגה בחודש השלישי ולא ראתה עד י"ח בו, וחוששת לי"ט [פב] **פב**) בתמוז משום הפלגה ל"ב דיהיה כאן ג' הפלגת דל"ב, בחדשים כסדרן ניסן מלא אייר חסר סיון מלא.

יג וסת הסירוג, **פג**) וסת הדילוג כל זמן שלא קבעתן אין חוששים להם, על דרך משל, בסירוג, ראתה בר"ח ניסן חוששת לר"ח אייר הסמוך, ואם לא ראתה עד ר"ח סיון, חוששת לר"ח תמוז הסמוך, ואם לא ראתה בר"ח תמוז, אין חוששת לר"ח אב משום סירוג, אך בזה הציור אם יהיה כסדר חסר ומלא, יהיה חשש להפלגה רק, על דרך משל **פ**) כשיהיה ב' חדשים מלאים או חסרים, ואח"כ אחד חסר ואחד מלא, מלבד **פד**) עונה בינונית דצריך לחוש באמצע, כל זמן שלא קבעה.

עיונים

ולתוס' דף ל"ט [ע"א] ד"ה רב הונא בר חייא, ע"ש דפסק כר"מ, ור"ל דקובעת בימי זיבה אף בלא דמים יתירים, (עיין מה שכתבנו במקום אחר), אפשר לפרש הגמ' אפי' בג' חד בשבת זה אחר זה, ועיין כל זה. **פב**) ובמה שכתב הכו"פ ס"ק י"ג דע"כ לא איירי השו"ע בקביעות החדשים שלפנינו, דאל"כ יהיה כאן בדילוג ד' ימים בוסת שבוע, וכ"כ הס"ט ס"ק ט', ולטעמיהם אזלו, ולפי מה שכתבתי לקמן

השבוע רק בקפיצות כנ"ל, ומ"מ נלמוד דין וסת השבוע ממאי דהוה גרם לענין קפיצות עם ימים. ודוחק לומר דוקא בקפיצות עם ימים הוי וסת שבוע גרם (גם אפשר לומר דלשון דיומא דגרם לשון יחיד משמע היום, דאל"כ הל"ל (הל"ל) יומי דבהפלגות כל הימים גורמים, אלא ע"כ כוונתו דהגם דבעינן ד' ראיות, מ"מ הוא וסת השבוע דימים ולא הפלגה, ונ"מ למה שכתבנו בסעיף ח', ועיין. ודוחק.

מראה מקום

ועיין חו"ד בחידושים ס"ק י"ח. פה) שו"ע [סעיף ז].
 פ) שו"ע סעיף ו' בימי השבוע שוים, ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק כ', וס"ט ס"ק ל"א. פ) עיין מה שאציין ס"ק צ"א. פח) ועיין ס"ט

הלכות

וכן בדילוג על דרך משל, שדילגה פעם אחת אין חוששת לדילוגה עד שתקבע, ועל דרך משל, ט"ו י"ז י"ז, או י"ח לדעה אחרונה שבסעיף י', חוששת מי"ח [פה) ופ"ה] ואילך, ושוב אין חוששת לי"ז. וע"ש בסעיף הנ"ל בסופו.

יד בוסת השבוע ציירנו וסת הסירוג בסעיף ז' יעוין

שם, וכן וסת הדילוג פו), על דרך משל, בפעם אחת באחד בשבת, ובשבוע שניה בשני בשבת, ובשבוע שלישית בשלישי בשבת, ולסברא אחרונה דסעיף ז' עוד בשבוע רביעית ברביעי בשבת, קובעת וסתה, ואף שלא תראה פעם אחת או ב' פעמים ביום הדילוג, חוששת ליום הדילוג, אך לדעה דבעי שילוש בדילוג ויהיה כאן ארבע ראיות וג' הפלגות לט', נקבע וסת הפלגה, פו) ויש לה דין הפלגה לענין אם תראה אח"כ באמצע צריך למנות מראיה ההוא להפלגה, [עיין לקמן סעיף כ"ב], אך כיון שיהיה לה וסת להפלגה זו נמצא התחלת ראייה כשיבא פעם אחת לסדר הפלגה שלה תחזור לקדמותה, אך פח) כשתראה באמצע אז אין כאן הפלגה וקובעת לימי השבוע, ואז אף אם לא תראה פעם אחת תחוש ליום הבא.

עיונים

ימי נדה, יעוין שם, ומה שכתב (ברמ"ה) [רמ"א] סעיף י"ג בסוף שם וסת דילוג ושוה ותוכל לקבוע בשוה אף שהתחלת ראיות וסת קבוע, וכן הלכה לדין בפוסקת עיין מה שכתבנו שם לקמן לדעתו, וכאן על דרך משל, איך תחוש לי"ז שמא תקבע לי"ז ויהיה הי"ח בתוך ימי נדה והימים הראשונים יהיה וסת שוה, (ועיין מה שכ' לק') בודאי מכ"ש שלא יהיה וסת דילוג בתוך ימי נדה דתחילת ימים וסת שוה, א"כ א"א להיות שני הוסתות. עוד אפשר לומר דכאן סברא פשוטה שתיעקר הי"ז, על דרך משל כאן דזהו עיקר הראיה דשייך לוסת הדילוג א"כ כך סדרה

בשם אדמו"ר בסעיף ט"ו ס"ק צ"ד עולה יפה דברי הב"ח וש"ך, ומזה ראייה לדברי אדמו"ר. [פה) לפי מה שכתב החו"ד ביאורים ס"ק ט"ו דכל מקום דאפשר שיתקיימו ב' הוסתות, כגון ר"ח ובימי שאר החודש לענין וסת חודש, אף שקובעת לאחד חוששת לשני ג"כ, יעו"ש מה שכ' על הט"ז ס"ק י"ט מה שתירץ כגון ט"ו י"ז י"ז שמשתקבע שוב אין חוששת לי"ז, וצ"ל אע"ג דשניהם לימי החודש, ואפשר שיתקיימו שניהם שתראה בכל חודש י"ז וגם הדילוג, ולפי מה שכתב החו"ד סימן קפ"ד ס"ק ז' דבראיית תוך ימי נדה כשהימים דתחילת נדה הוא וסת קבוע אין נקבע בתוך

מראה מקום

סוס"ק ל"א. פט) עיין סעיף י' בשם אחרונים. צ) עיין סעיף ז'. צא) עיין כו"פ ס"ק א' וס"ק ח', וחוו"ד ביאורים ס"ק ד', וס"ט ס"ק ד' וס"ק ל"א. ועיין מה שכתבנו בזה. צב) שם בכו"פ וחוו"ד וס"ט ס"ק ה'. צג) שם ע"ש.

הלכות

וכן כשלא תראה ג' עונתיה דדילוג, כשיבא פעם אחת כפי סדר הראוי חוזרת לקדמותה. [ועיין לעיל לענין דילוג ואנן פט) פסקינן לחומר], וא"כ מיד שיהיה ב' דילוגים קבעה וסת, ואם לא תראה פעם אחת מ"מ חוששת כנ"ל.

טו וסת ז) השוה דשבוע, כגון ג' פעמים באחד בשבת דהוא יום ח' להפלגה כל פעם, קובעת

וסתה לשבוע, ואם לא ראתה פעם אחת ביום ראשון, חוששת לפעם אחר שיבא, עד שיעקר.

אך אם יהיה ארבע פעמים ליום אחד בשבת, אז הוא וסת [צא] הפלגות לח', וכשלא תראה פעם אחת אין חוששת, [ועיין לקמז], אבל אם תראה באמצע, שוב אין זה הפלגה, רק וסת שבוע, ודינו כנ"ל.

וסת הסירוג, כגון ג' פעמים באחד בשבת אחר ג' שבועות, דהיא כ"ב ימי [צב] הפלגה, קובעת לאחד בשבת בג' שבועות לדידן דפסקינן דוסת

עיונים

וראייתו מגמ' ראה נכונה, ומה שכתב שם דהוא וסת הסירוג, לפי מה שכתבתי לעיל ס"ק ע"ה לפי הגמ' אין זה סירוג ונקרא וסת שוה, ועל כרחק לומר כמו שכתבנו שם. וא"כ אפשר לומר דגם אדמו"ר מודה בזה, ומה שכתב אדמו"ר בס"ק כ"ב בג' פעמים באחד בשבת לאחר שני שבועות קבעה לה וסת דוקא על דרך משל שתראה אח"כ באמצע דלא יהיה הפלגה שוה, אבל כשתראה כ"ד ולא יהיה ראה באמצע קבעה להפלגות, ועיין. [צב] וסת הסירוג, עיין מה שכתבנו לק' סעיף י"ז משו"ע אדמו"ר ס"ק כ"ב דכ' דלפ"ד דוסת הסירוג בד' גם בשם בעיני ד', (וע"כ דבאמצע ראתה, דאל"כ הוה הפלגה, עיין ס"ק הקודם), הגם שיהיה קולא מחששא דטועות דהאידינא, דלפי הגמ'

ודו"ק, כך נראה לי כונתו, אך עיין מה שאכתוב עליו בסעיף קמ"א וכל האחרונים לא ס"ל כוותיה, ועיין בסעיף י' ס"ק ע"ב, ולפ"ז באמת חוששת גם ליום החודש בלא דילוג.

[צא] עיין בס"ט ס"ק ל"א דהביא ראה מגמ' דף לט ע"ב דכשהיה לה וסת לכ"ב א"כ הוא ג"כ וסת שבוע שוה ואפי' לא תראה אח"כ פעם אחת בשבוע באחד בשבת דהוא כ"ב, ותראה ביום כ"ב, מ"מ אם צריכה לחוש לוסת הבא בימי זיבה, א"כ צריכה לחוש לשני שבועות מיום הראויה לראות ליום כ"ב, ולא דמי לתרנגולת דשם בהפלגה כו' וכאן שהימים גורמים, ע"ש בס"ק ל"א. ובס"ק ד' הביא ראה מרשב"א ורמב"ן בחידושינו.

מראה מקום

צד) קו"א אדמו"ר ד' ט"ו
 ע"ב [סוס"ק ב'] יעו"ש,
 ועמ"ש הס"ט בס"ק ל"א
 ג"כ כך, וע"ש בזה. * [עיין
 שו"ע סעיף י"ג]. (צה)
 שו"ע אדמו"ר ס"ק ל"ח.

הלכות

סירוג נקבע בג' ראיות (עיין סעיף י"ב), ואם ראתה
 ארבע פעמים בג' שבועות אז נקבע וסת הפלגות
 לכ"ב, ודינו כוסת הפלגה, [עיין סעיף ח'].
 רק אם ראתה באמצע אז נקבע וסת השבוע כנ"ל
 מ"מ, על דרך משל, ראתה ב' פעמים לכ"ב, ואחר

כך ראתה לט"ו, אין חוששים לכ"ב מכ"ב, משום וסת השבוע, משום דוסת
 סירוג אין חוששת רק להפלגה מט"ו לכ"ב, (עיין לקמן סעיף י"א).

ואם ראתה ג' פעמים לי"ד, על דרך משל, ראייה בחד בשבת ואח"כ בשבוע
 שני בשבת שבשבוע הב', ואח"כ בו' בשבת לאחר שני שבועות, ויהיה דילוג
 למפרע עם סירוג. וכן על דרך משל, לכ"ג דיהיה בדילוג יום א' להבא, על
 דרך משל, דהראיה הראשונה באחד בשבת, והיה הראוי ב' בשני בשבת
 לאחר ג' שבועות, והראיה ג' בשלישי בשבת לאחר ג' שבועות, י"א דג"כ
 (נקבע צ) עד שיהיה ד' ראיות שיהיה הפלגה שוה בלא ראייה באמצע, אז
 תקבע וסת הפלגה כנ"ל. וי"א [צד] צד) דבסירוג ודילוג אין נקבע, וכן עיקר.

טז) אין * האשה קובעת וסת אפי' ראתה ג' ר"ח זה אחר זה אא"כ יהיו
 כולם בעונה אחת ביום או בלילה, ואם ג' ראיות ביום ואחד בלילה, או
 להיפוך, חוששת לשניהם, לאותו שראתה ג' פעמים כוסת קבוע, ולהשני
 כוסת שאין קבוע, עיין לעיל סעיף ב', ונעקר בפעם אחת שלא תראה.
 ואם פעם אחת דראיה אחרונה ביום ר"ח והקדימה צה) לראות בלילה

עיונים

כ' הס"ט סוס"ק ל"א, ועיין מה שתירץ בזה.
 ודע כי הראב"ד בבעה"נ ובהל' נדה לרמב"ן
 לא מצינו דין וסת השבוע, וצ"ל דס"ל זכונת
 הגמרא בדף י"א [ע"א] בחד בשבת רק על וסת
 חודש, ועיין לשון בעה"נ דף י"א ע"ג [שער תיקון
 הווסתות סימן ג'] ואמרינן בגמ' לא קבעה לא
 לימים כו' שאם חזאי בריש ירחא ע"י קפיצה וכו'
 ואפי' קפצה בכ"ט, ע"ש ודו"ק.

נקבע וסת בג' ראיות משום דלא הוה סירוג, עיין
 בס"ק ע"ה, ועיין מה שכתבנו בס"ק קנ"ד [בדיבור]
 המתחיל עיין ר"צ², ועיין מה שכתב אדמו"ר ס"ק
 קי"ב, אך הש"ך לא ס"ל רק בלקולא עיין ס"ק ע"א,
 וצ"ל דהש"ך סתם בס"ק כ"ב דלא כפרישה ועיין.
 [צד] בקונטרס האחרון [ס"ק ב'] כ' דלכל
 וסתות הוצרכו הראשונים להביא מקור מהגמ',
 ולהוסיף וסת מורכב מדילוג וסירוג אין לנו. וכן

א. שם לא מצאנו.
 ב. שם לא מצאנו.

מראה מקום

צו עיין מה שכתבנו בזה בפירוש הדברים. **צז** עיין ספר תפארת למושה על סעיף ה' בשו"ע, ובמה שכתבנו, וה"ה לענין דילוג דחודש. **צח** כן נראה מסברא, ועיין שו"ת נודע ביהודה מהדורא תנינא כך ראשון חלק [יו"ד] סימן פ"ג. **צט** שו"ע אדמו"ר ס"ק ל"ו. **ק** כ"כ בספר תפארת למושה על

הלכות

דר"ח ונמשכה ראיותה בתוך היום, לא נעקר במה שהקדימה, [בין פוסקת [צז] או שופעת].
ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה שלא על הסדר, היינו כי באופן הדילוג דסעיף ז' בשו"ע מאחר שהוא כ"ב ימים, אם ראתה על דרך משל, בר"ח הראשון בר"ח בלילה, ובחודש השני ביום דר"ח, ואח"כ בליל יום ב' בחודש, וכו', קבעה לה וסת [צז] לדילוג, ע גו"א.

או שתראה ראשונה ביום וג' אחרונות בלילה, או ראשונה בלילה וג' אחרונות ביום, או ג' בזה וג' בזה, דנעקר בג' פעמים וסתה הקבוע, ג"כ חוששת רק לאחרונה. [ונ"ל שכן הוא ג"כ לענין וסת השבוע צח], גם לענין וסת הסירוג].

ואף בוסת ההפלגות מחשבין **צט** מעונה לעונה ולא מיום ליום, על דרך משל, ראתה בלילה ובסוף כ' ביום, נמצא ארבעים עונות מראיה לראיה עם הראיות, וחוששת ליל כ"א, והשלישית ביום כ' מראיה שלישית וקבעה לה וסת לארבעים עונות. רק בעונה בינונית הלילה ויום, עיין סעיף א'. [ולפי הנ"ל ג"כ ק) בהפלגות וסת הדילוג עונה אחר עונה, ועיין].

עיונים

אחת וכל העת גורם, רק דאזלינן בתר תחילת הגרם לענין כל העונה, ומ"מ אסורה ביום כפי הנמשך בו, משא"כ לענין ב' ימים דאין חוששת להן אפי' לעת וסתה ע"ש הטעם, (ועיין מה שכתבנו לקמן), א"כ גם כאן מלילה ליום אפשר דמקרי דבר מועט.

(ואפשר לומר דאם פעם אחת ראתה בתחילת נץ החמה אז גם שיב' הרו"ב דנץ מקודם הנץ, מצטרף לענין שתקבע לג' ראיות עם ראיה זו), וא"כ גם כאן שראתה פ"א ביום ואח"כ ממשיכה ראיותה מלילה ליום מצטרף היום לקביעת וסתה, עיין

[צז] אדמו"ר בס"ק ל"ח סתם דבריו כנ"ל כי בפוסקת שבר"ח כיון שראתה ביום שינוי וסתה ולא איכפת לן מה שרואה ג"כ ביום וסתה וגם אין חוזרת לקדמותה עיין מ"ש.

גם בשופעת הגם דקי"ל בסימן קפ"ד [ס"ו] דבשופעת בתר תחילת ראיה ואין קובעת בתוך ימי נדה דשופעת, מ"מ עיין סימן קפ"ד סעיף ה' לענין ראיה מקודם נץ החמה לאחר, דאסורה גם ביום כשיעור הנמשך בו, והגם דאין אסורה כל העונה ועיין שם סעיף ו', והטעם משום דבר מועט שנמשך ביום נחשב הכל ראיה מרובה

הלכות

ואם היה לה הפלגה לארבעים ואחד עונות דהכל הוא בלילה, אם אח"כ ראתה פעם אחת או ג' פעמים קודם, על דרך משל לארבעים עונות ויהיה מהשלש פעמים ההפלגה ראשונה ואחרונה יבא ביום, ולא נעקר [קא] [קא] העונה ארבעים ואחד דבלילה ע"י הפלגה קרובה דארבעים, ומיד שתראה פעם אחת להפלגת ארבעים ואחד חוזרת לקדמותה. [ולפי כל זה דעונות בימים יצוייר כל הדינים דהרכבה וחששות הוסתות לעונות].

ואם היה לה וסת לארבעים ואחד עונות ועל דרך משל, ראתה בלילה ובא העונה ארבעים ואחד בליל מעל"ע כ"א, ושינתה פעם אחת לארבעים ושנים עונות ראתה ביום כ"א, ואח"כ ראתה בארבעים

מראה מקום

שו"ע סעיף ה' ע"ש. [קא] זהו לפי מאי דמסקינן. [קב] עיין לקמן [סעיף י"ט] לענין הפלגת ימים, וה"ה כאן לענין שינתה בעונותיה. [קג] רמ"א סעיף י"ג. [קד] שו"ע בכמה מקומות [הרמ"א בסעיף י"ג, ועוד], ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק מ"א. [קה] אפי' הקדימה, ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק מ"א, ובקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב), [ס"ק ד']. [קו] עיין חו"ד חידושים ס"ק כ"א וביאורים ס"ק י"ד.

ואחד עונות ויבא בלילה מעל"ע כ"ב עם מעל"ע היום דארבעים ושנים עונות, ואז קא חזרה לקדמותה ושוב אין חוששת לארבעים ושנים עונות, [וכ"ז בין שופעת או פוסקת].

י"ז כבר נתבאר שאשה כ"ז שלא קבעה לה וסת חוששת לכל חששי קא הוסתות, וה"ה אשה שהתחילה לשנות וסתה קד אפי' הקדימה שחוששת קא לראיית השינוי לכל אופני הוסתות, (רק דאינה צריכה לחוש לעונה בינונית עד שתיעקר ג' פעמים את וסתה הקבוע, עיין סעיף א'). ובוסת דימי חודש אין נ"מ במה שתראה עוד ראיות (כמו שכתבנו בסעיף ח'), ובוסת' הפלגות אם קא יהיה הפלגה ראשונה על דרך משל לארבעים רק שתהיה ראייה באמצע, אף שאח"כ יהיו שני הפלגות דארבעים, עדיין לא נקבע וסתה.

עיונים

[קא] ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק מ' (ועיין לקמן), ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק נ"ח, ובקונטרס אחרון (סקמ") [ס"ק ד'] יעויין שם.

בזה. ואפשר לפרש כן גם השו"ע אדמו"ר במה שכתב נמשכה ראייתה, דכוונתו ג"כ אפילו שופעת כנ"ל, וצריך לי עיון לפסוק להלכה אף לחומרא.

מראה מקום

[קז] ט"ז [ס"ק י"ח] לדעת רמ"א, ועיין מה שכתבנו בכל זה. קח) חו"ד ביאוריו [שם] ס"ק י"ד לדעת ט"ז [שם]

הלכות

אך כשראתה פעם אחת להפלגה ל' על דרך משל, ואח"כ ראתה ביום כ', י"א [קז] קז) צריכה לחוש אחר כך ליום ל' מל' העבר, ואם אח"כ תראה עוד בהפלגת ל' כסדר, תקבע וסת לל', משום דס"ל דלא נעקר הפלגה רק כשתגיע ולא תראה, אבל בקירוב ראייתה לא נעקר, גם

עיונים

[שם] דאין חוששין קודם שראינו כו', דשם בהפלגה אמצעית מי יימר דיהיה הפלגה הג' בלא הפסקה, משא"כ בגמ' על ראייה ג'. והט"ז דחאו מטעם אחר כך נראה לי דעת הפרישה (ואין בידי לעת עתה ספר פרישה). וכן מוכח מראב"ד מכמה דוכתי.

(בט"ז שם צ"ל ט"ס לחוש לכ' מן יום ב' אייר וצ"ל סיון, וגם מה שכתב שם צריכה לחוש מן יום כ' לראיה של כ' וגם ליום כ' מל', ולפי זה צריך לומר דמחמיר לחוש במקרב ראייתה גם לחוש מיום ששינתה ומיום העבר כמו שהביא מתרנגולת יעו"ש. ולולא מסתפינא אמינא דט"ס וצ"ל ול' מל', וקאי ע"ז שפעם אחת היה לה הפלגת ל' ואח"כ ראתה ביום כ' והוסיפה בל' מל' דחוששת הל' מל' במקרב, גם כ' החדש מכ', אעפ"י שראית ל' באמת, כיון שלא ריחקה ראיתה ועיין).

מה שהביא חו"ד [שם בס"ק י"ד] הפי' דרמב"ן ור"ן (ועיין מה שכתבנו במקום אחר בגמ' על פי הרמב"ן), ועיין בכו"פ ס"ק י"ו שהקשה מפ"י הר"ן לט"ז, דהט"ז ס"ל לרב הונא בריה דרב יהושע דלא למד מתרנגולת רק בריחקה ולא בקירבה, א"כ מאי מקשה דכאן קירבה, והכו"פ כ"כ לפי התירוץ בגמ' הדין דלא כט"ז, אך החו"ד הביא מחידושי הרמב"ן ושם כ' בפירוש דהיה יכול לתרץ דכאן ראתה, ועיין, וכך צריך לומר לדעת הר"ן, (ודו"ק

[קז] עיין ט"ז ס"ק י"ח, ועיין חו"ד (ביאורים ס"ק י"ד) דפי' משום דס"ל דפי' הגמ' בדף ל"ט [ע"ב] לענין הפלגות ואמרינן דמים יתירים אפי' בהפלגה אמצעית, דלא כמ"ש הראב"ד רוב ראשונים (ועיין משמעות הלכות נדה לרמב"ן פ"ה הל' ט"ו שהרי הראשונים כו'), ומאי דצריכה לכתחילה לחוש לראיה שנצרך לומר על הקודמות דמים יתירים, עיין [נדה] דף י"א ע"א, וברש"י שם ד"ה ממעין סתום כו', אבל במעין פתוח כו' כי מתניתין כו', ע"ש, וכן משמע מגמ' שם ממעין פתוח לא אמרו, משמע דכוונתו רק מחמת דלא איירי מתניתין במעין סתום, אבל במעין סתום באמת צריכה בדיקה שמא תקבע לה וסת ונאמר דמים יתירים, דאל"כ הוה ליה למימר רק כי אמרו במעין סתום משום דמים יתירים על כן אינה צריכה לחוש לכתחילה באופן דנצרך לומר דמים יתירים.

(ולפי מה שכתבנו לעיל בסעיף א' בגליון, ובס"ק ל"ה בשם הראב"ד דגם לס"ד משום דמים יתירים והס"ד דדף י"א הוא ניהו דדף ל"ט, עיין רש"י ותוס' שם מוכח ג"כ יותר). ועיין ג"כ בזה בחו"ד ביאורים ס"ק י"ח, וכן מוכח בנדה דף י"א כו', ע"ש. (הגם דדבריו שם דלא כמו שכתבו האחרונים יעויין שם).

ומ"מ לא קשה מזה על הפרישה שהביא הט"ז

מראה מקום

דוקא בראיה אמצעיית דעל כל פנים יש רוב, יעיין שם, ושוע' אדמו"ר ס"ק מ"ג לפי הט"ז יש לפרש כן. קט) פשוט דגם לא נקבע עיין חו"ד שם. קי) בי"ח [ד"ה ומ"ש כיצד] ש"ך [ס"ק ל"א].

הלכות

חשבינן הפלגתה מראיה ראשונה שעברה, אבל גם אם בפעם השלישית קח) ראתה באמצע הפלגתה, שוב אינה חוששת להפלגת ל'.

ונראה לי קט) דאף אם גם בפעם השלישית ראתה בהפלגת ל' מל' אם שתהיה רואה באמצע, ג"כ לא נקבע וסתה, אין כאן דמים יתירים כי רוב ראיותיה במעין פתוח, (ועיין לקמנ"א לענין וסת חודש).

ויש אומרים קי) דבוסת הפלגות נעקר בראיה קרובה, ואם הוא וסת שאין קבוע לל' על דרך משל, בפ"א שראתה לכ' נעקר וסת קבוע לל', נעקר בג"פ לכ'.

עיונים

רק כ"ב. ועיין פרק ה' מהלכות נדה לרמב"ן סוף הל' ט"ז, אפי' ראתה מט"ו לט"ו, נגרר אחר לשון הגמ', ולדידן ניחא דחשבינן מאחר הראיה עיין שו"ע אדמו"ר פנים סי' קפ"ד ס"ק כ"ב ובקונטרס אחרון [שם], אך רש"י אפשר ליישב דבקונטרס אחרון שם כ' לפי גירסת רבינו חננאל ט' ע"ב כ"ג ימי טהרה כו' אבל רש"י שגורס שם כ' וקשה קושיות התוס' דג' דימי זיבה בחזקת טהרה.

וצ"ל דכונת רש"י רק ימים הראויים להיות טומאה דנדה וזיבה, וזה נקרא ימי טומאה ולעולם בחזקת טהרה הג' דימי זיבה, דכל י"א יום בחזקת טהרה (וכן משמע בספר רמת שמואל), וא"כ גם לענין זה לא הוה הז' ימי נדה בחזקת טומאה ודו"ק.

אך פי' הרמב"ן בחידושי דף ל"ט ע"ב לכאורה הוא היפוך דברי אדמו"ר, דלפי דברי אדמו"ר מאי הביא ראיה מדלא מנינן מהם וגם שמר"ח עד ה' הוא הפלגת ה', דלדעת אדמו"ר מאי איכפת לן כל ז' ימי נדה הן שראתה או לא חשבינן מסוף ז', ולכאורה יש לומר דאדמו"ר

ככו"פ וחו"ד איך הוי פשט הגמ' לר"ן, וע' ס"ט [חדוד הלכות שם] בדף ל"ט ע"ב בתוס' שהביא פי' הר"ן יעו"ש), ולפ"ז יישב גם מה שהקשה שם הכו"פ [ח"ל שם] אך לר"ן דפי' בגמ' וכו' מתחיל מה' ואילך ועד כו' קשיא הך כו' דלמה לא תבדוק בתוך ימי נדתה כו' ע"ש. ועיין בקונטרס אחרון של אדמו"ר סי' קפ"ד ס"ק כ"ב דף מ' ע"א [ס"ק ד']. (אך לשון רש"י דף ל"ט ע"א ד"ה בתוך ימי זיבתה כו' ג' פעמים מט"ו לט"ו כו' לא משמע כן דג' פעמים ט"ו לא הוה הפלגה שוה, דפעם ראשון מז' ימי נדה הוא רק הפלגה ח' ואח"כ ט"ו, ומלשון הגמ' שם ט"ו לטבילתה כו' לכאורה לית ליה למתני בזה הלשון הוה ליה למימר כ"ב, אלא דהעיקר חשבינן מטבילתה, (ומאי דאמר אבל ט"ו לראייתה דבימי זיבתה (לפי ס"ד דקאי בימי זיבה), צ"ל למודה לט"ו הפלגת ט"ו אחר ז' ימי נדה ואחר ראיה דזיבה, ומט"ו לט"ו כוונתו איך שיבא הפלגות ט"ו).

וגם הראב"ד לענין וסת פשוט לט"ו דהוקבע לכ"ט צ"ל ג"כ דהיינו ימים, אבל הפלגה הוא

א. נראה כוונתו למה שכ' בהמשך הסעיף.

מראה מקום

קיא) שו"ע אדמו"ר סוף ס"ק מ"ג. לפי האמת לדעת הרמב"ן, כו"פ ס"ק י"ח, ע"ש ובס"ט ס"ק י"ד ובסקי"ט.

הלכות

ויש אומרים [קיא] קיא) דבהפלגה במקרבת ראייתה לא נעקר, רק שצריכה לחוש מראיה ששינתה לוסת העבר, ועל דרך משל, ראתה פעם אחת בהפלגת ל', ושינתה לכ', חוששת ל' מראית כ', וכן בפעם

השניה, עד שתקבע לכ'.

עיונים

[סעיף י"ג] כיצד ראתה ט"ו בניסן חוששת לט"ו באייר מט"ו ניסן עד ט"ו באייר ל"ב עם הב' ראיות, וא"כ למה לא"כ שתהיה חוששת (ועיין מה שכתבנו לקמן עוד מזה) ל"ח בסיון אך שראתה בי"ז בסיון דהוא ל"א, דהא לא נעקר בהפלגה קרובה, וגם מניין מראיה הראשונה.

ואפשר דלא חשיב כאן רק מאי דקמ"ל דאין חושש לוסת דילוג דר"ח וכמו שלא חשיב עונה בינונית דלהט"ז עונה בינונית הוא ל' יום כדמוכח מכמה מקומות בסיון זה. אך אפשר לומר דאיירי שהיה לה וסת דאינה צריכה לחוש לעונה בינונית (עיין סעיף א').

אך עיין כו"פ סוס"ק (ס"ז) [ט"ז] (הובא בחכמת אדם כלל קי"ב סעיף י"ח) לרמ"א הא דחוששת לט' אף שראתה בר"ח אייר משום דהראיה שייך לר"ח, ולפ"ז גם הרמ"א אפשר לומר דלא ס"ל דבראיה אמצעי אמרינן דמים יתירים וכמ"ש הראב"ד, (ועמ"ש אלי מזה עוד) ולפי מאי דלא ס"ל כט"ז הוכחתו מכמה מקומות, שם מרש"י אין מוכח דאין לומר דמאי דלמדים התרנגולת הוא רק דלא אמרינן דע"י שינוי אחד ל"ח דתשנה עוד לבא לחשבון הראשון.

כ' ליישב מה שהקשה בדף י"א [ע"א] הניחא למ"ד אין אשה קובעת דמ"מ תבדוק משום הפלגה ולדידיה כ' אדמו"ר כיון דלא חשיב הראיות לקבוע רק דמים יתירים שנגררים ע"כ כ' ה' ימים בחזקת טומאה, אבל למ"ד דס"ל דקובעת דחשיבי הראיות, א"כ בלא ראתה חשבינן מהראיה וכשראתה חשבינן מסוף הראיות.

אך לכאורה לא נראה (ועיין כו"פ שם) כן מה שכתב אדמו"ר שם דלדידן דקובעת וסת בימי נדה ויש להם דין זבות ג"כ מניין מראיה א' דלפי מה שכתבנו א"כ גם לדין הגמרא קי"ל כמ"ד קובעת בימי נדה בדמים יתירים כו' ג"כ חשבינן הפלגה, אלא ע"כ דוקא לדידן דקובעת גם במעין סתום, ועיין מה שכתבנו בס"ק קנ"ד לפרש כן דברי אדמו"ר, וכן הנכון הוא דאמרינן דחשבינן מראיה, עדיין יש לעיין. ועיין מה שכתבנו בסעיף הזה לקמון דאדמו"ר לא ס"ל כפ"י הרמב"ן שם, וגם רמב"ן בחידושיו שם כ' שהפ' אינו מחזור, וגם בהלכות לא הזכיר לפי דינא דגמ' בלשון הפלגות לענין מעין סתום דדמים יתירים כו', ודו"ק ועיין.

לכאורה יש להקשות, לפי הט"ז ברמ"א שם

א. כוונתו למה שכתב בהמשך.

ב. צ"ב כוונתו.

ג. צ"ב כוונתו.

הלכות

מראה מקום

ולפ"ז היה לה הפלגה א' לל', ושינתה להפלגת כ', ואח"כ לט"ו, חוששת לל' מט"ו, וכן אח"כ לכ', חוששת לל' מכ'. ואם היה לה יום ל' קבוע מכ"ש

כנ"ל, רק בשקבעה אח"כ לג"פ הפלגות קיב) כ' רצופים, דינו כוסת שנעקר ג"פ, ועדיין לא נקבע וסת אחר דאינו חוששת לל' עד שתפליג פ"א במקדם לל' מראיה האחרונה. ואפי' הפליגה ב' פעמים לל', ואח"כ ראתה

עיונים

מהר"ם דלא כט"ז דלפי מהר"ם חוששת ליום עשירי מראיה שניה, משא"כ לט"ז, יעויין שם. ולכאורה מה הקשה דהוא דלא כט"ז, והא ר"פ בודאי ס"ל כ"ב מכ"ב (וגם הא כתב דהטעם דלא נעקר כשחזרה בלראות ביום שלמודה משום דהוא יום וסתה א"כ כ"ב מכ"ב מניין, דהלא ראתה באמצע, אך בזה יש לומר דמאחר דאין קובעת בימי זיבה ע"כ לא נחשב כראיה למנות הימנו. (ועיין ראב"ד לענין מט"ו לט"ו כהעדר ראייה ועיין לעיל, וע"ש בהשגות), וצ"ל משום קושיות המהרש"א שם ברש"י הקודם דכי הדר מט"ו יום ט"ו כו' בימי נדה כו' צ"ל דרב פפא אמר כאן אף שנאמר מכ"ז מניין, ואפשר רב פפא הודה בדף ל"ט [ע"ב] אחר שהביאו ראייה מתרנגולת לדחות ראייתו מר"י ור"ל ע"ש.

ובקושיא דחזרה לקדמותה אין לומר דרש"י לפי גירסתו בגמ' דלמודה לכ' כו' לכ' ולא ראתה, ל' ולא ראתה, דלא כגירסת הר"נ אפשר דלא ס"ל הדין דחזרה לקדמותה אך הר"ן שם דגרס ואחר כך ראתה בכ' יעויין שם לקמן סעיף (כ') וא"כ יש להוכיח משם דנעקר בהפלגה קרובה, וצ"ל כמ"ש הטור ומע"מ

ולא אמרינן דמים יתירים אף על הפלגה אחרונה, ועיין בשו"ע אדמו"ר במה שכתב ושוב לא ראתה אף שבשלישית לכו"ע אמרינן דמים יתירים, אך צ"ל דהאדמו"ר לא ס"ל פי' הרמב"ן לענין הפלגות דמים יתירים דלא אמרינן רק בר"ח כדי שלא יהיה הר"ח בימי זיבה, אבל בהפלגות שנאמר גם לענין זה שנתהוה אצלה הפלגה קרובה יותר לומר דמים יתירים לא אמרינן דמים יתירים, (ואפשר שגם רמב"ן בחידושו העיקר לדעה שהביא בחידושו דף ס"ד דלא ס"ל וסת חודש ובהלכות כ' וסת חודש גם לענין דמים יתירים לפי התלמוד הזכיר רק ר"ח) כן נראה לומר לפי דברי אדמו"ר ועיין מה שכתבנו לקמן.

[קיא] עיין ס"ט מה שכ' בס"ק י"ד ראייה לדברי הט"ז מממהר"ם לובלין בגמ' דף (מ"ד) [ס"ד] ע"א על רש"י ד"ה אימא לא תיחוש כו', דהגיה שיגיע יום עשירי כו', והוכיח הס"ט, דכיון שתראה אחר כך ליום שלמודה לראות לכ"ב דהוה הפלגת ו' מ"ז דזיבה ונעקר, (ולפ"ז קשה ג"כ דחזרה לקדמותה עיין סעיף י' ובזה לא יישב בתי' הס"ט), וכ' דיש לדחות דשם ראתה ביום שלמודה יעויין שם. ואח"כ כ' מ"מ

מראה מקום

קיד בעמ"א ואחרונים, ועיין חו"ד ביאורים ס"ק ט"ו וס"ק י"ח, ועיין מה שכתב בזה ולא משמע כן באחרונים, גם דברי הט"ז [ס"ק י"ט] לא משמע כדבריו. **קיד** ע"ש, ועיין שו"ע אדמו"ר ס"ק מ"ג בסופו ומשם כו"פ דבימי רמ"א ובי"ח וט"ז וש"ך לא באו עדיין הלכות נדה להרמב"ן לדפוס כו', עיין שו"ע אדמו"ר ס"ק מ"ד דף כ' ע"א שורה ה' אם לא ראתה שוב ועיין מה שכ' בזה. **קטו** עיין טור [סעיף ט"ז] ובראשונים. **קטז** עיין שו"ע [שם], ובשו"ע אדמו"ר ס"ק מ', ודו"ק. **קיז** עיין שו"ע אדמו"ר ס"ק נ"ח,

הלכות

לכ', ואח"כ ליום ל' מל' העבר, לא נקבעת וסתה ולא אמרינן דמים יתירים אף על הפלגה אחרונה, [ועיין בסדר החששות בשו"ע אדמו"ר ס"ק מ"ד].

אך לימי החודש צריכה לחוש אף שיהיה ראיות אחרות, וחוששת לכולן, גם לעונה בינונית כל זמן שלא נקבע וסת אחר או קי"ג או להפלגות, או שיעקר האחד כדין עקירתו, היינו על דרך משל, שלא תראה פ"א ביום דוסת חודש שראתה פעם אחת או ב' פעמים, או שתרחק הפלגותיה פעם אחת קי"ז, והעיקר כדעה אחרונה.

יח כל וסת, כקביעתו קט"ו כן עקירתו, וסתה הקבוע ג' פעמים לחודש או להפלגות שוה, צריך שתעקרנו ג' פעמים, ותקבע וסת אחר.

כיצד, היה לה וסת לראש חדש ג' פעמים, אם לא ראתה ג' פעמים לראש חדש וראתה ג' פעמים קט"ו בכ"ט לחודש, או ג' פעמים בב' בחודש, עקרה וסתה הראשון, והשני נעשה ראשון. ואם תראה אח"כ ביום וסתה הראשון, הוא שינוי הוסת, ודין כוסת שאין קבוע. ובוסת הפלגה קי"ז, על דרך משל, ג' פעמים לל' יום, אם לא תראה ג' פעמים ביום ל', ותקבע וסת בהפלגה

עיונים

שכתב באורך מזה, ומכל זה משמע דמנדה לא חוששת לזיבה, (ודלא כמהר"ש ע"ש ועמ"ש), רק כשרואה בימי זיבה כשתראה אח"כ בנדה, עיין ראב"ד שם וע"ש [דף] ט' א' וז"ל, לפי שלא היה חשש עשירי מפני מעלות גופו אלא מעלת ראיית נדה כו' זיבה אינו אלא זנב הא' חוששת ליום זיבה.

ואם נפרש כן ברש"י ועיין דף ל"ט ע"א [ד"ה] נדה מיחוש מהו, כן משמע דחוששת לכתחילה

משום חזרה לקדמותה, וצ"ל דכאן יפרש כמהרש"א דגם כאן יהיה חזרה לקדמותה ועיין.

אך באמת עיין בראב"ד דף ט' ע"ב [בעלי הנפש שער תיקון הווסתות סימן ג'] ועל דבריו ראתה בניסן וי' בו, הראיה ב' כו' ולא להפלגה וכו', וכן מה שכתב שם ראתה בר"ח ניסן וי' בו ואם לא ראתה לא בר"ח סיון וכו' כבר נעקר כו' ואין חוששת לעשרה בסיון כו', (ועיין מה

א. כך היה לרבינו את הגירסא ואינה כמו בדפוסים שיש לנו כיום.

הלכות

מראה מקום

ועיין מה שכתב בס"ק ק"ב.
 קיח) כיון דוסת דילוג וסת
 הוא, ועיין סעיף י"ג ברמ"א.
 קיט) עיין מ"ש בסעיף י"ד

רחוקה, על דרך משל ל"ב, נעקר הראשון ונקבע
 השני. אבל אם קביעת וסת החדש הוא בהפלגה
 קרובה, עיין לקמן. ובכל זאת אין חילוק הן אם
 הקביעות וסת שאחר העקירה יהיה בוסת שוה, או בוסת קיח) דילוג. וכן
 וסת השבוע בוסת חודש.

אך שם יש עקירה אחרת, על דרך משל, שתקבע וסת לג' פעמים, אחד
 בשבת, בח' ימים, או לג' פעמים אחד בשבת בג' שבועות כ"ב ימים, [עיין
 לעיל סעיף י"ב ט"ו], אם תראה קיט) עוד פעם אחת באחד בשבת בח' ימים

עיונים

על דרך משל הזיבה ביום י"ז, מ"מ חוששת הנדה
 לט"ו מהזיבה, משא"כ לראב"ד שם שקובעת
 לכ"ט, אין נ"מ איך שביא הראיה דזיבה באמצע.
 ע"ש בהשגת איזו ט"ס יש שם במקום אחד
 על ימי זיבה צ"ל ימי נדה, וא"כ יש איזו
 חשיבות בראית זיבה לחשוב הימנו, מ"מ
 דוקא מט"ו לט"ו, אבל כשבא פעם אחת על
 דרך משל בימי זיבה אחר נדה חוששת לזיבה
 אחר נדה, כך נראה לכאורה. אבל יש לבעל
 דין לחלוק דלרז"ה לעולם כשרואה בימי זיבה
 חוששת לנדה ולזיבה ויפרש כאן כמהרש"א.
 ועיין ראיית רז"ה מדף ל"ט ע"ב, כ"ב מכ"ב כו',
 ולפ"ז אדמו"ר בקונטרס אחרון סימן קפ"ז
 שהבאתיו לעיל לפי המהר"ם מלובלין ע"כ
 יפרש ברש"י באופן שכתבתי לעיל וצ"ע.
 (ובזה לא פליג הרז"ה כנ"ל, ולא מצינו שהשיג
 שם על הראב"ד שהבאתי לעיל).
 גם צריך לי עיון, כי בדף ל"ט שאמרו קס"ד
 כ"ב מכ"ב והיה בימי זיבה. וצריך לומר דכשבא
 בימי זיבה מוסתה דנדה לא אמרינן שהוא דבר
 אחר דימי זיבה ולא הוה כראיה רק זהו וסתה,
 (כי גם הגמ' שם לא דחה רק משום דכ"ב

לימי נדה, וכאן הרוב להפלגה דזיבה, אפשר
 לומר דרש"י ס"ל כמ"ש בהשגות הרז"ה אות
 י"ד יעו"ש וחוששת כסדר לט"ו. אך באמת יש
 לפרש ג"כ הט"ו שיבא בימי זיבה, ועיין.
 ולפ"ז עולה יפה דברי המר"ם מלובלין, דמה
 שלא נעקר הזיבה במה שראתה ביום שלמודה
 בהפלגה קרובה הוא רק מצד שנדה אין
 עקירה לזיבה וכך סדר חשש' אחר ימי נדה,
 (וברוך ה' מצאתי אחרי זה בשו"ע אדמו"ר
 סימן קפ"ז בקונטרס אחרון ס"ק ל"ח [ס"ק
 י"ג] והנראה שכונתי לדבריו כך דהמהר"ם
 מלובלין כראב"ד).
 וגם בזה מיושב מה שלא נעקר בחזרה
 לקדמותה, כי מאי איכפת לן חזרת הוסת דימי
 נדה לימי זיבה, ועיין בקונטרס אחרון אדמו"ר
 ס"ק י"ג דף מ"ז שורה י"ג וי"ב וכו', לכאורה
 למה לי הטעם שכ' שם הלא בלא"ה ניחא
 דנדה לא הוה חזרת וסת לענין זיבה כנ"ל.
 ולפי מה שכתבנו דרש"י בדף ל"ט [ע"א] יהיה
 סובר כהשגת רז"ה אות י"ד ע"ש, והנראה דלפי
 דברינו בשאם תקבע וסתה לט"ו מזיבה לנדה
 וחשש דט"ו לזיבה מנדה, אם תשנה פעם אחת,

מראה מקום

ובסעיף ט"ו. קכ) ועיין [חוו"ד] ביאורים ס"ק ה', וחידושים ס"ק י', עיין ב' הדעות דסעיף י'. קכא) עיין בחוו"ד בביאורים ס"ק ט', ובחידושו ס"ק י"ז. קכב) עיין שו"ע [סעיף ט"ז], ובעל הנפש לראב"ד [שער תיקון הוסתות סימן ג'] מהל' נדה לרמב"ן פ"ו הל' ה' ו'. קכג) שו"ע סעיף ט"ז וט"ז. ועיין הל' לרמב"ן שם בפ"ו [הלכה ה'] בהפלות בב' ראיות, ובוסת חודש ע"י ראייה ראשונה, ודלא כט"ז ס"ק ל"א. ועיין אחרונים. קכד) עיין חוו"ד ביאורים

הלכות

או כ"ב, ולא תראה באמצע, קבעה לה וסת הפלגה ונעקר וסת השבוע. והנפקא מינה במה שכתבתי בסעיף ח', ובוסת הדילוג, על דרך משל, ט"ו י"ו י"ז קכ), נעקר כאשר לא תראה עוד ב"ח וי"ט וכ', רק תקבע וסת קודם או לאחר. ובדילוג דהפלגה, דוקא לאחריה דקודם הוה, כנ"ל, עיין לקמן. וכן בסירוג, קכא) על דרך משל, ראש חדש ניסן סיון אב, אינו נעקר עד שלא תראה ו' חדשים, דהוא ג' סירוגין, ותקבע וסת אחר. ויש לעיין בזה.

יט אבל אם לא קבעה עדיין וסת חדש, ועקרה ג' פעמים [קכב] וסת העבר, שלא ראתה ג' פעמים ביום וסתה, על דרך משל, שלא ראתה ג' פעמים ליום ראש חדש הקבוע לה, או לדילוגים הקבוע לה, או להפלגות הקבועות לה, או בסירוגים הקבוע לה, אין חוששת שוב לוסתה, אבל כשתראה פעם אחת כוסת, על דרך משל, בוסת ג' פעמים לראש חדש שתראה אח"כ ראייה אחת קכג) בראש חדש, ובוסת הפלגות ב' ראיות בהפלגתה הקבוע, ובוסת הדילוג, על דרך משל, ראתה ט"ו י"ו י"ז י"ח, שקבעה וסת לדברי הכל, [ועיין סעיף י"ז], ואח"כ לא ראתה בג' חדשים ב"ט וכ' וכ"א, אח"כ כשתראה ראייה אחת בחודש הבא, על דרך משל, ביום כ"ב שראוי לראות [קכד] בו, בכל זה חזרה לקביעתה.

עיונים

וסת ג' פעמים לריש ירחא כו' וברביעית ראתה כ' בירחא וריש ירחא כו', וכן בחמישית, וכן בשישית כו', וא"ת כו' אבל אם נקבע מתחלה כבר נקבע ואינו נעקר עד שיעקר ג"פ כו', עיין מה שכתבנו לעיל, וע' בס"ט ס"ק ל"ה מה שתמה ע"ז. ולפי הנ"ל נ"ל שלמד מהגמ' הנ"ל דהכ"ב הוא יום וסתה המוגבל והגם שדחה זה מטעם אחר אבל בזה סברתו לא נדחה, דאם נקבע וסת אף דיבא אח"כ בימי זיבה הוא ניהו וסתה

מכ"ז מראה דתרנגולת), הגם שבא בימי נדה ואפשר דגם חזרה לקדמותה לפי מאי דס"ל, ולפי הס"ד שם אפשר דאם לא תראה זהו עקירת וסתה, משא"כ כשרואה בימי זיבה בתוך וסתה לא מנינן מיניה וגם חשש וסת אחר ראיית ימי נדה בימים הראויים לזיבה. ובזה נראה לי ליישב (גם יישוב קושיית הרמ"ה) דברי הראב"ד דף י' ע"א [שם] והריני פורט באיזה ענין כו' בתוך וסת כגון שקבעה

הלכות

מראה מקום

ס"ק ה', וממנו נשמע לכאן. ועיין. קכה) כנ"ל הטעם מהא דבראש חדש אף כשלא ראתה פעם אחת חוששת לחודש שני, ודו"ק. קכו) כן נראה, כיון דלא ס"ל כט"ז [ס"ק י"ח] דנחשב ההפלה מיום הראוי, עיין בשו"ע אדמו"ר ס"ק ס"ה בסופו.

[ובוסת קפה) הדילוג דחודש, שהיום גורם, כי בכל חודש גורם המולד בריחוק יותר מחודש העבר, על כרחך בחודש הזה שראוי שהמולד יגרום, על דרך משל, ביום כ"ג ע"י חוזרת לקדמותה]. אך בדילוג קפו) דהפלגות, על דרך משל, לל' ל"א ל"ב ל"ג כנ"ל, כשתפסיק אח"כ ג' פעמים ראיות, אח"כ חוזרת לקדמותה כשתראה ב' ראיות בהפלה דל' יום, כיון דלא ס"ל דנחשב כיום הראוי.

עיונים

אבל ליום אחר, אין חוששת לוסת הראשון, אלא ליום השינוי יעו"ש.

וצ"ל דהוכחתו מגמ' כן הוא, דשם היה ב' פעמים עקירה מוסתה דכ' לל', ואם נאמר דהעדד ראייה ג"כ עקירה, איך אמרינן שאח"כ אם ראתה ביום כ' חוזרת לקדמותה במה שאמר הותר יום ל' ונאסר כ', דאורח מזמנו בא, לפ"ז גם בהעדד ראייה ג' פעמים לא נעקר, ומדלא אמר אחר שלא ראתה ביום ל' חוששת ליום כ', משמע שכל זמן שלא ראתה אינה חוששת. וכן בהעדד ראייה ג' פעמים. ואין להקשות מנא ליה דבעינן אח"כ ראייה ביום וסתה, דילמא דוקא שלא ראתה כלל אינה חוששת, מדהוחזק השאינה רואה ביום הגבולי, אבל מיד שתראה תחוש. ואי משום שאמר וראתה ביום כ', אפשר דס"ל להברייתא בשינתה שלא ביום וסתה ג' פעמים נעקר, כיון שנעקר ג' פעמים, (ודלא כמ"ש הבי' להוכיח שינתה מהפסקה), וא"כ כאן שהיה ב' פעמים עקירה לל', אם היה אומר עוד ראייה לכ"ה, על דרך משל, היתה משנה ג' פעמים, והיה נעקר ראייתה, אבל בהעדד ראייה ג' פעמים אפשר שגם באיזו ראייה

ולא נעקר. (ועיין [נדה דף] ל"ט ע"א תוס' ד"ה מקבע כו', ועיין ר"ן שם).

עוד י"ל דהטעם הוא דאמרינן דמים יתירים במעין סתום בפעם שלישית שלא יעקר וסתה כי אם יקבע וסת, כל שכן דאמרינן לענין שלא יעקר הקבוע, ואוי' משום דחוששת לכ' כמ"ש הס"ט.

עיין טור [סעיף ל"ב] ובשם הראב"ד ורמב"ן לענין הכ"ה בירחא שקודם הריש ירחא דמ"מ חוששת לכ"ה ג"כ, עיין ראב"ד בבעה"נ [שם סימן ב'], ועיין בקונטרס אחרון אדמו"ר ס"ק (מ"ב) [מ"א] דכתב דלהראב"ד הוא לא מטעם שכתב הב"ח והדרינן דחיישנן לחומרא איפכא ע"ש, (ועיין מה שכתבתי לקמן [ס"ק קמ"ט]) ע"ש בקונטרס אחרון מה שכתב על זה ודו"ק. [קכב] [קכד] עיין ראב"ד בבעל הנפש דף ו' ע"ב [שער תיקון הוסתות סימן א'] (וע"ש ע"ד), מגמ' דדף ס"ד ע"א מברייתא היתה למזודה ליום כ' ולא כו', והוא גריס שם כרש"י, ע"ש דף ס' ע"ג, כ' ולא ראתה, ל' ולא ראתה, וגם פירש שם כרש"י לענין וסת חודש. וכתב שם, דוקא שראתה ביום וסתה חזרה למקומה,

א. צ"ב ועיין בספר טהרה כהלכה פרק כ"ד הערה 116.
ב. צ"ב כוונתו.

מראה מקום

קכז) סעיף ט"ו. ועיין ב"י הארוך דנלמוד מדין הפסק שני עונות, ועיין מ"ש בזה.

הלכות

וכן כשלא ראתה ג' פעמים בעונתה הקבוע, וראתה [קכז] קכז) ג' פעמים ולא קבעה וסת, על דרך משל,

עיונים

אח"כ ביום ל' יצטרף לפעמים דיום ל', ולא יהיה עקירת פעם אחת דשאין קבוע רק כשתשנה ליום אחר, ודו"ק) ראייה וכנ"ל.

ועיין רש"י שם ד"ה ה"ג הותר יום ל' העתיד כו', דהא איעקר מיניה, ואע"ג דקבעתו תרי זימנא בחד זימנא מיעקרא ע"ש. ודוחק לומר כונת רש"י דוסת החודש נעקר מראיה קרובה היפוך כל הפוסקים. גם דוחק לומר דהטעם משום חזרה לקדמותה, (עיין מ"ש לקמן בזה), דהלשון מיעקר בחד זימנא, דהך סברא דחזרה לקדמותה הוא מטעם חזרה וסת העיקר, (וכן לענין קביעות כשיקבע וסתה, עיין דברי חמודות פרק האשה סכ"ז), מכל מקום (עיין ס"ט ס"ק י"ט) צ"ל דלגירסת הר"ן ומשום דחזרה לקדמותה, צ"ל דהחזרה לקדמותה נקרא עקירה פעם אחת, וא"כ אפשר ליישב בזה כוונת רש"י גם כן.

אך הראב"ד לא ס"ל דין דחזרה לקדמותה, עיין בקונטרס אחרון של אדמו"ר ס"ק (מ"ב) [מ"א] דראב"ד לא ס"ל דין דחזרה אף בהפלגות כו', וכ"ש בראש חדש דאפשר לקבוע שניהם. (ועיין מה שכתבתי לקמן עוד בזה). ועל כרחק צריך לומר ככל הנ"ל, דמזה הוכיח דנעקר וסת שאין קבוע בהעדד ראייה פעם אחד. ועיין. וצ"ל דלא משמע ליה להראב"ד דין חזרה לקדמותה.

(ולפי גירסתו בגמ' כ' ולא ראתה, ל' ולא ראתה, אפשר לומר דעל כרחק לא מפרש לענין חזרה לקדמותה, עיין ס"ט ס"ק י"ט בסוף דבריו. אך שכתב שם שהוא דוחק, וי"ל בהי"א דס"ל גם

שלא ביום וסתה אפילו חזרת לחששת וסת), (ולפי מ"ש לקמן [ס"ק קכ"ז] דנוכל למצוא מקור לדין שינתה ממשנתינו, ניחא).

אך הנראה דמכל מקום היה לו לומר לצייר בברייתא שראתה ב"ט בחודש, שהוא בימי הראיה לנדה, ועל זה יאמר שחזרה לוסתה שתחוש ליום כ' בחודש כוסתה, אלא על כרחק כמ"ש הראב"ד, דוקא שתראה ראייה כיום וסתה. אך לכאורה יש לדחות, דהא יבא וסתה דכ' בחודש בימי נדה, והוה כהעדד ראייה, (עיין ראב"ד לענין מט"ו לט"ו הפלגה כ"ט, (ובימי נדה לכו"ע), ומזה יש להביא ראייה למה שאכתוב דמדאמרינן בדף ל"ט במעין סתום דראיה ג' דמים יתירים כדי שתקבע מכל שכן לענין שלא תעקר, אמרינן דמים יתירים, ועיין מה שכתבנו בסוף ס"ק קי"א, ובמה שכתב אדמו"ר בקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א] על הראב"ד דף י' ע"ב אם תוסיף ראיות כו' תחוש לשניהם כו'). וצ"ל דהיה לו לומר שראתה ביום ב' בחודש או בשאר ימי החודש, ובוסת חודש לכ"ע אינה נעקר בראיה קרובה מיום וסתה. ועיין.

ואפשר לומר גם מה שכתב הראב"ד שם דוסת שאין קבוע נעקר בפעם אחת דהעדד ראייה (עיין מה שכתבתי לעיל ס"ק כ"ט) פעם אחת, אפשר לומר שמוכח ממה שאמר כאן הותר יום ל', ואי משום דראתה יום כ', הלא בוסת החודש אין נעקר בקירוב, (אם נאמר דאינו נעקר בעקרתו בפעם אחת בהעדד ראייה פעם אחת כשתראה

הלכות

מראה מקום

בוסת החודש היה לה וסת לראש חדש, ולא ראתה קנח) עיין שו"ע אדמו"ר
ג' פעמים בראש חדש, רק ראתה קודם קנח) הראש ס"ק ס"ה, ולא נמשך שם

עיונים

ועיין סד"ט ס"ק כ' שכתב שהוא כגירסת הרמב"ן בחידושו, אך נראה שאחר שהביא פירוש הראב"ד חזר בו יעו"ש, וכמ"ש בפירוש בפ"ו לענין הפסק הפלגות ב' ראיות. ועל כרחק מוכח לומר כן, דאל"כ מנא ליה דין דבהפסקת ג' עונות לא נעקר ובעי שתראה ראיה ביום וסתה, עיין כו"פ סוס"ק כ'. (ועיין כו"פ סוף ס"ק י"ט, ועיין מ"ש עוד מזה במקום אחר), ומ"מ כתב בפ"ה הלכה י"ט ושאיין קבוע, מכיון שהגיע זמנו ולא תראה נעקר, דכביעתו עקירתו, ובפעם אחת שלא תראה, אין חוששת, וכמו בקבוע בג' פעמים שאין חוששת עד שתראה פעם אחת. (ועיין מ"ש לקמן בטעם הדברים, ובשם שו"ע אדמו"ר). גם כשרואה אח"כ, אף בוסת חודש בראייתה הוא קביעות וסת אחר ונעקר העבר, שאין מצטרף, על דרך משל ראש חדש ראתה ואח"כ הפסיקה פעם אחת, וראתה עוד בראש חדש, אין מצטרף. וצ"ל דזהו מצד הסברא, וכנ"ל ברא"ש כמ"ש לעיל לפי גירסת הר"ן. ועיין עוד גירסתו בהשגת הרז"ה אות ח', יום ל' וראתה, יום כ' וראתה, יום ל' ולא ראתה, הותר יום ל' ונאסר כו'. ולפי זה לא מוכח לא דין דהפסקה ולא דין דחזרה לקדמותה. ועיין.

[קנח] עיין ב"י הארוך מה שלמד שינתה מפסקה. ולכאורה שינתה גרע מפסקה, דבפסקה הגם דאין חוששת כשלא ראתה ג' עונותיה, וחוזרת לקדמותה ע"י ראיה, דאמרינן בעת שלא ראתה ג' עונותיה, שעקירה הוא שאינה רואה כמהראוי ואין חוששת, ועוד שמכוונת בפעם אחת חוששת, משא"כ

מצד הסברא דשאיין קבוע נעקר בפעם אחת בהעדר ראיה, א"כ אם נאמר הסברא דחזרה לקדמותה והיה ב' עקירות, ומאי הוכיח הגמרא דנעקר בפעם אחת, עיין בקושיות הסד"ט שם על המעדני מלך, ודו"ק).

ועל כרחק מפרש דהא שאמר בברייתא וחזרה לראות ביום כ', משום דגם בהעדר ראיה צריך שיבא יום הראיה דייקא, אז תחזור, ולא דנקט הראיה דיום כ' משום חזרה לקדמותה, דמעקר היום ל'. וגם לא מפרש כמ"ש הרמב"ן בחידושו דף ס"ד דמנינן מיום הראוי לראות, וכמ"ש הט"ז ס"ק ל"א, דלא ס"ל למנות מיום הראוי, וכמ"ש שם בבבל הנפש לענין הפסקת וסת ג' פעמים דחוזרת לוסתה ע"י ראיה ביום וסתה, וסתם הדברים משמע שגם בהפלגות צריכה ב' ראיות. ועיין שם לענין מעוברות ומניקת, ולא שתכוון ליום הראוי, דאל"כ לא היה לו לסתום, וכן משמע ממעוברות. וצריך לי עיון בזה. וא"כ ברא"ש שכתב הגירסא כרש"י, מהיכי תיתי דין דחזרה לקדמותה. ועיין מעדני מלך סכ"ז פרק האשה. ועיין כרתי ופלתי סוף ס"ק כ'.

אך עיין מה שכתב אדמו"ר דמשמעות מרמב"ן בהלכות לא גריס כגירסת הר"ן, רק כגירסת רש"י וראב"ד, רק הדין שכתב דחוזרת לקדמותה מצד הטענה ע"ש. ועיין בחידושו מה שפירש משום דחשבינן מראוי לראות כט"ז [ס"ק ל"א]. (ועל ט"ז עצמו יש להקשות מ"ש בס"ק כ"ח לרמב"ן ויש כאן נ' יום כו', וע"כ צ"ל דראתה עכשיו ב' ראיות יעו"ש. והלא הוא עצמו כתב בס"ק ל"א בפירוש דברי הרמב"ן מיום הראוי.

מראה מקום

בסס"ק הנ"ל. קכט) שו"ע סעיף ט"ו, וע"ש בשו"ע אדמו"ר שם. קל) שו"ע אדמו"ר ס"ק נ"ח, ועיין לעיל סעיף י'. קלא) עיין מ"ש בזה, ועיין שו"ע אדמו"ר סוף ס"ק ס"ד. קלב) שו"ע [שם], ובהל' נדה לרמב"ן שם. קלג) שו"ע סעיף ט"ז, ואחרונים, שו"ע אדמו"ר שם.

הלכות

חדש ג' פעמים בלא קביעת וסת, ולא נמשך וסתה עד הראש חדש, או ג' פעמים לאחר ראש חדש בלי קביעתה.

וכן בהפלגות, קכט) שראתה ג' פעמים אחר הפלגה, על דרך משל, היה לה וסת להפלגה ל' ולא ראתה ג' פעמים בל', וראתה בל"א ובל"ג ובל"ד, או שראתה קודם ל', אף בוסתות שוה על דרך משל ג' פעמים לכ' קל).

וכן בכל הוסתות, כל זמן שלא חזרה לקדמותה בוסת הפלגות ע"י ב' ראיות, ובוסת החודש ע"י

ראיה אחת, דינה כוסת שאין קבוע קלא) וחוששת ג"כ לעונה בינונית, [רק בוסת הפלגה כשקבעה בהפלגה קרובה לכ' ג' פעמים, יש לה וסת לכ' ואינה חוששת לחומרא דאין לה וסת]. וכשראתה אח"כ כוסתה בוסת חודש בראיה אחת, ובהפלגה בב' ראיות קלב), חזרה לקדמותה כוסת העבר, ככל מ"ש בסעיף זה. ועיין לעיל.

ואם היה לה וסת קבוע ולא ראתה פעם אחת קלג) בוסת חודש, על דרך משל, בהיה לה וסת לראש חדש ולא ראתה פעם אחת או ב' פעמים

עיונים

קביעות וסת אחר עם עקירות העבר, כגון ט"ו ואח"כ שינתה לכ' לכ"א לכ"ד על דרך משל. (גם יש לדייק מעט, מאי קמ"ל במה שאמר ואינה מטהרת מן הוסת כו', דשמעינן מרישא מדצייר דוקא באופן שעקרה ג' פעמים, גם ברישא א' הותר וכאן מטהרת).

על כרחך נראה מזה דכל זמן שלא קבעה, אף שראתה ג' ראיות בלא קביעות, כשרואה פעם אחת כוסתה, חזרה לקדמותה, רק כל זמן שלא ראתה, אין חוששת, וזהו שברישא א' הותר, היינו שהותר לגמרי כהיתר גמור. ובסיפא קמ"ל דבעקירה בלבד בלא ג' ראיות דוסת

בשינתה, שהלא היה ג' ראיות ושלא בוסתה. אך עיין לשון הראב"ד דף ו' ע"ב [שם], ודוקא שלא שינתה לוסת אחר כו', משמע אע"פ שראתה ג' פעמים בוסת שאין קבוע, דאל"כ הוה ליה לומר ודוקא שלא ראתה ג' פעמים בראיות אחרות. והנראה לי דלכאורה מגמ' שהביא הראב"ד דהיתה למודה כו', אין מזה ראיה על שינתה. ועיין.

ונראה לי דיש למצוא כעין מקור לדין דשינתה במשנה ס"ג ע"ב היתה כו' עד שתיעקר ג' פעמים ודיוק הלשון שאמר בסוף עד שתיעקר ג' פעמים, ולמה לא צייר ברישא ג"כ אף בלא

הלכות

מראה מקום

קלז) עיין חו"ד ביאורים ס"ק ה' מראב"ד. קלה) עיין חו"ד בחידושו ס"ק י"ז, ומזה נלמד ומצד הסברא דכאן ימים קודמים. ועיין קלז) שו"ע סעיף ט"ו. ועיין שו"ע אדמו"ר סוף ס"ק ס"ה, ודלא כט"ז [שם]. קלז) עיין שו"ע אדמו"ר סוף ס"ק ס"ד. קלח) עיין ט"ז [ס"ק ל"א] בשם רש"ל,

לראש חדש, מ"מ חוששת לר"ח הבא, [דהיום גרם, ולא נעקר בפעם אחת]. וכן בהיה לה וסת החודש לדילוג, על דרך משל, ט"ו י"ו י"ז י"ח, [עיין לעיל כשלא ראתה פעם אחת או ב' פעמים, מ"מ חוששת קלז) בחדשים הבאים, על דרך משל, לכ' או לכ"א וכ"ב כו', וכן בוסת הסירוג כשלא ראתה ד' חדשים, דהוא ב' סירוגים, מ"מ חוששת קלה) אח"כ לסירוג לפי החשבון. אך בוסת הפלגות מיד שלא ראתה קלז) פעם אחת בהפלגה, שוב אין חוששת לפי חשבון הפלגתה, [כי כשנחוש כן, הלא יהיה הפלגה רחוקה], רק כשמשנה בראיה אז חוששת לוסת קבוע מראיה האחרונה, וגם לוסת ששינתה חוששת לוסת חודש והפלגה, כמ"ש לעיל], כי לעולם מנינן הפלגה מיום שראתה, ולא מיום שראויה לראות.

וכן כשהפסקה הפלגתה ג' פעמים, שאין חוזרת עד שתראה ב' ראיות כשלא ראתה רק פעם אחת חוששת לוסת חודש [קלז] קלז) ועונה בינונית, כדין אשה שאין לה וסת, [ולא הוה ג"כ וקלח] קלח) כמסולקת דמים ע"י הפסקת ג' עונתים].

עיונים

שלא חזרה וראתה. (ועיין מ"ש לקמן לענין ג' עונות דמעוברות לכו"ע). ועיין בסוף ס"ק כ' בסד"ט מה שהביא דברי המעדני מלך, ומה שתירץ בעצמו. והנה לדידן כשתפסיק ג' עונות ואח"כ תראה ביום וסתה חזרה לקדמותה, (בוסת הפלגות, א"כ אין נפק"מ לחשש דהפלגת ג' עונות דידהו, אך על דרך משל בהפלגות שצריך ב' ראיות, אחר ראיה א', אז נפק"מ אם דינא כאין לה וסת וחוששת לל', ואם חוששת להפלגה דג' עונות שלה, והגם כיון שאמרו במתניתין דד' נשים דיין שעתן, במה דברים אמורים בראיה א', אבל בשניה מטמאה מעת לעת. ועיין רש"י

קבוע מטהרת, שאין חוששת לו, אבל לא הותר לגמרי, שבפעם אחת חוזרת לקביעותה, ודו"ק. (וכעין סמך הוא). ועיין רש"י הציון, ומדוקדק. ודוק). ועיין מה שכתבתי לעיל. [קלז] [קלח] עיין ט"ז ס"ק ל"א, ומה שהביא בשם רש"ל אלא דבהפסקה ג' עונות הרי זה מסולקת דמים כו', ועיין ב"י במה שהקשה למה פסקו כר"א דהפסקה ג' עונות ע"ש. ועיין בכו"פ סוף ס"ק כ' מה שתירץ, דלא פסקו כר"א רק כשיש לה על דרך משל וסת לנ', וס"ל דבג' עונות דל' יום דהוא צ' יום מסולקת דמים, בזה לא ס"ל, אבל ג' עונות דידהו אף בפחות מצ', הרי זה סילוק כל זמן

מראה מקום

ועיין כו"פ [ס"ק כ'], ועיין מ"ש בזה. **קלט** שו"ע סעיף י"ד. **קמ** עיין אחרונים. ועיין הלכות נדה לרמב"ן פ"ו ה"ב. ועיין גירסת הר"ן בגמ' דף ס"ד ע"א בבביתא דהיתה למודה. ועיין דברי חמודות

הלכות

כ אשה [קלט] קלט) שהיה לה וסת קבוע על דרך משל לכ' בהפלגה, ושינתה להפלגות ל' פעם אחת, חוששת לכ' מל', לא ראתה בכ' והפליגה פעם שניה לל', חוששת עוד פעם אחת להפלגת כ'. [ואם לא ראתה להפליגה פעם שלישית לל', נעקר הכ'].
ראתה בפעם שלישית בהפלגת כ', חוזרת לקדמותה לוסת דהפלגת כ', כי מאחר שראתה ביום וסתה הקבוע לה במקומו נעקר שאינו קמ) קבוע הל', דלא נקבע ג' פעמים,

עיונים

הוא ג' עונותיה עקרה בהעדר ראייה. ועיין, ובזה יובן החילוק שם. (ועיין מה שכתבתה לעיל סעיף ב').

וכן נראה בשו"ע אדמו"ר בס"ק ס"ג, שכתב, אבל קודם שראתה אפילו פעם אחת, אין חוששת לו, שכבר נעקר בג' פעמים שראתה. משמע דלא משום סילוק דם, רק עקירה דהעדר ראייה ג' פעמים דמקרי עקירה, כל זמן שלא ראתה לא תחוש. ועיין. ודו"ק. ועל פי זה כתבתי ג"כ בס"ק קל"א דכל זמן שלא חזרה לקדמותה, היא כאשה שאין לה וסת, דאינה בחזקת מסולקת דמים כלל, ודלא כרש"ל בזה. ועיין בכל זה, וצריך לי עיון. ודו"ק.

[קלט] עיין כו"פ ס"ק י"ח, ומ"ש בסוף ס"ק שם דהרמב"ן היתה גירסת בגמ' כהר"ן. ועיין כו"פ סוף ס"ק כ', דא"כ מנא ליה להרמב"ן מ"ש בהלכות פ"ו ה"ה, וכ"כ בראב"ד, והוא לפירוש גמ' וגירסת רש"י ופירושם. ועיין ט"ז ס"ק כ"ח. ועיין בחידושי הרמב"ן גירסת רש"י. ועיין סד"ט סוף ס"ק י"ט. ועיין קונטרס אחרון אדמו"ר ס"ק (מ"ב) [מ"א] דף מ"ז ע"א, שהרמב"ן בא בטענה על דין דחזרה לקדמותה. ועיין גירסת הר"ן בגמ' יום ל' וראתה, יום כ'

[נדה דף] ד' ע"ב, דבראיה שמתחזקת לא מטמאה. ועיין רשב"א שם. וא"כ גם לחידושי הר"ן שם נראה לי שתצרך בדיקה אחר ראייה א' ע"ש. וא"כ גם כאן אחר ראייה חוששת לל' דעונה בנונית. אך מכל מקום נפק"מ אם לחוש לס' יום, על דרך משל, אם וסתה לכ', כיון שהוא כסילוק, אין חוששין לסילוק. ועיין. אך באמת נראה לי דטעם דהפסקה ג' עונות הוא דעל דרך משל אשה זאת קבעה לה וסת לכ', היינו ב' דברים שבודאי תראה ביום כ', גם שבודאי לא יהיה וסתה יום אחר, ובהפסקת הג' עונות נעקר הודאי שתראה, דהלא לא ראתה ג' פעמים, ואיך תחוש, אבל כשהיא רואה ראייה ביום וסתה, רואים שמתחלת לראות, והוסת לא נעקר וחוזרת כו', וכן בג' פעמים שלא בקביעות, ג"כ לא נעקר רק מה שאינה רואה בזמנה, אבל לא נעקר ליום אחר, וכשרואה פעם אחת כו' חזרה כו'.

ועיין ג"כ בראב"ד דף ו' ע"ב [שם, ד"ה] ועוד יש הפרשות אבל וסת קבוע אפילו עברו עליה ג' עונות כמותן וכו', מהלשון, וגם מ"ש חילוק בין וסת שאין קבוע, דאל"כ הוא מצד דשם יש סילוק דם, אלא על כרחך דגם בג' עונות כוונה

הלכות

[דהסברא דחזרה [קמא] לקדמותה דוסתה הוא לענין עקירת וסת בעקירה אחת].

והוא הדין היה לה וסת קבוע על דרך משל לראש (קמב) חודש, ושינתה לכ' ב' פעמים, ואח"כ ראתה בראש חדש, חזרה לקדמותה דוסתה ראש חדש, ואין חוששת לכ' עוד. אבל אם תראה עוד בכ',

מראה מקום

פרק האשה סכ"ז, ומה שהקשה עליו הסד"ט ס"ק י"ט. [קמא] עיין מה שכתבנו בזה, ודו"ק. [קמב] עיין שו"ע אדמו"ר ס"ק קי"ב, ובקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א]. ועיין ב"ח. [קמג] עיין טור ושו"ע סעיף

והיה לה ב' וסתות דקובעת וסת בתוך וסת. וכן כשראתה ג' פעמים בראש חדש, ואח"כ (קמג) ברביעית ראתה בכ' בחודש, וראש חדש, וכן בחמישית ובשישית, קבעה לה ב' וסתות.

עיונים

לפירוש גירסתו בגמ' כרש"י. גם מ"ש על הש"ך בפירוש דברי הרמב"ם על הא דקובעת וסת בתוך כו', לפי מה שכתבתי בשם אדמו"ר ניחא, ודו"ק.

[ועתה נבאר מעט דעת אדמו"ר בענינים הללו מה שנראה לפי עניות דעתי בפירוש דבריו מה שנצרך לענינינו]. עיין בפנים ס"ק קי"ב שכתב והא דלא נקט בקצרה כגון שראתה ג' פעמים בראש חדש ובכ' בו יעו"ש. משמע דאף בזה קובעת וסת בתוך וסת. ועיין ג"כ ס"ק נ"ג ע"ש. משמע ג"כ שיוכל להיות ב' וסתות. (ועיין לקמן מ"ש בזה). צריך לומר ס"ל לאדמו"ר דקביעות וסתה אחר חששות, דכמה מיני וסתות, וחזרת לקדמותה כשמשנה, ואח"כ כשרואה ביום וסת דין א' וסברא א'. (ועיין בדברי חמודות פרק האשה סכ"ז, ועיין).

והנה דעת אדמו"ר דראב"ד לא ס"ל דין חזרת לקדמותה, עיין שם בקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א] הראיות שהביא, וא"כ היה לו לומר אפילו לכתחילה לחוש לוסת בתוך

וראתה. ועיין כו"פ ס"ק כ', דדוחק לפרש דל' הוא בחודש יעו"ש. על כן יותר נראה לפרש להפלגה, ואם נפרש לוסת חודש, מוכח דדין חזרה לקדמותה אף בוסת חודש אף דשניהם יוכלו להיות.

ועיין חו"ד [ביאורים] ס"ק ט"ו, ומה שפירש בדברי הט"ז ס"ק י"ט אך לשון הט"ז שכתב וגם ראתה בראש חדש סיון ובראש חדש תמוז. ועיין בקונטרס אחרון אדמו"ר ס"ק (מ"ב) [מ"א] שאין לחלק להרמב"ן וסת חודש וסת מהפלגה לענין לחוש וסת בתוך וסת מטעם הנ"ל יעו"ש. ודו"ק.

[קמא] גם מה שהקשה החו"ד בביאורים ס"ק י"ח איך אמרינן דחזר הוסת למקומו בפעם שלישי ולא תחוש שמא תראה ביום ל' ונאמר דמים יתירים, ולפי מה שכתב בס"ק ל"ה דבוסת קבוע לא אמרינן דמים יתירים, ניחא. ומכל מקום אפילו לפי מ"ש שם דהראב"ד מפרש הסלקא דעתין דדף ל"ט לענין דמים יתירים, ומ"מ לא ס"ל דין דחזרה לקדמותה

מראה מקום

ל"ב. קמד) עיין שו"ע אדמו"ר ס"ק נ"ח, ועיין מה שכתבנו בזה. קמה) עיין שו"ע אדמו"ר שם,

הלכות

וכן קמד) בהפלגות, אם היה לה הפלגה לל' וסת קבוע, ואח"כ ראתה בג' פעמים לכ', דקבעה וסת לכ', ואח"כ ראתה לל', דחזרה לקדמותה, דלא נעקרה בהפלגה קרובה דג' פעמים, [לסברא אחרונה דסעיף י"ז, דהיא עיקר], רק דכל זמן שלא ראתה ביום קמה) קביעתה, אינה חוששת בהעדר ראייה ג' פעמים, ואחר שראתה בוסתה, חוזרת לקדמותה,

עיונים

אבל לפי הר"ן דגריס שם בגמרא והטעם משום חזרה לקדמותה, ושם הובא ראייה לענין שאפילו קבעה תרי זימנא נעקר בפעם אחת, משמע עקירה אמיתית כמו עקירת ג' פעמים דוסת קבוע, וכן עקירה פעם אחת, דשאינן קבוע שאין מצטרף עוד לקביעות. וכן נראה ג"כ מלשון הרמב"ם שהביא הש"ך בס"ק מ', שהרי יום כ"ב ע"ש. (ולפי מ"ש בס"ק כ"ז בפירוש משנה דמטהרת מן הוסת ג"כ באופן זה, ניחא. ודו"ק).

או גם לפי הגירסא דר"נ, מ"מ מפרשים לענין עקירה שלא תחוש, רק שנלמד שנעקר בפעם אחת בזו עקירה, וה"ה בעקירה שלא תראה ביום וסת שנעקר לגמרי בפעם אחת. (ומכל מקום גם לפי אופן הראשון ניחא, דהטור פסק כרמב"ן בהלכות). גם שבזה שוה ראב"ד ורמב"ן.

ובזה אפשר ליישב מעט קושיות הסד"ט על המעדני מלך בס"ק י"ט, דכוונת הטור דגם הרא"ש ס"ל דין דחזרה לקדמותה, ואפשר גם כן מטענת הרמב"ן לענין הפלגת, וה"ה לענין חודש כנ"ל, אלא מה שהוצרך לגרוס בגמרא ללא ראתה דיום ל', משום דמשמעות מגמ' העקירה כעקירת ג' פעמים דקבוע, דגם אין מצטרף. והא דהוצרך שתראה ביום

וסת, אלא מטעם דיבא בימי זיבה בראיות שמחזקת, עיין שם בקונטרס אחרון. על כן לא צייר בראש חדש ובכ'. (וגם צ"ל דבאמת לדידיה חוששת אף בתחילתו, אך צייר שיוכל להיות ב' קביעות וסתות. ועיין).

והרמב"ן דס"ל חוזרת לקדמותה, אין חוששת לוסת בתוך וסתה. (ובזה צריך לי עיון, דלפי מ"ש אדמו"ר לדעת רמב"ן דהך סברא דחוזרת לקדמותה הוא דוקא לענין שלא תחוש לוסת בתוך וסת, אבל קובעת כשקבעה, וכמ"ש בהל' נדה לרמב"ן פ"ה הלכה י"ז, ועיין מ"ש בזה.

נמצא דלא הוה רק עקירה שלא תחוש לוסת שאין קבוע, אבל מצטרף לקביעות כשתראה ותקבע, וא"כ יש לעיין אם כוונת אדמו"ר רק לפי דעת הרמב"ן דכתב זה מסברא דנפשיה, דהוא גריס כרש"י בגמ', וכפירוש הראב"ד ורש"י, אך שהשוה ראש חדש ג"כ לדין זה, עיין שם בקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א].

(הגם לכאורה בראש חדש אין הטענה, דא"כ תהא אשה זו רואה כו', דבוסת חודש אם תראה כיום וסת תלוי בזה אם תראה עוד בוסת החדש, ואם באמת תראה ב' וסתות, אין זה פלא). מכל מקום צ"ל מאחר שהוכיח מזה הטענה סברא דחזרה כו', ה"ה בוסת חודש, ודו"ק).

הלכות

וגם יש לה וסת קבוע דכ', [ואינו נעקר בחזרה קמו] לקדמותה, ווסת קבוע]. נמצא יש לה ב' וסתות. גם לענין חששות דוסתות, כל זמן שלא קבעה, (עיין סעיף י"ז), דכשקובעת בג' פעמים וסת אחד, שוב אינה חוששת לאחרים, (עיין שם ס"ק קי"ג), היינו שאין חוששת, אבל קמו) כשתראה עוד מצטרף לקביעות וסת שני לראש חדש או להפלגות, [על דרך משל, כשתראה ב' פעמים להפלגת מ', ואח"כ

ג' פעמים להפלגת כ', שאין נעקר המ', מ"מ אין חוששת להפלגת כ', אבל כשתראה עוד לכ', מ"מ קבעה לכ' ג' פעמים. ועיין]. אבל כל זמן שלא קבעה עוד וסת בתוך וסת משקבעה וסת א' אפילו דחודש אינה חוששת קמו) אפילו לוסת חודש, אחר שלא ראתה עדיין רק ב' פעמים, ואפילו אם *

עיונים

(עיין השגות הרז"ה אות ח') דל' נעקר בהפסק ג' עונות. ועיין כו"פ סוף ס"ק כ'. על כן כ"ש שינתה בראיות שאינם שוים דהוא עקירה, כמ"ש לעיל, על כן לא דקדק זה במשנתינו, ודו"ק). נחזור לעניינינו דס"ל דחזרת הוסת הוא עקירה לוסת שאין קבוע. עיין לשון אדמו"ר בס"ק נ"ח, ורק שלא תחוש, אבל לא שנעקר לגמרי, ואם תראה אח"כ שיהא ראוי לקביעות נקבע, אבל ווסת קבוע, לא נעקר כשחוזרת לוסתה העבר, שלא עקרתו עם הקביעות ג' פעמים, על כן קובעת בג' פעמים לראש חדש וכ' בו. גם כשהיה לה וסת להפלגת ל' וראתה ג' פעמים לכ', שלא הוה עקירה לגמרי ליום ל', (עיין לעיל), וגם וסת לכ' יש לה, ולא נעקר ע"י חזרת לקדמותה באופן הנ"ל, רק לוסת שאין קבוע שלא תחוש, אבל לא לוסת קבוע. (וכן אם נפרש כן לגירסת הר"ן, משמע מגמרא ג"כ דהוא רק עקירה פעם אחת לשאין קבוע, ודו"ק).

כ' דחודש, לא משום עקירה, רק לדין שלא נעקר בג' עונות דהעדר ראייה כשרואה אח"כ ביום וסתה, ואי משום דבאמת כאן ב' עקירות, על כרחנו לומר דכונת הברייתא רק לעקירה דלא ראתה ביום ל' והראיה דכ' משום חזרת וסתה אחר העדר ראייה, דאין לומר דהכוונה לב' עקירות, דכאן אינם שווים הב' עקירות, דהעקירה דחזרה לקדמותה הוא רק שלא תחוש. (והלשון בברייתא הותר יום ל', עיין לעיל). (ולכאורה יש סתירה למה שכתבתי, דברייתא קתני הותר, והרמב"ם קתני טהר. אך עיינתי ברמב"ם [איסורי ביאה] בפרק ח' הלכה ד', ולא דקדק שם לכתוב טהר ומותר במקום הראוי, על כרחן צ"ל דבאמת מהלשון אין מוכח, רק ממה שכתבתי לעיל עוד בזה. ועוד אפשר לומר, דהרמב"ם דגרס בברייתא כר"ן, אפשר דלא ס"ל כמ"ש הראב"ד ורמב"ן

מראה מקום

חדש. (קמט)
 מדסתם אדמו"ר בס"ק
 מ"ד, משמע דאין נפק"מ
 לדידן דס"ל דין שופעת.
 ועיין בקונטרס אחרון ס"ק
 מ"ב [מ"א], וסוף ס"ק נ"ג.
 ועיין מ"ש בזה. (קנ) [שו"ע]
 סימן קפ"ד סעיף ה' קנא)
 עיין שם בשו"ע אדמו"ר
 ס"ק כ' וכ"ב, עיין אחרונים.
 קנב) עיין תוה"ב, הובא
 בחו"ד סימן קפ"ט
 בביאורים ס"ק ט"ז, ועיין
 בעל הנפש לראב"ד [שער
 תיקון הוסתות סימן א'

הלכות

היה בזה האופן שראתה [קמט] ב' פעמים בראש
 חדש וכ"ה בירחא וראש חדש, אין חוששת עוד
 לכ"ה.

כא אשה קט שלמודה לראות מקודם הנץ החמה
 עד אחר הנץ החמה, (היינו שביום וסתה, על
 דרך משל, בראש חדש רואה מקודם הנץ, שהוא ליל
 ראש חדש עד לאחר הנץ), אסורה לבעלה מליל
 ראש חדש כל העונה עד ביום כשיעור הנמשך בו
 קנא), דלענין עונות העיקר תחילת הוסת, רק מעט
 שנמשך שהוא שעת וסת עצמו אסורה, דהכל
 כראיה אחת מרובה, שכל הראיה הוא פתיחת
 מקורה קנב), ומכל מקום העיקר לענין פרישה, דכל

העונה תחילת הוסתה.

(ונראה לי דמכל מקום מאחר שגם הסוף גורם הראיה, רק משום דאזלינן
 בתר התחלה, ולא חיישינן להסוף דלאחר הנץ, גם אפילו כוסת שאין
 קבוע, דלענין העונה אמרינן דהתחלת הראיה דבעונה ראשונה הוא, על כן
 אם ראתה על דרך משל, פעם אחת או ב' פעמים ביום ראש חדש, ואח"כ

עיונים

לכתחילה לקבען יחד, דא"כ למה כתב אדמו"ר
 משום דהראב"ד מרא דהאי כו', היה לו לומר
 חילוק זה, אלא על כרחך כנ"ל, וזהו דוחק. עיין
 שם בכו"פ דגם הרמב"ן כתב לפי קודם החשש
 דטועות. ועיין בכל זה. והנראה לע"ד כתבתי. ובזה
 יובן כל הדינים דסעיף זה.

[קמט] עיין בקונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א]
 לרמב"ן דוקא מטעם הפרישה וב"ח שאי
 אפשר, מאחר דהר"ח מעיין פתוח רק אמרינן
 דמים יתירים על ראיית כ"ה, והוא גם כן מעיין
 פתוח למפרע, ואמרינן לחומרא שתקבע
 לראש חדש, וחיישינן להוסיף לחומרא שמא

ולפי זה מה שכתב בהלכות נדה לרמב"ן פ"ה
 סוף הלכה כ"א, הובא רמ"א סעיף י"ג, עד
 שתקבע כו' או עד שתטהר, האי עד שתקבע
 הוא רק לענין חששה, שאז אין חוששת, אבל
 עד שתיעקר הוא עקירה לגמרי. ואדמו"ר בס"ק
 מ"ד וס"ק נ"ג, ובקונטרס אחרון, וסוף ס"ק נ"ח,
 הזכיר הכל בלשון חשש. ועיין בכל זה.

וגם מ"ש הרמב"ן פ"ה הלכה י"ז, וברביעית ראתה
 בכ' כו', צ"ל ג"כ כמ"ש אדמו"ר בסוף ס"ק י"ב
 משום הראב"ד מרי דהאי דינא כו', והרמב"ן נגרר
 אחר לשון הראב"ד כנ"ל, דאין לומר דיש לחלק
 מקביעות וסת תוך וסת אחר קביעות וסת א', ובין

הלכות

ראתה מקודם הנץ ולאחר הנץ מצטרף לקביעת קנג) וסת ביום ראש חדש, ובפרט ראתה בב' פעמים ובפעם ג' ראייה זו אפשר לומר דמים יתירים התחלת הראייה, ועיקר הגרם בסוף הראייה, וקובעת ליום ההוא, וצ"ע *).

כב אם וסתה נמשך קנד) ב' או ג' ימים, שופעת או מזלפת טיף אחר טיף, אינה צריכה לפרוש אלא העונה הראשונה של וסת, וכיון שעברה העונה מותרת, ואפילו תקבע קנה) וסתה על דרך משל, שתראה ג' פעמים בה' בחודש ע"י שופעת מקודם ב' או ג' ימים, (בלא וסת תחילת קנה) הראיות), דהכל ראייה אחת קנז).

ואין לחוש משום שמא יום הראשון ימי זיבה, והשני או שלישי ימי נידה מאחר דשופעת, אף שלענין קנה) טומאת כששופעת מזיבה לנידה טמאה [דמעין א'], מ"מ לענין קביעות וסת כששופעת מעת סילוק דמים הכל שייך לעד סילוק, [כי העיקר גרם קנט)] פתיחת המקור דראייה ראשונה, והשאר תוספת דם, ולא פתיחת המקור בפני עצמו קס), והראייה ראשונה הוה מקרה שהיא תוך ימי זיבה, דאין קובעת בו, ואי הראייה ראשונה בתוך ימי נידה ג"כ העונה ראשונה העיקר, ושאר דמים יתירים, ולא פתיחת המקור בפני עצמו.

מראה מקום

הלכה כ"ב]. קנג) סברת עצמו, ועיין ס"ט בסעיף ט"ז ס"ק צ"ז ע"ש. וצריך עיון להלכה. *) דף ל"ט ע"ב בגמ'. ועיין מ"ש ס"ק קמ"ט. מ"מ כאן נצרך לומר דמים יתירים אי נאמר שבלאו הכי לא תקבע, ודו"ק. קנד) סימן קפ"ד ס"ו. ועיין שו"ע אדמו"ר שם ס"ק כ"א-כ"ב. קנה) עיין חו"ד [סימן קפ"ד] בביאורים שם [ס"ק ז']. וכן משמע משו"ע [שם] אדמו"ר ס"ק כ"א, וסימן קפ"ט סוף ס"ק קי"ב. ועיין. קנו) לפי דברי חו"ד שם ע"ש, ובחידושו ס"ק ט"ו. קנז) חו"ד שם ביאורים ס"ק ז', וכן משמע משו"ע אדמו"ר ס"ק כ"א. קנח) עיין חו"ד ס"ק ז'. ועיין סד"ט ס"ק ט' בענין המתחיל ולכאורה על דעתו כו'. ועיין. קנט) עיין שם, ודו"ק. קס) עיין שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק

עיונים

לראב"ד, דלדידה בלאו הכי חוששת לשניהם, אך באמת לדידן דקובעת בימי נדה [עיין לקמן], אפילו במעין פתוח, עיין קונטרס אחרון מרמ"א וט"ז ס"ק י"ט, א"כ דלא צרכינן למימר סברא דדמים יתירים, על כן אין חוששת לוסת בתוך וסת. עיין קונטרס אחרון ס"ק

הכ"ה עיקר ע"ש. ועל כרחק אפשר לקבוע ולחוש ג"כ לכ"ה, ופעם ב' כשתראה בכ"ה וריש ירחא לא נאמר שחזרה לקדמותה, כי הכ"ה לפי מאי דנחזיק ליה לראיה (עקריית) [עיקרית] לא קבעה עדיין לראש חדש, ודו"ק. עיין קונטרס אחרון דהוא לרמב"ן ולא

מראה מקום

ק"ב. קסא) עיין ראב"ד
 בבעל הנפש דף ז' ע"ג
 שורה ה' [שער תיקון
 הוסתות סימן א']. ועיין
 בתורת הבית ארוך
 שהביא החו"ד סימן
 קפ"ט ס"ק [ט"ז]
 ביאורים. על כן נראה
 לי כמו שכתבתי, ודו"ק.
 קסב) עיין שו"ע
 אדמו"ר ס"ק כ"ב. וזהו

הלכות

גם אין אומרים קסא) דהכל כראיה אחת אריכתא
 שגורם פתיחת מקור זמן רב, דכאן דהוא כמה ימים,
 אין סברא לחשוב קסב) הכל כראיה אחת, רק נגררים
 אחר ראיה, ולא ראיה אחת, ולא מילתא בפני עצמה.
 גם לא חיישינן קסג) שמא ראיות ראשונה מימי זיבה,
 ואחרונות בנדה, ושמא בשעת שהיתה ישינה הפסיקה,
 דוסתות דרבנן. [והגם דאין להקל בספיקות, עיין כו"פ

הטעם על סתירת הרא"ש פרק האשה מסימן [ב]^א על סע"י. קסג) עיין חו"ד [סימן קפ"ד] ביאורים ס"ק

עיונים

כהראב"ד דראיה אריכתא היא ע"ש. ואין ידוע
 אם הוסת בתחילתו או בסופו. אבל לדין
 הפסק דוקא בשופעת אזלינן בתר תחילה ולא
 באמצע וסוף, אבל בפוסקת חיישינן לחששא
 דטועות, ודו"ק. וכ"כ בסד"ט סימן קפ"ט ס"ק
 ט' בענין המתחיל אך הא קשה לי וכו'.

(ועיין סימן קפ"ט בחו"ד בביאוריו ס"ק ט"ז
 ליישב לדעת הראב"ד בבעל הנפש דבשופעת
 חייש לכל ימי הראיה, הא דקשה מדף י"א,
 דאתי שפיר, הניחא לר"ל, הובא בבי"י סימן
 קפ"ד דאכתי תקשה דנדה תבדוק עצמה אולי
 היא שופעת, (ויש ליישב זה במ"ש בקונטרס
 אחרון מכו"פ סעיף ד' בס"ק י"ד, דעל וסת
 דלא שכיחא לא חיישינן, ולא תקנו על זה
 כלל). ועיין שם תירוצו דגם המקשה שם ס"ל
 דמתניתין איירי ביש לה וסת, וע"ש.

ובאמת הא גופא שיהיה המשנה קאי איש לה
 וסת זהו דוחק גם להתרצן, דאינו במשמע כלל,
 דשם אמרו במשנה אעפ"י שאמרו דיה צפתה,
 עיין רש"י ביש לה וסת, [ותוס' בד' נשים], צריכה

(מ"ב) [מ"א] וס"ק נ"ג שכתב מדינא דגמרא
 במעין סתום באופן שכתב הב"ח ולדידן כו',
 משמע לדידן אפילו באופן הנ"ל לא. ועיין.

אך לפי מה שכתב אדמו"ר בסוף ס"ק י"ב
 בסופו דדוקא בימי זיבה אמרינן אף לקולא,
 אבל לא בימי נדה, א"כ כשיבא באופן שכתב
 הב"ח על דרך משל בכ"ה וריש ירחא, אז נצרך
 לומר דגם חוששת. (ועיין קונטרס אחרון ס"ק
 (מ"ב) [מ"א], וכל הגה"ה דסעיף י"ג לא נזכר
 קודם הקביעות רק ימי זיבה, ועיין ט"ז ס"ק
 י"ט, ודו"ק). ועיין מה שכתבתי בס"ק קכ"ד.

[קסד] עיין חו"ד שם, ומה שמיישב הטור
 ותה"ד שפסקו כרמב"ן בטועות, ומ"מ פסקו
 דאין חוששת לראיה דתוך, דהיינו בשופעת
 יעו"ש. וצ"ל אע"ג דרשב"א בחידושין ובתורת
 הבית הארוך [בית ז' שער ג'] כתב בפירוש
 ראיה מגמרא דף י"א, דבין בפוסקת ואפילו
 שופעת אין חוששת, דא"כ מאי קאמר הניחא
 לר"ל ע"ש, צ"ל דזה כתב מדין הגמרא, ולענין
 זה הוכיח דאפילו לענין בשופעת לא אמרינן

א. צ"ב על איזה סתירה איירי המחבר.

הלכות

מראה מקום

[סימן קפ"ט ס"ק י', וסד"ט ס"ק א' וס"ק ו' בשם ב"ח], ז'. קסד) שם בחו"ד. ויש כאן [קסד] קסד) ספק ספיקא, שמא לא הפסיקה, ואם תאמר הפסיקה, שמא כל הראיות בימי נדה.

עיונים

לר"י תבדוק כו', זהו דוחק לומר דודאי דקאי משנתנו איש לה וסת, ומ"מ לר"י קובעת בתוך ימי נדה אף שכל התחלת ראיות הוא וסת, והתרצן יתרץ דלא ס"ל ביש לה וסת. אלא יש לן לומר דהמקשן סתמא קאמר, דאף באין לה וסת או יש לה דמשנתנו סתמא קאמר תבדוק, ותירץ דדוקא במעין סתום, אבל בפתוח לא, ומתני' מוקי דקאי איש לה וסת דהתחיל בה, ודוק. ועיין.

והנראה לעניות דעתי דהנה הראב"ד בדף ז' ע"א [שער תיקון הוסתות סימן א'] כשהביא הדעות בעונות שתוך ימי נדה, כתב הכל מצד הסברא, ולא הביא הראיה מגמרא דף י"א אשר לכאורה היא ראייה פשוטה, דהנה על משנה פירש כל היד המרובה כו', כתב הרא"ש [פרק ב' סימן א'] ומיירי באשה עסוקה כו'. ועיין דברי חמודות אות א'. ועיין טור סימן קפ"ד אבל כל המרובה לבדוק כו', ועיין ב"י ומוקי לה רבינו שלא בשעת תשמיש כו'. ומ"מ העמיד הרשב"א, וצ"ל דגם הרא"ש שכתב ומיירי בעסוקה כו', לא קאמר רק אכלל שכולל כל המרובה, ואפילו קודם תשמיש, דלבעלה בעצמה לבו נוקפו, אבל שלא בשעת תשמיש לא פליג הרא"ש, דאל"כ איך סתם הטור דלא כהרא"ש אביו, וכמבואר כן בכמה מקומות בדברי הפוסקים, אלא צ"ל כנ"ל.

ועיין פירוש המשניות להרמב"ם על משנה [י"א ע"א] דאע"פ שאמרו דין כו'. ועיין סד"ט [חדוד

להיות בודקת חוץ מן הנדה, משמע דמשמיענו דגם אשה שיש לה וסת דדיה שעתה צריכה לבדוק, רק מצינו נדה ויושבת על דם טוהר דאינה צריכה בדיקה, והוא דין בפני עצמו.

ובאמת לפי תירוץ הגמ' שם דוקא במעין סתום, היינו שיהיה תוך ימי נדה בראית הג' דקביעות הוסת ניחא, דדוחק לפרש שיהא איירי במשנה בזה האופן, והממ"נ קאי על סתם נשים, עיין רש"י ד"ה ממעין סתום כו' מה שהביא הב"י הגיורא דאיירי בתחילת נדה, עיין מהרש"ל ומהרש"א שם. (אך עיין ביאורי הגאון מאמשטרדם). גם הכו"פ בס"ק ט"ז שם לענין קושיתו כתב ג"כ, מ"מ לא נחא דעתו לומר בו דאיירי ביש לה וסת יעו"ש.

ועיין תוס' דף י"א ד"ה ממעין סתום כו', וא"ת לרב פפא כו', מה שתירץ דחזאי ג' פעמים רי"ח וכו', הגם דאפשר לפרש דמוקי כן משנתנו, דדוחק לפרש גם לפי התוספת דקאי אאשה שיש לה וסת, עיין תוס' דף ד' ע"ב ד"ה כל אשה כו', ודלקמן היינו ד' נשים כו', דאי אפשר לפרשו דחוץ מן הנדה קאי אד' נשים, דעל דרך משל בתולה דהגיע זמנה דמתני' למה לא תבדוק בראיה אחת דתוך ימי נדה, שמא תקבע לה וסת, וא"כ נאמר דקאי רק איש לה וסת. ועיין. וזהו דוחק.

ואפילו אם יפרש כמ"ש הגאון דאמשטרדם כרש"י דקאי איש לה וסת, מ"מ זהו לתרץ כן המשנה, אבל המקשן דאמר הניחא אלא

מראה מקום

קסה סימן קפ"ט בהג"ה סעיף י"ג, והוא מהל' נדה לרמב"ן פ"ה סוף הל' כ"ב.

הלכות

ולפי זה בשופעת **[קסה]** קסה) על דרך משל מט"ו בניסן ד' ימים, ובי"ו באייר המשיכה ראייתה שלשה ימים, ובסוף התחילה לראות בי"ז, אין חוששת רק לוסת הדילוג, (ובאופן שכתבתי לעיל סעיף י' ע"ש), ולא לוסת השוה, שכאן יש ג' פעמים י"ח, (הגם תוכל לקבוע בתוך וסת דתחילת ראייתה, משום דכאן וסת דתחילת ראייתה הוא וסת דילוג, דאין חשוב כל כך כוסת שוה. ועוד טעם, עיין שם בחו"ד (סקל"ט) (סימן קפ"ד) ס"ק ז' ביאורים).

עיונים

ואפשר דהראב"ד מפרש זוקא לטהרות חיישנן, אבל לא בעי בדיקה כלל לבעלה דהיא בחזקת טהרה. (ועיין בחו"ד סימן קפ"ו בביאוריו ס"ק א', דלבעלה בקינוח סגי, והמשנה איירי בבדיקה לחורין וסדקין. ועיין). ועל כן לא הביא הראב"ד ראייה מגמרא דאמר הניחא לר"ל גם פסק דבשופעת מזין הגמ' חוששת לכל ימי העונה, דאף אם חוששת היא רק לבעלה, והמשנה וגמ' איירו בקובעת וסת דלטהרות. כן נראה לכאורה ליישב דעת הראב"ד. (והרא"ש, או דס"ל כהרשב"א במשנה דכל המורבה, ומפרש המשנה דצריכה להיות בודקת דדף י"א כהרמב"ם בזה, על כן כתב בפרק האשה (סימן כ"ח) [סימן ג' השני] הראיה מדף י"א, או דס"ל ג"כ דלבעלה אינה צריכה בדיקה כלל אף שלא בשעת כו', ומ"מ ס"ל כמ"ש הכו"פ שם בס"ק הנ"ל הסברא שהבאתיו, ודו"ק). עיין בכל זה, הגם שהוא דרך דחק מעט, מ"מ כן נראה לי ליישב דין הראב"ד, ומה שלא הביא הראיה. ועיין. ודו"ק. **[קסה]** עיין סימן קפ"ט סעיף י"ג ברמ"א, ובכו"פ ס"ק י"ז. גם הסד"ט סימן קפ"ד ס"ק ט' בענין המתחיל ולפי"ז ניחא במה שהביא הטור סימן קפ"ט כו' ע"ש, הקשה דצריכה לקבוע

הלכות] בדף י"א ע"ב ברש"י ד"ה כאן שלא שימשה כו' דפירש צריכה להיות בודקת, היינו הא דמשובחת במרבה לבדוק. ועיין בתורת הבית הארוך ובתורת הבית הקצר בית ז' שער ב' כתב הדין דשלא בפני בעלה כל המרבה לבדוק משובחת. ועיין בראב"ד [בעלי הנפש] שער הספירה ובדיקה י"ז ע"ג [סימן ג'] דסתם הלכה למעשה כל לבעלה לא בעינן בדיקה ע"ש. ולא כתה הדין דמרבה לבדוק לבעלה באין עסוקה, ועל כרחק ס"ל דקאי זוקא בעסוקה, וע"כ המשנה דדף י"א צריכה להיות בודקת רק בטהרות. והגמרא דפריך אלא לר"י דקובעת בימי נדה תבדוק, היינו ג"כ לטהרות זוקא.

ומה שהקשה הכו"פ סימן קפ"ו ס"ק ג' דלטהרות לא איכפת לן אי קבעה וסת, אדרבא יותר חומרא באין קבועת דמטמאה מעת לעת ע"ש. ובאמת הלא יש חומרא ע"י קביעות וסתות, עיין דף ט"ו ע"א, דכשתבדוק אחר כמה ימים אחר וסתה ותמצא טמאה, ובשעת וסתה לא בדקה טמאה משעת וסתה, ועיין מה שכתב הכו"פ שם, דאף אם לבעלה באין לה וסת, אינה צריכה בדיקה, דאמרינן אם תראה תרגיש, אבל בימי נדה אם לא תצריכה בדיקה, אף אם תרגיש לאו אדעתה יעו"ש.

הלכות

מראה מקום

ושם בפוסקת, עיין חו"ד שם. ועיין כו"פ סימן קפ"ט ס"ק י"ז מה שתמה על רש"א שם מ"ש וכן עיקר. ועיין מה שכתב בזה. **קסז**) עיין סימן קפ"ט בשו"ע אדמו"ר ס"ק קי"ב והא דלשון נקט בראש חדש ובשני בו כו', משמע שקובעת בזה. ועיין מ"ש בזה ס"ק קל"ט, וסימן קפ"ד ס"ק כ"א. ועיין מה שכתבתי בזה. **קסז**) שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק קי"ב, ובחור"ד ביאורים סימן קפ"ד ס"ק ז', ובחידושי שם. **קסח**) עיין מ"ב סעיף כ'. **קסט**) כן הוא לפי דעת החו"ד ס"ק ז', וכצ"ל לפי דברי אדמו"ר. ועיין מ"ש בזה. **קע**) עיין חו"ד שם בס"ק ז' הנ"ל ב' הטעמים,

בפוסקת, אם תראה ג' פעמים בראש חדש **[קסז]** קסז), ובשני בו, קבעה לה וסת גם לב' בחודש, אם לא תראה בראש חדש, אסורה בשני בו כדין וסת קבוע. אלא שכל זמן שלא קבעה **[קסז]** קסז), אין חוששת אפילו אם לא תראה בראש חדש, על דרך משל, שאז אין כאן מצד חזרה לקדמותה בראש חדש, שמצד טעם זה ג"כ אין חוששת כל זמן שלא קבעה, מ"מ אין חוששת בוסת הבא בימי נדה **קסח**).

וא"כ אם ראתה **קסט**) על דרך משל מ"ו ניסן ד' ימים, ואח"כ מ"ו ג' ימים, ואח"כ י"ז תחילת הראיה, חוששת לוסת השווה ד"ח ולדילוג, דשניהם נקבעו, **(הגם [קע] קע) דתחילת ראייתה הוא וסת קבוע,**

עיונים

[קסז][קע] עיין חו"ד סימן קפ"ד ס"ק ז', ובחידושי ס"ק ט"ו, דאם תחילת ראייתה וסת קבוע, לא קובעת וסת תוך ימי נדה. ובזה יישב הש"ך סימן קפ"ט ס"ק ע"ב מ"ש הלכה ב' ימים רצופים דהולכים אחר תחילת הראיה, עיין מ"ש שם חו"ד ביאורים ס"ק ל"ו. ואדמו"ר כתב בפירוש ס"ק קי"ב, הא דלא נקט בקצרה כגון שראתה ג' פעמים בראש חדש ובכ"ו או בב' בו יעו"ש. והא שכתב בס"ק קי"א ורביעיית בכ', כצ"ל האמת כ', שכן הוא בראב"ד [שם סימן ג'] והלכות נדה לרמב"ן [פ"ה הלכה י"ז]. (ועיין מ"ש בס"ק קל"ט). ולאדמו"ר ניחא הא דקובעת וסת שווה עם וסת הדילוג שם בהגה"ה סעיף י"ג בדעה א', דאפילו כשתחילת הראיה הוא וסת קבוע ג"כ קובעת, כ"ש דלוג ושוה.

לוסת שווה ג"כ. ולפי מה שכתב אדמו"ר סימן קפ"ד וקפ"ט, עיין ציונים, על כרחך צ"ל דדין שכתב רמ"א בסימן קפ"ט ס"ג, וכן עיקר דאזלינן בתר תחילת הראיות, הוא דוקא בשופעת ולא בפוסקת. וצ"ע מה שסתם אדמו"ר בסימן קפ"ט על הרמ"א שם.

[קסז] עיין בחו"ד שם, ובש"ע אדמו"ר סימן קפ"ט סוף ס"ק קי"ב. ובזה מיושב מ"ש הב"י על הטור סימן קפ"ט, שכתב דמזלפת ושופעת אין חוששת אף לתחילת ראיה, וכתה הב"י שם דגם בפוסקת ע"ש. ובשלמא בשופעת ניחא כנ"ל, אבל בפוסקת כו'. אלא צ"ל דכל זמן שלא קבעה, אין חוששת. וזהו דלא כמ"ש בספר ים יששכר פ"ג תירוצו, ושם המצודת יששכר סימן קי"ב יעו"ש.

מראה מקום

וישתנה הדין במ"ש. [קעא]
 עיין מה שכתב בזה משו"ע
 אדמו"ר סימן (קפ"ט)
 [קפ"ד] ס"ק כ"א.

הלכות

[לחוו"ד לא קבעה בתוך ימי נדה, דיש לה וסת, מ"מ] כיון דהוא וסת דילוג, קובעת בשאר העונות דימי נדה לוסת שוה. ולפי טעם השני שם, אם תראה על דרך משל בט"ו בניסן, ואח"כ בחודש השני בי"ו, ותמשך ראייתה ד' ימים, ואח"כ תראה בי"ז, ותמשך ראייתה ג' ימים, ואח"כ בי"ח, ותמשך כו', לא קבעה וסתה השוה בתוך העונות). ומ"מ אם פוסק [קעא] ביום א', ורואה בו ביום שפסקה, אין חושש אלא לעונה הראשונה של הוסת.

עיונים

זיבה, ע"ש הטעם לענין מ"ש שם דבימי נידה הוא דצריך שיהיה ב' ראיות אחרונות ממעין סתום כו'. וכן נראה כונת החו"ד ואדמו"ר, דוקא לענין ימי נדה הוא דאין חוששין לומר שעיקר הראיה דתחילה הוא ימי זיבה, והשאר מתחיל ימי נדה לקבוע וסת, אבל בימי זיבה חוששת. וכן לחו"ד קובעת וסת בתוך וסת דימי זיבה. ועיין ודו"ק. ודע דהכו"פ ס"ל כהחו"ד כשיש לה וסת בתחילת ראייתה אינה קובעת בתוך ימי נדה. ובמ"ש הרמ"א בסימן קפ"ט סעיף י"ג בוסת דילוג ושוה, ס"ל כטעם הא' שכתב החו"ד בסימן קפ"ד ס"ק (ו') [ז'], כיון דוסת דילוג לא שכיה, ווסת שוה שכיה, על כן קובעת בוסת שוה בתוך וסת הדילוג. ולפי זה אפילו כשיהיה לה וסת הדילוג בשלשה דילוגים כסברא אחרונה דסעיף י', ווסת השוה יתחיל מראיה ב', כמו שציירתי בזה הסעיף, ג"כ קובעת בפוסקת. ועיין ודו"ק. ולאדמו"ר קובעת וסת תוך וסת אף בשוה, כמ"ש לעיל. ועיין סימן קפ"ט בט"ז ס"ק א'.

[קעא] עיין שם בש"ע אדמו"ר ס"ק כ"א, וכונתו דשם לא תקבע על דרך משל שראתה בליל ראש

והנה לפי דברי אדמו"ר וחו"ד דלכתחילה אין חוששין לעונה בתוך ימי נדה, משום חששא דטועות, יש לעיין, דהנה הראב"ד בבעל הנפש ט' ע"ד [שם] כתב, ראתה בא' בניסן וכו' בו, אין חוששת לראש חדש אייר ע"ש, ובהגה"ה סי' (קס"ט) [קפ"ט] סעיף י"ג. והוא מהלכות נדה לרמב"ן פ"ה הלכה כ"א דחוששין לאחד באייר. והנה מדינא דגמ' אינה צריכה לחוש כנ"ל מראב"ד, יעו"ש הטעם, דהוא בימי זיבה. ואין חוששין מראיה א' דימים הראוי לנדה דוסת שאין קבוע כשבא בימי זיבה, ועיין. רק מדינא דטועות חוששין, הגם דראיה זו בודאי בימי זיבה, מ"מ עיין בהלכות נדה לרמב"ן שם הט"ז שקובעת בד' ראיות מט"ו לט"ו, הגם דבודאי אין כאן ג' ראיות דימי נדה, דראיה א' ימי נדה, והב' ימי זיבה וכו', מ"מ לפי הפסק דדין טועות קובעת, וכן צריך לחוש כאן לכתחילה, וא"כ קשיא. (וגם כאן כעין ס"ס שכתב החו"ד בס"ק ז' דד' ימי זיבה, והב' שמוא לא תראה).

אך עיין סד"ט סימן (ק"ד) [קפ"ט] ס"ק ט' ע"ש באורך, ומ"ש דיחילוק בין ימי נדה ובין ימי

א. אולי כוונתו למה שכ' הט"ז ס"ק מ"ז שגורס בב' לחודש.

מראה מקום

קעב עיין שו"ע אדמו"ר [סימן קפ"ד] ס"ק כ"ב בשם תשובת מהרי"ל ושאר פוסקים ע"ש. **קעג** עיין מה שכתבתי במחודשי בסעיף א' בסוף המחודשים, ודו"ק דל' דעונה בנונית הוא הפלגה. ועיין. **קעד** עיין סימן קפ"ד בחו"ד בחידושו סוף ס"ק ט"ו, ועיין מ"ש בזה. **קעה** עיין שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק [ק"ב]. **קעו** כן יש לפרש המנ"י בס"ק כ"ז ונ"ב. **קעז** ש"ך בס"ק ע"א. **קעה** כדעה א' והוא העיקר * עיין סימן קפ"ד סעיף ב' ברמ"א והוא בשלטי גבורים פרק ב' דשבועות, ועיין מנ"י סימן

הלכות

ומכל מקום הגם דבשופעת אזלינן בתר תחילת ראייה, מ"מ לענין הפלגה מענין **קעב** מסוף ראייתה שהפסיק עד תחילת ראייה. (ונראה לי שכן **קעג**) לענין עונה בינונית דהפלגת ל'). אך יש מי שכתב דכל זמן שלא קבעה לוסת שבתוך העונות דנדה באחד מאופנים הנ"ל, אינה מונה העונה בנונית [קעד] **קעד** ממנה רק מתחילת ראייתה. כג הא דאשה קובעת וסת בתוך ימי זיבתה ונדתה בימי זיבה הוא אפי' לקולא **קעה** ובימי נידה דוקא לחומרא, וי"א **קעו** אפי' בימי נדה לקולא, וי"א **קעז** אפי' בימי זיבה דוקא לחומרא. ולפי"ז אשה **קעה** כל זמן שלא קבעה ורואה, דחוששת לכמה ווסתות, אם קבעה וסת שוב אינה חוששת לאחרים (כמו שכתבנו לעיל סעיף י"ז ע"ש) אם הוסת קבוע הוא מקביעות דתוך ימי' נידה הוא לה

עיונים

לכתוב להחמיר לחוש לב' מיני הפלגות א' מסוף ז' מסוף הראיות, ולא מסוף ז' דתחילת הראיה, דשמא הראשונה ימי נדה או האחרונה אין לומר כמ"ש שם סוף ס"ק ק"ג, דלא חיישינן לכתחילה להחמיר לחוש לראיה דתוך ימי נדה שמא תקבענו ע"ש. אך מ"מ מאחר שעפ"י סתם מחזקינן הראיה א' לתחילת נדה דבי"א יום בחזקת טהרה, הו"ל לחוש עכ"פ להפלגה מז' ימים אחר תחילת ראייתה, על כן הנראה שזהו כונת אדמו"ר בסימן (קפ"ז) [קפ"ט] ס"ק כ"ב מ"ש אף דהנדה מעיינה פתוח, מ"מ עכשיו שהטילו עליהם דין זבות וכו', וצ"ל אע"ג דכתב אדמו"ר בס"ק ק"ב

חדש, ואחר כך פסקה וראתה ביום, אם אח"כ תראה ב' פעמים יום ראש חדש, [עיין לעיל סעיף ט"ז], לא מצטרף היום דראש חדש לקבוע הוסת, דאין כאן חששת דשמא היום בימי נדה דימי נדה וזיבה הולך היום אחר הלילה, ועיין.

[קעד] עיין חו"ד שם. והנה אדמו"ר שפסק בסימן קפ"ד ס"ק כ"ב שמונין להפלגה מראיה הב', עיין סימן קפ"ט ס"ק ק"ב בסוף שכתב, דמה שקובעת בימי נדה לדידן הוא דוקא להחמיר ולא להקל, [ועיין סעיף כ"ד], א"כ לפי מ"ש אדמו"ר בקונטרס אחרון ס"ק כ"ב דלפי הגמרא כל ז' ימי נדה בחזקת טומאה, וצריך למנות מסוף הז', א"כ היה לו לומר לאדמו"ר

א. כדברי השוע"ר בפנים ובטעם הדבר עיין בספר טהרה כהלכה פרק כ"ד הערה 103 ובביאורים שם אות ז'.

מראה מקום

קפ"ט ס"ק כ"ו, ועיין
 ס"ט סימן קפ"ד ס"ק
 ד', ועיין חו"ד בביאוריו
 שם [סימן קפ"ד] בשם
 נודע ביהודה בס"ק ד'
 (ועיין חכ"א). קעט)
 עיין חו"ד שם בס"ק ד'
 ובביאוריו ס"ק ט'
 וחידושו ס"ק כ"ג, ועיין
 בתחלת ספר הפרדס
 לרש"י וז"ל הגיע זמן
 שקבעה בו וסת
 לשלשה פעמים
 ובודקת עצמה תדיר
 כ' עכ"ל, וע"ש, וכ'
 בחו"ד שם דצריך
 ללמוד זה תוך ביתו
 ע"ש. קפ) עיין פי' החו"ד שם בס"ק ד', ועיין סימן קפ"ט בביאוריו מה שכתב בס"ק ט"ו בס"ק י"ח.

הלכות

לוסת לחוש לחומרא דוסת [כמ"ש בסעיף ב'] אבל לא
 עוקרת חשש הוסתות אחרות גם בשאר חומרות דאין
 לה וסת (כמו שכתבנו בסעיף ב' וג').

כד אשה * שמשנית וסתה ב' או ג' ימים קודם או
 לאחר, היינו שלפעמים רואה בכ"ז או כ"ח או
 בכ"ט עכ"פ מאחד כל ג' ימים הללו אין יוצאה בלא
 ראיה הוה לה וסת קבוע וצריך לפרוש ממנו ב' וג' ימים
 קודם או אחר קעט), וצריכה מוך דחוק כשמגיע כל הג'
 ימים שמשכה וסתה.

ויש מי שכ' דוקא בזה האופן דע"י וסת קבוע כגון
 שהיה לה וסת קפ) קבוע לז' בירחא ואח"כ ראתה ג"פ
 בב' בירחה וג' בירח' ואח"כ בג"פ די"ח וב' וג' דיש

ע"ש. קפ) עיין פי' החו"ד שם בס"ק ד', ועיין סימן קפ"ט בביאוריו מה שכתב בס"ק ט"ו בס"ק י"ח.

עיונים

לתחילת ראיה, דהכל ימי נדה. (ועיין מ"ש לקמן
 עוד מזה).
 ומה שציין אדמו"ר בס"ק (כ"א) [כ"ב] כגון
 שבוסת א' המשיכה ג' ימים, ובסוף כ' ימים
 מסוף ראיה זו שהוא יום כ"ג כו', ראתה ב' ימים
 כו', מ"ש ראתה ב' ימים, הגם שדי בזה שצייר
 שבתחילה ראתה ג' ימים ומנינן מסוף, נראה
 לי דקמ"ל שחשבינן מסוף לתחילת ראייתה,
 הגם דאנו מחזקינן תחילת ראיה לעיקר לענין
 וסת, מ"מ לענין הפלגה מסוף מנינן, וגם לא
 אמרינן כיון דהעיקר שמנקה את עצמה מדמה
 הוא הסוף לענין הפלגה, דלהבא לא נאמר, שגם
 לענין העבר נחשב סוף ראיה וההפלגה עד סוף
 ראייתה והתחלה דמים יתירים, כיון דבהפלגה
 ב' הראיות גורמים, ואמרינן דהסוף הוא עיקר
 הגרם להפלגת הבא, אפשר דה"ה לענין הפלגה

שהבאתיו לעיל, דהא דקובעת בימי נדה
 הוא רק לחומרא, הוא רק למה שהוסיפו
 מטעם דהאינדא כטועות קובעת וסת כו', זהו
 לחומרא דוקא, אבל בעצם דין דטועות דהוה
 כזבות הוא אפילו לקולא, כן מוכרח לומר,
 ודו"ק. (ועיין מ"ש בס"ק צ"ב).

(ומזה גם כן מוכח דלא כמו שנראה לכאורה
 דאדמו"ר לא כתב בקונטרס אחרון דז' ימי נדה
 אף שלא ראתה בחזקת טומאה רק למ"ד אין
 אשה קובעת, אבל למ"ד קובעת כו', אף שדוקא
 במעין סתום, לא חשבינן הפלגה רק מראיה
 אחרונה, עיין מ"ש בס"ק ק"ז, דא"כ למה כתב
 ואף שנדה כו', גם בלאו הכי זהו דוחק. ולפי זה
 יהיה פירוש הר"ן וחידושי הרמב"ן בדף ל"ט ע"ב
 היפוך דברי אדמו"ר בקונטרס אחרון, ע"ש בס"ק
 הנ"ל). על כן כתב אדמו"ר דלזה מנינן מסוף ראיה

מראה מקום

קפא) לשיטת חו"ד ס"ק ז'
שם [סימן קפ"ד]. קפב)
עיין כל הציור בחו"ד שם
ס"ק ד', ועמ"ש בזה, ומ"מ
הדין אמת גם לאדמו"ר.
קפג) עיין שו"ע אדמו"ר
סימן קפ"ט ס"ק נ"ג
ובקונטרס אחרון שם.
קפד) עיין שו"ע אדמו"ר
ס"ק קי"ב ור"ח וב' בו.

לה ג' וסתות [ואף דוסת קפא) דתוך וסת בתוך ימי
נדה שתחלת ראיותה וסת, מ"מ מאחר שהראיות
שעכשיו באמצע נקבעו קודם] זהו ג' ימים קודם.
ולאחר קפב) היינו שהיה לה וסת לריש ירחא ולא
ראתה ב' פעמים בריש ירחא וראתה בב' בירחא,
ובפעם הג' ראתה ריש ירחא וב' בירחא, דאז לא
נעקר הראשון וגם השני נקבע, דהוא מעין סתום
דרו"א ראשון מעין סתום, וכן על דרך זה בג' בירחא
שלא ראתה ב' פעמים בא' וב', וראתה בג', ואח"כ ראתה א' ב' ג', דיש לה
ג' וסתות קבועין, וצריכה לפרוש כל הג' ימים, גם צריכה מוך דחוק כל הג'
ימים קפג).

אבל אם שינתה פעם אחת להקדים, על דרך משל, שהיה לה וסת לג' בירחא,
והקדימה פעם אחת לר"ח, אם לא ראתה אח"כ ג"כ בוסת קביעותה בג'
בחודש, דלא חזרה לקדמותה, אז כשיבא עוד ר"ח צריכה לחוש לפרוש.
ואם בפעם שניה ראתה עוד בר"ח, ולא ראתה בג', חוששת עוד לר"ח קפד),
ובפעם ג' כשרואה בר"ח וג' קובעת ב' וסתות ודינה כנ"ל.

עיונים

שבתוך ימי נדה, ומה שתירץ דוקא במעין
סתום, דהכ"ה דמים יתירים, וההפלגה עד
ראש חדש, ובלא דמים יתירים חשבינן
מתחילת ראיה לתחילת ראיה, וכן למ"ד דלא
קובעת כלל, חשבינן מתחילת ראיה, ודו"ק. על
כן גם לדידן שמחזקינן העיקר הראיה א' ולא
חיישינן להעונות דתוך ימי נדה, לכתחילה כל
זמן שלא קבעה חשבינן העונה בנונית דהוא
הפלגה דוקא, עיין חו"ד סימן קפ"ט ביאורים
ס"ק י"ג מנינן מתחילה, ולאדמו"ר צריך למנות
וכסירה² בטהרה, ודו"ק. ועיין מ"ש לקמן ס"ק
קע"ח.

העבר, על כן כתב וצייר תחילת ראיה וסוף
להפלגה. כן נראה לי, וצריך לי עיון קצת.
ועיין מה שכתב עוד לקמן החו"ד שכתב,
שאינן מונה הפלגה רק מתחילת ראיתה.
נראה לי שצ"ל דס"ל לפי הגמ' מנינן הפלגה
מתחילת ראית נדה, ודלא כמ"ש בקונטרס
אחרון אדמו"ר. ואי משום קושיות הכו"פ
שצ"ל דס"ל להיפך דהולכין אחר תחילת ראיה
לענין הפלגה, דהוא עיקר הפתיחת מקורה.
ועיין חו"ד ביאורים סימן קפ"ט ס"ק י"ד
שבפירוש הר"ן ורמב"ן בדף ל"ט ע"ב, מאן
דס"ל קובעת בימי נדה, חשבינן מראיה

א. צ"ב מה כוונתו.

ב. צ"ב כוונתו [במקור קצת מחוק].

מראה מקום

קפה) עיין קונטרס אחרון שם עדיין דסופ"ע דסו' קפ"ד.² **קפו**) עיין קונטרס אחרון שם. **קפז**) כן סברא מדלא קבעה בשופעת ה"ה דנעקק, דהוי כהעדר ראייה, ומ"מ צריך לי עיון. ועיין בתחלת ספר הפרדס לרש"י וז"ל הגיע זמן שקבעה בו וסת לשלשה פעמים כו' ובודקת עצמה תדיר כו' עכ"ל, וע"ש וכ' בחו"ד שם דצריכה ללמוד זה תוך ביתו ע"ש.³ **קפח**) עיין קונטרס אחרון שם, וכן הוא לאחרונים בדין זה דלא כחו"ד סימן קפ"ט ס"ק ט"ו, ועיין מ"ש לעיל מזה. **קפט**) שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק נ"ג בפנים.

הלכות

ואם **קפה**) ראתה בפעם ראשון בשופעת מר"ח עד ג', דאז לא חזרה לקדמותה חוששת לר"ח כשיבא, וכן עד פעם ג', שאז אם תראה בר"ח וג' בחודש, תקבע וסתות ותצריך לפרוש מבעלה ביום ר"ח. ואח"כ באם לא תראה בר"ח צריכה לפרוש בג' בחודש אבל לא בב' **קפו**) בחודש [עיין לקמן]. ואם גם בפ"ג **קפז**) תראה בר"ח ותהיה שופעת עד ג' בחודש, נעקר וסת דג' בחודש [עיין לעיל סעיף ק"א].
ואם תראה [קפח] **קפה**) ותקדים מוסתה שהיה לה בג' בחודש ותשנה לראות בר"ח וב' וג' בפוסקת, אז חזרה לקדמותה, ושוב אין חוששת גם לר"ח רק אם תקבע כנ"ל. וגם אם לא תראה רק בר"ח וב' ובג' לא תראה, אינה צריכה לחוש בחודש שיבא רק לר"ח ולא לב', דאין חוששת לכתחילה לעונות שבא בתוך ימי נדה (עיין לעיל סעיף כ"ב ס"ק קמ"ז).
ווסת **קפט**) הקבוע אינו נעקר רק בג' פעמים, ווסת שאין קבוע הן אם שפעה מר"ח עד ג', או דלא ראתה גם בג', נעקר בפעם

עיונים

קביעות לקולא. (ועיין מה שכתבנו בס"ק קמ"ט).
סעיף כ"ד - עיין ציונים. ועיין בבעה"נ להראב"ד דף ז' ע"ב [שער תיקון הוסתות סימן א'] לענין מה שכתב לחוש לכל ימי העונה בצירוף הטעם משום שהוא רוב המצוי בנשים לשנות וסתן יום ויומים וג' ימים, פעמים מרחיקות ופעמים מקרבות, לראב"ד ניחא דאפי' לכתחילה חוששת לוסת בתוך וסת, ועיין קונטרס אחרון אדמו"ר סימן קפ"ט ס"ק (מ"ב) [מ"א] דף מ"ו

[**קפח**] עיין ס"ט ס"ק ל"ד מהא דכתב רמ"א בסעיף י"ג דאם קבעה לה וסת שוב אינה חוששת לוסתות אחרות ואפי' הקביעות לוסת דימי זיבה אפי' באופן מעין פתוח דבאמצע הראיות דלא אמרינן דמים יתירים רק ברוב ראיות, ע"ש. ונראה שזהו כוונת אדמו"ר בס"ק קי"ב שכ' וכ"מ בהדיא בהגה"ה לעיל סעיף י"ג, אך משם אין להוכיח רק על ימי זיבה, וע"ש בשו"ע אדמו"ר, על כן כתבתי דבימי נדה לא הוה

א. שם לא מצאנו.

ב. הק"א מיירי שם בשופעת ומיהו צ"ב מה הר"ת דסופ"ע.

ג. נראה שמה שהביא מספר הפרדס אין מקומו כאן.

הלכות

אחת כל אחד ואחד כדינו. ואם איחרה קצ) כגון שהיה לה וסת לר"ח, וראתה פעם אחת בב' או ג' בפוסקת, (דבשופעת עיין לעיל סעיף כ"ב) אין חוששת לעונה דתוך ימי נדה (כמו שכתבנו לעיל). ובג' פעמים ר"ח וב', קובעת.

ואם ראתה ב' פעמים על דרך משל בג' בירחא ובפעם שלישית בריש ירחא וג' בירחא לדעה אחת קצא) חוששת מכאן והלאה לב' וסתות. ולדעה ב' [קצג] קצב) אין חוששת לר"ח רק אם תקבע בזה האופן דחזרה לקדמותה ע"י שרואה בג'. אם לא שלא תראה בג' אז תחוש לר"ח. ואם [קצג] קצא) היה לה וסתה על דרך משל לג' וראתה פעם אחת בר"ח וב' בו, מה

מראה מקום

קצ) עיין לעיל. קצא) עיין חו"ד סימן [קפ"ד] ביאוריו ס"ק ד' הסברא דדמים יתירים ועמ"ש בזה. קצב) שו"ע אדמו"ר סקי"ג^א בקונטרס אחרון סימן קפ"ט ובס"ק (מ"ב) [מ"א]. ועיין מה שכתבנו לעיל ומ"ש בזה. קצג) עיין קונטרס אחרון סימן קפ"ט ס"ק נ"ג

עיונים

וס"ק י"ז, ועיין ס"ט שם ס"ק י"ב ואשתמיטיה מה שכתב הב"ח בסעיף מ"א, גם דאדמו"ר בס"ק נ"ג בקונטרס אחרון משמע דלדין אין דין דדמים יתירים עיין מה שכתבתי בס"ק קמ"ט (ועיין מ"ש לקמן) ומ"מ הדין ניחא גם לאדמו"ר דכשקבעה וסת בתוך וסת בימי נדה וסת הוא ועיין.

גם לפי מאי דס"ל בדמים יתירים אף שהראיה שעליה נאמר דמים יתירים הוא וסת קבוע הוא דלא כמו שכתבנו לעיל בשם התוס' עיין מה שכתבנו ס"ק ל"ה ובס"ק קל"ט, והחו"ד לשיטתו שהקשה בסימן קפ"ט בביאוריו ס"ק י"ח ועיין.

[קצג] עיין מה שכתבנו בס"ק קמ"ט דיש להסתפק דמשמעות מקונטרס אחרון אדמו"ר ס"ק י"ב דהאינדא לא אמרינן דמים יתירים, על דרך משל באופן ריש ירחא לריש ירחא, וכ"ה בירחא, וריש ירחא, משום דבלא"ה קובעת בימי נדה, ולכאורה הלא יבא מזה קולא דכשרואה

ע"ד שורה י"א י"ב, וגם לא ס"ל בענין חשש דפעם ג' דתוך ימי נדה בכ"ה בירחא וריש ירחא דאמרינן דמים יתירים, ומ"מ גם הכ"ה קובעת עיין טור ובבעה"נ דף ח' ריש ע"א [שם סימן ב'] והטעם לדידיה דלא כמ"ש הדרישה וב"ח ס"ק מ"א עיין קונטרס אחרון ס"ק (מ"ב) [מ"א] ע"כ הן שמקדמת או מאחרת חוששת לשינוי וסת' ג' ימים ודו"ק.

[קצב] עיין מ"ש החו"ד שם לענין מאחרת בציור זה הטעם משום דבב"פ הראשונים היה ממעין סתום ועל ראייה הג' אמרינן דמים יתירים הוא דלא כמ"ש אדמו"ר בב' דברים הא' במה שכתב אדמו"ר בקונטרס אחרון סימן קפ"ט ס"ק (מ"ב) [מ"א] דלהרמב"ן בהלכות נדה פ"ה הל' ט"ו שכ' מ"ש הטור לענין הכ"ה ור"ח בפ"ג דחוששת ג"כ ליום הקדימה הוא מטעם שכ' הדרישה וב"ח סעיף מ"א עיין מה שכתבנו בס"ק קמ"ט והטור כהרמב"ן, וחו"ד לשיטתיה שהקשה בסימן קפ"ט ס"ק ט"ו

מראה מקום

ובפנים סוס"ק נ"ג. קצד [שו"ע] סימן קפ"ו סעיף ג'.
 קצה) עיין שו"ע אדמו"ר
 שם ס"ק ח', ועיין סימן
 קפ"ט בסדרי טהרה סוף
 ס"ק (ד) [כ'] יעויין שם,
 ועיין ב [סימן] קפ"ו בחו"ד
 וביאוריו ס"ק ג'. קצו) עיין
 כל זה בשו"ע אדמו"ר סימן
 קפ"ו ס"ק ח' ובסימן קפ"ד
 סוס"ק כ"ב ע"ש ועמ"ש
 בזה. קצז) עיין מה שכתב
 שם בשו"ע אדמו"ר בס"ק
 הנ"ל, ועיין מ"ש בסעיף ב'
 בגליון א. קצח) עמ"ש בזה.

הלכות

שלא תראה פעם אחת בר"ח אין חוששת גם לב' בו,
 דאזלינן בתר תחילת הראיה.

כה אשה שאינה רואה בפחות מי"ד יום קצד) אחר
 טבילתה (ובאופן שאכתוב בסעיף כ"ו) אבל
 לאחר י"ד ימים אין לה קבע, הגם דלכל קולות דיש
 לה וסת דינה קצה) כאין לה וסת (עיין החילוקים
 בסעיפים ב' וג'), אבל לענין בדיקה לפני תשמיש
 ואחריו דינה כיש לה וסת.

כו לפי [קצו] קצו) מה שכתבנו בסעיף כ"ב ס"ק (קנ"ב)
 [קע"ב] דלהפלגה מנינן מראיה אחרונה, וגם
 הדין דאשה צריכה לטבול קצז) בזמן טבילתה דאסור
 לאשה לעמוד בימי טומאתה אפי"ן אין בעלה בעיר.

אשה שראתה לעולם [או ג"פ ביום י"ד לטבילתה דהוא כ"א יום מהתחלת
 הנקיים דהכל חשבון אחד או כ"ב יום מסוף הראיות] ובסתם המנין מאחר
 ה' עונות אחר [קצח] קצח) ראיתה כמבואר בסימן קצ"ו [סעיף י"א] דאין

עיונים

רק בתחילת ה' עונות ואנו מונין מיד אחר
 טבילתה ויבא מתחלת' ראיתה כ"ו עם הפלגה.
 והשיב אחי אדמו"ר הרב המפורסם מהרי"ל ז"ל
 מיאנוויטץ [שארית יהודה יו"ד סימן כ"א] עפ"י
 מה שכתב הס"ט בסימן קצ"ב [ס"ק ב'] וקצ"ו
 [י"ח] ובשם שו"ת [מעיל צדקה] דאעפ"י דלא
 בעינן ספורין לפנינו, מ"מ בעינן שתתן דעתה
 עליה ואם לאו בחזקת טומאה, ובה' עונות אינם
 נותנים דעתן שהם פוסקין בטהרה בו' עונות ע"כ
 לעולם הן שתראה או לא מנינן (וכצ"ל לענין
 שתצרך בדיקה בה' עונות לענין עונה בינונית)
 מסוף העונות. ולפי"ז (עיין בתשובה באורך)
 עולה יפה דברי אדמו"ר, דמאחר דמנינן מסוף
 ראיות לאחר י"ד לטבילה יהיה לעולם הפלגה

הריש ירחא אינה חוששת לכ"ה משום דחזרה
 לקדמותה ובאופן זה דמעין פתוח הוה ל"ל לחוש
 לכ"ה מטעם שכי"ח ודרישה דלא ידעינן איזה
 טפילה עיין מה שכתבנו בס"ק קמ"ט ואדמו"ר כ'
 בסוס"ק קי"ב די"א דקובעת בימי נדה לקולא עיין
 מ"ש בסעיף כ"ג.

[קצו] [קצח] עיין שו"ע אדמו"ר סימן קפ"ו
 ס"ק ח', והקשה מופלג אחד דאיך סתם
 אדמו"ר י"ד לטבילתה לפי מאי דקי"ל דבעינן
 ה' עונות א"כ אם פעם אחת תראה בסוף ה'
 עונות ותראה אח"כ לאחר י"ד מטבילתה
 דהוא כ"ב הפלגה (עם הראיה) וא"כ כשתראה
 עוד היינו צריכין למנות מסוף הראיה שתראה
 הפלגה כ"ב, ולפי"ז אם תראה בפעם השניה

הלכות

מראה מקום

קצט) עיין ס"ט סימן קצ"ו
(ד') [י"ח] ובסימן קצ"ב
[ס"ק ב'] ועיין. וכן לענין
עונה בינונית דל' ועיין ס"ק
קנ"ד ועמ"ש בזה.

אשה מתחלת לספור ז' נקיים ובכל הה' עונות עד
עונה הו' אינם נותנין לבם ודעתם [קצט] קצט) עליהם
והרי היא בחזקת טומאה, ע"כ אם ראתה בי"ד יום
אחר טבילתה ג"פ, הוא לה וסת קבוע דלעולם הוא
הפלגה שוה בי"ד יום אחר הטבילה כ"ב מסוף הראיה (וכ"א מהתחלת
הנקיים). ולפי"ז הגם דלכתחילה אין אשה חוששת לעונה דתוך ימי נידה
(אף שאין תחילת הראיה וסת קבוע) [עיין לעיל סעיף כ"ב] הגם דאינה
צריכה בדיקה בתוך ה' עונותה דמנינן להפלגה מסוף ה' עונות אף שלא
ראתה בהם, מ"מ אחר ה' עונות דבעי בדיקה משום ז' נקיים לכתחילה
שחרית וערבית [עיין בדין זה בסימן (קצ"ז) קצ"ו סעיף ד'] בעי' בדיקה נמי
משום שמא תראה לענין הפלגות, דהבדיקה ההיא הגם שאף ב' בדיקות
בעינן לחורין וסדקין אם קשה לה (עיין סימן קצ"ו סעיף ו'), מ"מ גם לענין
זה די אף בלא חורין וסדקין, ועיין.

ועונה בינונית אף אם לפעמים רואה אחר ה' עונות א' או ב' ימים אף אם
תראה י"ד יום אחר הטבילה הוא לה וסת קבוע לסוף ראיות מעת שנקתה
[ועיין סוף סעיף כ"ב].

עיונים

לראות קודם. וכן לדין דעפ"י סתם מחזקינן
תחילת ראיה ימי נדה לנדה דבי"א יום בחזקת
טהרה וא"כ הל"ל לחשוב כל ז' ימים לטומאה,
ומ"מ הקילו להיות כדן זבה ע"ש בסימן קפ"ד
ס"ק כ"ב [ועיין בתשובה הנ"ל] ועיין מ"ש לעיל,
מ"מ לא הקילו על ה' עונות מטעם הנ"ל ומ"מ
ניחא כמש"ל ודו"ק ועיין).

ולפי תירוץ הרב מהרי"ל יש לעיין, אם מהני זה
שהמציא בעל חו"ד בבי"ב באוריו סימן קצ"ו ס"ק
ו' לענין שתהא אשה יכולה לתלות כתמיה במה
שתולין גם בג' ימים ראשונים מספירת ז' נקיים
שלה כיון שאין מתחלת למנות עד יום ו' יכולה
היא להפסיק בטהרה קודם בכדי שיהיה מו' אחר
ג' ימים לראייתה כו' ע"ש, דלהנ"ל י"ל כיון דאין

שוה (משא"כ אם נחשוב מתחילת ראיות ע"ש
בשו"ע אדמו"ר סוס"ח' ובסימן קפ"ד ס"ק כ"ב)
וכן משמע מסימן קפ"ד סוס"ק כ"ב יש להם דין
זבות אף לזו משהפסקה בטהרה, ודו"ק ועיין.
גם צ"ל הגם דלכאורה טעם דהפלגה ודמנינן
מסוף ראיה שלא תראה עוד, עיין סימן (קפ"ד)
[קפ"ז] בשו"ע אדמו"ר ס"ק מ"א שנקתה וטהרה
מדמיה עד שיתאסף הדם ויתרבה ויצא כו', א"כ
מ"מ הפסקה הראיה הייתה ביום א' מה' עונות על
דרך משל, מ"מ כמו לפי דין הגמ' עיין קונטרס
אחרון סימן (קפ"ט) [קפ"ד] ס"ק כ"ב כל ז' ימי
נדה בחזקת טומאה ואף שלא ראתה מנינן מסוף
ז' ע"ש בקונטרס אחרון ומה שיישב בזה קושיות
הכו"פ ס"ק ט"ז סימן קפ"ט הגם דג"כ פסקה

מראה מקום

(ו) עיין סימן ק"צ סעיף נ"ד. (רא) עיין מנ"י שם ושו"ע אדמו"ר ס"ק קכ"א שם. (רב) שם ע"ש, ובשו"ע אדמו"ר בכל מ"ש בזה הסעיף צריך לי עיון, עיין פרטי הדינים בהאחרונים.

הלכות

כז אשה (ו) שרואה בלא הרגשה, או באופן המבואר סימן ק"צ אין בזה דין וסתות (יא) לא לקביעות ולא לענין עקירה, דבעינן שלא תראה ביום וסת ותראה ביום אחר, אלא שאם תחזור ותראה פעם אחת ביום וסתה בעינן עקירה ג' פעמים. חוץ מכתמי (יג) עד הבדוק המבואר בסימן ק"צ או דם הנמצא

בבדיקות עד, קובעת ועוקרת.

סליק תושלב"ע

עיונים

ראוייה לז' ימי ספירתה לאו חזקת טהרה הוא ואי נימא דכשעשה כמ"ש החו"ד מהני גם לענין קביעות וסת כה"ג י"ל דמהני דעכ"פ פסקה לראיות וצ"ע.

בוסת הקפיצות וכה"ג

עיין שו"ע אדמו"ר אם ראתה ג"פ בלא יום קבוע דלא קבעה רק חוששת כאין קבוע עיין שו"ע [סעיף י"ז] וש"ך [ס"ק מ"ח] ויש פלוגתא לאדמו"ר החשש הוא אם תקפוץ בכל העונה עיין בס"ק ע"ב, ולחו"ד בחידושי (סימן) [ס"ק] ל"ב אם יש לה שעה קבוע אחר הקפיצה אינה חוששת אלא לשעתה. ובאמת עיין בהלכות נדה לרמב"ן פרק ו' הלכה י"ג כמ"ש החו"ד, אך הוא ס"ל [שם הלכה י"ב] דקובעת לקפיצות לחודייהו. ובבעה"נ דף י"א ע"ב וע"ד [שער תיקון הוסתות סימן ג'] דחוששת לקפיצתה ומקפיצתה כו' כל היום, וראב"ד לא ס"ל קביעות לקפיצות לחוד, אך הוא איירי ושם כשקבעה לימים וקפיצות כו' ע"ש. והנראה לי דס"ל לאדמו"ר מאחר דלא ס"ל קביעות לקפיצות לחוד רק חיישינן לחומרא כאין לה וסת וחוששת לכל העונה ובבעה"נ שם איירי בזה האופן דעם ימים וה"ה לענין החשש לדידן.

עוד יש פלוגתא לאדמו"ר בק"ש בס"ק ע"ב לענין הפלגה דקפיצות שלא ראתה באמצע כו', ובחו"ד ס"ק כ"ד ביאורים כ' אפי' אם הפסיקה בראיה והביא ראייה מסימן קפ"ז סעיף י"א, ומעיקרא דדינא פירכא ע"ש במז"י [סימן קפ"ז] ס"ק ל"ו דוקא שלא ראתה. וכ"כ אדמו"ר שם ס"ק כ"א עמ"ש שם ססקע"ה.

בשו"ע סעיף י"ט בחו"ד ביאורים ס"ק כ"ו מה שתמה, וע"ש, ובמה שכתב אדמו"ר בסימן קפ"ג ועיין סקכ"ז ודו"ק.

סליק תושלב"ע

ג"פ דאז ממילא לא אמרינן מקרה הוא גם לאצבעות וגם הוחזקה לכל הכוחות שלו. אבל בביאה ראשונה של בעל שלישי כיון שעל כל פנים הוחזקה לג' אצבעות אין לתלות במקרה ואפילו הייתה רואה ג"פ פ"א לבעל א' הוי מוחזקת לאצבעות שבעולם דלא נאמר מקרה וכל כמה דלא ידעינן מסברא דחילוק כוחות שפיר פריך ותבדוק וכו' לבעל ג' אבל בבעל שני י"ל מקרה הוא כנ"ל. ומ"מ אי לאו סברא דחילוק אצבעות לחילוק כוחות מוחזקת בג"פ לכל הכוחות שבעולם (וגם לא אמרינן מקרה הוא וק"ל).

ולפי זה מה שכתב בשו"ע אדמו"ר ס"ק ה' ומה שלא נאסרה על בעל השלישי וכן על השני וכו' לפי שאין כל הכוחות וכו' ועיין רש"י, צריך לומר דהוא להאמת לתירוץ המסקנא ועיין.

(ולפי מה שכתבנו היה נראה לי עוד במה שכתבו הסמ"ג וסה"ת ועיין בחידושי הר"ן, והובא בב"י ובט"ז [ס"ק ז'] וש"ך [ס"ק י"ג] סעיף ג' דהא דלא אמר בדיקה בבעל ראשון משום דעצה טוב קמ"ל שאם תבדוק ותמצא דם על המוך

סימן קפ"ז בס"ט סוס"ק ט' מה שהקשה בסוגיא [נדה דף ס"ו ע"א] ומה שתירץ ע"ש. והנראה לעניות דעתי דרש"י תירץ קושיית התוס' שם ד"ה ותבדוק עצמה בביאה א' וכו'. במה שכ' שם [ד"ה ותבדוק] שהרי הוחזקה בג' אצבעות, והוא דרש"י סבירא ליה דעד שתירץ הגמ' דאין כל הכוחות שוות לא הוה ידעי כלל סברא זו, והא דבעינן ג"פ בבעל ראשון הוא כחזקה דשאר דוכתי שאינו מצד שיש סברה לחלק רק שיוחזק שלא נאמר דמקרה הוא, וכן נראה ממה שפירש"י שם ד"ה ותנשא לאחר [וז"ל] כדמפרש לקמיה שאין כל האצבעות שוות, עכ"ל, ועל מה שאמרו תשמש ג"פ לא פירש משום שאין כל הכוחות שוות, אלא ע"כ כנ"ל.

אך לפי האמת אף די שברא לחלק בכוחות מ"מ ע"י ג"פ הוחזקה לכל הכוחות כמו שע"י ג"פ מוחזקת לכל אצבעותיו, מ"מ מותרת לבעל שני אחר הראשון אף שלכל הכוחות דאצבע זה הוחזקה אבל לשאר אצבעות אפשר לא תראה, ואף כשתראה פעם אחת (וב' בבעל שני יש לומר דלא הוחזקה לאצבעות רק דמקרה הוא עד שתחזק

תיאסר לכל העולם משום דלא שרינן לאחר משום שאין כל האצבעות שוים אלא משום דהוי ספק ספיקא שמא בא מן הצדדים וכו' ושמא לא יבוא לשני שאין כל האצבעות וכו', אבל כשנמצא דם על המוך שבידוע שבא מן המקור לא שרינן משום שאין כל האצבעות שוות וכו'. ולפי זה יש לחקור אם בדקה עצמה אחר ביאה ראשונה דבעל ראשון ומצאה דם על המוך אי אמרינן נמי דלא שרינן מטעם שאין כל הכוחות שוות אלא בדאיכא ספק ספיקא (ר"ל), משא"כ בבא ודאי מהמקור כמו דלא שרינן בסברא דאין כל האצבעות לחוד. ולהנ"ל יש לחלק, דדוקא

כדשרינן מצד הסברא דאין כל האצבעות וכו' הוא דבעינן ספק ספיקא דוקא אבל בביאה ראשונה של בעל ראשון וכשבדקה בשפופרת אח"כ בלא הסברא דאין כל הכוחות שוות יש לומר מטעם מקרה הוא ולא תראה ובזה יש לומר דמטעם זה לחוד שרינן. אך לפי זה בביאה ראשונה של בעל שלישי אם בדקה ומצאה על המוך דלרש"י שם אין לתלות במקרה וע"כ צריכין לשינויי דגמ' שאין כל הכוחות שווין שפיר דלא שרינן אלא בספק ספיקא וכו"ל. ויש לעיין בזה כי לא מצאתי כעת באחרונים (שיעורו) [שיעורו] בזה.

רישומי קיצורי פסקים כוללים וסברות וענינים משו"ע אדמו"ר הלכות נדה [סימן קפ"ז]
(מהפנים ומקונטרס אחרון)

לא כן לא הנחת בת כו' שבפ"א כו' תצא כו', ומשום הכי לא דמי לרואה ע"י פיהוק דחוששת להפלגה בלא פיהוק כ"ז שלא קבעה וסת ג' פעמים להפלגה בפיהוק משום דחיישינן שהפלגה לבד גורמת הראיה, אבל הכא לא חיישינן להפלגה לחודה מעת ראיית וסתה (כמש"ל) דתלינן לקולא כיון שראתה בשעת תשמיש שהתשמיש הוא הגורם לראיה זו שלא בעתה ולא יבא מעצמו כדרך נשים דכן דרך תשמיש כו' כנ"ל משא"כ התם שאין הפיהוק גורם לאורח אלא האורח גורם למקריים כו' (כו"פ [סימן קפ"ז] ס"ק י"ג ובשו"ע הנ"ל [סימן קפ"ז] ס"ק ל"ט).

וכן כשראתה בביאה ראשונה שאחר טבילת ראיית וסתה, דאעפ"י דבראתה כן ג"פ אסורה דתלינן בתשמיש הראשון לבדו אחר ראיית וסתה שלא נקתה וטהרה ממקור דמיה לגמרי בראיית וסתה ונשאר מיעוט דמים ויוצאים דרך תשמיש הראשון שכן דרך הדם לבא ע"י כו' כמו שכתבנו לעיל, ותלינן בו יותר

הרואה מחמת תשמיש לא הוי כהרואה ע"י קפיצה דהוי ראייה ע"י אונס דמש"ה אפי' ראתה בו כמה פעמים אינו ווסת ורק חוששת לו אחר ג"פ (ונעקר בפ"א) אבל ביום ידוע דחודש והפלגה נקבע, עיין סי' קפ"ט [סעיף י"ז] וכן הוא ברואה מחמת תשמיש ולא דמי לוסת הפיהוק, אך אפילו למ"ד שם (רש"י וטור) דבקפיצות לחוד מקבע ווסת ולדעת התוס' באכילת שום ודברי המחממים קבעה וסת לחוד דאינו אונס כ"כ, וכן להרשב"א דקפיצה לחוד לא מקבע אפי' בג"פ וכו'. ועל כרחק צריך לומר דמחמת תשמיש קובעת ווסת לחוד שתשמיש גורם לראיה שדרך הדם לבא ע"י הרגל תשמיש כבסי' קפ"ד [ס"ק ו'] אלא שכל זמן שלא הוחזקה אמרינן מקרה הוא (כמ') ואינה חוששת לתשמיש גרידה שתהא אסורה לשמש לעולם שלא באותו יום דחודש ודהפלגה כמו שחוששת לפיהוק גרידה (קפ"ט סעיף י"ט) משום דוסתות דרבנן והם אמרו שלא לחוש לתשמיש בפחות מג' פעמים שלא להוציא אשה מבעלה שאם

על דרך רגלים לדבר שכ' במה"ב ל"ט א' [סימן קפ"ג קונטרס אחרון ס"ק ב' הג"ה ממהד"ב] מהתוס' ורא"ש (ריש פרק ט') אפי' לקולא במי רגלים וכמ"ש בקונטרס אחרון דקפ"ז סקי"ב מ"א ע"ב [ס"ק א'] כיון שראתה בשעת תשמיש איכא סברא מעליא למתלי בתשמיש דאף רש"י [נדה] ריש פרק ט' [נ"ט: ד"ה אלמא] י"ל דמודה להתוס' שם בכה"ג דהוי ספק שקול ע"ש, אך דשם איירי בקולא דלתלות בצדדין מצד החזקה דהוי ספק שקול ולא אמרינן ג"כ שמא פרסה נדה תחתיו ולא מחמת תשמיש כו' ומהני הבדיקה אף לטהרה מז' נקיים יעו"ש. ועיין בקונטרס אחרון שם ס"ק (ל"א) [י"א] דמ"ד ע"א אבל הוכחה התלויה בזמן מפורשת בתוס' ורא"ש גבי מי הרגלים וה"ה בשעת הכאה כו'.

והא דנעקר בבדיקות שפופרת או בעברה ושמשה אפי' בפעם אחת, היינו דוקא בראתה ג"פ רצופים או בביאה ראשונה שאחר טבילתה לראיית ווסתה שאין לה תקנה לשמש עם בעלה וצריכה להתגרש די לה בבדיקה פעם אחת, (וכמו שכתב לעיל) ומשום הכי בוסת המורכב מתשמיש וימים בעינן עקירה ג' פעמים

מהפלגה שמסוף ראיית וסתה עד ראיית דתשמיש אף שהיו שוות בכל ג"פ, כגון שבכולן היו בליל טבילתה ואין תולין בהפלגה אלא כשלא ראתה בתשמיש הראשון, מ"מ בפעם אחת אינה חוששת כדרך שחוששת לוסת שאינה קבוע משום דלא החמירו לאוסרה עולמית על בעלה כל שלא הוחזקה ג"פ כנ"ל שאחר טבילתה לראיית וסתה שתלינן בתשמיש ולא בהפלגה. **דקפ"ז ס"ק מ"ד.** (ולפי מ"ש במה דכתב דקפ"ג דל"ט [סימן קפ"ג בקונטרס אחרון מהדורה בתרא] היינו טעמא מרואה מחמת תשמיש דלא תלינן בצדדין דלא הוי מיעוט לגבי דמי המקור ע"ש, עכ"ל שלא בדקה בשפופרת דרגלים לדבר כיון שראתה מחמת תשמיש שהשמש הוציא במשמושו וכנ"ל ושם דל"ח ע"ב באותו יום מוכחא מילתא שהאבר הוציא מהמקור שרוב כו' וגם דרך התשמיש להביא דם ע"י חימום כו').

ולקולא דאינה חוששת להפלגה גרידה מראיית נדתה ולומר שבא מעצמו כדרך הנשים כו' דתלינן לקולא שהתשמיש הוא הגורם מטעם הנ"ל כיון שראתה בשעת כו'. ולכאורה הוא

ובזה י"א דאם חזרה וראתה מחמת תשמיש אחר בדיקה זו חזרה לקלוקולא בפעם אחת ואסורה לבעלה, בידוע שלא עלתה לה רפואה כבסדרי טהרה [ס"ק ו'] (דעת השואל ע"ש), אבל הדעת הד"מ והש"ך דעד שתחזור ותראה ג' פעמים לא נאסרה על בעלה, ולא דמי לסעיף ט' דהכא חזינן שלא בא הדם ע"י שפופרת כו'.

וי"א (הגש"ד בהלכה ט"ז ואמונת שמואל, וסתמית לשון הגמ' ופוסקים מסייע להוי בקונטרס אחרון [ס"ק א'] שם ד"מ סע"ד) דתלינן שהדם מהצדדין וא"צ אפילו ז' נקיים (והטעם ע"ש וכמש"ל) דטפי איכא למתלי בדוחק הצדדין מבמקור ובדוחק האבר מבשפופרת וגם בשמשה פעם אחת דמהני כשפופרת גם כן י"ל כיון דתלוי בגרם כחות שהרי שמשה פ"א ולא ראתה (ראתה), שלא בעל בכח כ"כ, הלכך טפי איכא למתלי בדוחק הצדדין באבר שדוחק בכח יותר מבמקור שאין מגיע לשם כלל ע"ש דכל מאי דמצי לתלות להתירא ברואה מחמת תשמיש תלינן (כמש"ל).

[ס"ק י"ג ח' ע"ב ובקונטרס אחרון שם, וס"ק נ"א נ"ב נ"ג].

בדיקות שפופרת הוא לטהר בב' אופנים, או שימצא על הצדדין או כשלא ימצא דם כלל, כשנמצא בצדדין השפופרת בידוע שהוא מן הצדדין ומותרת לבעלה וגם טהורה שאינה צריכה ז' נקיים אף שתראה אח"כ כמה פעמים. ופשיטא שאין לחוש לוסת מורכב מתשמיש והפלגה או חודש. [ס"ק י"ג ובקונטרס אחרון שם, ובהג"ה דמ"א א' ע"ש].

וכשלא נמצא כלל דמותרת לבעלה ג"כ הטעם י"א די"ל דילמא נתרפאה ומשום הכי בעינן ז' נקיים, הג"מ בשם ריצב"א והביא ד"מ וש"ך [ס"ק י"א], ועיין בקונטרס אחרון [ס"ק י"ג] [ס"ק א'] להרמב"ם בלא נמצא משום שנתרפאה ובצדדין השפופרת בידוע שמן הצדדין בב"י וע"ש (שהביא שם ובכ"מ הביא דהרמב"ם דמשמעות לשונו גם בלא נמצא כלל שהוא מן הצדדין ע"ש, אך במה"ב כ' להרמב"ם הבדיקה רק דנתרפאה ע"ש (בזה).

בכותלי בית הרחם למטה דם הנמצא שם
טמא ודאי שחזקתו מהמקור.

הנה הב"י כתוב בתירוצו על קושייתו
בלא נמצא דם על ראש המכחול
אמאי אמרינן בידוע שהוא מן הצדדין
הא איכא למיחש שמא מן המקור הוא
רגיל לבא, ומה שלא נמצא דם על ראש
כו' מפני שלא היה עב כמו השמש שאין
כל האצבעות או שלא כו' בכח שאין כל
הכחות שוות, ותירץ דלא אמרינן דאין
האצבעות וכחות שוות אלא להקל ולא
להחמיר, וטעמא משום דרוב נשים אינן
רואות מחמת תשמיש הלכך כל מאי דמצי
למתלי להתירא שלא להוציאה מכלל
שאר נשים תלינן כיון דאיכא רגלים לדבר
שהרי נבדקה ולא נמצא דם על כו' עכ"ל.

וקושייתו ותרוצו הוא בלא נמצא כלל,
דבנמצא על צדדי השפופרת לא

קשה מידי ואין צריך לדחוק כמו שכתבנו
לעיל דיש לומר בפשיטות דכיון דחזינן
דאתי דם מצדדין מהיכי תיתי ליחוש
שמא בא גם מהמקור הוי ליה ספק וודאי
כמו שכתב בתשובת מהרי"ל סי' כ"ה (עיין
קצ"א סק"ו) ועוד דאשה בחזקת טהורה

אך כ"ז כשאין לחוש לקביעת וסת מורכב
מהפלגה ותשמיש או חודש או בביאה
ראשונה שאחר טבילתה, אבל כשיש לחוש
להנ"ל גם שפופרת לא מהני וליכא הוכחה
דמן הצדדין היא מדלא נמצא עכשיו, א"כ
בדקה או שמשה בשעת וסתה (ואי בעינן
ג' פעמים או פ"א תלוי בפרטי הדינים
כמש"ל ע"ש), והלכך צריכה לישוב ז' נקיים
גם בפ"א שראתה מחמת תשמיש משום
חשש וסת החודש, אלא דאם לא ספרה ז'
נקיים עד שהגיע יום זה בחודש שלאחריו
ולא ראתה בו אף שלא שמשה נעקר יום
זה, הלכך אז אמרינן למפרע שהדם היה
מן הצדדין אחר בדיקתה בשפופרת ולא
ראתה כו'. ולהלכה באיסור וסתות דרבנן
יש לסמוך עליהם שלא להוציא אשה
מבעלה אחר בדיקה שלא מצא כלום
אעפ"י שאח"כ ראתה ג' פעמים רצופים,
אבל לענין ספירת ז' וטבילה אין להקל
באיסור כרת נגד רמ"א וש"ך.

והא דמהני הבדיקה היא דאף שמן הלול
ולפנים (שהאבר מגיע לשם בשעת
גמר ביאה כמ"ש הרמב"ם עיין (קכ"ג)
[קפ"ג] ס"ק א') ולרש"י וסיעתו אף

והרמב"ן (ולא משום מכה בצדדין) ועם צרוף החזקת טהרה דוקא הוה ליה פלגא ופלגא נגד רוב הדם שמן המקור וה"ל כנמצא דם מהלול ולחוץ דהוי פלגא ופלגא בצירוף החזקה עם קורבא דמוכח ומיעוטא דלא שכיחא דדמי עליה (כבסי" קפ"ג מתוס' [נדה] י"ז ב') דבכל הסוגיא דדף י"ז מוכח דהיכא דאיכא למיתלי לקולא נגד הרוב תלינן בצרוף החזקה למהוי פלגא ופלגא דמש"ה אמרינן דלמא שחתה כו' נזדקרה כו', אלא דבמסקנא לא חיישינן להכי משום דלא שכיחי אבל למיתלי בדוחק בצדדין מילתא דשכיחא ומסתבר טפי מלתלות במקור שאינו דוחק בה. ולא חיישינן נמי בבדיקת השפופרת כשנמצא בצדדיו שמא בכח בא מהמקור לצדדיו אף מקודם לכן דלא מחזקינן טומאה למפרע משום דאשה בחזקת טהורה עומדת הלכך אין צריך לבדוק עצמה קודם הכנסת השפופרת אלא אם כן היתה טמאה נדה ודאי ולא הפסיקה עדיין בטהרה כו' שאז הרי היא עדיין בחזקת טמאה (ס"ק כ"ג סע"ג).

וגם לא חיישינן נמי בלא נמצא כלל בשפופרת שמא פירסה נדה תחתיו

כו', והכא דם הצדדים לפניך אלא שבאת לחוש לאצבעות וכחות שמא תראה ואין להוציא אשה מחזקתה בשביל חששא, כמ"ש הרשב"א גבי זבה דמספק אל תאסרנה לעולם.

וגם תירוצו אינו וגם דלא כהלכתא כיון דהעיקר תלוי משום דנמצא על צדדי השפופרת ולא משום דרוב נשים כו' (ק"א דסקי"ג דף מ' ע"ג ד' ומ"א ע"א ב' ע"ש לעניינו), ואף שרוב נשים אינן רואות כלל אף לא מן הצדדין אם כן חזינן דממעוטא היא, בזו י"ל שמכה יש לה בצדדין כמו שכתב הרא"ש ש דמן הצדדין הוא ממכה ולא שייך רובא ומיעוטא אלא בדבר שהוא טבע בע"ח ולא במקריים המתילדים (ע"ש הראיה מבכורות דף כ' ועיין בקונטרס אחרון דאס"ק וסקל"ג ד' י"ג ע"ג [ס"ק א'] רוב התלוי במעשים יע"ש מהנ"ל).

אלא דהרמ"א דסעיף ה' דחשיב לספק ספיקא שמא מצדדין ושמא ממכה, ע"כ לא סבירא ליה הכי, אלא צריך לומר דברואה מחמת תשמיש ספק שקול הוא אם מהמקור או מהצדדין דאיכא למתלי בדוחק האבר בצדדין כמו שכתב הרמב"ם

דספק שאין שקול לא מהני לס"ס (ולא כמשאת בנימין סי' ס"ט הובא מגן אברהם אור החיים [סימן] תס"ז ס"ק [י"ח]) דהכא הוי ספק דמצדדין ספק שקול וגם הס"ס דרמ"א ס"ה (עיין מה שכתב לעיל) (ס"ק י"ג בפנים ובקונטרס אחרון, וס"ק כ"ד ובקונטרס אחרון).

אם יש מכה אפילו במקור עצמו שדם נובע משם אם יש לה שם מכה כבועה וחבורה שניצרבה דם ואינו דם נידה, אפי' בדקה בשפופרת ומצאה על המוך שבידוע שבא מן המקור תולה במכה שבמקור, אך בזה צריכה לידע בודאי שהמכה במקור עצמו ובסתם אינה תולה בה, אבל כשאינו יודע שהדם בא ממקור תולה במכתה אפי' אינה במקור (ס"ק כ' ע"ש הטעם). ואינה צריכה ז' נקיים וטבילה, לפי שאשה בחזקת טהורה ומספק אל תאסרנה לעולם.

אם מרגשת עתה שדם זה בא ממכתה טהורה בלא ז' נקיים וטבילה אפי' בשעת וסתה, ולא שייך לומר דא"כ לא תטמא לעולם, דהלא תטמא כשלא תרגיש. ולא חיישינן לשמא טפת דם נדה

ולא מחמת תשמישה הוא כלל דנימא שהוא מהצדדין אלא שנתקלקל וסתה ואירע לה נדה בשעת תשמיש, ואף שראתה כן ג"פ אין זו חזקה דמחמת תשמיש הוא דהא קיי"ל וסתות דרבנן להחמיר ולא להקל, ואף בנמצא בצדדי השפופרת דלמא השתא חזאי מחמת השפופרת, אבל בשעת תשמיש אירע לה ראיית נדתה ולא מחמת תשמיש כלל, דהא קיי"ל וסתות דרבנן, מ"מ כיון שראתה בשעת תשמיש איכא סברא מעליא למתלי בתשמיש, דאף רש"י דריש פרק ט' דלא סבירא ליה כתוס' שם מדלא חזאי כו', י"ל דמודה להתוס' בכה"ג דהוה ספק שקול ולא גרע מקורבה דמהני בצירוף חזקה למהווי ספק שקול ואם כן כשיש עוד רגלים לדבר שלא בא מן המקור מדלא נמצא על המוך כמו שכתב הב"י, שוב אינו ספק שקול. או דהוי ספק שקול בלא צירוף החזקה ומוקמינן לה אחזקתה, ומשום הכי מותרת לבעל ב' וג' קודם שבדקה בשפופרת, דהיא מטעם ס"ס, מהצדדין ושמא לא תראה בשני שאין כל האצבעות שוות, אף להש"ך [סימן ק"י דין ל"ה] בס"ס שכ' דבעינן ס"ס ולא מקלינן משום וסתות דרבנן וס"ל

כ"ש למקור ממש וכל שאינה מכניסה למקור ממש א"א לידע כלל אם מהמקור או מהמכה שבמקור, (ולכן כ' בנקה"כ [על הט"ז ס"ק י'] וגם בדיקת שפופרת לא שייך כאן כו' ע"ש) וכן מסיק בסוף ס"ק כ"ג כשהמכה במקור א"א לברר שהדם אינו מהמכה יע"ש לענינו, אבל כשהמכה בצדדין של בית החיצון הבדיקה הוא כבדיקת רואה מחמת תשמיש אך הוא בשעת ראייתה ממש כששופעת מכנסת שפופרת ומכחול ובראשו מוך ואם לא נמצא דם על המוך בידוע שדם זה ששופעת אינו מהמקור אלא מהמכה שבצדדין וא"צ לסתום השפופרת במוך (כמו ברואה מחמת תשמיש שלא הזכירו כן הגמ' ופוסקים) שהשפופרת מגינה ומהני בדיקה זו שהיא בשעה ששופעת לטהרה אף בשעת וסתה כיון דכה"ג נקרא מרגשת ממש שהדם יוצא עתה מהמכה.

כ"ז לפי דברי הש"ך ברשב"א (אבל לפי דברי רמ"א זה אינו יעו"ש, ועיין קצ"א ס"ק ה' ואף כו' שמרגשת כו' יוצא כו' טהורה אף בשעת וסתה כו' מ"מ בזה שאין כו' מבוררת אלא כו' מוכיחות כו' יע"ש). (והא דסימן קפ"ח ס"ג בנעקר

מעורבת בדם המכה אעפ"י שהיא שעת וסתה, דווסתות דרבנן (ס"ק כ"ז כ"ח).

אך כיון שא"א לה לידע שהדם שותת ויורד מן המכה דאין עיניה בין מכתה אלא ע"י בדיקת שפופרת (כמש"ל), משום הכי אם המכה במקור עצמו בדופנו מבפנים, צריך להכניס בשעה ששופעת שפופרת שהיא חלולה ופתוחה משני ראשיה (כמ"ש המנחת יעקב לדברי הרמב"ם בבדיקת שפופרת דרואה מחמת תשמיש עיין בס"ק י"ב) בלא המכחול וסתמתו במוך שלא ירד הדם לתוכו כשמכניסתו עד תוך המקור, ואחר שמכניסתו עד תוך המקור מוציאה הסתימה, (כמ"ש החכם צבי) ואח"כ מכנסת המכחול במוך שבראשו, ואם לא נמצא כלום על המוך בידוע שהדם ששופעת הוא ממכה שבדופני המקור מבפנים והוא שותת ויורד על צדדי השפופרת הנוגעים בדופני המקור ומפסיקין בין הדם למוך שעל המכחול שבתוך השפופרת.

אך באמת קשה הדבר להכניס השפופרת אפי' עד מקום שהשמש דש כמ"ש הש"ך [ס"ק י'] בשם המשאת בנימין

רוב דמים מן המקור כיון שגם המכה מוציא דם לפעמים כמו המקור שמוציא ג"כ לפעמים הלכך מוקמינן לה אחזקתה לטהרה (ס"ק כ"ד כ"ה כ"ז. כ"ז גם לסה"ת).

ודעת הסה"ת כמ"ש המרדכי בשמו דוקא כשיודעת שיוצא דם מן המכה תולה בה, אבל אם ספק לה, אינה תולה. ודעת הרשב"א לפי מה שהבינו הב"י ורמ"א ושאר אחרונים, דס"ל דאינה צריכה שתדע שמכתה מוציאה דם, וכל שאומרת שיש לה מכה שיש שם דם היינו שהיא מכה גמורה כבועה וחבורה שהדבר ידוע שהדם נצרר בתוכה, לאפוקי כאב בעלמא, והאשה מרגשת בעצמה בהילוכה ובישיבתה או בשאר סברות שיש לה מכה גמורה, ומכה גמורה יש בה דם נצרר בודאי, (כמ"ש [חולין נ"א]. אם אין שם מכה קורט דם מנין, ואף במכה הבאה ע"י חולי כבסימן ל"ג וסוף סימן מ') אלא שאין ידוע לה אם דרכה של מכה זו להוציא דם חוץ למכה (שאין עיניה בין מכתה להרגיש לא כששותת ויורד ממנה ולא כשיוצא ממכתה והדם ע"ג מכתה) תולה במכתה שאני אומר שממנה הדם שותת ויורד.

מקור שלה וכמין חתיכות בשר נופלים בבית הרחם דטהורה אפי' ראתה דם לחוד על העד שבודקת והחתיכות בבית החיצון תלינן שדם זה היה מובלע בבקעי החתיכות ודם טהור הוא, דאין דרך ראייה בכך ואח"כ פירש מבקעי החתיכות לבית הרחם ולא חיישינן שמא דם זה יצא מן המקור שבמקומו כו' דאין לך מכה מוציאה דם גדולה מחתיכות המקור שבבית הרחם שהמקור מלא דם נדה אלא שדם זה טהור כנ"ל כדם המכה כו', ע"ש ס"ק י', מ"מ לא הוי כמרגשת שהדם יוצא עתה מהמכה אלא כמכה שמוציאה דם, ע"ש בס"ק י"א דבשעת וסתה לא תלינן דבהא דפאר פאל שם) (קונטרס אחרון ס"ק כ"ג יעו"ש ובפנים).

אם יודעת בודאי שמכתה מוציאה דם ואינה מרגשת עתה שדם זה ממכתה בשעת וסתה או בעונה בינונית מל' לל' יום, ואין לה וסת קבוע, אינה תולה במכתה להתירה בלא ספירת ז' נקיים וטבילה, דאל"כ לא תטמא לעולם. אבל שלא בזמן עונה בינונית כשאין לה וסת קבוע תולה בה, הואיל דהוה ספק השקול, ספק מן המקור ספק מן המכה, ולא אמרינן בכה"ג

הדם, כיון דרוב עדיף מחזקה אחת, אין ספק שקול בחזקה אחת לבד נגד הרוב ומאי אהני ב' חזקות, אלא ע"כ דלא בעינן בכה"ג ספק שקול.

וכן בעד שאינו בדוק ליכא רובא לאיסורא, דדמים מעלמא מרובים מהמקור, אבל ההיתר אינו מצוי כלל כנ"ל והאיסור שכיח טפי אזיל בתר חזקה אף שאין ספק שקול, ומטעם הנ"ל. (וזהו שהביאו הגמ' [נדה נ"ז:] מהא דהאשה שעושה צרכיה לעד שאין בדוק להשוות לקולא ולחומרא לר"מ ור' יוסי ע"ש). וא"כ כ"ש ק"ו שיש לתלות בבדיקה במכה אעפ"י שאינה יודעת שמוציאה דם (דתולין בה אפי' בכתמים שבחלוק) אף שנולד הספק אחר שלבשתו כו', לא מבעיא כשהמכה בבית החיצון והעד נגע בו דפשיטא דמקרי עד שאינו בדוק כו' כיון שי"ל שנתלכלך בדם המכה כו', אלא אפי' בעומק שאינו נוגעת בה, או אפי' היא במקור, כיון שיש ספק בשעת הבדיקה אינה מוציאה מחזקת טהרתה שלעולם כו', ואינה טמאה למפרע מדאורייתא אלא בשיעור וסת בקינוח ולא בבדיקה כו', וקודם שיעור כניסת העד ויציאתו מיד בכניסת העד אמרינן שירד

ומטעם הרשב"א הנה בבדיקת עד י"ל לשיטתו בסי' ק"צ בעד שאינו בדוק דמטהר לגמרי אף משום כתם (לדינא) (ע"ש ס"ק ע"א) כר' יוסי אף שאין מצוי שיעברו בו בשוק של טבחים ואף בספק עברה (דבכה"ג בכתמים אין תולה) ואעפ"י שהיה בדוק לה מתחילה (כמש"ש סימן ק"צ), ואף שהספק אינו שקול לגמרי אף עם עברה שמא לא ניתז עליה או ספק עברה גופא אינו ספק שקול דמהיכי תיתי לומר שעברה ולאו אדעתה. דס"ל דדוקא בנולד ספק אחר בדיקה בעינן ספק שקול דכשנמצא דם על העד הרי היא טמאה בודאי למפרע בשעת בדיקה לולי שנולד ספק זה, ואין ספק זה מוציא מידי ודאי טומאה, ואין אומרים להעמיד על חזקתו בספק שאין שקול לגמרי. אבל כשנולד קודם בדיקה נולד בשעה שהיא בחזקת טהרה א"א להוציאה מחזקתה בספק הנולד אז אפילו שאינו שקול. ומשום הכי מטהר ר' יוסי ברואה במי רגלים והתם נולד הספק בשעה שהוא בבית החיצון דאיכא רובא לאיסורא שרוב דם מהמקור ותרתיה חזקה להתיירא, חזקת אשה וחזקת עם המים באו כיון שבשעת צרכיה אתא

מההיתר ואינו ספק שקול כלל (כנ"ל), אפ"ה אזלינן בתר חזקה. הלכך אלימא ליה נמי חזקת טהרה דאשה בצירוף חזקה אם היה כו' אף בדארגשה למתלי בהרגשת עד אע"ג דדמי המקור הם רבים מדמי מאכולת, אבל לדידן התם דטמאה כתב ולא אלימא החזקת טהרה כו' כ"כ למיתלי לקולא היכא דהאיסור שכיח טפי כ"ש היכא דאיכא רובה דלא אזלינן בתר החזקה כו' אף בצירוף חזקה דאם היה כו' כגון דארגישה ממש והאיסור שכיח טפי מההיתר דאימא הרגשת כו', ע"ש. ולכאורה לפי מה שכתבנו לעיל התם שאני משום דהספק נולד קודם הבדיקה בשעה שהיא בחזקת טהרה.

וע"ש לעיל מיניה שכ' הטעם להרשב"א בעד שאינו בדוק דטהורה לגמרי משום חזקה דאף דהרוב אין עוברות בשוק כו' הרי המיעוט לפעמים עוברות ודמים שבשוק של טבחים רבים מדמי המקור והא דרוב אין עוברות לא חשיב רוב דהוי רוב התלוי במעשה כו' אלא דהוי דבר שאין מצוי לחוד. וצ"ל הטעם דס"ל להרשב"א דספק שקול הוא בלא צירוף החזקה כמו בידוע שמוציאה דם משום

עליו דם המכה כו', וכן במי רגלים הספק אם חזרו למקור להוציאו דם ומשעת חזרתם אחר יציאתם מנקב מי רגלים למטה כו' עד שעת יציאתם לחוץ יש יותר משיעור וסת כנ"ל. (קונטרס אחרון באס"ק דסקכ"ג ד"ה ומה שכתב החכם צבי כו' מד' ע"ג ד' [ס"ק ה'] ע"ש שכ' משם ראייה לטהר עכ"פ בבדיקה, ע"ש. אך לפ"ז לדידן דס"ל בעד שאינו בדוק שטמא משום כתם (ולהרמב"ם שם שפסק כרבי דטמאה משום נדה ובסוף ס"ק ע' [סימן ק"צ] כ' דבעל נפש יחוש לדעתו ע"ש). וגם בראיה מחמת תשמיש לפמ"ש בריש הסימן בראייה הגרשה לפ"ד הרז"ה.

ועיין בקונטרס אחרון דאס"ק דסקל"ג [סימן קפ"ז ס"ק ה'] לדעת הרשב"א במה שכתב בדין עד הבדוק דסימן ק"צ סעיף ל"ד (ע"ש ס"ק ס"ה ס"ו) בעגול ואין בו כגריס לחוד טהורה מצד חזקה אם היה דם קינוח משוך היה ואף בהרגישה תלינן בהרגשת עד (כאוקימתא דגמ' אף דלמסקנה אין צריך לאוקימנן) י"ל דלשיטתיה אזיל דאלימא ליה חזקת טהרה דאשה לטהר אף משום כתם בעד שאינו בדוק, אף שהאיסור שכיח טפי

וצירף סברתו עם דעת המרדכי להקל ביש לה וסת שלא בשעת וסתה בין ברואה מחמת תשמיש בין שלא מחמת תשמיש, כברמ"א קפ"ח (סמ"ה) [ס"ה], וכ"כ הב"ח שעושים בק' קראקא.

אבל השי"ך [סוף ס"ק כ"ד] כ' דהרשב"א ס"ל ג"כ שבעינן שתדע בודאי שמכנה מוציא דם אלא דלא בעינן שתהא מרגשת ממש שדם זה שהיא רואה עתה מחמת תשמיש או שלא מחמת תשמיש הוא שותת וזב מן המכה, ולכן דעתו שלא להקל בזה בלא ז' נקיים וטבילה לסמוך על המרדכי לחוד. אלא להתירה לבעלה ביש לה וסת שלא בשעת וסתה ברואה מחמת תשמיש ג' פעמים שאינה צריכה להתגרש משום עגונה הקילו.

וכ"ז בידוע שבא הדם מן המקור, אבל אם הוא ספק אם בא מן המקור או מן הצדדין, אם המכה במקור וברואה מחמת תשמיש, תלינן במכתה, אף אם אין לה וסת קבוע, מכח ס"ס, ספק מן הצדדין או מהמקור, ואת"ל מן המקור שמא הוא מן המכה.

דסתם מכה מוציאה דם לפעמים (כמ"ש בסה"ת גבי כתמים דתלינן בה מהאי טעמא (ס"ק כ"ד).

ודעת המרדכי (לפי פי' הב"ח בדבריו וגירסתו בהג"מ) אם יש לה זמן קבוע לוסת תולה בוסתה, ותולה במכתה שלא בשעת וסתה אעפ"י שאינה יודעת אם מכתה מוציאה דם, כיון שעדיין לא הגיע וסתה תלינן דמסתמא מכתה מוציאה דם וממכתה הוא. אבל אם אין לה, בעינן שיודעת שמכתה מוציאה דם. (והטעם כשאינן ידוע אם המכה מוציאה דם כלל אינו ספק שקול שהרי המקור מוציאה דם בודאי ולא מוקמינן אחזקתה בספק שאין שקול. ושלא בשעת וסתה כיון שאין דרכו של מקור להוציא דם וסתם מכה עשויה להוציא לפעמים, תולין במצוי. ס"ק כ"ד ע"ש ובהמסומנים).

וכן פסק רמ"א [סעיף ה'] להקל שלא בשעת וסתה כגירסת המרדכי, אע"ג דיחידאה הוא בגמ' ופי' (כבסעיף ד' וסי"א פי' אחר), וכ"כ מהרא"י דאין לסמוך על המרדכי להקל אלא כשיש עוד צדדים להקל כו', מ"מ סמך רמ"א על הרשב"א

מהמקור, משום דרוב נשים אינן רואות דם מהמקור מחמת תשמיש, ואף שרוב אינן רואות כלל אף ללא מצדדין, מ"מ בזו (י"ל במכה) י"ל שמכה יש לה בצדדים, כמ"ש הרא"ש, ומשום הכי נמי י"ל דלא הוי ס"ס דהכל ספק אחד שמא דם המכה הוא כו' (ומשום הכי אף לפי דברי התוס' דבדיקה ספק הרגשה לא הוי ספק בדרבנן וס"ס בדאורייתא).

ואף החולקים על הרמ"א [ועומדים] בשיטת הש"ך שלא לסמוך על הרשב"א בצירוף המרדכי לטהרה לגמרי בחדא ספיקא דמכה שאנה יודעת שמוציא דם בשלא בשעת וסת, משום דהמרדכי יחידאה הוא וכל הפוסקים חולקים על פי' וגירסתו ואינו ספק שקול כלל, אבל בצירוף עוד ספק שקול מודו ליה לרמ"א לסמוך בזה על דברי הרשב"א לחודיה בצירוף עוד ספק שקול ולא נחלקו עליו אלא הש"ך לבדו.

והלבוש [סעיף ה'] והלחם חמודות [דברי חמודות פ"י אות י"ב] ומנחת יעקב [תורת השלמים ס"ק כ'] וכתרי ופלתי [ס"ק ו'] הסכימו עם הרמ"א

זכהאי גוונא מיקרי ס"ס, הואיל ויש ב' צדדין להקל אף את"ל חששא לאיסורא, דהיינו דלאו מן הצדדין הוא, אכתי איכא למימר לאו מן המקור אלא מן המכה שבמקור, (רמ"א ומנ"י ס"ק כ' וסימן ק"צ ס"ק ל', ובקונטרס הספיקות ס"ק כ', ודלא כש"ך כאן וסימן ק"י), כיון דרוב נשים אינם רואים מחמת תשמיש ויש לתלות בדוחק האבר בצדדין, ספק מעליא הוא ומצטרף לס"ס וטהורה בלא ספירת ז' נקיים וטבילה לדעת רמ"א.

אבל לדעת סה"ת דס"ל במכה שאינה יודעת אם מוציאה דם כלל אינו ספק שקול, והלכך אף דברואה מחמת תשמיש איכא נמי ספק מן הצדדין מדוחק האבר כו' דהוא ספק שקול בצירוף החזקת טהרה למהוי פלגא ופלגא נגד הרוב, כאן דספק מן המכה אין שקול אף אם יהיה שקול בצירוף החזקה לא הוי ס"ס, אלא שם ספק אחד כיון ששניהם אינם שקולים אלא בצירוף חזקה א', א"נ דס"ל דספק מן המכה (שאינה יודעת אם מוציאה הנ"ל) אפי' בצירוף חזקה לא הוי ספק שקול, ולא דמי לספק מן הצדדין דהוי שקול בצירוף החזקה נגד הרוב דמים

נצרך ואינה יודעת אם מוציאה דם לחוץ לפעמים, ואינה יכולה להטהר לבעלה זה ימים רבים מפני שמוציאה דם על העד שבודקת בו בימי ליבונה, ואינה יודעת אם דם זה מן המקור או מן הצדדין או מן המכה שבצדדין.

הנה בבדיקת העד שהוא בכותלי בית הרחם לפי דעת הרמב"ם (עיין בסי' קפ"ג) יש בו ספק מן הצדדין, ולפי דברי התוס' שם (עמש"ל) יש בו ספק הרגשה (אע"ג דס"ל שחזקתו ממקור). והנה לפי דברי התוס' איכא ס"ס ספק מן המכה וספק הרגשה ואף דמדרבנן טמאה בלא הרגשה, מ"מ הוה ליה ספיקא דרבנן וס"ס בדאורייתא (עיין סוף סימן ק"י בכללי ס"ס).

אך להרמב"ם וסיעתו וכדעת השו"ע ורמ"א (כבסי' ק"צ סעיף ל"ד וכאן סעיף ז' ס"ק ל"ג ע"ש) חזקת הדם שבא בהרגשה, ואף דלהרמב"ם איכא עוד ספק צדדין, לא הוי ס"ס, ספק מן המכה ספק מצדדין, דהכל שם אחד כיון שהמכה ג"כ בצדדין ולא במקור (וע"ל), משום הכי

(ס"ק כ"ד, וסקנ"ג עיין בקונטרס אחרון דסקנ"ד [ס"ק ו'] דכן משמע משתיקת הב"ח והט"ז שהודו לו בזה).

אבל אם המכה בבית החיצון לא הוי ס"ס, דליכא למימר את"ל לאו מן הצדדין שמא מן המכה, כיון שהמכה בצדדין, וברואה שלא מחמת תשמיש תלוי במחלוקת הרמב"ם ורש"י ותוס' דסימן קפ"ג, דלרש"י ותוס' שם דם הנמצא בכותלי בית הרחם שהוא מקום בדיקת העד ודאי טמא שחזקתו מהמקור, וליכא ס"ס כלל (משא"כ מחמת תשמיש כיון דרוב נשים כו' ואיכא למיחש בדוחק ספק מעליא ושקול עמש"ל).

ולמעשה בענין לתלות במכה שאינה יודעת שמוציאה דם ביש לה וסת שלא בשעת וסתה במחלוקת הש"ך על הרמ"א הנ"ל במה שמקיל שאינה צריכה ספירת ז' נקיים וטבילה, אין לסמוך על הרמ"א וסייעתו להקל באיסור נגד דעת הש"ך וסייעתו, אם לא שיש עוד צדדים אחרים להקל והוא שעת הדחק הגדול להוציא אשה מבעלה. כגון אשה שיש לה מכה בבית החיצון שיש בה דם

יודעת אם מוציאה דם. אבל כשתראה בבית החיצון דליכא ס"ס כנ"ל אין להקל (אף דאיכא עוד ספק צדדין להרמב"ם אבל להתוס' ליכא עוד ספק כלל דלהוי ס"ס כיון שראתה והרגישה) אלא במוצאה בבדיקת העד כדלעיל.

ואם המכה במקור בבדיקת העד הוי ס"ס לכו"ע לרש"י ותוס' דס"ל שחזקת דם שתמצא בכותלי בית הרחם מהמקור (ול"ד לרואה מחמת תשמיש דספק צדדין הוי ספק שקול) היינו ברואה ממש אבל בבדיקת עד ס"ל דהוי ספק הרגשה, והוי ס"ס בדאורייתא וספק דרבנן.

ולהרמב"ם דס"ל דחזקתו בהרגשה הא ס"ל ספק צדדין בכה"ג והו"ל ס"ס דאפי' אם שלא מצדדין דלמא מהמכה שבמקור. (ורש"י דס"ל כחומרת שניהם, אפשר דס"ל כהרשב"א לפי דברי רמ"א שאינה צריכה לידע שמוציאה דם כלל), לכן אין להחמיר כ"כ בדבר שיש להקל בין להרמב"ם בין להתוס' (והיינו אפי' באין לה וסת).

ובשעת הדחק הגדול שלא להוציא אשה מבעלה מפני שאין יכולה ליטור

באשה שאין לה וסת אין להקל מצד ס"ס כנ"ל להרמב"ם ודעימיה דלא כהתוס'.

אבל ביש לה וסת שלא בשעת וסתה, יש להקל כדעת רמ"א וסייעתו כנ"ל לטהרה בלא ספירת ז' נקיים מאחר שיש כאן עוד ספק צדדין לפי דברי הרמב"ם, (אף דלא הוי ס"ס לטהרה מטעם זה לחוד) וס"ס בדאורייתא וספק דרבנן לדעת התוס' (ודוקא בכה"ג שעת הדחק שאינה יכולה ליטור, משא"כ ברואה מחמת תשמיש דלקמן דתינשא לאחר אין להקל בכה"ג כמ"ש לקמן).

וכן אם המכה במקור וראתה ממש בהרגשה אלא שאינה מרגשת אם מהמקור או מצדדין (דכה"ג ברואה מחמת תשמיש דספק צדדין הוא ספק שקול לכו"ע כמש"ל, הוי ס"ס כדעת הרמ"א והסכמת האחרונים ועמש"ל) דלהתוס' שם חזקתו מן המקור ולא הוי ספק כלל אם הוא מצדדין וליכא ס"ס, מ"מ כיון דלהרמב"ם יש כאן עוד ספק צדדין והוי ס"ס כיון שהמכה במקור והוי עוד צד להקל ביש לה וסת שלא בשעת וסת אפי' שלא בשעת הדחק כרמ"א וסייעתו באינה

שפופרת שהדם אינו מהמכה במה שימצא על המוך (עמש"ל) א"צ לבדוק כלל).

ואם המכה בבית החיצון אף שאין ידוע אם הדם ממקור דאין כאן ס"ס (כמש"ל), אפי' מוציאה על העד בלא הרגשה אע"ג שהוא ספק הרגשה לפי דברי התוס' והוי ס"ס, כיון דלהרמב"ם וש"ע לא הוי ס"ס (כנ"ל), אין להקל כלל. ועוד דאיכא לברורי (ובכל ס"ס י"א שצריך לברר בדאפשרי, וכ"ש הכא דלהרמב"ם וש"ע ליכא ס"ס) ע"י שפופרת אם ימצא על המוך בידוע שדם שרואה בשעת תשמיש מהמקור, ומאחר שאין כאן ס"ס אין להקל אפי' ביש לה וסת שלא בשעת וסתה בלא ז' נקיים וטבילה נגד הש"ך וסיעתו.

ותבדוק כנ"ל, דאף אם תמצא על המוך תהיה מותרת לינשא לאחר (נמצא דברואה מחמת תשמיש יש קולא בזה דלהרמב"ם ותוס' הוי בזה ספק צדדין ספק שקול. וחומרא דאין שעת הדחק גדול כ"כ דתוכל להנשא לאחר משא"כ באופנים הנ"ל. ויש לעיין לפ"ז בבעל שלישי אחר ביאה שלישית דתאסר לכל העולם, אפשר להתיר כמו בהנ"ל בבדיקת

זה ימים אפשר שיש להקל אף ברואה ממש בהרגשה אלא שאינה מרגשת אם היא מהמקור או מהצדדין והמכה שאינה יודעת אם מוציאה היא בהמקור, לטהרה בלא ז' נקיים וטבילה, ולסמוך על הרמב"ם דלא אמרינן שחזקתו מהמקור, והו"ל ס"ס ומותרת אף שאין לה וסת, וצ"ע בזה.

ופ"ז באינו ידוע אם מהמקור, אבל בידוע שהדם המכה במקור אפי' אם מוציאה בבדיקה על העד בלא הרגשה, אף דאיכא ס"ס להתוס' ספק הרגשה וספק ממכה, אבל הרמב"ם וש"ע ס"ל חזקת הדם בהרגשה, וספק צדדין ליכא שידוע שמהמקור אפי' ביש לה וסת שלא בשעת וסתה אין להקל בלא ז' נקיים וטבילה נגד הש"ך וסייעתו.

וברואה מחמת תשמיש (דספק מן הצדדין הוא ספק שקול כמש"ל) אם המכה שאינה יודעת אם מוציאה, היא במקור, אפי' רואה בהרגשה אלא שאינה מרגשת אם מהמקור או מצדדין, יש להקל כהרמ"א והסכמת האחרונים (הנ"ל), אף באשה שאין לה וסת, בלא ז' נקיים וטבילה. (וכיון שא"א לברר בבדיקת

עד בימי לבונה לא הרגשה דמקלין שלא בשעת וסתה).

והא דתלין בראיה במכה שאינה יודעת אם מוציאה דם (לפ"ד רמ"א) אם היה ידוע שיש מכה גמורה שיש בה דם אלא שידוע שאינה מוציאה לחוץ מעצמה אלא שהיא יכולה להגלע ולהוציא דם ע"י דוחק וחיכוך בידים או בדבר אחר ואינה יודעת אם נתחככה, ברואה ממש אפילו שלא בשעת וסתה כיון דהוי ספיקא דאורייתא לא תלין אא"כ בידוע שהיה שם דוחק וחיכוך במכה, כגון ברואה מחמת תשמיש, שאעפ"י שידוע שעדיין לא יצא דם מהמכה אפשר שע"י כח ודוחק השמש מתמעכת המכה ויוצא ממנה דם, הלכך קרוב הדבר לתלות במכה (רדב"ז ח"א סי' תמ"ד ולכאורה בזה מתורץ קושית הח"צ סי' מ"ו דאף בכתמים הקלים בעינן שיוכל להגלע ולהוציא דם כו' וממה "שאמר ר"ע לתלמידיו כשראה מסתכלין זב"ז שלא אמרו כו' אלא להקל הרי דברואה ממש אין להקל כו' ע"ש, ובנודע ביהודה מהדו"ק סי' מ"א שהאר"י ברואה, אבל בכתמים תלין דנתחככה ולא אדעתא (סקפ"ג) [סימן קפ"ז ס"ק ג'] ואפ"י בשעת הוסת תלין

במכה שאינה יודעת שדרכה להוציא דם, דכתמים דרבנן וסתם מכה היא מוציאה דם לפעמים (ס"ק כ"ט).

וכ"ז בידועת בבירור שיש לה מכה גמורה (כמש"ל), אבל בספק אם יש לה מכה גמורה ה"ז כספק אם יש לה מכה כלל ואפ"י בכתמים לא תלין ולא שייך לומר דמסתמא היא מכה גמורה (ס"ק כ"ג וקונטרס אחרון סוף ס"ק ל"ג מהדו"ב). וכן בספק אם יוכלה להגלע ולהוציא דם לא תלין גם בסתם אלא בידוע שיכולה להגלע ולהוציא דם (קפ"ח סקנ"ג). ואפ"י יכולה להגלע כיון שעלה עליה קרום אין תולין בה אלא כתם ולא דם (קפ"ח ס"ק כ"ב יעו"ש).

וכ"ז הוא כשהמכה במקור או אפ"י בבית החיצון ולא נגע בה העד בשעת בדיקה דליכא למימר רגלים לדבר שבא מהמכה מדלא ארגישה ביציאת הדם, שהרי אף אם היה בא מהמכה ע"ש בס"ק ל"ג בס"ס להחמיר ואף את"ל שלא אמרו אשה מרגשת בעצמה אלא ביציאת דם המקור ולא בדם המכה כו', צ"ל דסה"ת כהתוס' כו', ולכאורה נ"מ גם להרמ"א שלא הקיל באין לה וסת אלא ביש לה

שאינן ידוע אם מוציא דם לחוץ ונגעה בעד בבדיקתה בהמכה, יש להקל בזה אף בשלא מחמת תשמיש, ואף באשה שאינן לה וסת, ודינו כבדקה עצמה בעד הבדוק (דסימן ק"צ סעיף ל"ד) שסמכינו על סברת הרמב"ם (דקפ"ג) דחזקת הדם בהרגשה דכל אשה מרגשת בעצמה ביציאת הדם, הלכך כשלא הרגישה דרגלים לדבר שלא בא מגופה ותלינן כל היכא דאיכא למיתלי במאכולת או ד"א כמו בכתמים, ולא אמרינן דארגשה וקסבורה הרגשת עד, אלא היכא דליכא למתלי בדבר אחר. (ואפי' כשהכתם שעל העד משוך דלא הצריכו עגול אלא לתלות במאכולת וכה"ג דבמשוך חזקתו מהקינוח, אבל בקינוח העד במקום המכה תלינן אף במשוך מקינוח המכה (עיין ט"ז ק"צ סס"ק כ"ג ובשו"ע זה שם ס"ק ס"ו), וא"כ ה"ה למכה שאינה יודעת אם מוציאה דם כבכתמים. (ואף בלא שום הוכחה שלא מן החדר בא) שרגלים לדבר מדלא ארגשה שלא בא ממקורה אלא ממכתה שבבית החיצון שנגע בו העד בבדיקה.

אבל דעת הט"ז (כאן ס"ק י') והש"ך (בנקה"כ) דלא מקלינן בתליה

וסת שלא בשעת וסתה, ואם נאמר כן אין לחלק משום דהתם שלא בנגיע, דמ"מ איכא רגלים מדלא ארגישה דמהמקור היה מרגשת וממכה אין מרגישים. וצ"ל דלא ס"ל לחלק. אך עיין במהדו"ב דקפ"ג ל"ז ע"ג [הודפס בסוף הסימן שם] שהרגשה שאמרו לא שייך במכה, ומשום הכי כ' הרמב"ם בדם עליה שהיא כמכה לשון שותתים וצ"ע.

שוב מצאתי בכ"ק אדמו"ר שי' שהניח בצ"ע מבהדו"ב הנ"ל ולא הזכיר מ"ש כאן גופה בדרך את"ל דלכאורה הוא סברא וענין אחד, היה לה להרגיש ביציאתו מהמקור כשהמכה במקור או ביציאתו מהמכה שבבית הרחם לכותלי בית הרחם למטה במקום שהכניסה העד דאעפ"י שאין עיניה בין מכתה וא"א להרגיש אם הדם יוצא מהמכה כמ"ש הרשב"א (כנ"ל) היינו להרגיש אם יוצא מהמקור אם ממכה שבמקור אבל סוף סוף מרגשת היא ביציאת דם מגופה בין שיוצא ממכה או ממקורה.

אבל בידוע שיש לה מכה גמורה שיש בה דם נצרר בבית החיצון, אלא

הוא ומהמכה אין מרגשת, ומ"מ לא תלינן באינה יודעת אם מוציאה וע"כ כנ"ל).

ועיינן בסימן ק"צ ס"ק ס"ו שאביא משו"ת הט"ז [ס"ק כ"ג] דתולה שלא בשעת וסתה, משמע דס"ל דבעינן שיש לה וסת ושלא בשעת וסתה, ויש לעיין דלפ"ז צ"ל דס"ל דהוי כמכה שאינה יודעת שמוציאה הדם, ויש לעיין לחלק מהא דסימן ק"צ. וע' בחו"ד [שם ס"ק י"ח] שכ' אפי' בשעת וסתה מטעם זה, ולפמ"ש בקפ"ז להט"ז וש"ך לכאורה יש לומר דגם בכה"ג לא תלינן בו אי הוי כמכה שאינה יודעת, ואם אין ידוע שיש לה מכה כלל דאף בכתמים לא תלינן (כמש"ל) אם יש לה הוכחה שיש לה מכה שכ"ז שבודקת בכל החורים והסדקים אינה מוצאת כתמים כי אם במקום הצדדין והיא מוצאת כתמים אלו לעולם ובשום פעם אינה מוצאתם רק במקום אחד שמן הצד א"כ יש הוכחה דלא מן החדר בא שפתח החדר באמצע פרוזדור וכשירד ממנו לצדדין היה יורד פעם לצד זה ופעם לצד זה, והוכחה שיש לה מכה ותלינן כנ"ל דרגלים לדבר מדלא ארגישה כו', (ומש"ה סמך השו"ע על הוכחה זו דהוכחת המקום שזהו סברא

בבדיקת ככתמים אלא בעברה בשוק של טבחים או שנתעסקה בכתמים בצד שיש דם בעין לתלות בו ודמי למכה המוציאה דם (כבסי' קצ"ו [סעיף י'] לענין ג' ימים ראשונים דספירתה שחלקו הט"ז וש"ך שם על הרמ"א דאף במכתה שידוע שמוציאה דם אין תולין כמו דלא תלינן בעברה בשוק של טבחים ולהרמ"א מכה הידוע עדיף מעברה בשוק של טבחים ע"ש), אבל במכה שאינה יודעת אם מוציאה דם אין תולין בבדיקת עד אף דתולין בכתמים דרבנן. (ולמאן דס"ל כשיטת התוס' בסי' קפ"ג דלא אמרינן חזקתו בהרגשה אלא דאימא הרגשה וקסבורה ולדבריהם אף היכא דאיכא למיתלי מידי ספיקא לא נפקי, ובבדקה בעד דסימן ק"ץ [סעיף ל"ד] ע"כ צ"ל דס"ל דוקא משום דעגול דאיכא חזקה דאי מקנח משוך, אבל משוך אין להקל מצד חזקה, זו דעת הרשב"א שם לטהר אף בארגשה (עיינן קונטרס אחרון דאס"ק דסקל"ג [סימן קפ"ז ס"ק ה'] ע"ש ודו"ק). לא הקילו בזה אלא ביש לה וסת שלא בשעת וסתה בצירוף דעת המרדכי דאז גם בלא נגיעה במכה איכא רגלים לדבר מדלא ארגישה לאו מהמקור

אבל אם אין מוצאה לעולם במקום אחד בצדדין אעפ"י שמוצאה לעולם בשעת הכאב ובשום פעם אינה מוצאה שלא בשעת הכאב אין זה הוכחה שבא ממכה דכאב לא מיקרי מכה והרי כל אשה הרואה בשעת וסתה בכאב היא רואה שחוששת בפני כריסה וגם שפולי מעיה ואף אם הכאב משונה אין כדאי להכריע שממכה המה. (ולא דמי להא דסימן קצ"א בהג"ה למרגשת כאב בשעה שמטלת מים כו' כמשי"ת לקמן) דחיישינן שמא אירע לה ראיית נדתה בשעת הכאב דרך מקרה ולא מחמת הכאב היא רואה א"נ שהכאב גורם לדם המקור שיבוא קודם זמנו ובלתי מבשל כראוי (חכם צבי סי' מ"ו), אבל דעת הט"ז (קפ"ז [ס"ק י'] וקצ"א [ס"ק ד']) דאם לעולם מוציאה בשעת הכאב מוכחא מלתא שממנו בא אף שלא במקום אחד אלא פעם בצד זה ופעם כו' רק שהוא בענין שדרך הדם לבוא ממקום הכאב לכל הצדדין שבבית החיצון, כגון שהכאב בבטנה למעלה מאותו מקום והוא משונה מכאב שחוששות הנשים בוסתן בשפולי כו' (כנ"ל) כגון כואב לה הרבה ודומה לה כאלו הולך שם דבר אנה ואנה או שמרגשת כאב בכליות והיא מוציאה קרטין

חדשה שחידשו מהרא"י ויש פתחון פה לבעל דין לחלוק דאינה סברא גמורה כיון ששניהם סתם (ד) במשנה [י"ז:]: נמצא בפרוזדור חזקתו [מן המקור] ואף שנמצא הכל בצד אחד דלמא אתרומיאו כך דרך ירידת הדם אשה זו, ומש"ה לא סמכו ע"ז מהרא"י אלא שלא בשעת וסת בצירוף המרדכי דשיטתם (בהתוא) דליכא רגלים מדלא ארגישה כנ"ל, עיין בק' ס' דסקל"ד ודו"ק) (ס"ק ל"ב ל"ג ועיין בקונטרס אחרון).

וכ"ש אם כשמרגש בשעת בדיקה כשנוגעת במקום הוא כואב לה קצת ובשאר חורים אינה מרגשת כאב כלל והוא שמוצאת לעולם במקום אחד שכואב לה והוא בצדדין (כנ"ל) וזהו ההוכחה התלויה במקום (שמהרא"י סמך ע"ז בצירוף המרדכי והשו"ע משום דרגלים מדלא ארגישה נמצא להשו"ע הרגלים דלא ארגשה מהני להוכחת המקום שיש לה מכה אף שאינה סברא גמורה כ"כ ומהני לתליה במכה זו אף דאינה יודעת שמוציא דם כנ"ל).

אדומים שדרכה להולד בכליות (ועיין ג"כ [בשו"ע האדמו"ר] סי' קצ"א סס"ק ט"ז) כיון שאינה מוצאה לעולם אלא בשעת הכאב או אחריו מיד (ועיין ק"צ קצ"א סק"ד) מוכחא מלתא שממנו בא הדם או הקרטין ולא דם המקור הוא. (והא דמרגשת כאב בהטלת מי רגלים דקצ"א עיין לקמן) אך הואיל ואין לה מכה מבוררת אלא הוכחה שבא ממכה כיון שבא לעולם בשעת הכאב לא משתריא אלא כשיש לה וסת שלא בשעת וסת (ועיין ג"כ בסי' קצ"א סק"ה עמש"ל).

ולמעשה ראוי לחוש לדעת הח"צ שלא להקל בספק איסור כרת בכל כאב שיש (חוש) [לחוש] בו שמא מחמתו בא דם מהמקור קודם זמנו, אבל כאב שאין לחוש בו לדם המקור שיבא מחמתו ככאב הכליות וכיוצא בהן אין לחוש שמא אין הכאב הוא הגורם לדם לבא רק דלמא אתרמי' דם כי אורחיה ראיית נדתה בשעת הכאב כמו דלא חיישינן להכי ברואה בשעה שעושה צרכיה כיון דבשעת צרכיה אתא דם חזקה עם המים בא ולא כיון אורחיה, וה"ה בשעת הכאב דאיכא חזקה זמן זה ואחריו מיד, (דהא דרואה אחר הטלת מי רגלים מיד טמאה הוא כיון דלא נראה כלום עד אחר גמר ההשתנה ליכא

למתלי במי רגלים, אבל בכאב איכא למתלי שפיר שהכאב גורם לה שיבא מיד אלא שלא הספיק הדם לבא עד שפסק הכאב). (קפ"ז ס"ק ל"ד ובקונטרס אחרון [ס"ק י"א] וקצ"א סק"ד).

אבל במוצאה שלא בשעת הכאב ומיד אחריו, אלא לאחר זמן מה, אין לסמוך על הט"ז בזה ולתלות שמתמצית הדם שבשעת הכאב בא ואין להתיר איסור כרת בסברא חיצונית (שם ס"ק הנ"ל), כמכה שאינה יודעת שמוציאה דם, אם לא שנפרש כמש"ל דהיינו בצירוף דעת המרדכי ביש לה וסת שלא בשעת וסתה, לפי"ז לשון הט"ז שם קצר במקום שראוי, דהוה לומר ביש לה וסת ושלא בשעת כו', וצ"ל דס"ל כהוי כידוע שמוציאה דם ומ"מ בשעת וסתה לא, וצ"ע. (אבל כשהכאב הוא בבית החיצון ולפעמים מוציאה בצד זה ולפעמים בצד אחר אף שמוציאה לעולם בשעת הכאב כיון שהוא בענין שאין דרך שיבא הדם מהכאב לכל הצדדין מה יתן ומה יוסיף מה שמוציאה רק בשעת הכאב כיון שמוציאה בצד שאינו כואב ודם הנמצא בפרוזדור אפ"ל בצדדין חזקתו מהמקור ע"כ אין להקל אלא במוצאה בצד א' כמש"ל שם ע"ש בקונטרס אחרון).

[רישומי קיצור סימן קצ"א]

שפת הספל ומזנקת לתוך הספל ונמצא על שפת הספל ולא בתוכו טהורה אף שהוא בחזקת שלא בא אלא בשעת ששתתה ולא בשעת זינוק וי"ל דלמא הדר למקור ודלמא אתא דם כי אורחיה אחר הטלת מי רגלים, לא חיישינן כיון דבשעת צרכיה אתא דם חזקה עם המים בא ולא כי אורחא ((סימן קצ"א) ס"ק א' וס"ק ד' וקונטרס אחרון דסימן קפ"ז סקל"ה [י"א] וסקי"ב). (להתוס' והרא"ש גם לר"מ, ולהרשב"א דס"ל כר"ש דר"ש חייש ועכ"פ לר' יוסי דהלכתא כוותו לא חייש).

אך בזה דעת מהר"מ במרדכי והג"מ דאף דהלכה כר"י דגם בעומדת טהורה, מ"מ בעינן (באוקימתא דגמ' לר"ש) שעומדת על שפת הספל ונמצא בתוך הספל ולא על שפת הספל, דחיישינן דלמא בתר דתמו מיא לגמרי אתא דם כי אורחא מהמקור (ס"ק א' וס"ק י"א).

ודעת הי"א הראשון שברמ"א (דעת התוס' והרא"ש) דעומדת אפשר לזנק, והא דטהור גם בעומדת, היינו אף דאיכא חדא לריעותא במה שאין רחמה

במוצאה דם במי רגליה יש בזה כמה דעות, הנה מי רגלים אינו מן החדר ומזאת הדם בהדי מי רגלים ואין דרך דם מקור לצאת עם מי רגלים לאו ממקור קאתי (ולהתוס' אליבא דרש"י הא דלא חיישינן דלמא בא דם כדרכו כשאר אשה שרואה בשעה שזינקה אפי' לר"מ שמא בשעת זינוק א"א לדם לבא כדרכו שמחמת הזינוק נפתח המעיין של דם), אלא ממקום מי רגלים בא ומכה יש בה בחלחולת ובכוליא (ואפי' הרגישה כו' ונזדזעה אינה חוששת, שהרגשת מי רגלים הוא).

אלא דהיה אפשר למיחש דלמא הדור מי רגלים למקור ואייתי דם, בזה דעת השו"ע [סימן קצ"א ס"א] דאפי' בעומדת דדחיק לה וא"א ליזנק שיצא הדם בקילוח טהורה לגמרי ולא חיישינן דלמא הדור למקור וכ"ש ביושבת ומזנקת שלא לחוש דלמא בתר דתמו מיא והניחה מליזנק ושותתה הדור כו' (כר"י לפירש"י דעומדת א"א לזנק, וכפי' התוס' בהא דבתר דתמו) וכ' הב"י בשם הרשב"א אפי' יושבת על

אר"מ), הלכך מידי ספיקא לא נפקא, אלא בודאי שותת ולא בדאיכא למיחש כן.

ודעת הי"א השני (דעת ר"ח) דלכו"ע טמאה משום כתם, ומחלוקת רבי

יוסי אר"מ רק טהורה משום נדה, ואין לטהר לגמרי אלא ביושבת ומזנקת ולא

בשותתת ולא בעומדת. ודעת הש"ך [ס"ק ח'] דדוקא ביושבת על שפת ונמצא בתוך

כלי. ודעת הרמ"א כיון דהוא רק משום (כתב) [כתם] לא חיישינן דלמא בתר

דתמו כו', ואין להחמיר אלא בעומדת או יושבת ושותתת בודאי דהיינו בנמצא על

שפת הספל (כנ"ל) סי' קצ"א **והכי נהוג.**

ואם מוצאה דם בבדיקת אחר הטלת מי רגלים, אם לא מצאה דם במי רגלים,

ודאי טמאה לכו"ע מדאורייתא דדם המקור הוא ולא ממני רגלים כיון דלא אתא

עם מי רגלים, ולא נראה כלום עד אחר גמר ההשתנה. (ס"ק י' י"ב וסוס"ק ד'). (והכא

לא מהני בדיקה דהכנסת מוך נקי דלקמן כמשית"ל דלא מהני רק אלא דלא אמרינן

הדור מי רגלים ואתייה כו' שא"כ לא היה המוך נקי אלא מלוכלך במי רגלים דהדור

וגם בדם דאייתי שמעורב בהמי רגלים

נפתח שיוכל מי רגלים לצאת להדיא אלא נעצרינן שם, ואיכא למימר הדור למקור, אך בדאיכא חדא לטיבותא דמזנקת (דר"מ מטמא בזה דבעינן תרתי לטיבותא, יושבת ומזנקת), אבל בתרתי לרעותא עומדת ושותתת לא אשכחן לטהר.

ולפי"ז ביושבת לא חיישינן דלמא בתר דתמו מיא ופסק הזינוק ואין יוצאים

בגבורה הו"ל כשותתת והדור למקור, דאפי' שותתת מתחלה טהור ביושבת

אבל בעומדת שותתת על שפת הספל אם (מקלחת לתוך הספל) ונמצא על שפת

הספל, דאין לתלות בקילוח טמאה, (דהוי תרתי לריעותא), וכ"ש שותתת מתחלה

ועד סוף אף בתוך הספל.

אבל בעומדת ומקלחת בתוך הספל, דעת הב"ח דאיכא למיחש בתר

דתמו מיא וה"ל שותתת הדור ואייתי דם ואין לטהר ביושבת על שפת הספל ונמצא

תוך כו' (באוקימנא דגמ' לר"מ ביושבת כן לרבי יוסי בעומדת). אבל משמעות

הרמ"א בזה דטהורה, (כיון דהא בעומדת ושותתת מחמירין הוא רק משום דלא

אשכחן דמטהר רבי יוסי רק במה דפליג

כלום כו' כדלעיל, אבל כשנמצא גם תוך מי רגלים דאיכא גם דם שעל העד בתמצית מי רגלים ושיוריהם שבכותלי בית הרחם תלינן, ואעפ"י שלהי"א הג' אין לטהר אפי' ביושבת אלא היכא דליכא למיחש דלמא בתר דתמו כו' הדור כו' הכא תלינן בתמצית מי רגלים שירדו בגבורה ולא היה שותתת כלל. ורמ"א לשיטתו דלעיל דאין להחמיר לדעה זו רק בודאי שותתת (ס"ק י"ב) ויש להחמיר.

אם היתה רגילה לראות בבדיקת העד אחר הטלת מי רגלים שזה בא מהמקור ממילא נעקר בג"פ בדיקה ומצאה טהורה כדין כל וסת קבועה. אבל קבועה לראות תוך מי רגלים אע"ג דאמרינן הדור (בכל גווי דלעיל לכאו"א לשיטתו) ע"י אונס הוא, ונעקר בפעם אחת כוסת ע"י אונס (ס"ק י"ג).

ואם אינה מוציאה דם רק קרטיין יבישים, ואין שום דם עמהם כלל כמו חול וחציץ אדום, אם לא מצאה רק בבדיקת עד שאחר הטלת ולא בתוך המים, דינו כדם, דע"כ מהמקור, כיון דלא נראה כלום במי רגלים, וכמש"ל. אך אם מוצאת בהבדיקה

דהדור כו') אבל הכא אף שלא נמצא כלום על המוך אפשר דדם אתא כי אורחיה מהמקור וירד על כותלי בית הרחם ולא ניקלט במוך כלל אלא יצא ובא לו על צדדי המוך. אבל בדיקת שפופרת היינו במוך שבראש המכחול שבתוך השפופרת שמגיע עד מקום שהשמש דש שהוא תוך הפרוזדור כן מהני אף הכא. (ס"ק י' ע"ש הטעם ועיין בתשובה שבראש הספר) א.

אבל אם מצאה דם תוך מי רגלים וגם על העד שבדקה עצמה בו, י"א דטמאה (מהר"מ במרדכי דלעיל) דלא התירו רק דם שנמצא תוך מי רגלים שבתוך הספל ולא על שפת דחיישינן דלמא בתר דתמו לגמרי כו', כ"ש הכא בתר דתמו מיא לגמרי דתלינן לחומרא דלמא אתא דם כי אורחא בתר דתמו לגמרי ולא משירי מי רגלים שבכותלי בית הרחם הוא. (ס"ק י"א).

וי"א דטהורה, דתלינן שנמצא מתמצית מי רגלים. דלא חיישינן דלמא בתר דתמו מיא אתא דם כי אורחיא מדלא חזאי קודם עשיית צרכיה או אח"כ (כדלעיל) אלא דכשלא נמצא בתוך מי רגלים ע"כ מהמקור כנ"ל מדלא נראה

רגלים כגון החולי שקורין (הארין ווינד) בכל ענין שהיא רואה בין עומדת ושותתת לשיטת התוס' ורא"ש דאיכא תרתו לריעותא דלא אשכחן דטהור, ובעומדת או יושבת ושותתת ונמצא על שפת הספל לדעת הר"ח ורמ"א בי"א השני עמש"ל. ולדעת מהר"מ אפי' ביושבת ומזנקת כל שלא נמצא בתוך הספל דברואה בלא כאב טמאה טומאת כתם או ספק טומאת נדה. ואפי' אם מוצאה אחר הטלת מי רגלים (מיד) כשמקנחת עצמה ובמי רגלים לא נמצא כלום דבכה"ג ברואה בלא כאב לכו"ע טמאה מדאורייתא כנ"ל, יש להתיר ברואה במי רגלים, דהא איכא ידים מוכיחות שיש לה מכה המכאיב אותה בהטלת מי רגליה וממנו הדם יוצא ע"כ לא דמי לנמצא דם במקרה בלא כאב, דהגם שאין מי רגלים מן החדר ואמרינן דדם זה ממכה הוא ומכה יש בה בחלחולית או בכוליא כנ"ל, מ"מ חיישינן דלמא הדור מי רגלים למקור ואייתי דם כנ"ל בכל גווני דלעיל, וכיון דודאי ממקום מי רגלים למה לנו לתלות לחומרא ולומר שמא בא ג"כ ממקור דלמא הדור מי רגלים ואייתי דם גם מהמקור, הוי כעין ספק ודאי ואין

שאח"כ וגם בתוך המים ובשעת וסתה או לפעמים אחרים רואה דם ממש כשאר נשים ואינה מוצאתן רק אחר הטלת מי רגלים בהעד שבדקת ובתוך מי רגלים. אפי' להי"א הא' דלעיל דלא תלינן בדם שעל העד בתמצית מי רגלים אלא חיישינן לדם המקור שבא כי אורחיה בתר דתמו כו', הכא בקרטין ליכא למיתלי במקור כיון שבשעת וסתה ושאר פעמים אינה מוצאת רק אחר הטלת מי רגלים תלינן במי רגלים לפי שהם מתמצין ויורדין מהכליות וקרטין אלו דרכן להולד בכליות, שלעולם תולין במצוי בין להקל בין להחמיר (ובקרטין דקין מאד אף שלא מצאה בתוך מי רגלים שאינן נראין במים י"ל שתלינן שהיו מי רגלים ולא נראו לי"א השני, מאחר שאין מוצאה אלא אחר מי רגלים (ויש לתלות, משא"כ) במציאת קרטין על העד שלא בשעת הטלת מי רגלים שאין תולין בכליות להתיר בלא שריית פושרין כו' (אא"כ מרגשת כאב בכליות ובשעת כו' כמש"ל) ואם בדקה הקרטין ונימוחו, צ"ע, די"ל שתלוי בהא דסוף סימן קפ"ח.

אשה שרגילה לראות דם במי רגלים ומרגשת כאב בשעת הטלת מי

בשעתו או אחריו מיד כדלעיל (עמש"ל), ולפי דברי החכם צבי דלעיל, בכל כאב חיישינן נמי שמא אירע לה ראיית נדתה בשעת הכאב דרך מקרה ולא מחמת הכאב היא רואה. והכא במרגשת כאב בהטלת מי רגלים שאני, שהדם בא אחר מי רגלים לעולם ואין דרך דם נדה לצאת עם מי רגלים כדפירש"י (ולכאורה י"ל כוונתו על דרך מ"ש התוס' אליבא דרש"י שמחמת הזינוק נסתם המעיין של דם ויש לעיין ואכמ"ל). (ס"ק ד' וקפ"ז ס"ק ל"ד).

אך יש מחמירין אפי' ברואה במי רגלים שלא להתיר רק באשה שיש לה וסת אפי' אינה קבוע אלא זמן קבוע שרגילה להמתין מסוף ראייה עד תחילת ראייה לכול הפחות כך וכך ימים ובתוך ימים אלו אינה רואה לעולם ואח"כ אין לה וסת קבוע, יש להתירה בתוך ימים אלו ולא אח"כ, כי שמא יארע לה וסתה פעם אחת אחר הטלת מי רגלים מיד, מאחר שאינו קבוע לה ויהיה דם נדה מעורב בדם המכה ונמצאת מטהר נדה גמורה. ואף דאשה שמרגשת שדם יוצא ממכתה טהורה אף בשעת וסתה ולא חיישינן שמא דם נדה מעורב בו (כדלעיל קפ"ז) (וצ"ל דכה"ג הוי כמרגשת שהדם

ספק מוציא מידי ודאי. (ואפי' ר"מ אפשר דמודה לרבי יוסי בכה"ג). (וצ"ל דמודה ואפי' טומאת כתמים ליכא). (ס"ק ו').

ובמוצאה אחר הטלת מי רגלים מיד כשמקנחת, מאחר דמרגשת כאב ואין לומר בו שהכאב גורם לדם המקור שיבא כיון שהכאב בהטלת מי רגלים וידוע שאין מי רגלים מהמקור כו', הלכך ע"כ דם מכה הוא כיון שרואה לעולם בשעת הכאב או אחריו מיד. ולא חיישינן דלמא אתרמי דאתי דם כי אורחיה בשעת הכאב כמש"ל, דכיון דבשעה זו אתא דם ולא חזאי קודם או אח"כ, חזקה דעם המים בא עתה ומהכאב ומכה שהרגשה ולא כו' כי אורחיה.

וחזקה זו איתא גם ברואה אחרי הכאב מיד, דהא דרואה אחר הטלת מי רגלים מיד טמאה היינו כיון שלא נראה כלום עד אחר גמור ההשתנה ליכא למתלי במי רגלים, אבל בכאב איכא למיתלי שפיר שהכאב גורם לה שיבא מיד אלא שלא הספיק הדם לבא עד שפסק הכאב. **וכן הוא בכל כאב** שאין לחוש בו שיבא דם המקור מחמתו והיא רואה לעולם

יוצא ממכתה ועמש"ל בענין בדיקה כה"ג), מ"מ בזו שאין לה מכה מבוררת אלא ידיים מוכיחות שודאי דם מכה הוא יש להחמיר (ס"ק ה') להצריכה בדיקה, דאף שיש ידיים מוכיחות שהדם בא ממני רגלים מ"מ חיישינן דלמא הדור מי רגלים כו', דהיינו קודם שתשתין תבדוק עצמה היטיב בחורין וסדקין ואם לא תמצא דם תכניס מוך נקי על המקור בפנים בעומק כל מה שתוכל למעלה מנקב שיוצאים ממנו מי רגלים כל שהוא למטה סמוך ליציאתם (לחוש) [לחוץ] (והנקב שממנו יוצא דם נדות הוא למעלה בעומק הרבה), ותשתין ותקנח עצמה יפה ממני רגלים ומדם היוצא עמהם כדי שלא יתלכלך המוך בדם בעברו שמה כשתוציאנו, ותוציא המוך, אם נקיה היא הוכחה גדולה דאין הדם מהמקור (דה"ל למצוא על המוך). וכן יכולה לבדוק במוך שבראש המכחול שבתוך השפופרת שתכניס למעלה מהנקב דמי רגלים כנ"ל

בשעה שמטלת מים ואז א"צ לקנח עצמה לא בתחילה ולא בסוף, שהרי השפופרת מפסקת בין המוך לדם שבצדדין (כבסימן קפ"ז ס"ק ט') והכי נהוג. ואם בדקה עצמה ג"פ בכה"ג ומצאה המוך נקי מותרת אח"כ בלא בדיקה.

(ועיי' בס"ק ה' בהמסומנים די"ל כוונת מהרי"ל ורמ"א דלא להתיר בלא בדיקה אח"כ אלא באשה שיש לה וסתה ובדיקה זו מהני דלא אמרינן דהדור מי רגלים ממטה למעלה למקור ואייתי דם שא"כ לא היה המוך נקי אלא במי רגלים דהדור וגם בדם דאייתי שהוא מעורב במי רגלים דהדור (ס"ק ו' וס"ק י'), ולכאורה זהו כוונתו בסוף ס"ק ה' דלא קשה מידי קושיית הש"ך דהבדיקה היא רק בשביל דלא נימא מי רגלים הדור. והא דבעינן שלא בשעת וסת שמא יארע וסת ויהיה מעורב כו כנ"ל).

ב"ה רישומי לקוטי קיצורי דברים משו"ע אדמו"ר הל' נדה [סימן קפ"ג]

(מהפנים ומקונטרס אחרון)

והו"ל ספק שקול (תוס' י"ז ע"ב) (סי' קפ"ג
סק"א).

להרמב"ם וסיעתו (רש"י ועיין ק"א קפ"ו
סק"ג" וסי' קפ"ז ס"ק כ"ג
בפנים ד"י ע"ב ובקונטרס אחרון שם ססי"ג
[ס"ק א'] (ושם י"א) דמ"א ע"ג ובאס"ק
דסקל"ג (וט"ס ל') דמ"ה ע"ג) חזקת הדם
שבא בהרגשה, וכל דם שנמצא על העד
שהכנסתו בפנים ובדקה עצמה בו ה"ז
בחזקת שבא בהרגשה וכסבורה הרגשת
שצערותה בדיקת העד והיא טועה לתלות
בזה הרגשתה, אבל באמת הוא הרגשת
הדם כו' שכל אשה מרגשת בעצמה
ביציאת הדם מגופה.

וכן ברואה מחמת תשמיש, אעפ"י שלא
הרגישה, אמרינן כסבורה הרגשת
שמש הוא והיכא דאיכא למתלי דמעלמא
אתי הדם על העד ולא מגופה תלינן
דרגלים לדבר דאם מגופה היתה מרגשת
ממש, ולא אמרינן דארגשה וכסבורה

דם הנמצא בפרוזדור חוץ לנקב הלול
שמן העליה ולפנים מפתח הפרוזדור
כלפי אחורה בקרקע הפרוזדור, ויש לומר
דה"ה נמי בנמצא כותלי בית הרחם למטה
הרי טומאתו בספק שמא מן החדר בא או
מן העליה שתת דרך הנקב, זהו להרמב"ם,
ולרש"י ודאי טמאה היא (לפי פירושו
בסוגיא [נדה י"ז: ד"ה ספיקו טמא] ובב"ב
כ"ד ע"א) כיון שהוא דרך יציאת דמי
המקור תלינן במקום שרוב דמים מצוים
בו כי אם בנמצא להלאה מפתח הפרוזדור
לצד פנים איכא לאחזוקי בדם עליה, דאי
מחדר אתי לא כו' והוה נפיק ליה ונחית
דרך יציאת פתח הפרוזדור אז ספיקו
טמאה דלמא שתתה כו'.

והא דמספק טמא (לכאו"א כדאית ליה)
ולא אמרינן העמד אשה על חזקתה,
היינו משום דדמי עליה מועטים ולא
שכיחי כ"כ ודמי החדר הם רוב ומצוי, אלא
דדמי העליה מקרבים טפי לפרוזדור ומהני
קורבא בצירוף החזקה למהוי פלגא ופלגא

ולרש"י ס"ל בשני דברים אלו לחומרא, בנמצא בכותלי בית הרחם שהוא ודאי טמא ולא מספקין בעליה, וגם בדדיקת עד חזקתו בהרגשה כנ"ל (קפ"ז ס"ק כ"ג י' ע"ב).

ואם הרגישה שנפתח מקורה להוציא דם ובדקה אח"כ ולא מצאה כלום דיש מי שאומר שהיא טמאה דהרגשה סברא דאורייתא היכא דליכא למתלי במידי אחריני וודאי יצא טיפת דם כחרדל ונתקנח או נימוק, (ק"צ סעיף א') אבל כשמצאה לחלוחית דמראות טהורות לבן או ירוק על העד אמרינן דהאי טיפת לבן או ירוק שהם נמי מהמקור קאתו הוא דארגישה (ריש סימן קפ"ח) דתלינן בהם, וכן במצאה דם במי רגליה דריש סימן קצ"א דטהורה אפי' בהרגישה גופה ונזדעזעה, אינה חוששת, שהרגשת מי רגלים הוא. וכן אם בדקה עצמה אחר תשמיש במופלג ולא סמוך (עיין ריש סימן קפ"ז), אע"ג די"ל שראתה בשעת תשמיש, ואפי' הרגישה בשעת תשמיש שראתה תולין להקל לומר שטועה היא בהרגשתה שהרגשת שמש היתה ונדמה לה כאלו מרגשת בפתחת המקור להוציא

כו' אלא היכא דליכא למתלי הדם במידי אחריני. (קפ"ז ס"ק ג' וסימן ק"צ סעיף ל"ד ס"ק ס"ה ס"ו בדעת הב"י, ובקונטרס אחרון דסי' קפ"ז דאס"ק דס"ק ל"ג ד"ה והלכו לשיטתם דמ"ה ב' ג' [ס"ק י'] ע"ש) וכן הוא דעת השו"ע (שם וסי' קפ"ז בפנים ס"ק כ"ג ד"י סע"א וס"ק ל"ג ע"ש).

אבל דעת התוספות וסיעתו דלא אמרינן חזקתו בהרגשה אלא דאמר הרגישה וקסבורה הרגשת עד ושמש הוא והו"ל ספיקא דאורייתא ואף דאיכא מידי למיתלי מידי ספיקא לא נפקי, וכן פסק מהרא"י (סי' קפ"ג שם). והא דמון הלול ולפנים ודאי טמא מיירי כשהרגישה ביציאת הדם אלא שאינה יודעת אם מן המקור או מן העליה. והרמב"ם אפשר לומר דסבירא ליה אם הרגישה ביציאתו היתה מרגשת אם מהמקור או עליה, והתוס' ס"ל כמו שכתב הרשב"א גבי מכה שבמקור שא"א לה להרגיש אם מהמקור או מהמכה וה"ה הכא נמי אפשר דאינה מרגשת. קונטרס אחרון שם דל"ו ע"ג [סימן קפ"ג ס"ק ב']. א"נ ס"ל להרמב"ם כו', ועיין קונטרס אחרון דסימן קפ"ז ססקי"ג (ט"ס י"א) והתוס' ס"ל דאף כו' ורמב"ם לא ס"ל כו'.

האבר בצדדין כמ"ש הרמב"ם והרמב"ן דמלתא דשכיחא ומסתבר טפי מלתלות במקור שאינו דוחק בה ומהני כמו קורבא דמוכח דעליה למהוי עם החזקה פלגא ופלגא אפי' במן הלול ולפנים או בכותלי בית הרחם לדעת רש"י וסיעתו, והוי ספק שקול מ"מ, בארגשה ממש לא אמרינן הכי לומר אימא הרגשת שמש הוא). (ק"א קפ"ז ס"ק י"ג ע"ש מ"א ב' ג'). דבכה"ג איירי מתני' דנמצא על שלו כו' על שלה כו' דארגשה ממש כדאוקימנא ריש פ"ח [נדה נ"ז]: ואף למסקנא קיימא הכי. (ולכאורה היה אפשר לפרש להרמב"ם בהרגישה ממש שהרגישה שבא מן החדר על פי מה שנתבאר לעיל דלהרמב"ם תוכל לידע, ועפמ"ש בנ"ב דמהד"ב דקפ"ג דל"ט ע"ב דרישא מיירי כו'), ומ"מ לאחר כו' פטורין מן הקרבן חטאת ואשם כנ"ל, ע"ש בפנים ס"ק י' הנ"ל.

וכן במצאה במי רגלים דריש סימן קצ"א כנ"ל (שם בקונטרס אחרון דקפ"ז דלקמן ובסוף המה"ב דקפ"ז) אבל בבדקה בעד הבדוק והניחתו תחת הכר כו' דסימן ק"צ סעיף ל"ד דבעגול ואין בו כגריס ועוד טהורה דוקא בלא הרגישה, אבל בהרגישה

דם. ולפי שאשה בחזקת טהורה עומדת ואין מוציאין אותה מחזקתה אלא כשהדם לפניך ולא בהרגשה שאפשר לטעות בה. (קפ"ז ס"ק (י"א) [י] ק"צ סק"ב הנ"ל).

ודוקא לענין לאחר זמן דמהני חזקה שלא לטמאה למפרע דליכא רובא דעדיף מחזקה כנגדה, אבל לענין לטהרה לגמרי בנמצא על שלו או על שלה אותיום בקינוח כו', אע"ג דלהרמב"ם כל הפרוזדור חוץ מן הלול ספק טומאה הוא וכ"ש בקינוח מבחוץ, ועוד דברואה מחמת תשמיש הספק מן הצדדין הוא ספק שקול (כמו שנתבאר לעיל), מ"מ היכא דארגשה ממש לא אמרינן הרגשת שמש הוא לקולא, כיון דליכא חזקה דמסייעא, דהא רובא עדיף מחזקה ורוב דמים מן המקור.

ולא אמרינן דהוה ספק שקול אלא בדלא ארגישה ממש דאף שחזקתו בהרגשה לפ"ד הרמב"ם להכי מהני חזקה ומיעוטא למהוי פלגא ופלגא, אבל בדארגישה ממש לא אמרינן אימא הרגשת שמש, אלא בדאיכא חזקה לחודה בלא רובא כנגדה.

(ע"ש) דמשמע גם לענין ספק דמן הצדדין דמחמת תשמיש למיתלי בדוחק

אין לסמוך על החזקה אם היה דם קינוח, משוך היה, כיון דבמסקנא א"צ לאוקימתא דארגישה מנ"ל להקל כו' ע"ש באס"ק בקונטרס אחרון קפ"ז דסקל"ג [ס"ק י'] ד"ה והלכו לשיטתם כו'.

אך עיין במהדורא בתרא דל"ט א' דלמסקנא מתני' כפשטא כו' שלא הרגישה כו' ובאותיות רגלים לדבר שהשמש הוציא דם (כסברת התוס' רפ"ט אפי' לקולא גבי מי רגלים עיין ריש סימן קצ"א וק"א קפ"ז דסקי"ג דמ"א ב') בתשמישו ומשמושו בפרוזדור סמוך למקור ולא תלינן בדוחק הצדדים אלא כשבדקה בשפופרת והגיע המוך מהמכחול בצוואר הרחם ולא הוציאו דם במשמושם ונגיעותם שם. ואך גם בזאת אמרינן דהשתא הוא דנתרפאה כו' ומש"ה טמאה ודאי אפי' בקינוח מאחר דבלא"ה נמי הוי ספק דאורייתא דאימור ארגשה.

והנה בסי' קפ"ז ס"ק י"ג כ' עפמ"ש הרמב"ם והרמב"ן דתלינן שראתה בשעת תשמיש ע"י דוחק האבר בצדדין בכח מלתלות במקור ע"ש הטעם, ובקונטרס אחרון שם דמלתא דשכיחא ומסתבר טפי כו' ע"ש [ס"ק א'], גם שלא

נימא שמא פרסה נדה תחתיו ולא מחמת תשמיש מ"מ כיון שראתה בשעת תשמיש איכח סברא מעליא למתלי בתשמיש, דאף רש"י [נדה] ריש פרק ט' י"ל דמודה כה"ג להתוס' כו' ע"ש דהוי ספק שקול, וע"ש בפנים ס"ק כ"ד, ולא כהרא"ש. וכן י"ל דס"ל לסה"ת דאמרינן מכה יש לה בצדדין כו'. והרמ"א לא ס"ל כן מדחשיב ומכה שבמקור לס"ס וכמו שכתב שם ובקונטרס אחרון הנ"ל בהג"ה הנ"ל ד"ה ועוד דרוב כו'.

והנה לפי מה שכתב שם בקונטרס אחרון ע"י החזקה ולמתלי בדוחק הצדדין דשכיח מהני כקורבא דעליה דלהוי ספק שקול ועל כן כשיש עוד רגלים שלא בא מן המקור מדלא נמצא על המוך שוב אינו ספק שקול, או דהוי (ע"י הרגלים לדבר) ספק שקול בלא צירוף החזקה ומוקמינן לה אחזקתה יעו"ש. ולפי"ז כשהקשה שם מנמצא על שלו כו', וכ' בלאו הכי נמי קשה להרמב"ם, אלא ודאי מתני' מיירי דארגשה ממש כו' (עיין במה שכתבנו לעיל) משמע דבכה"ג אף בדיקת שפופרת לא מהני (וכן משמע בספר שארית יהודא מאחיו של אדמו"ר ז"ל ביו"ד בסי' י' שהביאו וז"ל

כו', ע"ש, משמע לכאורה דאי הוי ס"ל דאיירי בארגישה ממש לא קשה קושיות הנ"ל.

וע"ש שיטתו מדטהרינן כו' מה שתראה לעולם ע"י בדיקת שפופרת פעם

אחת מכלל דמלתא דשכיחא לראות לעולם מן הצדדין ועכצ"ל שאין דמי המקור מרובין מדמי הצדדין, דאל"כ רובא עדיף מחזקת טהרה דאשה, אלא שכ"ז שלא בדקה בשפופרת לא תלינן בצדדין ברואה מחמת תשמיש משום כיון דראתה מחמת תשמיש רגלים לדבר שהשמש הוציא הדם בתשמישו ומשמושו בפרוזדור סמוך למקור ולא תלינן בדוחק כו' אלא כשבדקה כו' (העתקי' לעיל), (וע"ש בהג"ה בנ"ב ל"ח ע"ב [סימן קפ"ג מהדו"ב הג"ה ס"ק ב'] רק באותיות אתי שפיר האי טעמא למסקנא, דמש"ה לא בעינן דארגישה כיון דאמרינן דארגשה ולא אדעתא בכל רואה דעלמא, א"כ באותיות מוכחא שהאבר הוציא מהמקור שרוב דם מהמקור וגם דרך התשמיש להביא דם ע"י חמום כמ"ש במ"ה כו' ע"ש) ואם נאמר כן יוצא לנו דין חדש דעכ"פ בהרגישה ממש

ועיין בדברי הרב דהא דנמצא על שלו מיירי בהרגישה ממש ולהכי לא הוה ספק שמא מן הצדדין לא מהני בדיקת שפופרת כו') ומדהרגישה אמרינן מן המקור הוא דלא אמרינן דהוי ספק שקול.

ובזה היה אפשר לומר דמתורץ מה שהקשה בסוף המהד"ב דקפ"ג אמאי אותיות שורפים קדשים לעולם אם אח"כ תבדוק בשפופרת כו' וגם אמאי שורפין ומביאים חולין לעזרה ואין בודקין בשפופרת כו', ולהנ"ל י"ל כיון דמתני' איירי בארגשה ממש כמו שכתב שם בקונטרס אחרון הנ"ל שוב לא מהני בדיקת השפופרת כו'.

וכן לפי מה שכתב שם במהד"ב דמחמת קושיות הנ"ל יצא לו להרמב"ם דבדיקת השפופרת הוא רק דאמרינן דהשתא הוא דנתרפאה, (אך עיין בקונטרס אחרון דקפ"ז ס"ק י"ג מ' ע"ג [ס"ק א'] כשלא נמצא דם כלל בידוע שנתרפאה וכשלא נמצא על המוך כו' אלא על הצדדים בידוע שהוא מן הצדדים כו' יעו"ש ואכמ"ל). וכ' אחרי זה ולא ס"ל כאוקימתא לעולם דארגישה כו' דס"ל דבמסקנא כו' וכדאיתא כו' דנמצא

מרגשת אם הוא מהמקור או מן הצדדין כו', וכ"ז ברואה שלא מחמת תשמיש, אבל ברואה מחמת תשמיש כו' ואם אינו ידוע שהוא מן המקור אפי' ברואה בהרגשה אלא שאינה מרגשת אם הוא מן המקור או מן הצדדין כו' יעו"ש משמע דדין רואה מחמת תשמיש ודמהני בדיקה דשפופרת אף בראיה והרגשה ממש.

והנה בסימן קפ"ג [ס"ק ב'] שם כ' לפי דברי התוס' מן הלול ולפנים מיירי כשהרגישה ביציאת הדם ואינה יודעת אם מן המקור או מן העליה, ולדעת הרמב"ם כ' שם בקונטרס אחרון ל"ו ע"ג, א"נ דס"ל כו' אם הרגישה ביציאת הדם היתה מרגשת אם מהמקור או עליה, והתוס' ס"ל כמ"ש הרשב"א גבי מכה שבמקור שא"א לה להרגיש אם כו' וה"ה ה"נ כו' ע"ש, וכ"כ בקונטרס אחרון דקפ"ז [ס"ק כ"ג וס"ק ל"ג] להתוס' להרמב"ם כנ"ל, א"כ י"ל דמ"ש דלהרמב"ם איירי הא דנמצא על שלו ושלה בהרגישה, היינו בהרגישה ממש שמן החדר הוא (ועיין בהג"ה דנ"ב דמה"ב ל"ט ע"ב [סימן קפ"ג מהדו"ב הג"ה סוס"ק ב'] דרישא מיירי בהרגישה שבא מן החדר כו' יעו"ש), וכה"ג

לא מהני בדיקת שפופרת אף בלא נמצא על המוך אלא בצדדין לטהרה.

ועיין סימן קפ"ז ס"ק ב' דלהרז"ה רואה מחמת תשמיש שאמרו היא ראיית הרגשה שהרגישה בדם, ולא ראיית בדיקה, והלכך ראייה קמייטא ממניינא ולא אמרינן שקודם תשמיש היה בה הדם ולא מחמת תשמיש ראתה, ע"ש, משמע דמשום שראתה והרגישה סמוך לתשמיש בדם אמרינן דמחמת תשמיש הוא ולא קודם, ומ"מ מהני בדיקת שפופרת לטהרה, (אם לא שנחלק בין ראייה והרגשה הנ"ל להרגשה ממש). וכן ממה שכתב שם בס"ק י' בראתה מופלג אחר התשמיש דאפי' הרגישה תולין להקל שהרגשת שמש היתה כו', משמע קצת דבכה"ג בראתה סמוך לתשמיש דאסורה ומ"מ אפי' בכה"ג מהני בדיקת שפופרת לטהרה.

ועיין בס"ק כ"ג ד"י סע"ב שכ' ואף דהתם מיירי ברואה מחמת תשמיש דוקא כו' היינו ברואה ממש, אבל במוצאה בבדיקת העד יש להקל, כיון דלהתוס' הוא ספק הרגשה כו' ובשעת כו' שיש להקל אף ברואה ממש בהרגשה אלא שאינה

בדיקה שפופרת איירי בסתמא דלא ידעה בהרגשה שהיא מהמקור או מצדדין כו' ויש לעיין בכ"ז.

אך הנה במה"ב דל"ז ע"ג [סוף סימן קפ"ג] כ' דראיה והרגשה היינו עין השכל והמחשבה והדעת שמרגיש ויודע בשינוי הגוף כהרגשת מי רגלים ושכבת זרע שנעקרו ממקומן, וכן הוא הרגשת דם נדה שנעקר ממקומו שבד"ז שינוי בתולדות הגוף במי רגלים וש"ז שעכשיו נולדו ונגמרו בהרגשה זו ובדם נדה כשהטבע דוחהו לחוץ מרגשת שינוי בתולדות גופה בעקירת הדם ויציאתו ממקומו כעקירת כו', משא"כ בדם עליה שהוא כדם מכה לשון שותתת שאין שינוי בתולדות הגוף בזה ששותתת מפנים לחוץ כו' וכל שאינה מרגשת מסתמא אינו דם נדה הבא מן המקור אלא דם העליה או מהצדדין שם כותלי בית הרחם אם נמצא שם הדם כו' יעו"ש דבריו בזה בבדיקת השפופרת, אם נמצא בצדדים הנה כשכבר הוחזקה באצבעות וכחות לא נשאר רק ספק מקור או צדדין, ומה דנתברר ע"י השפופרת (או תשמיש פעם אחת עיין קפ"ז) כיון דאין כל האצבעות שוות (ואין לומר כיון דכבר

לא מהני בדיקת שפופרת, ומה דמשמע ממ"ש בכמה מקומות דאפ"י בהרגישה היינו כמ"ש שאינה מרגשת אם מהמקור או צדדין, ונ"ל דרק בזה מחולקים הרמב"ם והתוס' לפי הנ"ל, היינו דהרמב"ם ס"ל, דמהסתם כשהרגישה מרגשת נמי אם מהמקור, וכה"ג איירי הא דנמצא על שלו כו', אבל הא דרואה מחמת תשמיש מיירי כשלא הרגישה, ואמרינן חזקתו בהרגשה וקסבורה הרגשת שמש הוא כמ"ש בס"י קפ"ג, או אפ"י כשהרגישה אך היו באופן דלא ידעה אם מהמקור או צדדין. ולהתוס' הא דעל שלו כו' ע"כ לא איירי (דומיא דהא דמן הלול ולפנים) בהרגישה, ואינה יודעת אם מהמקור וכו', דא"כ אמאי מביא קרבן ואף דהוי טומאה ודאי במן הלול ולפנים והלכו בו אחר הרוב, מ"מ הא איכא ספק דצדדין דמדוחק האבר דשעת תשמיש דהוי ספק שקול לפמ"ש בפנים ובקונטרס אחרון דקפ"ז [ס"ק כ"ד], וכן לפמ"ש במה"ב דל"ט [ד"ה ומיהו היינו דוקא] דאין דמי המקור מרובין מדמי הצדדין כו', וע"כ צ"ל דארגשה ממש ובאופן דידעה שהוא מהחדר אע"ג דמהסתם אין יודעת כנ"ל. אבל הא דרואה מחמת תשמיש דמהני

דלחומרא לטמא ודאי היה אפשר לחלק, אך לבעלה בלא"ה כיון דהוחזקה לכל ולא נשאר רק ספק מן הצדדין או ממקור וכיון שלא נתברר ע"י הבדיקה לטהר עכ"פ נשארה באיסורה מספק וק"ל.

ועיין בקונטרס אחרון מ"א ע"ב [שם] דאי בעי נמצא על צדדין דוקא, גם תירץ הב"י ע"ז אינו כלום, כיון שתלוי דוקא בצדדי השפופרת ולא משום דרוב נשים כו' וקושייתו אינו כלום כנ"ל כיון דחזינן דאתי מצדדין כו'. וגם לא קשה איך נעקר בפ"א דזה לא הוי עקירה רק דנתברר דמה שראתה ותראה מהצדדים.

ובלא נמצא כלל עיין בקונטרס אחרון שם ובפנים ב' אופנים יע"ש לדעת האמונת שמואל והגהות ש"ד כו', הא דקאמר בידוע שמן הצדדים בא קאי גם אלא נמצא כלל דאמרינן דמה שראתה מהצדדים וטהורה וא"צ ז' נקיים וגם כשתראה אח"כ ג"פ לא נאסרה, ע"ש דאף דהא"ש לא ס"ל כהב"ח, דהא"ש ס"ל דכחות ואצבעות שייך במקור, מ"מ כשלא ראתה בבדיקת שפופרת או תשמיש א' אי היתה הראיה שראתה תחילה ע"י נגיעת

הוחזקה בכל אצבעות מהני הבדיקה איזו אצבע שיהיה וכ"כ הנו"ב, זה אינו כמ"ש החו"ד מנגח שור חמור גמל אף דהוחזק לכל המינים אין נעקר ע"י מין אחר), בזה שפיר י"ל דאין לחלק בין אצבע לאצבע רק באם או לא תראה, אבל בראיית גופה כיון שרואה בשניהם אין לחלק בין מקור לצדדים.

ועיין קונטרס אחרון מאדמו"ר מ' ע"ג ומ"א [סימן קפ"ז ס"ק א'] כיון דחזינן דאתא דם מצדדין מהיכי תיתי ליחוש שמא בא גם מהמקור ה"ל ספק וודאי כו', ועוד דאשה בחזקת טהורה והכא דם צדדים לפניך, אלא שבאת לחוש לאצבעות וכחות לומר שמא תראה מהמקור ואין להוציא אשה מחזקתה בשביל חששא כו' עכ"ל, ע"ש. לפי תי' הוועד הטעם משום חזקת טהורה רק דאתרעי במה שרואה הרי דם צדדין לפניך במה לתלות הריעותא ולחוש לאצבעות וכחות גדולות שמא תראה ע"י מהמקור אין לחוש לאסור מספיקא כו', וכשנמצא על המוך לפי טעם א' הוא בירור דכל הראיות ממקור כיון שרואה ודם מקור לפניו ודאי אמרינן בכל הראיות כראיה זאת דמהמקור, ולפי טעם הוועד הכא

עכ"פ לראות (יהיה מה שהוא אם הוא ממקור או צדדים) בג' אצבעות וכחות ע"ז הוחזקה לכל אצבעות וכחות איך נעקר ע"י זה שלא ראתה בכח ואצבע דתשמיש זה הרביעי או השפופרת כיון דהוחזקה לכל כו' ה"ל לראות עכ"פ, ומה שלא ראתה יש לך לומר דמקרה הוא נגד חזקתה.

גם צ"ל כוונתו לפי"ז מהו ההפרש בין תחלה כשהמוחזקת לכל הכחות דחששו למקור (אעפ"י דבמקור שייך נמי הפרש כחות ומש"ה אמרו אין כל האצבעות וכחות שוות להתיר ע"ש בקונטרס אחרון [שם ס"ק א'] בשם א"ש ודלא כב"ח) ולא תלוי טפי בצדדין ממקור וכשלא ראתה אח"כ פ"א תלינן הכחות שראתה בצדדין ולא אמרינן שע"י הכחות ראתה ממקור.

וצ"ל דכיון שלא ראתה פ"א אמרינן דעקרה חזקתה מה שהחזיקה את עצמה לכל הכחות, דע"כ מה שלא ראתה עכשיו הוא שהיה בכח קל כנ"ל, ומה דנעקר חזקתה בפ"א מטעם כמ"ש המנ"י [ס"ק ל"ד] שלא לאסרה על בעלה נעקר כאן בפ"א. אך בזה אי אמרינן דרק מכאן

האבר בלבד היה לו לבא גם ע"י תשמיש זה, אף שלא בעל בכח או בשפופרת ע"כ לא ראתה, וכיון שבא ע"י כח טפי יש לתלות בדוחק הצדדין ממקור שאין האבר מגיע אליו, דכל מאי דמצי למתלי להתירא בראה מחמת תשמיש תלינן יעו"ש. והנה ממאי דסיים דכל מה דמצי למתלי להתירא כו' משמע דזה סברא דאיכא למתלי טפי בצדדין כו' לא סגי רק משום דכל מאי דמצי למתלי להתירא כו', וכן הא דתלינן להתירא דוקא דאיכא איזו סברא לתלות אף דאינו מוכרח כ"כ, והנה ממה שכתב בפנים ס"ק י"ג הנ"ל ובקונטרס אחרון שם משמע דמסכים כשיטת הא"ש והגש"ד ושכן משמע סתימת הגמ' ופוסקים וע"ל בקונטרס אחרון באס"ק הנ"ל [סימן קפ"ז ס"ק ב'] ד"ה ותעקרנו ג"פ כו' שהסכים לטעם הא' שבמנ"י ס"ק (מ"ה) [ל"ד] דמה שנעקר וסת זה דרואה מחמת תשמיש ע"י פ"א כדי שלא לאסרה על בעלה ע"ש.

ולכאורה להנ"ל ל"ל טעמא תיפוק ליה דלא עקירה הוא רק לגילוי דראייתה מהצדדים, (ובשלמא לשיטת הריצב"א והרמב"ם שנתרפאת י"ל דהוי עקירה וא"ש), אך יש לעיין כיון דהוחזקה

ג"פ אז אמרינן שפיר ודאי מהמקור הוא ע"י נגיעות, ומש"ה ראתה בכל הכחות, אבל עתה כשלא ראתה נתברר שאינו מנגיעת ובכחות, טפי איכא למיתלי בצדדין שבמקור, וכיון דאיכא למיתלי טפי כל מאי דמצי למיתלי להתירא כו'. אך כ"ז הוא אי נעקר חזקתה, דבאם לאו, הלא אף אם נימא דמצדדין ראתה, כבר הוחזקה לראות בכל הכחות, וע"כ מה שלא ראתה מקרה וכיון דע"כ לומר מקרה הוא, י"ל שפיר דמהמקור ראתה ועכשיו מה שלא ראתה מקרה הוא, ולפי"ז בדיקת שפופרת אף כשלא נמצא כלל הוא על הוראה שמן הצדדין הוא ראייתה.

וקושיית הב"י איך מהני הבדיקה בשפופרת כשלא נמצא על ראש המכחול שמא מן המקור רגיל לבא ומה שלא נמצא כו' אין האצבעות הכחות שוות ותירצו דלא אמרינן אין כל כו' שוות רק להקל ולא להחמיר משום דרוב נשים אין רואות דם מחמת תשמיש הלכך מאי דמצית למיתלי בה להתירא שלא להוציאה מכלל שאר נשים תלינן כיון דאיכא רגלים לדבר שהרי בדק ולא נמצא כו', הנה פשט דבריו משמע דקאי אבדיקה שאמרו בגמ' אחר שהוחזקה בג' בעלים לכל אצבעות

ולהבא לא תראה מהני שיהיה מותרת לבעל, אבל מה שראתה תחלה נאמר שפיר שהיה ע"י ראיות המקור ע"י כחות (ולא ע"י נגיעה) ובעי' ז' נקיים, וגם כשתראה אח"כ ג"פ תאסר לבעלה, וע"ז קמ"ל הגמ' במ"ש ואם לאו (שלא נמצא כלל על השפופרת) בידוע שמן הצדדים, דאמרינן עוד כיון דעכ"פ מוכרח ממה שלא ראתה דראייתה אינו ע"י נגיעה בלבד כו' דאפי' בא' ג"כ ע"י כו' כנ"ל, רק ע"י כחות ועכשיו עקרה לחזקתה לכל הכחות שבעולם ולא ראתה ע"י כח זה הקל דבכחות, שפיר אין כח זה הקל דומה לשאר ואינו גורם ראייה כבשאר, וכיון שכן חילוק כחות טפי איכא למיתלי בצדדין מבמקור, ומש"ה אמרינן דגם מה שראתה ותראה הוא מהצדדין. אבל קודם בדיקת שפופרת או תשמיש הב' אף שהתירו לבעל ב' וג' מטעם שאין כל האצבעות וכחות שוין, אף שאמרינן שראייתה מהמקור, (דמש"ה הוי ס"ס, שמא אף שמהמקור לא תראה כלל, או שמא מהצדדין, דאין החילוק דכחות ואצבעות רק במן הצדדין מאי נ"מ אי תראה מהצדדין או מצד סברא דאין כל שוות לא תראה ושמא מהמקור ושם אין הפרש כחות אלא ע"כ כנ"ל), וכשהוחזקה בג' בעלים

הג' דכבר אתחזקה כו', מ"מ קשה דנראה גבי נגח שור חמור גמל אף דהוחזק לכל המינים, מ"מ נראה דאם אח"כ ראה מין אחר ולא נגח דאין עוקר החזקה ממין שהוחזק בו, והכא נמי נראה מסברא דאינו נעקר החזקה ע"י האצבע שאינו שוה מהאצבע שהוחזק בו עכ"ל, וע"ש בס"ק [ג'] ד"ה ויש לסמוך כ' דבש"ס מדמה וסתות לשור המועד. ולדבריו דמשמע דדוקא במין אחר אין נעקר אבל באחד מג' מינים שהוחזקה בו מהני, א"כ בבדיקה לבעל הב' דהשפופרת הוא אצבע הג', ועיין חו"ד סק"ד, אתי שפיר דמהני הבדיקה במין אצבע הג' שהוחזקה בו לכל מיני אצבעות, רק די"ל משום חילוקי כחות כמ"ש"ל. ועיין ביש"ש ב"ק פ"ד סי' ג' בהועד להדיא לשני מינים וחזר בו ממין א' לא הוי' חזרה לב' עד שנראה שחזר בו ואפי' מאדם לבהמה ע"ש.

וייש לעיין אי בג' דהוחזק לכל המינים, אי מהני עקירת מין אחר גם להמינים שהוחזק בו, כיון דכולן שוים והראיה ממה שאינה צריכה ג"פ לכל אחד מהג' מינים, וכמו שכתב שם היש"ש בפירוש ע"ש, או דנימא הסברא כמ"ש החו"ד, וא"כ אף בא' שהוחזקה לא מהני העקירה לשאר והוי' כהוחזקה לב' מינים, ולפי"ז גם בבעל הב' תקשה איך נעקר

וכחות, אך בתשובות נו"ב ח"י"ד סי' מ"ג הקשה על קושייתו, כיון שהרי הוחזקה לכל אצבעות וכחות והיינו דע"כ בבדיקה זו שלא מצאם הותר ג"כ כל אצבעות וכחות, ע"כ מסיק דאין לקיים קושיית הב"י רק להמתירים בבדיקה לבעל ראשון דזו עדיין לא הוחזקה לכל אצבעות ע"ש. (וצ"ל דלבעל שני ג"כ א"ש כיון דהוחזקה בב' אצבעות ועתה ע"י הבדיקה דשפופרת יהיה אצבע הג', ומש"ה מהני הבדיקה, אך עדיין יש לחלק בין כחות דאצבע הג' כמו שחילקו בגמ' וע' תוס' דאין הכחות דבעל זה חזקה לכחות דשני), וע"ש דמסיק כיון דקושיא זו ע"כ אינו אלא כשלא נמצא כלל (וכמשי"ת לפנינו), א"כ דעתו דאף להפוסקים המתירים בדיקה לבעל ראשון היינו בנמצא בצדדים, אבל בלא נמצא כלל אין מותר רק לבעל ג', שאין לומר אין כל האצבעות שוין כיון שהוחזקה, אבל לא לבעל א', יעו"ש דמ"מ כ' דלשון הרב"י ממו"ש אמאי אמרינן שבא מהצדדין כו' קאי אבדיקה דבעל ג' שאמרו בגמ'.

ועיין בחות דעת ביאוריו סק"ג בקושי' הד' קושיית הב"י האיך מועיל בדיקת השפופרת כו' ואפי' אבדיקת כו' אחר בעל

ע"י השפופרת לשאר ב' אצבעות כיון שאין כל אצבעות שוות ויש לעיין.

ולכאורה סברתו נכונה וא"ש קושיית הב"י, אך הט"ז ס"ק ו' ואדמו"ר שהעתיק כל דברי הב"י בדין הבדיקה לבעל הג' שכ' בשו"ע ומפרש כונת הב"י כמשמעות פשוטו כנ"ל דקאי אבדיקה שבגמ' (וגם לא פ"י הסברא שכ' החו"ד ליישב קושיות הב"י) צ"ל דבלא"ה אתי שפיר.

בדעת הרמב"ם דהבדיקה דלאחר בעל ג' מהני רק דתהיה מותר לינשא לאחר אבל לבעל הג' גופא אסורה אפי' בבדיקה, וע"ש הרב המגיד דגריס בגמ' יותר מכאן לא תנשא עד שיבדוק עצמה, וע' בב"י. לפום רהיטא היה אפשר לומר הטעם, דס"ל דהא דאין האצבעות שוות אינו סברא ודאית וקשה אין מהני הבדיקת שפופרת דלמא אין שוה דאין כל האצבעות שוות וכקושיית הב"י. אך בזה י"ל כיון שכבר הוחזקה לכל אצבעות דכולם גורמין הראיה מהני בבדיקתה בשפופרת א' (כמ"ש בתשו' נו"ב ודלא כחו"ד בזה).

אך עדין יש להסתפק דלמא בהג' אצבעות והשפופרת לא היו רק ב' שוים ועדין לא הוחזקה לכל אצבעות ועדיין שמא תראה מהמקור בשאר אצבעות, ואף דבגמ' אמרינן סברא דאין כל אצבעות שוות לקולא להתיירא לבעל ב' וג', הא יש לחלק, דהתם יש בלא"ה ספק א' לקולא דלמא כל ראייתה מהצדדין ומהני סברא דאין כל אצבעות שוות לספק שני שמא לא תראה ויהיה ס"ס, אבל לאותו בעל שכבר הוחזקה אצלו ג"פ, אף לבעל הג' דאף שבדקה בשפופרת אח"כ, שפיר י"ל דלמא היו רק ב' מיני אצבעות ולא מהני בבדיקת השפופרת כיון דהוחזקה אצלו לרואה ונשאר רק ספק שמא מצדדים לומר מטעם שאין כל כו' שוות דנתברר ודאי שאין ראייתה מהמקור ע"י השפופרת ולומר דהוחזקה ע"י ג' מיני אצבעות דלמא היה בג' בעלים ושפופרת רק ב' אינם שוים והשפופרת אין אצבע שוה לבעל ג' ומש"ה אסורה לו, אבל לבעל הד' מותר ממז"נ, דאם היו כאן ג' אצבעות שאינם שוות והוחזקה, מותר בבדיקת שפופרת, ואם לאו, הרי לא הוחזקה ג"פ עדיין לג' אצבעות ומותרת לבעל הד' כמו שמותרת לב' וג'. ויש לעיין קושיית הב"י.

[הערות על מסכת נדה]

לחומרא, מ"מ דלמא היה קודם תשמיש, וכיון דלא הרגישה הוא רק דרבנן, (ואין לומר כיון די"ל קסבורה אמרינן דהרגישה בשעת תשמיש וקסבורה הרגשת שמש לחומרא דלמא היה קודם תשמיש וכיון דלא הרגישה הוא רק דרבנן, (וא"ל כיון די"ל קסבורה אמרינן דהרגישה בשעת תשמיש וקסבורה ולא קודם, א"כ למה לי לגבי דיהיה רואה מחמת תשמיש דוקא בדיקה קודם), ואי הוי אמרינן דחזקה הדם בא בהרגשה והא דהוצרך הגמ' לסברת דקסבורה הרגשת, היינו אפי' בגוונא שבדקה קודם וידעה בשעת תשמיש שלא הרגישה, מ"מ אמרינן קסברה לחומרא, הוי א"ש דחייב חטאת אף בלא בדקה, ומ"מ לגבי דנימא שרואה דוקא מחמת תשמיש דוקא היכא שבדקה כו' הוי א"ש ואי משום אמרינן דלזמן רחוק אמרינן לענין מציאת הדם שנמצא אח"כ שנעקר ממקור ע"י הרגשה ולא אדעתא, מ"מ ספיקא הוי, ואמאי חייב חטאת. ויש לעיין בזה בסוגיא בענין הרגשה ואכמ"ל.

נדה ס"ה [ע"ב] גרסינן בגמ' הרואה דם מחמת תשמיש בזה יעויין בשו"ע אדמו"ר [סימן קפ"ז ס"ק ב'] להרז"ה ראיית הרגשה דאל"כ תקשי קושיית הראב"ד, דלמא היה קודם תשמיש כיון שא"צ בדיקה קודם, ומ"ש משמשת פעם אחד היינו הפעם א' שראתה נחשב עם הב' שאח"ז לג"פ, ואע"ג דהרגישה, מ"מ אם היה לאחר אחר שפטורה גם מאשם לא הוי רואה מחמת תשמיש, וצ"ל דתי' הגמ' [שם נ"ז]: גבי נמצא כו' דארגישה ואימור הרגשת שמש דהיינו דמוקי דארגשה ממש ולאחר זמן תלינן דהוי רק הרגשת שמש, ועיין בקונטרס אחרון ק"ץ וקפ"ז. ולהראב"ד משמשת פעם ראשונה אחר שראתה פעם אחד וצריכה בדיקה קודם ע"ש, ואז מוחזקת בג"פ, אבל בלא בדיקה שמא היה קודם כו'.

ולפ"ז בנמצא עליה בחיוב חטאת אמאי אף דנימא דמפרש דאף בלא הרגישה אמרינן דארגישה וקסבורה הרגשת שמש

ונעקרת בבדיקה פעם א' דשפופרת כאינו קבועה.

והנה הא דצריך ג"פ משום חזקה דלא להוי מקרה וא"צ לטעם דאין כל הכחות שוים ולמסקנא דאין כל הכחות שוים מה שמוחזקת ג"פ אינו כחזקה רק דלא להוי מקרה, אלא ע"ד ראה שור חמור גמל הוחזק לכל המינים (וע"ד מצא תפילין בודק ג' זוגות והוחזקו כל הזוגות, וע"ד גבי תולעים, וגבי מילה שמתו ג' בניו כו').

במ"ש הסמ"ג וסה"ת דלאחר הבדיקה ושהוא מן המקור אסורה לשני דליכא ס"ס, אף דחזקה שתראה הוא וסתות דרבנן וא"כ ספק אם יהיה האצבע השני שוה הוא ספק דרבנן, ולדעת בדק הבית [בית ז' שער ב' ד' א'] ורשב"ץ דאותה עונה עצמה מהתורה, נלע"ד דזה דמי למ"ש הש"ך בס"ס [יו"ד ס' ק"י כללי ס"ס אות י"ח] בספק בגבינות עכו"ם דעצם הספק גזרו משום דאורייתא בעינן ס"ס דוקא, (אך עיין בפר"ח שם), וע"ש בשם רשב"א בעיקר האיסור מדאורייתא, ועיין לשון הר"ן ורא"ש לכנס בספק כרת, ועיין קונטרס אחרון מאדמו"ר [סימן קפ"ז

בכלל בענין רואה מחמת תשמיש יש כאן להסתפק ב' דברים, א' תקבע לה כן שבכל פעם שתשמש יהיה דרכה (כוסת) לראות וגם הראיה גופה אם הוא מהמקור או צדדין.

משמשת פ"א וב' כו' היינו שכל שלא הוחזקה תלינן במקרה, ואי תקשה הלא בוסתות אף במקרה דפ"א חוששת, אם נאמר דהוי כאכלה שום כמ"ש התוס' ס"ו ד"ה ונאמנת כו' (ואף למסקנא דאין כל הכחות שוין, מ"מ איך לכתחילה נתיר מספיקא דלמא הכח הב' שוה או יותר גרע מהראשון), ושם עיין רמ"א קפ"ט [סעיף י"ט] כוסת הגוף דחושש בפ"א. צ"ל כמ"ש בשו"ע אדמו"ר קפ"ז סק"ט [ס"ק ל"ט] בשם כו"פ דוסתות דרבנן והם אמרו והקילו ברואה מחמת תשמיש שלא לאוסרה על בעלה, ע"ש. ובג"פ הוי כוסת קבוע דאסורה עד שנעקר בבדיקת שפופרת בפ"א. ואם נאמר דהוי אונס כקפיצה ולדעת השו"ע קפ"ט [סעיף י"ז] אינה חוששת בפ"א, ובג"פ שם ברמ"א עיין דחוששת כוסת שאין קבוע, צ"ל דמשי"ה הכא בג"פ (משום חוששת זה) אסורה לבעלה ובפעם א' וב' מותרת,

ובתוספתא [נדה] פ"ח כו' בזה"ל נמצא על ראשו כו' ועל הצדדין הרי זה טהורה מפני שהוא דם צדדין, ואם נפרש כן בגמ' שלנו לא נמצא על ראשו אלא על צדדין בידוע כו' הנה לפי"ז אין זה עקירה לוסתה שקבעה את עצמה לראות מחמת תשמיש, רק שנתברר שמה שרואה מחמת תשמיש הוא מן הצדדין ואף שתראה אח"כ ג"כ מחמת תשמיש דם צדדין, ומשום הכי אתי שפיר אף שנאמר דהוי כאכלה שום והוי כוסת הגוף שנקבע בג"פ (וכלל היה ותלה ברבי ורשב"ג ולא ס"ל כתוס', א"כ הוי כוסת הגוף בעלמא, ומ"מ א"ש מטעם זה. אך דרש"י מפרש לעיל ס"ג כמ"ש בחי' הר"ן ולא דרבי מודה בכה"ג ומש"ה תלי גם כאן בפלוגתא דרבי ורשב"ג ולעולם דינה כאכלה שום וכה"ג וק"ל).

מ"מ סגי בבדיקה פ"א דלא הוי עקירה רק גילוי מילתא אכל מה שראתה, וגם לא תקשה כיון דאין כל האצבעות שוות דלמא דוקא בשפופרת ואצבע כזה מן הצדדין ובשאר תראה ממקור, די"ל כיון דהוחזקה לכל אצבעות מהני בדיקה

ס"ק א' [מה שהביא מש"ך בס"ס דלא מקילינן בזה משום וסתות דרבנן.

אך מתוס' ממה שכ' שאינה רוצה לטרוח לבדוק, משמע דאף כשבדקה נמצאת טמא מותרת להנשא לב', וצ"ל או דס"ל משום וסתות דרבנן ודו"ק, או משום סברא דאין כל האצבעות מהני לב' ספקות, דלמא כיון שאין שוה לא תראה כלל, או שתראה רק מהצדדין, (ומ"ש הנו"ב משום דאיכא לברורי ע"י שפופרת ג"פ דאז תוחזק לכל אצבעות ותי' זהו רק בירור חד צד, דהא הצד דאין שוות לא יוכל להתברר, ועיין בנ"צ סי' (קי"ד) [ק"י לדיני ס"ס אות ל"ה] דבעי' ג"כ ב' צדדין ע"ש שפי' כן כוונת המנח"י בקוה"ס ס"ק מ"ה, וי"ל דגם ההיתר יתברר כשלא תראה כלל אז מן הצדדין, ועיין חו"ד כה"ג בבעל ב' וג' שיוכל להתברר ע"י שפופרת). אך אי אמרינן כשלא תראה שנתרפאה הוא רק דבר חדש שתרפאה.

כיצד בודקין כו' אם נמצא כו' על ראש כו' בידוע שמן המקור כו' לא נמצא דם על ראשו בידוע שמן הצדדין הוא בא,

בבעל אחר לא, ומוטב שתתגרש, וגם התוס' לא פירשו להתרצן דמש"ה לא מהני אף שתבדוק כו'), י"ל דמ"מ כיון שראתה והראיה מהצדדין תלינן, כיון דדומה להאצבע וכוחות שראתה עי"ז, דכל ראייתה בכה"ג הוא מהצדדים, או י"ל כתי' הב"י, דלא אמרינן אין כל האצבעות כו' לחומרא ע"ש, ואין לחלק בין אצבע לאצבע רק כשלא תראה כלל בהשני, אבל לא כשרואה בשניהם לחלק אם מהמקור או צדדין, וכן כשראתה ממקור הוא ראייה לכל אצבעות שהראיה שלהם הוא ממקור. ועיין בסה"ת במה דנסתפק אם יש לאסור ע"י בדיקה א' ונמצא על המוך, וי"ל דזהו הספיקות אי הסברא דאין כל האצבעות שווין הוא גם לענין הספיקות דמצדדין או מקור דאין כולן שוים, או רק לענין שלא תראה או תראה, וגם לסברא דאין כל הכוחות שוין, אף דנימא דס"ל מ"מ הא כבר הוחזקה אצלו לכל מיני כחות, וצ"ע אם דמי זה לשור וחמור וגמל דבעינן עקירה אח"כ לכ"א (עיין חו"ד) אי מהני ע"י עקירת הג' מיני כ"א פ"א, ואם נפרש בגמ' לא נמצא על ראשו דכל שלא נמצא על ראשו בין שנמצא או שלא נמצא

דאצבע א', ואף דוקא עקירה כה"ג בנגח שור חמור גמל בשנגח ואח"כ ראה שור ולא נגח לא הוי עקירה לחמור (וע' חו"ד), אבל כה"ג כיון שראתה ע"י השפופרת כמו שראתה בג' אצבעות שהוחזקה ורואים שמן הצדדים הוא אמרינן שפיר לכל הני אצבעות שראתה והוחזקה לכל כו' שראייתה הוא בא מהצדדין, (ועיין קונטרס אחרון מאדמו"ר דף מ' רע"ד ע"ש וכדמקשי ותבדוק בביאה ג' של בעל א', בשלמא הבדיקה לאסור לשני כשבא מן המקור א"ש דלחומרא, אבל לפיר"ש דלמה תתגרש מהראשון, ועיין ר"ן ולמאי דמשני גירסת רש"י רק ומוטב שתתגרש משמע דהוי בדיקה לקולא, וכן לפי מאי דפי' התוס' הקושיא אשני מ"מ מעמיד הברייתא כשאין רוצה או אינה יודעת לבדוק, משמע דמהני, אע"ג דעדיין לא הוחזקה לכל אצבעות, וא"כ שמא ע"י אצבע אחר תראה ממקור. יש לומר להמקשן הא לא ידע עדיין מסברא דאין כל אצבעות שוין ושפיר ידוע דראייתה הוא מן הצדדין, ולהתרצן דמשני אין כל האצבעות שוין (דמשמע ג"כ דלא לחומרא קאמר דמש"ה פירש"י רק שמא

בעלים היו ב' שוות וא"כ לא הוחזקה לכל
 אצבעות, וע"כ צ"ל כסברת הב"י דלא
 אמרינן הסברא לחומרא, (ובזה היה אפשר
 ליישב דעת הרמב"ם דהבדיקה מהני רק
 שנשאת לבעל הד' ויש לעיין בזה) כי יש
 לומר דאעפ"י שאמרינן בגמ' הסברא דאין
 כל האצבעות שוות לקולא להתיר לבעל
 ב' וג' י"ל דשא"ה דאיכא חד ספק בלא"ה
 (דמש"ה לא פ"י כסה"ת דס"ל דבבדיקת
 שפופרת לא תאסור לכל אף שתמצא
 על המוך כיון שאין כל האצבעות שוות
 שפיר נימא שאף שתראה אח"כ הוא
 מהצדדין וכן מה שראתה בבעל א' הוא
 מהצדדין כו', וכ"ש הכא בבעל ד', ודוחק
 לפרש שתבדוק בג' מיני שפופרת בכ"א
 ג"פ), וע"כ צ"ל כהב"י דלא אמרינן אין כל
 כו' שוות לחומרא, ומ"ש תבדוק בביאה
 ג' דבעל א' ולקולא לבעל א' ואף דלא
 ידע מסבר' דאין כל האצבעות והכחות
 שוים מ"מ בענין עקירה ג"פ עכצ"ל נמי
 שתבדוק ג"פ בהשפופרת וכיון שבדקה
 ג"פ אף דיסבור שאין כל הכחות שוין מהני
 בעקירה ג"פ כמו שקבעה, ובזה יש לעיין
 כמש"ל כה"ג בשור נגח שהוחזק מועד
 בנגיחת שור חמור גמל אי מהני כמו כן

כלל, (ומה שאמרו בידוע שמן הצדדים
 ע"כ קאי כשנמצא בצדדים דידוע שמן
 כו' ומ"מ גם בלא נמצא כלל איירי) וצ"ל
 הטעם שעוקרת וסתה דלא תראה שוב
 ע"י תשמיש או דאמרינן שנתרפאת. ובזה
 יש לעיין הניחא אי אמרינן דהוי כקפיצות
 וכהדעה דנעקרת בפ"א, אבל אי הוי
 כאכלה שום כוסת הגוף בעיא עקירה ג"פ,
 ויצטרך לפרש תבדוק ג"פ, ועוד כיון דאין
 כל אצבעות שוות אף דהוחזקה לכל, מ"מ
 איך מהני עקירת אצבע א' כמועד לשור
 חמור גמל דודאי עקירת שור לא מהני
 לגמל (ע' חו"ד).

ועוד יש לעיין, בשלמא לחומרא אמרינן
 דאין כל האצבעות שוות וס"ל דה"מ
 בג' מיני אצבעות שאינם שוות והוחזקה
 לכל מיני, אבל לקולא לגבי עקירה נימא
 שמא היו בג' אצבעות ב' שוות ולא
 הוחזקה לכל, אך לכאורה זה אינו, דממ"נ
 אי לא היה רק ב"פ, הרי לא הוחזקה, ואין
 צריך עקירה כלל.

ומ"מ צ"ע דלבעל הג' איך תהני הבדיקה
 שתותר לו, דלמא אין כל כו' שוות
 והשפופרת ל"ד לאצבע דידיה, ומ"מ בהג'

עקירתו בהני ג' מינים שלא נגח בפ"א לכל א' שראה ולא נגח, ואם נאמר כן גם לסברא דג' אצבעות מהני פ"א לכל אצבע ומהני בג' שפופרת בכל א' כח מיוחד דע"ז יעקר כל האצבעות וכל הכחות בעקירה ג"פ לכ"א, וא"כ למאי דמשני אין כל כו' שוות מ"מ מהני בדיקה לראשון רק דמוטב, וקשה כיון דאין כחות כו', וע"כ כמ"ש הב"י. ועיין בזה בשו"ע אדמו"ר דיש פוסקים מפרשים דכשלא נמצא בידוע שמן הצדדים, (וא"כ יש לומר אף דרק פ"א לא ראתה, מ"מ כיון דהוא הוראה דאף מה שראתה מהצדדים וכן אף שתראה אח"כ י"ל שלא הוי עקירה כלל).

[דף] ס"ז א' ותבדוק עצמה בביאה א' של בעל ג' וברש"י שהרי הוחזק בג' אצבעות, עכ"ל, כונתו לתרץ קושיית תוס' דהגמ' דוקא בבעל ג' דגם בפ"א שראתה כיון שהוחזקה ע"י ג' בעלים בג' אצבעות הויא שפיר חזקה לכל אצבעות והוי כנגח שור חמור גמל הוחזק לכל המינים, ולא אמרינן כיון דלכ"א רק פ"א מקרה הוא כמו בשור לחוד בעיא ג"פ וכה"ג אלא (וכ"כ ביש"ש ב"ק פ"ד סי' ג' ע"ש), דאמרינן לכל הני ג' הוי כחד מין דמיקרי כג"פ לכל מין והוחזקה לכל המינים, הכי נמי אפי'

אי הוי רואה בג' בעלים בכ"א רק פ"א כיון דהוי ג' אצבעות הוחזקה כג"פ לכ"א והוחזקה לכל אצבעות והכי נמי בביאה א' של בעל ג', ולא אמרינן כיון דלא ראתה פ"א מקרה הוא לאצבע ג' אלא מוחזקת לכל האצבעות, וא"כ תבדוק, ומשני אין כל הכחות שוין, ועיין רש"י עד שתחזק בג' ביאות לכ"א, והיינו דהא דאמרינן דמצטרף האצבע ג' לב' הראשונים הוא לענין דלא אמרינן מקרה הוא דהוי כג"פ, אבל כשיש סברא דאין כל הכחות שוה וא"כ חזקה דג"פ דבעל ב' וא' אינו רק חזקה להוציא ממקרה אלא שע"י ג' כוחות מוחזקים כל הכחות שבעולם, וא"כ בפ"א דבעל ג' נהי דמצטרף הג' אצבעות והוי כג"פ ולא הוי מקרה, מ"מ עדיין לא הוחזקו ממין כחות מחולקים דאצבע ג' דנימא דע"י שיבדקו ג' כוחות חזקה לכל כוחות דלגבי מקרה דכל מין מהני חזקה דג' מינים דהוי כג"פ לכל מין, אבל לענין מה שיש לחלק עוד בכל מין לדברים מחולקים דכחות בעינן חזקה ג' מיני כחות בכל מין אף דהוחזקה בבעל א' וב' לכל מיני כחות זה הוי מהני לענין מקרה, אבל להתחלקו דברים דכחות בעינן לכל א' בדיקה מיוחדת,

א', דא"כ גם להתרצן מאי מהני דאין כל הכחות שוות כיון דהוחזקה לכל מיני כחות ע"י ג' כחות דג"פ דבעל א' ונימא דאצבע הב' שוה או גרע מהא' וכבר מוחזק לכל מיני כחות דאצבעות כאלו, אלא ע"כ דתלינן לקולא מטעם ספק דאין אצבעות שוות, וא"כ גם כשראתה פ"א אמרינן דאין אצבעות שוות ולא היה לה לראות רק דמקרה הוא כנ"ל לפרש דעת רש"י.

ושיטת התוס' צ"ל דס"ל דהקולא דאין אצבעות שוות אין לנו לומר רק קודם שתראה פ"א אבל משתראה פ"א אין לנו להקל כיון דחזינן שראתה יש לנו לומר דאף שאין שוה, תראה עי"ז האצבע ג"כ, נהי דלגבי בעל ג' עדיין לא הוחזקה ומש"ה כ' תימא כו' (והיינו ע"ד שכ' לעיל בנמצא בשפופרת מן הצדדין מאי דמהני בביאה ג' דבעל א' כיון שאין האצבעות שוות רק כיון דראתה והוא מן (מן) הצדדין אמרינן כן גם על אצבע דבעל שמן הצדדין הכא נמי כיון שראתה אמרינן שאף שאין שוה תראה, ורש"י ס"ל דשפיר י"ל דמקרה הוא (משא"כ לחלק בראיה גופה בין מקור לצדדין בזה לא מחלקים בין אצבע לאצבע ועיין בזה לפירש"י).

(עמש"ל דכה"ג הוא חזקה אחרת), ולפי"ז בבעל א' כשראתה פ"א דהוי מקרה אף כשבדקה בשפופרת ונמצא בראש המוך, מ"מ מותרת אח"כ דאמרינן מקרה הוא, אבל מטעם היתר דאין כל הכחות שוות או דאין כל האצבעות אין מותר רק מטעם ס"ס קודם בדיקה, ובבעל ג' בביאה א' כבר הוחזקה דאין זה מקרה רק ההיתר מטעם שאין כל הכחות שוה. ובבעל ב' אחר ביאה א' שלא הוחזקה בג' אצבעות שפיר צריכה ג"פ מטעם מקרה ולא טעם שאין כל הכחות שוות, ומ"מ כיון שכבר ראתה והוחזקה בבעל א' וההיתר רק מטעם אין כל האצבעות שוות אין מותר רק בס"ס כשלא בדקה עדיין ומצא טמא.

אבל בבעל ב' בביאה א' לא מקשי הגמ' כיון שעדיין לא הוחזקה גם לאצבעות, שפיר תלינן דאין האצבעות שוות ולא היה לה לראות, ומה שראתה פ"א אמרינן דמקרה הוה וכמו בנגח שור ג"פ ואח"כ חמור בעי"ג פ' לחמור (וכן משמע בחו"ד), ולא אמרינן כיון דלא ידעינן דאין האצבעות שוות ודאי להקל שלא תגרום לראות כהא' א"כ נימא כשראתה פ"א בבעל ב' דמסתמא שוה לאצבע א' או גרע מיניה וכבר הוחזקה להג' כחות דאצבע

[הערות בדברי הב"י סימן ק"צ]

לא שיהא צריך מרובע דאפי' משוך תולה בו, רק לשיעורא לצייר רחש זה בלבד משום דלרבנן משערים בו בכל מקום ולר"ח במקום שמצוי בו, ע"ש בחי' הר"ן וברשב"ץ, ולהרא"ש ושו"ע בהרגה ולצייר הרחש.

שם (לעניימליה) **לעיל בב"י** בשם ה"ה ורבינו לא הזכירו כו' והטעם כיון דפשפש זה כל המוללו מריח בו, לא תלינן שנהרג ולא אדעתה כו', עכ"ל. ולכאורה זהו ג"כ כונת הב"י שם להרא"ש שכ' דלא שכיח דקאמר דלא שכיח שיהיה סמוך לגוף כ"כ, ולא תריח ריחו כו', עכ"ל, וכן נראה ממה שכתב הב"י בסמוך ד"ה וכן אם הרגתו ומצאה (ומצאה) יותר כו' דאע"ג דאיכא לפלוגי כו' אבל הכא אפשר שנתמעך אחר ולא אדעתה ונתערב ריחו כו', דכונתו ע"כ כיון דהטעם דלא תלינן כנ"ל משום דלא הריח ריחו היכי דהרגה אחד י"ל דבשעת מעשה נתמעך ונתערב ריחו כו', דאל"כ אלא מטעם שאין מצוי סמוך לגוף, א"כ וכי משום דהרגה אחד נתלה בפפשש אחר ג"כ, דמאי עדיפות'

ב"י סימן ק"ץ ד"ה ואיכא למידק דת"ר פפשש זה ארכו כו' ושמא י"ל שהוא ז"ל סובר שברייתא זו אליבא דחכמים שנוייה כו' דלא שכיח טובא צריך הוכחה כו' כרחבו אבל באתרא דשכיח טובא כו' ליכא לפלוגי כו' ע"ש, יש לעיין דלפי"ז לא א"ש מ"ש רשב"ג לדברי חבירי אין סוף שאין לך אשה שאינה טהורה כו' הלא תהיה טמאה כשאין ארכו כרחבו, וכן הקשה הר"ן בחידושו, וכ' דא"א לפרש כן, (ובלא"ה א"ש מ"ש אין סוף, כמ"ש המהר"ש במה שיהיה טהור יותר מכגריס קרי' ליה אין סוף ע"ש, אבל להנ"ל קשה), ואין לפרש דהגמ' קאי אליבא דר"ח דאעפ"י שאין תולה בפפשש בסתם כשאין מצוי הרבה (להרשב"א, ולהתוס' ורא"ש כל שלא הרגה), דמ"מ כשהכתם ארכו כרחבו זה מורה שמפשפש הוא, וכמ"ש בחי' הר"ן שם, דא"כ תקשה לדידן דקי"ל כרחב"א ה"ל לפרש בשו"ע דבארכו כרחבו אף (שאין מצוי הרבה) שלא הרגה תולה, ובשו"ע כתב רק דין הרגה, וע"כ צ"ל דמפורשים כאחרים שבר"ן, ומפורש הטיב ברשב"ץ נדה דמ"ש ארכו כרחבו

והתליה דמאכולת שוה לתליות דנתעסקה בכתמים ועברה בשוק של טבחים, מ"מ הא דבבשרה ספק טמא הא אמרינן משום דאי מעלמא על חלוקה בעי אשתכוחי, והרמב"ם הביאו הב"י לקמן, מפרש כהרשב"א, כמ"ש הב"י לקמן דעל חלוקה נמי בעי אשתכוחי, דנהי דאפשר דנתקפלו בגדיה או ניתז בין רגליה, מ"מ כיון דבגופה אשתכח רגלים לדבר כיון דמגופה קחזיא ובגופה לחוד אשתכח מגופה אתי לא תלינן (ולהרמב"ם חמיר מגופא טפי, ולהרשב"א דלא בענין אף צירוף דבפחות מכשיעור טמא), ואי הוי מאכולת מצוי בגוף לחוד לא הוי מקרי רגלים לדבר דלא הוי מעלמא, כיון שהמאכולת מצוי בגוף לחוד ולא מקרי כ"כ מעלמא שיהיה רגלים לדבר ממה שלא נמצא גם על חלוקה דמאיזו טעם היה להשתכח גם על חלוקה יותר מבגופה לחוד, וכמו במכה שבגופה דתלינן אף בבשרה כמ"ש לקמן ובד"מ אות ב', (משא"כ בשאר תלייה דמעלמא, וק"ל), אלא ע"כ צ"ל כמ"ש בהג"מ דבדוק כו' (וכמו שיתבאר).

וכן מה שכ' הגה"מ בדוק, הנה אין לפרש כוננתו דבדוק לגמרי ממאכולת דזה

לתלות עכשיו יותר, אלא ע"כ כ"ל. (אף דשם אח"ז כתב רק לא שיהיה סמוך, ולא הזכיר ולא הריח, ע"ש).

ויש לעיין לפי"ז מ"ש בגמ' [נדה נ"ח:] ברית כרותה שכל המוללו מריח כו' דהיינו לענין מה שאמרו תחילה טעמו כריחו לענין תרומה ואכתי מנא ידע כו' ברית כו', והלא יש נ"מ ג"כ לענין כתמים מה דלא תלינן לרחב"א מטעם זה אפי' במקום המצוי, ואי נפרש כמ"ש הב"י דארכו כרחבו הוא לרבנן דוקא כנ"ל, אתי שפיר, אבל אי נפרש דקאי לרחב"א כנ"ל בחי' הר"ן וכן בלצייר הרחש דזהו לכו"ע עיין לעיל, יש לעיין.

שם לעיל בב"י ד"ה ודע שכ' הרשב"א בת"ה דהא דבענין שיעורא כו' אבל הרמב"ם כ' כו' אבל בבשרה כו' אין לו שיעור כו' וכ' הרב המגיד שטעמו דכל פחות מכשיעור ספיקא הו' כו' וספק בבשרה טמא כו' והגהות כ' טעם אחר כו' מפני שכל הגוף בדוק הוא אצל דם מאכולת כו', עכ"ל. לכאורה נלע"ד דה"ה והג"מ אין מחולקים, דהנה להרב המגיד נהי דס"ל דפחות מכשיעור ספיקא הוי

אינו מדפריך בנדה י"ד. וניחוש דלמא כו' ומשני אותו מקום בדוק אצל מאכולת, משמע דוקא לדמשני אותו מקום בדוק ולא כל הגוף, והגם דיש לתרץ דשאני התם דפריך לענין קרבן ושריפת תרומה (ע' רש"י ותוס' שם) דבעינן ודאי שאין שם מאכולת ומש"ה פריך ומשני דוקא אותו מקום אבל לענין טומאת כתם דבעינן דבר ודאי לתלות בו כעברה בשוק כו' (ע' בתה"א הובא ב"י לקמן), ובבשרה לתלות במאכולת (להנ"ל דגם במאכולת מקרי ספק ותליה) כיון דבדוק הוא ואין מצוי כ"כ ודאי לתלות מש"ה טמא משום כתם, מ"מ הפשוט הא לא אמר רק אותו מקום בדוק כו', ועיין [נדה] לעיל י"ט [ע"ב] מאי לאו דכולא גופא לא דראשה, הרי דאיכא מאכולת דגופא, אלא הע"כ כונת ההג"מ דמאין מאכולת, היינו שרחוק שיתמעך מאכולת הגוף בלא חלוקה דיותר רחש המאכולת על הבגדים, ואי נתמעך מאכולת על גופה על חלוקה נמי בעי אשתכוחי, וכנ"ל. וזהו ג"כ דסיים בהג"מ שם, ובבשרה אמרינן ספק כו' טמא והיינו כנ"ל דמשום דבבשרה לחומרא ספיקו טמא (כמ"ש הה"מ), והוצרך למ"ש בדוק

בשביל לפרש הטעם דעל חלוקה נמי בעי אשתכוחי, כמ"ש ל. (ועוד דהטעם דתלינן כתם במאכולת משום דאין לך סדין שימצא בה כמה טיפי כו' על זה אמר דבבשרה בדוק הוא כו' ולא שייך טעם זה ודו"ק). (ועיין מנ"י ס"ק ט', והנלע"ד כנ"ל ובזה א"ש). (ועיין בשו"ע אדמו"ר ס"ק י"ד ודו"ק ועדש"כ).

יו"ד ב"י סימן ק"ץ ד"ה וכו' הרשב"א יש מרבתי שהורו שאינו נקרא עד הבדוק כו' וא"ת מ"ש עד שאינו בדוק מהא דתנן ג' נשים שלבשו כו' כבר תרצו רבותינו כו' אלא דכיון כו' וה"ל כההיא דב' שבילין כו' בזא"ז טהורים כו' ולא נתחווורו כו' דא"כ השאילה חלוקה אף לנכרי שלא ראתה וא"נ ראתה כתם א' מן הג' נשים לאחר שאלה זו כו' אלא ודאי אחר שהיה העד או החלוק בדוק אצלה כו' ע"ש (ועיין לעיל בב"י ד"ה והשתא מ"ש רבינו בדקה בעד הבדוק כו' כ' הריטב"א ע"ש), ונראה לפרש קושיות הרשב"א דיקא לרבתיובעד שאינו בדוק הוא כל שלא בדקתה בעצמו ובג' נשים זולת תלייתה בחברתה הוא לה כעד שאינו בדוק דטהורה להרשב"א, (אף אם בדקה) ומש"ה גם בנכרית שלא

הוא כונת הט"ז ס"ק כ"ג במ"ש כיון שלא הרגישה כו' וראיה מס"ק כ"ט ומ"א, וכ"כ בקונטרס אחרון סימן קפ"ז (מ"ה) [ס"ק י'] והנה מאי דפשיטא כו' דהט"ז כוונתו ל"מ"ש הב"י, רק שקיצר בהעתקה ע"ש. דהטעם כיון שלא הרגישה רגלים לדבר שלא בא מגופה.

והנה לפי מה שכתבו הב"י ורמ"א דצ"ל מה שתלינן בכתם תולין, לפי"ז אין חלוק בין עד בדוק לכתם (רק לענין משוך, וזהו רק מטעם דבעד שייך לחלק בין משוך משום דהוא ע"י קינוח ומש"ה היכא די ש לתלות בד"א ע"י קינוח שפיר תלינן כמ"ש הט"ז כאן [סימן ק"צ סוס"ק כ"ג] והביא מסימן קפ"ז ע"ש) רק היכא דליכא למתלי בד"א בכתם הוא מדרבנן ובעד הבדוק טמאה נדה (ולענין תלוי' דמאכולת בעד אמר תחת הכר שמצוי דוקא ולא במקום מגולה, וכן חלוק, דהתם מצוי מאכולת ובעל בשרה לדעה א' דסעיף ל"ה שוה לכתם, וכן להי"א דשם, להי"א דסעיף ו' אי שוה, רק לסברא הראשונה דסעיף ו' אי ס"ל כהי"א דסעיף ל"ה יש חלוק בין כתם

ראתה מ"מ הוא כעד שאין בדוק, (ומתורץ קושיות הנקודות הכסף ע"ש), ומש"ה הו"ל טהור בכששאלו בזה אחר זה כמו ב' שבילין, וכ"ש כשאחת אינה באה לשאול כלל, כיון דרק משום דמקלקל לאידך לא מטהרינן לה אף שהיתה יכולה לשאול שאלה זו בפ"א, על דרך משל, שמצאה כתם בעד שאינו בדוק כיון דמטעם אינו בדוק יש לטהר ודו"ק, משא"כ להרשב"א דבדיקת חברתה מקרי בדיקה לדידה (ע"ש), מש"ה בג' נשים אין לטהרה רק ע"י תלייתה בחברתה, ואי אפשר להיות שאלה זו בפ"ע אם לא שתאמר שנמצא שחברתה לבשתו ג"כ שתוכל לתלות בה, ע"כ לא דמי לשני שבילין בזא"ז שתוכל לשאול בפני עצמו ואינו תלוי בחבירו רק בב"א א"א לטהרם משום חוכא דמיחזי כשיקרא דממ"נ כו', ועיין פר"ח או"ח סי' תל"ט ס"ק [ב'] מ"מ שאני הכא דהשאלה הוא דוקא בשניהם יחד, ודו"ק.

סימן ק"ץ סעיף ל"ד בשו"ע ורמ"א וה"ה אם כו' ויש מקום לתלות כו', ועיין ב"י והובא בשו"ע אדמו"ר ס"ק ס"ה כן

די"ל כסבורה, ובמשוך טמא משום דזהו הוראה שבא מגופה, וכן ביותר מכגריס כיון דליכא למיתלי והא בדקה בעד, אבל לשמואל דאין טמא בלא הרגשה, אי דלא ארגשה משוך אמאי כו' ואי משום דאמרינן כסבורה הרגשת כו' כדלעיל, התם רק לענין טומאת דרבנן, (ומכ"ש לשארי תירוצים דלעיל, ע"ש), ואי דארגשה, עגול אמאי טהור, דכיון דארגשה לא הוה לן לתלות במאכולת.

ולהנ"ל להב"י י"ל דפשיטא ליה דכיון דהרגישה ממש, אין לתלות בדבר אחר כיון דבדקה בעד בדוק וראתה והרגישה. (ולפי"ז מכאן אין להוכיח הא דסעיף א' [סימן ק"צ] מתה"ד דהרגשה סברא דאורייתא ואפ' כשלא ראתה טמא, די"ל דוקא כשראתה בעד בדוק דכיון דאין רגלים לדבר הרגישה מש"ה לא תלינן כו').

ומתריץ לעולם דארגשה ואימור כו', ולהנ"ל פירושו הוא, דאף שלא הרגישה אמרינן לחומרא דארגישה וכסבורה כו', ועל דרך שאמרו בריש מכילתין כסבורה הרגשת מי רגלים כו' (עיין סימן קפ"ג באחרונים, וכן נראה

לעד בדוק, ע' בשו"ע אסקס"ט), כיון שבדקתה בעד בדוק מסתמא מגופה אתי, והא דשוה לכתם לענין לתלות להב"י הטעם כיון שלא הרגישה רגלים לדבר כו' מטעם זה שוה לכתם, אבל כל היכא דליכא למיתלי שפיר אמרינן טמאה ודאי, והרגישה וכסבורה הרגשת עד הוא.

ועתה נעיין קצת לפי"ז הגמ' דריש פרק הרוואה [נ"ז:] דפריך דשמואל דבעיא הרגשה לענין טומאה מהא דעד שהיה נתון כו' היכי דמי אי דארגשה כו', היינו דאי לאו דשמואל ושפיר טמא בראית דם ולא הרגשה הוה מפרשינן דאיירי ולא הרגישה, ומש"ה בענין פחות מכריס תלינן במאכולת רגלים לדבר מדלא הרגישה (אף דאין תלוי בזה הטומאה) וכאמרינן לעיל [דף] ג'. אשה מרגשת בעצמה וכמ"ש התוס' שם ריש ע"ב [ד"ה איכא] דגם לב"ה מהני סברא דלא לטמאותה ודאי ע"ש, ואף דשם איירי רק לענין טומאת מפרע דאמרינן אף דס"ל לב"י כסבורה הרגשת מי רגליים מ"מ מדלא הרגישה אינה מטמאה ודאי למפרע, מ"מ מהני ג"כ כאן, דאף דבדקה בעד בדוק מ"מ תלינן במאכולת בעגול, כיון דלא הרגישה, אף

וכן הא דפריך ונמצא על שלה אותיום
 כו' לאחר זמן כו' הוא ג"כ דאי לאו
 דשמואל הוה אמרינן דאיירי בלא הרגישה
 ובאותיום דהוא הוראה ודאית שהיה תחלה
 בשעת תשמיש וכיון שבדקה בעד בדוק
 וראתה, טמאה נדה ודאית היכא דליכא
 למיתלי בדבר אחר, שבדקה וראתה העד
 תיכף אחר הבדיקה. ואותו מקום בדוק הוא
 אצל מאכולת כמו שאמרו [נדה] לעיל י"ד.
 ומשום הכי חייבים בקרבן ודאי. ולאחר
 זמן דטמאין מספק, היינו שבדקה בעד
 בדוק יותר משעור וסת אחר התשמיש,
 ותיכף אחר בדיקתה ראתה העד, (ודלא
 כט"ז [ס"ק כ"א], ועיין ס"ט [ס"ק נ"ח]
 ובחו"ד [ביאורים ס"ק ט"ז]), היינו ג"כ
 באופן דליכא למיתלי במאכולת, שלא
 היה במקום שמצוי מאכולת כתחת הכר
 כו' (דומיא דאותיום שאחזתו לעד הבדוק
 בידה ובדקה את עצמה כו') דלענין מפרע
 טמאין רק מספק, ולענין מכאן ולהבא הוא
 כדין עד הבדוק, וכנ"ל, אבל לשמואל אי
 דארגישה לאחר זמן אמאי כו' ובארגשה
 בעד הבדוק אפי' היה במה לתלות, לא
 הוה תלינן, ומש"ה אותיום חייבים קרבן
 בכל גוונא אפי' אם היה במה לתלות. וכן

שהוא דעת התוס' ר"פ הרואה ד"ה אימור
 הרגשת כו' וכמו שפי' הכו"פ [תפארת
 ישראל סימן קפ"ג ס"ק א'], וכן נראה
 מהגהת קונטרס אחרון שו"ע אדמו"ר שם
 [ס"ק ב'] ד"ה זה אינו במשמע כו' וגם
 בתוס' שלנו ריש פרק ח' כו' ע"ש. ודלא
 כס"ט ריש סימן ק"ץ סוס"ק ג' שפי' דעת
 התוס' להפוך, ע"ש. ולפירושו לא אתי
 שפיר תירוץ התוס' יעו"ש ודו"ק. ומה
 שהקשה לפי' הכו"פ בתוס' כנ"ל על
 קושיות התוס' דתקשה הא דשמואל
 בדקה כו' נימא כסבורה הרגשת, דהא
 אכתי לא אסקי התוס' לחלק בין זמן מועט
 כו', יש ליישב ולחלק.

ומשום הכי במשוך טמא, וכן ביותר
 מכגריס דאמרינן הרגישה,
 ושפיר טמאה נדה משום שבדקה בעד,
 (ואף דלעיל לב"ה אין טמא ודאי רק
 ספק מדרבנן אף דאמר כסבורה, היינו
 דלא מטמאינן מטעם זה בטמאה ודאי
 למפרע). ועגול טהור כנ"ל, אבל אם היתה
 מרגשת לא הוה תלינן לא במאכולת בעגול
 ולא בשאר תליות.

דכסבורה הרגשת העד שבדקה בו הוא, וצ"ל דבקנוח שייך נמי הרגשה וקסבורה כו' דהא התם בקינות איירי, ע"ש י"ד ע"ב. וחו"ד ס"ל דבקינוח לא שייך הרגשת עד, וכמ"ש החו"ד בביאוריו שם ס"ק א', ועיין בקונטרס אחרון מאדמו"ר סי' קפ"ג [ס"ק ב'] מזה.

סימן ק"ץ ט"ז ס"ק ב' ע"ש, כונתו י"ל, דהנה הספק דמן הצדדין הוי שפיר ספק, היינו שמא ממקום טהור זה בא וכמו הספק דממקום טהור דמעלמא, רק דהא רוב דמים מהאשה מרעי לספק דמן הצדדין שלא יחשב לספק, כיון שאין שקול כספק דטומאה דממקור דהוי רוב, וע"ז כתב דכיון דהא דקפ"ז דיש שם מכה מהני זה דעכ"פ בתחילת הספיקות לא הוי מעלת הרוב נחשב דליתרע עי"ז ספק דמן הצדדין, כיון דעכ"פ באשה זו יש רוב לטהר ג"כ, היינו צדדין ומכה, וכיון דלא הוי סברא דרוב, אז נוכל שפיר לחשב השני מקומות שאפשר לומר שמשם בא כ"א לספק מיוחד, היינו שמא בא ממקום הצדדין, ושמא ממקום מכה, כי גם בתחילת הדבר מהני עכ"פ המכה שיש בה דלא הוי סברא דטומאה רוב כיון שנגד רוב מהמקור יש

לאחר זמן אם היתה מרגשת בעת בדיקתה לענין מכאן ולהבא וקושייתו בלאחר זמן אמאי פטורין אף דכשראתה ולא הרגישה וכשהרגישה לא בדקה את עצמה תיכף לראות. ובזה צריך לומר כסברת התה"ד דהרגשה סברא דאורייתא, ולהד"מ סי' קפ"ח [אות ד"ה כתב עוד] עכ"פ בהרגשה עם ראיית דם שאח"כ, (ועיין ס"ט ריש סימן ק"ץ [ס"ק א'] בשם רדב"ז).

ומשני דלעולם דארגשה ואימור כו', היינו דאמרינן ודאי ארגשה וכסבורה הרגשת שמש, ומשום הכי באותיות חייבים בקרבן כנ"ל, ולאחר זמן טמאין מספק ופטורין מקרבן ודאי, די"ל דלמא לא הרגישה כלל בשעת תשמיש, ולענין הטומאה דמכאן ולהבא י"ל דטומאה ודאי.

ולפי"ז מה שכתב בחו"ד סימן ק"ץ ביאורים ס"ק כ' ע"ש, לא הבנתי, דהא האי טמאין מספק דמתניתין היינו על למפרע בשעת תשמיש להטהרות שנגעו בהן, וכן לבעל אף להבא, אבל במכאן ולהבא באשה הוא כמ"ש בזה כנ"ל משום דאיירי במקום דאין מצוי מאכולת (ושאר תלויות), ואף דלא הרגישה, י"ל

דאורייתא להתוס' (עיין סוף סימן ק"ץ ס"ק קכ"ב וס"ק מ"ז, וכמ"ש קפ"ג ס"ק ג' וש"א"ד, ועיין בקונטרס אחרון דקפ"ז (ססק"ג) [ס"ק ו'] מה שכתב שם בדברי מהרא"י דבבדיקה ספיקא דאורייתא לכו"ע והוכחה מהגמ' דא"א לומר כלל שהוא מדרבנן וטומאת כתמים לבד ע"ש), היינו שנמצא על העד שהכניסנו בפנים ובדקה עצמה ה"ז בחזקת שבא בהרגשה וקסבורה הרגשת העד הוא שציערתה בדיקת העד והיא טועה בזה לתלות הרגשתה, אבל באמת היא הרגשת הדם שחזקת הדם שבא בהרגשה שכל אשה מרגשת בעצמה ביציאת הדם מגופא וכן ברואה מחמת תשמיש אע"פ שלא הרגישה אמרינן קסבורה הרגשת שמש הוא דחזקת הדם שבא בהרגשה, כ"ד הרמב"ם וסיעתו, (וממה שכ' בפנים וכן שם לק' בהמסומנים אפ' הכניסה העד בעומק, ובהמסומנים שאחרי זה אע"פ שלא וכו' הכניסה העד בעומק, ע"ש. ועיין בקונטרס אחרון ס"ק ג' ד' קאפ' ל"ו ו' ע"ד בהמסומנים דקינוח מבחוץ וליכא למימר קסבורה הרגשת עד שבחוץ בהרגשה בהרגשה מבפנים וכו' מבחוץ

בה גופה רוב, דמכה וצדדין, משא"כ כאן הא דמעלמא לא מצטרף למן הצדדין שבאשה לאתרע להרוב מהמקור, שי"ל בספק דמגופה, ובהספק שמגופה בא אין כאן רק שמא מן הצדדין ולא נחשב מקום זה לספק כיון דאינו שקול לגבי רוב מהמקור.

דם הנמצא בכותלי בית הרחם שהוא מקום (ועיין קפ"ז ס"ק כ"ג כ"ד) בדיקת העד לדעת רש"י והתוס' ודאי טמאה כיון שהוא דרך יציאת גם דמי המקור תלינן במקום שרוב דמים מצויים בו, וכן דעת סה"ת וסייעתו (קפ"ג ס"ק א' קפ"ז ס"ק כ"ג כ"ד) ולדעת הרמב"ם טומאתו בספק (ועיין קפ"ז ס"ק כ"ג רע"ב) בשעת הדחק הגדול שלא להוציא אשה מבעלה מפני שאינה יכולה ליטהר לסמוך ע"ד הרמב"ם, ע"ש לענין שיהיה ס"ס יעו"ש, וסיים בצ"ע. וכן ביש לה וסת שלא בשעת וסת אפילו שלא בשעת הדחק כדעת רמ"א וסייעתו כיון שיש עוד צד להקל ס"ס לדעת הרמב"ם ע"ש).

דם הנמצא בבדיקת העד טומאתו מדאורייתא להרמב"ם ורש"י. וספיקא

לאו דוקא אלא הכניסה מעט כ' ע"ש דל"ז
 א' ובזה יש להאריך בענין כמה אופני מהו
 הרגשה ולענין קינוח ואכמ"ל). (ורש"י
 ס"ל כחומרת שניהם, עיין קפ"ג וקפ"ז
 ס"ק כ"ג בהמסומנים יעו"ש). אבל דעת
 התוס' וסיעתם וכן קאי הספ"ת (קפ"ז
 ס"ק ל"ג) דלא אמרינן שחזקתו בהרגשה
 אלא דאימא הרגישה וקסבורה הרגשת
 עד ושמש הוא והו"ל ספיקא דאורייתא,
 (קפ"ג ס"ק ג' וק"ץ שם וקפ"ז ס"ק כ"ג
 כ"ד). ודעת השו"ע ורמ"א כהרמב"ם, עיין
 קפ"ז ס"ק כ"ג וס"ק כ"ד, ק"ץ סעיף ל"ד
 ס"ק ס"ה, ועמש"ל, וע"ל.

ולפי דברי הרמב"ם כל היכא דאיכא
 למיתלי דמעלמא אתי דם עליה ולא
 מגופא הוא תלינן, דרגלים לדבר דאם
 מגופה היתה מרגשת ממש, דכל אשה

מרגשת בעצמה במציאת הדם מגופה ולא
 אמרינן דארגישה וקסבורה הרגשת, אלא
 היכא דליכא למיתלי הדם במידי אחריני
 כדלק' ס' ק"ץ סעיף ל"ד (ס"ק ס"ה). וכן
 הוא דעת ב"י ורמ"א כדלק' שם, וסימן
 קפ"ז (ס"ק ל"ג) (קפ"ג שם ס"ק ג', קפ"ז
 ס"ק ל"ג, ק"ץ ס"ק ס"ה). (וע"ש סעיף ל"ה
 וע"ש בהמסומנים ס"ק ע'). (ועיין משכ'
 בסימן קפ"ג ס"ק כ"ג כיון דלהרמב"ם
 והשו"ע לא הוי ס"ס, ע"ש). ועיין בקונטרס
 האחרון סימן קפ"ז ס"ק ל"ג ד"ה והלכו
 לשיטתם במה שכ' ססקל"ג במח' הט"ז
 וש"ך בזה במה תלינן, ועיין לק' ולהתוס'
 הנ"ל דלא אמרינן ודאי הרגישה וקסבורה
 הרגשת עד אלא אימא הרגשת עד ה"נ
 היכי דאיכא למיתלי מידי ספיקא לא
 נפקא, וכ"כ מהרא"י, קפ"ג שם קפ"ז ס"ק
 ל"ג.